

This is a digital copy of a book that was preserved for generations on library shelves before it was carefully scanned by Google as part of a project to make the world's books discoverable online.

It has survived long enough for the copyright to expire and the book to enter the public domain. A public domain book is one that was never subject to copyright or whose legal copyright term has expired. Whether a book is in the public domain may vary country to country. Public domain books are our gateways to the past, representing a wealth of history, culture and knowledge that's often difficult to discover.

Marks, notations and other marginalia present in the original volume will appear in this file - a reminder of this book's long journey from the publisher to a library and finally to you.

Usage guidelines

Google is proud to partner with libraries to digitize public domain materials and make them widely accessible. Public domain books belong to the public and we are merely their custodians. Nevertheless, this work is expensive, so in order to keep providing this resource, we have taken steps to prevent abuse by commercial parties, including placing technical restrictions on automated querying.

We also ask that you:

+ *Make non-commercial use of the files* We designed Google Book Search for use by individuals, and we request that you use these files for personal, non-commercial purposes.

+ *Refrain from automated querying* Do not send automated queries of any sort to Google's system: If you are conducting research on machine translation, optical character recognition or other areas where access to a large amount of text is helpful, please contact us. We encourage the use of public domain materials for these purposes and may be able to help.

+ *Maintain attribution* The Google "watermark" you see on each file is essential for informing people about this project and helping them find additional materials through Google Book Search. Please do not remove it.

+ *Keep it legal* Whatever your use, remember that you are responsible for ensuring that what you are doing is legal. Do not assume that just because we believe a book is in the public domain for users in the United States, that the work is also in the public domain for users in other countries. Whether a book is still in copyright varies from country to country, and we can't offer guidance on whether any specific use of any specific book is allowed. Please do not assume that a book's appearance in Google Book Search means it can be used in any manner anywhere in the world. Copyright infringement liability can be quite severe.

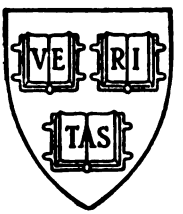
About Google Book Search

Google's mission is to organize the world's information and to make it universally accessible and useful. Google Book Search helps readers discover the world's books while helping authors and publishers reach new audiences. You can search through the full text of this book on the web at `http://books.google.com/`

Digitized by Google

Ind 2770.5

Harvard College Library

FROM THE BEQUEST OF

HENRY WARE WALES, M.D.

Class of 1838

FOR BOOKS OF INTEREST TO THE SANSKRIT DEPARTMENT

Digitized by Google

Digitized by Google

Digitized by Google

Digitized by Google

Digitized by Google

ITIHĀSA;

OR

A COLLECTION OF USEFUL INFORMATION CONCERNING THE NATIVES OF CEYLON,

AS RECORDED IN

ANCIENT HISTORIES.

COMPILED BY

WELIGAMA SRI SUMANGALA TERUNNANSE,

PUBLISHED BY

ARNOLD DIAS.

COLOMBO.
1876.

Digitized by Google

E. 4456

In a 2770.5

PAWLING COLLEGE
JUN 13 1893
LIBRARY.

Wales fund.

PRINTED AT THE WESLEYAN MISSION PRESS.

4112
51

Digitized by Google

ඉතිහාසය.

හෙවත්

ලක්දිවිවාසි ජනයා පිළිබඳවූ

පුරාණ කාලයෙහි කථාදිය සඳහා කරුණු අනාගතිකවූ

සඞග්‍රහය.

වැලිගම ශ්‍රී සුමඞ්ගල තෙරුන්නාන්සේ විසින්

සම්පාදනය කරණලදී.

අර්නොල්ඩ් දියස් විසින්

ප්‍රසිද්ධකරණලද්.

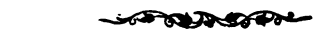
1876.

Digitized by Google

කොළඹ, වැස්ලියන් මිෂනාරි උන්නාන්සෙලාගේ
මුද්‍රණාලයෙහි අච්චුගසනලදී.

Digitized by Google

ඉතිහාසයෙහි මූලාරම්භය.

ප්‍රණම්‍යඛිලහුතෙශං ශ්‍රද්ධයා මූකනිදයකං,
ඉතිහාසකථාංශුලක්ෂණාං කරෙම් නිජභාෂයා;
වෙදාණවිපූරණාවව තථා රාමායනාදපි,
මහාවංශාලාඛිකිතාවව සවුඛාත්‍ය ශාස්ත්‍රතා නාම්;
මාවමන්‍යනතු තද්බුධ්වා යදසම්‍යග්විධියතෙ,
ශොධයනතු ක්ෂමාශීලා බුධිමන්තා යථාවිධි;

මෙහි, ඉතිහ පාරම්පර්‍යොපදෙශ ආසෙතාසීන්—යන වාක්‍යයෙහි පරම්පරාවෙන් පැවැත්තාවූ වාක්‍යයතෙම මේ ප්‍රකරණයෙහි පවතියි යන අර්ථයෙහි ඉතිහාසනම්වූයේය.

තාවත්, ධර්‍මාර්ථකාමමොක්ෂාණාමුපදෙශසම්පත්තිනම්,
පූර්ව්වවෘත්තාකථායුක්තමිතිහාසං ප්‍රචක්ෂතෙ;

මෙහි අභිප්‍රාය මෙසේයි, ධර්‍මය-ධනය-කාමතිදෙය ලැබීමය-මොක්ෂය-යන මොවුන්ට ගුරූපදෙශවලින් යුක්තවූ පූර්ව්වකාලයෙහිවූ කථාවෙන් යුක්තවූ ඉතිහාසයකියා-යතුයි. ඉතිහාසොපූරාවෘත්තා පබන්ධොභාරතාදිකොසී—භාරතාදි පූර්ව්වයෙහිවූ කථාප්‍රබන්ධය ඉතිහාසයයිද කියනලදී. මෙසේ ඉතිහාස නම්ලත් මහාභාරත-විෂ්ණුපුරාණාදි පොත්වලින් රැගෙණ පුරාණකාලයෙහිවූ කථාව මේපොතෙහිද දක්වන්නලබනහෙයින් මේද ඉතිහාසනම්විය. මේ කථාවෙන් අභිමතවූ ප්‍රයොජන නම්, ලක්දිවට* විජයරාජකුමාරයාණන් පැමිණෙන කාලයෙහි සිවියෝ යක්ෂයෝ නොවෙත්. යකින්නක් විජයරජු නිසා දරුවන් ලද්දියයි යන්නද ඇදහියයුතු නොවෙයි යනුද බොහෝදෙන සලකන්නාහු නමුත් එකල්හි ලක්දිව විසූ මනුෂ්‍යයෝ කවරහුද යනබවත් දැනගැන්මට හැකිවූ පොතක් සිංහලභාවට නැගී ඇත්තේ නැහැ. ඒ සඳහා මෙහි රාවණකථාව සංක්ෂෙපයෙන් දක්වනුලැබේ. ඒ කථාවෙන් ලක්දිව විජයරජුට පළමුවිසූ මිනිසුන්ගේ පැවැත්ම අවබොධකළහැකිවේ. තවද, මෙරටවාසී බොහෝ දෙනාට නාමය පමණින් අහන්නට ලැබෙණ රාවණ යුඛයද මේ පොතෙන් මදක්

---

* ලංකා-යන ලක්දිව නාමය-ලක-ආසවාදෙ-යන මේ ධාතුහුක්රෙරෙන්-අච්-ප්‍රත්‍යය නැවත ඝඤිලිඞ්භයෙහි-අ-ප්‍රත්‍යය වී සිදුවූ නාම පදයෙකි.

Digitized by Google

දුරට දනහැකිවෙයි. මෙපමණක් නොව විජයරජතුමාගේ පරම්පරාව දඹදිව කවර රජපරම්පරාවෙකින් පැවතෙන එකක්ද යනබව විස්තර වශයෙන් දැනගැනීම මේ රටේ පොත්වලින් නුපුලුවන. එම විජය රජපුරුවන් උපන් දෙශයෙහි, විස්තරකථාව සහිත එහි රජුන්ගේ මුල් පරම්පරාවද මෙසින් දනහැකිවේ. දක්වනලද දෙකාරණය මෙහි අභිමතවූ ප්‍රධාන කරුණුයි. මෙම කථාවගේ ආරම්භයෙහිවූ ප්‍රථමභාගයෙහි මහාවංශයේ සවෙනි පරිච්ඡේදය රැගෙණ අපවිසින් කරණලද සන්නය සහිතව දක්වනුලැබේ. එය පදනම අර්ථවැඩින් වැඩිදෙනෙකුට අභිප්‍රාය නොහැගෙයි යන අදහසින් එහි අභිප්‍රාය දුහුඹුනක ර මේ මූලාරම්භයෙහිද දක්වාලීමට කැමැත්තෙමි.

විජය රජුගේ උත්පත්ති කථාව.

පූර්වකාලයෙහි දඹදිව වඩහජනපදයෙහි වඩහනම් රජෙක්වූයේය. ඒ වඩහ රජතුගේ බිසවිතොමෝ කලිඟු රජතුගේ දුවවිය. ඒ වඩහ රජතෙම ඒ බිසවහට එක් දුවක් ලද්දේය. ඒ රජදුව සිංහරාජයක්හු හා සමග සංවාසයට පැමිණෙන්නියයි නිමිත්තශාස්ත්‍ර දන්නාවූ ශාස්ත්‍රවනතායෝ කිවෝය. ඒ රජදුතොමෝ අතිශයින් රූපශ්‍රියෙන් යුක්තවන්නී බොහෝසෙසින් කාමයෙහි ගිජුවිය. තවද, පියරජුරුවන් විසින් හා මව් බිසව විසින්ද ලජ්ජාවෙන් පිළිකුල්කරණලද්දිවිය. තමා කැමැතිසේ හැසිරීමෙහි සැපකැමැත්තාවූ අප්‍රසිඛවූ ඒ රජදුතොමෝ තනිව නික්ම මගඩ රටට ගැල් ගෙණයන්නාවූ මිනිසුන් හා සමග ගියාය. එසේ යනකල්හි ලාට දෙශයෙහිවූ වනයෙහිදී සිංහයෙක් ගැල්පදිනවුන් ඉදිරියට දිව්යේය. සිංහයා දුටු ගැල්පදින්නෝ අන් දිශාවලට දිව්වෝය. රජදුතොමෝ සිංහයා හා දිශාවට දිවිය. යන්නාවූ සිංහතෙම ඒ රජදුව දුරදීම දැක රැහසිත්ඇත්තේ සමීපයට ගියේය. ඒ රජදුතොමෝ සිංහයා දැක භූ විසින් අසනලද්දාවූ නිමිත්තශාස්ත්‍ර දන්නාවුන්ගේ වචනය සිහිකොට භයනැත්තී සිංහයාගේ අවයවයන් පිරිමැන්දාය. රජදුවගේ සෘජුභාවයෙන් අතිශයින් රැහසිත් ඇත්තාවූ සිංහතෙම භූ පිටනන්වාගෙණ තමාගේ ගල්ගුහාව කරා ගෙණගොස් භූ හා සමග සංවාසයට පැමිණියේය. සිංහයා හා සංවාසයට පැමිණි රජදුතොමෝ සුදුසු කාලයෙහි පුත්‍රයකු හා දුවක්ද යන නිවුන් දරුවන් වැදිය. පුත්‍රයාගේ අත් පා සිංහයාගේ අත් පා හා සමාන බැවින් සිංහබාහුයයි කියාද, දුවට සිංහසීවලියයි කියාද නම්කළාහුය. ඔහොස් අවුරුදු වයසට පැමිණි පුත්‍රතෙම මෑණියනි නුඹ හා පියාද කුමක් හෙතුකොටගෙණ සමානනුවුවාහුදැයි මවගෙන් විචාළේය. රජදුතොමෝ සියදූ තොරතුරු සිංහබාහු කුමාරයාහට කිය. එකල්හි කුමාරතෙම අපි කෙසේමෙතනින් යමුදැයි මවගෙන් ඇසුවේය. තාගේ පියතෙම ගලෙකින් ගුහාව වැසුවේයයි ඈ කිය. එකල්හි කුමාරතෙ

Digitized by Google

ම ගුහාව වසාතුබූ ගල පිටතබාගෙණ ගියේය. එක දවසින්ම ගිය ඇ මාඝීය පණස් යොදුනක් දුරුවූයේය. නැවත සිංහයා ආහාර පිණි ස ගියකල්හි දකුණු පැත්තෙහි මවද වම් පැත්තෙහි නැගනියද තා බාගෙණ කුමාරතෙම ඒ ස්ථානයකෙරෙන් වහා නික්මගියේය. ඉක් බිති ඒ තුන්දෙන කොලඅතු ඇදගෙණ පිවිසර ගමකට ගියාහුය. රජදුවගේ මාමාගේ පුත්‍රයෙක් එකල්හි ජීගම්හි වූයේය. ඒ විඟුරජුගේ සෙනාපතිතෙම පිවිසරගම තැනීම පිණිස ගොස් සිවියේ කම්මාතා විධානකෙරෙමින් සුඛසයක්මුල උන්නේය. සෙනාපතියා විසින් වි චාරණලද්දාවූ ඔහු අපි වනයෙහි වසන්නෝයයි කීවෝය ඒඅසා සෙ නාපතිතෙම ඔවුන්ට වස්ත්‍ර දෙවියේය. ඒ වස්ත්‍රයෝ ඔවුන්ගේ පිණින් මහත්හෝ මාහැඟිවූවාහුය. පත්‍රවල බත් දෙවියේය. ඒ පත්‍රයෝද රන් භාජනයෝවූවාහුය. ඒ කරණකොටගෙණ විසමයට පැමිණි සෙනාපතිතෙම තොපි කවරහුදැයි විචාලේය. රජදුතොමෝ තමා ගේ ජාතිගොත්‍රාදිය කීය. එකල්හි සෙනාපතිතෙම මාමාගේ දූවූ ඒ රජදුව නෙණ වඩනතුවරට ගොස් ඈ හා සමග සංවාසයට පැමිණියේය. සිංහතෙම වහාම ගුහාවකරු ගොස් ඔවුන් තුන්දෙන නොද කා පුත්‍ර ශොකයෙන් මඩනාලද තැනැත්තේ ආහාරපාන නොගත් තේය. සිංහතෙම ඒ දරුවන් ඔසඟුගේ පිවිසර ගමකට ගියේය. සිං හතෙම යම් යම් ගමක්කරු පැමිණේද ඒ ඒ ගම් උපුටයි. පසල්ගම් වාසිහු රජ්ජුරුවන් කරු ගොස් දෙවයන්වහන්ස සිංහයෙක් අපගේ රටට පිඩාකෙරෙයි ඒ පිඩාව වැලැක්වුවමැනවයි දැන්වූවෝය. රජ තොම ඒ අසා සිංහයාගේ පිඩාව වැලැක්විසහැකි පුරුෂයක්හු නො ලැබ සිංහයා අල්වන්නෙක් මෙය ගණිවයි ඇත්කදපිට තබනලද්ද වූ රන් දහසක් නුවර ගමන්කරවූයේය. එකල්හි රටසමර්ථයක්හු නො දැක දෙවෙනි වාරයෙහි රන් දෙදහසක්ද එසේම තුන්වන වර රන් තුන් දහසක්ද පිටත්කරවූයේය. සිංහයා මරණු පිණිස රන් ගැණීම ට කැමතිවූ සිංහබාහු කුමාරයා දෙවාරයෙක්හිම මව වැලැක්වූයේය. තුන්වන වාරයෙහි මවගෙන් නොවිචාරා කුමාරතෙම තමන් පියා මරණු පිණිස රන් ගත්තේය. එකල්හි කුමාරයා රජහට දැන්වූවා හුය. රජතොම ඉදින් තා විසින් සිංහයා මරණලද්දේනම් එකල්හිම තට රජ්‍යය දෙමි කීයේය. සිංහබාහු කුමාරතෙම ඒ ගල්ගුහාව කරු ගොස් පුත්‍ර සෙනහයෙන් එන්නාවූ සිංහයා දුරදීම දැක සිංහයා විදි නු පිණිස රියක් හැරියේය. සිංහයාගේ මෛත්‍රී සිත හෙතුකොටගෙ ණ අපසු හැරුණුවූ රිය කුමාරයාගේ නලළට ලන්ව පාවුල්හි බිම වැවුනේය තුන්වන වර දක්වාම විදිහි එසේම වැවුනාහුය. පසුව සිං හයා කිපුනාවූ සිත් ඇතිවූයේය. එකල්හි විදිනලද රිය සිංහයාගේ ශරීරය විනිවිද නික්මුනේය. එකල්හි කුමාරතෙම බෙල්ලේ ලොම සඟිතාවූ සිංහයාගේ ඉස ගෙණ නුවරට ගියේය. එදින වඩිහ රජුගේ කාලක්‍රියාවෙන් පසු සත්වෙනි දින වූයේය. නැසුනාවූ රජහට පුත්‍රය

Digitized by Google

කු නැති බැවින්ද, මේ සිංහබාහු කුමාරයාගේ ක්‍රියාවට ඇතුවුවු කිසා ද, රජහට මුකුබුරු බව අසාද, කුමාරයාගේ මව ඇඳිනීමද, යන මේ සියල්ල නිසා එක්සිත්වූ සියලු අමාත්‍යයෝ රැස්ව රජවුව මැනවැයි සිංහබාහු කුමාරයාට කීවෝය. කුමාරතෙම රාජ්‍යය ඉවසා ඒ රාජ්‍යය මවගේ සහෝදරියාට දී සිංහසිවලිය ගෙණ උපන් වනයට ගියේය ඒ කු මාරතෙම ඒ වනයෙහි කුවරක් කෙළේය. ඒ කුවර නාමය සිංහපුර නම් විය. වනයෙහි යොදුන් සියයක් නැන්හි ගම් පිහිටුවූයේය. සිංහ බාහු රජතෙම සිංහසිවලිය බිසවකොට ඒ කුවර රාජ්‍යයකරවූයේය. දෙවියොමෝ පුතුන් දෙදෙන දෙදෙනා බැගින් සුදුසු කාලයෙහි සොළොස් වාරයෙක්හි වැදීය. එසින් ප්‍රධාන පුත්‍රයා විජයනම් වූයේය. දෙවෙනි පුත්‍රයා සුමිත්‍රනාම් වූයේය. සියලු පුත්‍රයෝ දෙනිස්දෙනෙක් වූවෝය. රජතෙම සුදුසු කාලයෙහි විජය කුමාරයා යුවරජ තනතු රෙහි පිහිටුවූයේය. විජය කුමාරයා සහිතවූ ඔහුගේ පිරිසද තුසුදුසු පැවතුම් ඇතිවූවාහු රෞදුවූවෝය. කිපුනාවූ මහජනතෙම ඒ කාර ණය රජහට සැලකෙළේය. රජතෙම ඔවුන්ට අහවා මනාකොට පු ත්‍රයාට අවවාදකෙළේය. දෙවෙනිවද ඔවුන්ගේ තුසුදුසු ක්‍රියාවෝ එ සේම වූවෝය. තුන්වන වාරයෙහි වනාහි කිපියාවූ මහජනතෙම තු ඔවහන්සේගේ පුත්‍රයා නැසුවමැනවැයි රජහට කීයේය. ඒ අසා රජ තෙම ඒ විජය කුමාරයා සහිතවූ ඔහුගේ පිරිවර පන්සියයද ඉහ අතී යක් මුඛුවූවන් කරවා නැවෙක්හි නන්වා සමුදුයෙහි ගමන්කරවූයේ ය. ඔහු සියල්ලවුන්ගේ භාග්‍යවන් සහිතවූ කුමාරයන්ද එසේම වෙන් වෙන්ව නැව්වල නන්වා හැරවී. ඔවුන්ගේ කුමාරයෝ නාගදීපයට ගොඩනැගුනෝය. අඹුවෝ මහිඳු දීපයට ගොඩනැගුනෝය. විජය කුමාරයා වනාහි පිරිස් සහිතව සුපාරක පටුන්ගමට ගොඩනැඟී එ හිදී භයට පැමිණ නැවතත් නැවටනැඟී අවුත් බුදුන් පිරිණිවි දින යෙහි ලක්දිවට ගොඩනැගුනේය.

මහාවංශයෙන් ගෙණ මෙහි දක්වනුලබන අනික් කියමන් ගාථා සහිතවූ පදගතාථී සන්න වශයෙන් නොවන බැවින් එය බලන්න වුන්ට තේරුම්ගැන්මෙහි අපහසුවක් නැතැයි සලකා මීට අනතුරුව දෙවන භාගය සඳහා කරුණු දක්වනුලැබේ.

එහි විෂ්ණුහුගේ බලය ප්‍රකාශවන්නේය. එහෙයින් විෂ්ණුහුගේ භවභාවය මේ පොත බලන්නවුන්ට මෙහිදී දක්වාලීම සුදුසුවෙයි. විෂ්ණු-යසු ශිව භකතිකයන්ගේ ඇදහීමට අයිතිවනා ත්‍රිමූර්තියයි කි යනලද මුල්වූ දෙවිවරු තුන්දෙනා අතුරෙන් එකෙනෙකි. මේ විෂ්ණු අරබයා ශෛවයන් විසින් මෙසේ දන්නාලදී.

> වාසුදෙවඃ පරංබ්‍රහම තනමූර්තීනිඃ පුරුෂඃ පරඃ,
> අව්‍යක්තඨා නිගුණඃ ශාන්තඃ පඤ්චවිංශාත්‍යපරෝව්‍යයඃ;

යන මෙයින් විෂ්ණු ප්‍රාණ-ශරීර-සහිතවූ තත්ව විසිපහෙන් තොරබ වද හැඟෙයි.

Digitized by Google

ආත්මජං තෙ වපුරේෂවෙති න පශ්‍යන්ත්‍යාත්මසමභවම්,
යතතු තෙ කෘතතිමං රූපං භදර්‍ශනාති දිවෞ කසඃ;

යන මෙයින් විෂ්ණුහුගේ ආත්මයෙන් උපන්නාවූ ශරීරයක් අහසෙහි නැති බවද හැඟේ.

දෙවෙනීදෘඬිශඛ්‍යානාහෙත තොනානානන්තාදිනිසමෘතාඃ,
එවං හි ශූසෙණා මහාසෙනකාඃ ශූසෙණෙරපි දුරාසදාඃ;

යන මෙයින් විෂ්ණුහුගේ කෙළවර දෙවියන් විසිනුදු දතනොහැකි බවද සියුම් අයවල් විසිනුදු ලන්විය නොහැකි බවද හැඟෙයි.

යං න විදම වයං සරේව පෘච්ඡතෙතාපි පිතාමහං,

යන මෙයින් වාසඃදි ඍෂිවරයන් විසින් බ්‍රහ්මයාගෙන් විචාලෙල් හිද විෂ්ණු සඳහා දැනගන්නට නොහැකිවූ බව හැඟෙයි. විෂ්ණු කරු සියුම් අයටත් ලන්විය නොහැකිනම්, බ්‍රහ්මයාගෙන් ඇසුවන්ටත් දැ නගන්ට නොලැබුනානම්, ඔහුට ප්‍රාණයවත් ශරීරයක්වත් නැත් නම් ඉතින් මෙයින් සැලකියයුතුව පෙණෙන්නේ ඒ විෂ්ණුතෙරෙන් පිහිට ලැබෙයි යන විශ්වාසය සිස්යයි කියයුතු බවයි. එසේවිනමුත් ලක්දිව පවත්නා නාසෂත්‍ර වෛද්‍ය කාව්‍යශාසත්‍රාදි බොහොමයක් ශා සත්‍රපොත් ශිව භතනිකයන් විසින් කරණලද බැවින් ඒ පොත්වලින් ද විෂ්ණුහුගේ බලය ප්‍රකාශවේ. ඒ ආදිය කාරණකොටගෙණ ලක් දිවිවාසි බොහෝජනයා අතුරෙහි විෂ්ණුකෙරෙහි විශ්වාසයෙක් පවතී.

මෙහි දෙවන භාගයෙහිම නොයෙක්තැන්හි ඍෂීන්ගේ නම් දක් නාලැබෙන්, එහෙයින් ඍෂිහු කෙබඳුහුද යනාදීන් ඔවුන්ගේ කථා ප්‍රවෘත්තිය මෙහිදී අඟවාදීම සුදුසුවෙයි, ඒ සඳහා මත්‍සයපුරාණයෙහි ගෙලාකාවලින් ඍෂීන්ගේ තත්වය ප්‍රථමකොට දක්වන්නෙමි.

ඍෂි හිංසාගතොෘ ධාතුර්‍ධෘසතෘතපඃශෘතිඃ, එෂ සනාතිවගයා ය සමාත් බ්‍රාහ්මණශව තතසසඃෂිඃ, විවෘතතාසමකාලංතු බුඛ්‍යා වෘත්තිමෘෂිස්තවයම්, ඍෂතෘති පරමාං යසමාත් පරමර්‍ෂිතතාඃ සමෘතඃ, ගතෘර්‍ථදෘ ෂතොඃතොණිමනිවිෘතතිකාරණම්, යසමාදෙතත් සවයමභූතාසතසමා ච ඍෂිතාමතා, යත්‍රුහෙයින් ඍෂි-යන ධාතුතොමෝ හිංසාවද, ගම නද, ගන මෙහි වන්නිය. ශාසත්‍රයද, සතෘයයද, තාපසද, ඇසීමද, යන මෙතෙම යම් කාරණයෙකින් රුස්වේද ඒ කාරණයෙන් වනාහි බ්‍රා හ්මණතෙම ඍෂිනම් වෙයි. මේ ඍෂිතෙම වනාහි ඉක්මෙන්නාවූ සි යලු කාලය මුලුල්ලෙහි භූවණින් උතුම්වූ ජීවිකාවත් යම් කාරණයෙ කින් පවත්වාද ඒ කාරණයෙන් පරම ඍෂියයි දන්නාලද්දේය. ගම නාජීවූ ඍෂිධාතුහු කෙරෙන් නාමයාගේ උත්පතතියට කාරණනම්, මේ තොම යම් කාරණයෙකින් තමාවූයේද ඒ කාරණයෙන්ද ඍෂි භාවය දන්නාලදී කියා මේ. මිට අනතුරුව ඍෂි කොඹසයෝ දක්ව තුලැබෙත්.

Digitized by Google

සපත්ත බ්‍රහ්මණී දෙවණීමහණීපරමණීයෘ,
කාණ්ඩණීශ්ච ශෘතාණීශ්ච රජණීශ්ච ක්‍රමාවරාෘ;

යනුහෙයින් (භෘගු-මරීචි-අත්‍රි-අඞ්ගිරස්-පුලහ-ක්‍රතු-මනු-දක්ෂ-වසිෂ්ඨ-පුලස්ත්‍ය-යන මේ දශදෙනයයි කියනලද) බ්‍රහ්ම ඍෂිත්වය, (කණ්ව-ඍෂි ආදිකොට ඇති) දෙවඍෂිත්වද, (ව්‍යාස-ආදිකොට ඇති) මහා ඍෂිත්වද, (හෙල-ආදිකොට ඇති) පරම ඍෂිත්වද, (ජෛමිනි ආදිවූ) කාණ්ඩ ඍෂිත්වද, (ශුශෘතාදි) ශෘත ඍෂිත්වද, (ඍතපර්ණ ආදිවූ) රජ ඍෂිත්වද යන මොහු පිළිවෙළින් බාලවූ සප්ත ඍෂිවර්ගීයෝ නම් වෙත්. මෙපමණක් නොව-කාව්‍යස-බෘහස්පත්‍ය-කාශ්‍යපස-ච්‍යවනය-උතථ්‍යස-වාමදෙවස-අගස්ත්‍යස-කෞශිකස-කඳ්දිමස-බාලඛිල්‍යයෝස-විශ්වවස්ත්වය-ශක්තිවසිෂ්ත්වය-යන මොහු තාපසින් ඍෂි භාවයට පැමිණියාහුයයි කියනලදහුයි.

ඔෘචී-ආදිකොට ඇති මහණීත්ව සත්දෙනෙක්ද, කාව්‍යඍෂි ආදිකොට ඇති තවත් ඍෂිත්ව සත්දෙනෙක්ද, වෙදබ්‍රාහ්මණ මුල්කොට ඇති තවත් ඍෂිත්ව සත්දෙනෙක්දැයි අනන්ත ඍෂිත්ව වෙත්. මේ ඍෂිත්ව සියල්ලෝම ප්‍රධාන මනුෂ්‍යයෝ වෙත්. මොවුන්ගෙන් බොහෝ දෙනෙක් ගොත්‍රවල මුල් පියවරුවද රජ්දරුවෝවද සිටියෝය. තවත් කිසි කෙනෙක් ශාස්ත්‍රවනතයෝව සිටියෝය. කිසි කෙනෙක් තපස් ගුණයෙන් අධිකව සිටියෝය. මොවුන් විසින් බොහෝ පොත් කරණලද්දහුය. ඒ පොත්වල ඔවුන්ගේ බල මහිමත්වය නොයෙක්ලෙසින් කියා නිබෙණ බව පෙණේ. ඒවා ඒ ඒ තැන්වල පෙණී නිබෙණ පමණමුත් සියල්ලක්ම එසේමයයි සිතන්නට කාරණ නොලැබෙයි. යම් බලසම්පන්නයකුගේ ඉපදීම ප්‍රකාශකරණකල ඉන් ඉහත හැසිගිය ඍෂිකෙනෙකුගේ බලයෙන් ඔහුගේ ඉපදීම කියා නිබෙණවාය. නුමුත් මේ තැනැත්තාගේ මව්පිය දෙදෙන විද්‍යමානයෝය. මේ ඍෂිවරයන් අතුරෙන් දිව්‍යඥානය ලද්දෝ සිටියෝයයි පේණපමණ මිස ඔවුන්ගේ කිම් අපි දුටු පමණින් සලකනකල දිවඇස් ඇත්තෝයයි කියන්නට නුපුලුවන. දඹදිව ලක්දිව දෙක අතරේ නිබෙණ ලවණ සාගරයෙහි පුදුල සියක් යොදුනෙකැයි වාල්මීක ඍෂින් විසින් ලියනලදී. සියක් යොදුන් ලක්දිවට දඹදිව පටන් සාගරයෙන් මෙතරව එන්න පිණිස කරණලද මාර්ගයෙහි පුදුල මහත් යොදුන් ගණනක් බවද, ඒ වේල්ල තැනීම පිණිස ගෙණඑනලද ගල් යොදුන් දහස් ගණන් මහත්ව තිබුන සැටිද කුමහකණ්ණනම් රක්ෂසයා රු කල දහසක් කිවායයි කියාද මේආදි ඇදගිය නොහැකි නොයෙක් කිම් බලනකල ඒ කළ කතීා ඍෂිවරයෝ දිව්‍යඥානය ලද්දෝයයි කිය නොහේ.

තවද, මේ කාණ්ඩයෙහි රක්ෂසයෝයයි කියා නිබෙණ සැම තැන්වලම වෙදයෙහි විධානවූ පරිද්දෙන් යාගහොමාදිය නොපවත්වන්

Digitized by Google

නාවූ මිනිසුන් සඳහා නියනලදැයි කල්පනාවටගැන්ම සුදුසුයයි අප මතයයි.

හතරවෙනිවූ අවසාන භාගය විෂ්ණුපුරාණයේ හතරවෙනි භාගයෙන් ගෙණ ලියනුලැබේ. නමුදු, විෂ්ණුපුරාණයෙන් ගෙණහැරදක්වනු ලබන්නාවූ බොහොමයක්ම නාමාදීන්ගේ අන්‍යවූ පුරාණාදීන් හා අසමානතාවන් එහිම පහතින් දක්වනුලැබේ. විෂ්ණුපුරාණයෙන් ලියනුලබණ කථාවම හරිවංශයෙහි කියා තිබෙණ පිළිවෙළද බලා දැනගැණීම පිණිස පිළිවෙළින් ඉරෙන් පාත ලියනුලැබේ. මෙසේ මෙහි පුරාණ යන නම් ඇති පොත්වලින් කාන්ඩගෙණ එම භාගයෙහි බොහෝසෙයින් දක්වනුලබණ බැවින් පළමුකොට ඒ පුරාණ පොත් සඳහා කරුණු මදක්දුර මෙහි ප්‍රකාශකිරීම වරිනවාය. ඒ බලා දනයුතු.

සර්ගශ්ච ප්‍රතිසර්ගශ්ච වංශෝ මන්වන්තරාණි ච,
වංශානුචරිතාඝෙඪව පුරාණං පඤ්චලක්ෂණම්;

පුරාණ යනු පරිචෙඡදද, භාගකළාවූ තුඩා පරිචෙඡදද, පරම්පරාද, මන්වන්තර හෙවත් කාලභෙදද, වංශයන්ගේ පවිපාටියද යන මේ ලක්ෂණ පසක්වේ. පුරාණ නම්ලත් පොත්වල ලක්ෂණය යථොක්ත ශ්ලොකයෙන් ප්‍රකාශයි. මේ නාමයෙන් මුල් පොත් දහඅටක් වෙත්, ඒ දහඅවේ නම් අන්‍යතාගීතවූ ශ්ලොකයෝද මෙහි දක්වනුලැබෙත්.

බ්‍රාහ්මං පාද්මං වෛෂ්ණවඤ්ච ශෛවං භාගවතං තථා,
අථාන්‍යන්නාරදීයඤ්ච මාර්කණ්ඩෙයඤ්ච සප්තමම්;
ආග්නෙයමෂ්ටමඝෙඪව භවිෂ්‍යං නවමං තථා,
දශමං බ්‍රහ්මවෛවර්තං ලෛඞ්ගමෙකාදශංස්මෘතම්;
වාරාහං වාදශඝෙඪව සකාන්දඤ්චාත්‍ර ත්‍රයොදශම්,
චතුර්දශං වාමනඤ්ච කෞර්මං පඤ්චදශං ස්මෘතම්;
මාත්‍යඤ්ච ගාරුඩඝෙඪව බ්‍රහ්මාණ්ඩඤ්ච තතඃ පරම්,

(යනුහෙයින් ශ්ලොක දශදහසෙකින් යුත්) බ්‍රහ්මපුරාණය-(ශ්ලොක පස් පණස්දහසෙකින් යුකතවූ) පද්මපුරාණය-(ශ්ලොක තොවිසි දහසෙකින් යුකතවූ) විෂ්ණුපුරාණය-(ශ්ලොක සුවිසි දහසෙකින් යුකතවූ) ශිවපුරාණය-(ශ්ලොක අටලොස් දහසෙකින් යුකතවූ) භාගවත්පුරාණය-(ශ්ලොක පස්විසි දහසෙකින් යුකතවූ) නාරදපුරාණය-(ශ්ලොක නවදහසෙකින් යුකතවූ) මාර්කණ්ඩෙය පුරාණය-(ශ්ලොක සොළොස් දහසෙකින් යුකතවූ) අග්නිපුරාණය-(ශ්ලොක තුදුස්දහස් පන්සියයෙකින් යුකතවූ) භවිෂ්‍යපුරාණය-(ශ්ලොක සොළොස් දහසෙකින් යුකතවූ) බ්‍රහ්මවෛවර්ත පුරාණය-(ශ්ලොක එකොළොස් දහසෙකින් යුකතවූ) ලිඞ්ගපුරාණය- (ශ්ලොක සුවිසිදහසෙකින් යුකතවූ) වරාහපුරාණය-(ශ්ලොක අසූඑක්දහස් එක්සියයෙකින් යුකතවූ) සහ

Digitized by Google

ෂඩ්පුරාණය-(ශ්ලෝක දශ දහසෙකින් යුක්තවූ) වාමන පුරාණය-(ශ්ලෝක සතලොස් දහසෙකින් යුක්තවූ) කූර්මපුරාණය-(ශ්ලෝක විසිදහසෙකින් යුක්තවූ) මත්ස්‍යපුරාණය-(ශ්ලෝක එකුන්විසි දහසෙකින් යුක්තවූ) ගරුඩපුරාණය--(ශ්ලෝක දෙලොස්දහස් එකසියයෙකින් යුක්තවූ) බ්‍රහ්මාණ්ඩපුරාණය-යන මේ පෙන් දසඅට වෙත්.

ව්‍යාස විසින් කියනලද්දාවූ මේ පොත් දහඅට හා සමානවූ වෙන නොයෙක් සෘෂීන් විසින්ද ලියනලද්දාවූ උපපුරාණයනි නම්ලත් තවත් පොත් වෙත්. ඒ පොත්වල නම් මෙසේයි,

ආද්‍යං සනත්කුමාරෙකථිතං නාරසිංහමතඃ පරම්,
තෘතීයං වායවීයඤ්ච කුමාරෙණානුභාෂිතම්;
චතුර්ථං ශිව ධර්මාඛ්‍යං භාෂ්‍යානන්‍යාදිශභාෂිතම්,
දුර්වාසසොක්තමාශ්චර්යඃ නාරදීයමතඃ පරම්;
නන්දිකෙශ්වරයුගමඤ්ච තාලේවොශනසෙරිතම්,
කාපිලං වාරුණං ශාම්බංකාලිකාඛ්‍යමෙව ච;
මාහෙශ්වරං තථා පාදමං දෛවං සවිඛාධකම්,
පරාශරොක්තමපරං මාරීචං භාස්කරාඛ්‍යම්;

තාවද, ශ්ලෝක දශදහසෙකින් යුක්තවූද අටදහසෙකින් යුක්තවූද විෂ්ණුපුරාණ පොත් දක්නාලැබෙත්. එසේද මෙහි අප විසින් භාග යෙකින් පමණක් කරුණු ගෙණහැරදක්වනු ලබන්නාවූ පරාශර ඍෂිවිසින් කියනලද විෂ්ණුපුරාණයෙහි ශ්ලෝක හදුහක් වෙත්. එහි සතර පද ශ්ලෝකානුවූ වාක්‍යයෝද අක්ෂර ප්‍රමාණයෙන් ශ්ලෝකයයි කියනලදහුයි. මේ පුරාණනම් පොත් චතුර්දශ විද්‍යාස්ථානයන් අතුරෙන් එකක්යයි පේණ බැවින් විද්‍යායයිද කියයුතුවෙත්. ඒමෙසේය.

අඞ්ගානි චතුරෙ වෙද මීමාංසා න්‍යායවිස්තරඃ,
පුරාණං ධර්මශාස්ත්‍රඤ්ච විද්‍යාහ්‍යෙතාශ්චතුර්දශ;

යනුහෙයින් (මහාකොට අක්ෂරයන්ගේ නීම උගන්වන්නාවූ ශාස්ත්‍රගනම්වූ ශික්ෂාවය, සාමවෙදඝතයාඝහොමාදි ක්‍රියාවිධායකවූ-ආශ්වලායන-ආපස්තම්බ-කාත්‍යා යනාදීන් විසින් කරණලද සූත්‍රානත්‍ර ගීතවූ ශාස්ත්‍රයයි කියනලද ක්‍රියා කල්පවිකල්පය, මනාවූ පරිද්දෙන් ශබ්දයන්ගේ ඉපදීම අවබොධකරන්නාවූ ව්‍යාකරණ ශාස්ත්‍රය, ඡන්දඃ කත් ආදීන්ගේ ගමන් ස්වරූපාදිය නිශ්චයකරන්නාවූ පඞ්විධවූ ජ්‍යොතිශ්ශාස්ත්‍රය, වර්ණාගම වර්ණවිපර්යයාදීන් කියනලද ප්‍රකෘතිප්‍රත්‍යාදි ශබ්දවයව වෙන්කරන්නාවූ නිරුක්ති ශාස්ත්‍රය, අක්ෂරයන්ගේ නියමයන් කියනලද පිංගලාදීන් විසින් ප්‍රකාශිත ඡන්දශ්ශාස්ත්‍රය යන මේ) වෙදඞ්ගභූතවූ ශාස්ත්‍ර හයද, (දශම්ණ්ඩලයෙහි සූක්තනි එක්දහස් එක්සිය එකානුවක් ඇත්නාවූ ඍග්වෙදය, දෙවෙනිවූ යජුර්වෙදය, තුන්වෙනිවූ සාමවෙදය, සතරවෙනිවූ අථර්වණවෙදය) හි යන මේ

Digitized by Google

ශවද සතරද, පේමිනි විසින් කරණලද කම්මවිභයවූද-බ්‍රහ්මවිභයවූ දැසි දෙයාකාරවූ පරිසාවූ මුල්කොට තාවාවබොධයකරන්නාවූ මීමාංසා ශාස්ත්‍රයද, ද්‍රව්‍යගුණාදි සපත පදාර්ථයන්ගේ අවබොධය පිණිස ශෝතාමාදීන් විසින් කරණලද්දවූ තාර්කිශාස්ත්‍රනාමවූ ත්‍රාණයවිසතරයද, යම්කිසි පුරාණ පොත්හි ප්‍රකාශවූ ශාස්ත්‍රයද, මනු විසින් කරණලද මානව ධර්ම ශාස්ත්‍රයද යන මේ තුදුස චතුර්දශ විද්‍යාස්ථානයෝ වෙත්. කියනලද චතුර්දශවිද්‍යාවන් අෂ්ටාදශ විද්‍යාවන්ට අන්තර්ගතව නිබෙණ ක්‍රමයද මෙසේ දතයුතු.

ආයුර්වේදෝ ධනුර්වේදෝ ගාන්ධර්වශ්චෙව තෝ ත්‍රයඃ,
අර්ථශාස්ත්‍රං චතුර්ථන්තු විද්‍යාදෂ්ටාදශෛව තු;

ධන්වන්තරීන් විසින් කියනලද්දවූ අෂ්ටාඞ්ගයෙකින් යුක්තවූ වෛද්‍යශාස්ත්‍රයයි කියනලද ආයුර්වේදය, භෘගු විසින් කියනලද චතුර්විධවූ ආයුධයන්ගෙන් මිදීම් ආදිය ප්‍රකාශකරන්නාවූ ධනුර්වේදය, භරතමුනි විසින් කියනලද නෘත්ත ගීත ආදිය විභයකොට පවත්නා ගාන්ධර්ව ශාස්ත්‍රය, ගුරු-ශුක්‍ර-කාමන්දක-පඤ්චතන්ත්‍ර-මහාභාරත-ගීතොපදෙශාදියෙහි කියනලද නීතිශාස්ත්‍රය යන මේ සතර මුලනි චතුර්දශ විද්‍යාවන් හා සමග අෂ්ටාදශවිද්‍යාවෝ වෙත්. මෙසේ පුරාණනාම් පොත් චතුර්දශ විද්‍යාස්ථානයන් අතුරෙන් පමණක් නොව අෂ්ටාදශ විද්‍යාස්ථානයන් අතුරෙන්ද නොළෙස්වෙනි විද්‍යාව හෙවත් ශාස්ත්‍රය වන බව අවබොධකටයුතු.

මෙහි මූලාරම්භය මෙතෙකින් සමාප්තකොට ඉක්බිති ප්‍රශංසනීයවූ මහානාම මහතෙරුන්වහන්සේ විසින් රචිත මහාවංශයාගේ සවන භාගය මෙහි ප්‍රථමභාගයකොට යොදා යථොක්ත ක්‍රමයෙන්-වඩිහ සු-යනාදීන් දක්වනලැබේ.

Digitized by Google

Digitized by Google

ඉතිහාසය.

ප්‍රථම භාගය.

වංගෙසු වංගනගරෙ වංගරාජා අහූ පුරෙ,
කාලිංගරණ්ණෙ ධීනාසි මහෙසී තස්ස රාජිනො;

වංගෙසු, වංගනම් රජකුමාරයන්ගේ දෙශයෙහි; වංගනගරෙ, වංගනම් පුර යෙහි; පුරෙ, පුරාණකාලයෙහි; වංගරාජා, වංගනම් රජෙක්; අහූ, වූයේය. 1.

---

1. ලක්දිව රජ පරම්පරාව විජය රජු පටන් පොත්හි දක්නා ලැබේ. මේ විජය රජුගේ පරම්පරාවේ මූල් දෙශය වංග රටයයි මෙහි කියනලද බැවින් මේ වංග රටට දුන් ව්‍යවහාරකරණ්ඩලබණ නාමය කුමක්ද, මේ රට මධ්‍යදෙශයේ කොයි දිශාවෙහි පිහිටි රටක්ද, මෙහි නාමය කෙසේ ව්‍යවහාරවූ එකක්ද, මේ රට කවරතු විසින් කරණලද්දක්ද, මෙහි රජහු කොයි පරම්පරාවකින් පැවත ආ වෝද යනාදි කරුණු විනිශ්චයඉකාට දැනගැන්ම අතිශයින්ම ඕනෑව ඇත. මේ කරුණු යම් යම් තැනක තිබී දැන ගන්ට ලැබුනිනම් ඒක මේ ලංකාවාසින් විසින් සැලකියයුතුවූ ප්‍රයෝජනවත් වැද ගත් කිඹක්යයි කියමු. වංග යන මේ නාමය සංස්කෘත භාෂාවේ නාමයෙකි. සංස්කෘත භාෂාවෙහි නාමයන්ගේ මූලට යෙදී තිබෙණ-ව-යන අක්ෂරය-බ-යන අක්ෂරයට බොහෝසෙයින් පෙරලෙන බව දක්නාලැබේ. එහෙයින් මෙහි අක්ෂර දෙකින් කැමතිවූ අකුරක් එබඳු තැන්වලදී කියන්ට පිළිවන. මේ ක්‍රමයට වංග යන නාමයද, විජණු පුරාණයෙහි-බඞ්ග කියාද, හරි වංශාදි කිසි පොතෙක වඞ්ග කියාද දක්නා ලැබේ. ඒ නාමය දැනට බංගාල-යන නමින් ව්‍යවහාරයි. ඒකම අප රටවාසිහු-බෙංගාල-යයි කියති. බංගාල දෙශයෙහි මෙකල්හි ප්‍රධාන නුවර කලිකතා යන නමින් ප්‍රසිද්ධයි. වංග දෙශය දැනට ව්‍යවහාර නාමයෙන් සැකහැර දැනගැන්ම පිණිස පාණිනි ව්‍යාඛ්‍යාන යෙහි ශ්ලොකයෙක්,

දෙශෙ ශ්‍රීමති වංගනාමනි නගරෙ ශ්‍රීකාලිකතත්තාඛ්‍යෙ
ශ්‍රීමත් තාම්සහෙනඃකාඃකුලබ්‍රුරුක්සාහෙබදතත්තාඹ්‍යා,
ප්‍රාරබ්ධං ධරණීධරෙණ විදුෂා ව්‍යාඛ්‍යානකං පාණිනෙඃ
සූත්‍රාණාං සමන්තුක්‍රමෙණ ච මහාභාෂ්‍යෙණ තට්ටීකයා.

ශ්‍රීමති, ඉස්සරුඇත්තාවූ; වංගනාමනි දෙශෙ, වංගයන නම් ඇති දෙශයෙහි; ශ්‍රී කාලිකතත්තාඛ්‍යෙනගරෙ, ශොභාඇත් නාවූ කාලිකතා යන නම්ඇති නුවරෙහි; ශ්‍රීමත්තාම්සහෙනඃකාඃ කුලබ්‍රුරුක්සාහෙ බදතත්තාඹ්‍යා, ශ්‍රීමත් තෝම්ස් හැන්ඩ්රි කෝල්බ්‍රුක්යන මහත්තා විසින් කරණලද ආඛ්‍යාවෙන්; ධරණීධරෙණවිදුෂා, ධරණී

Digitized by Google

කාලිංගරජ්ජුඤ්ඤ, කලිඟුරජ්ජුගේ; ධීතා, දුවක්; තඤ්ඤරජ්ජෝ, ඒ වංගරජ්ජට; මහෙසිත්තා, බිසවවිය. 2.

ඛර පඬිතයාවිසින්; ප්‍රාරබ්ධං, පටන්ගන් නාලද; පාණිනෙඃ, පාණිනි වාකරණ යාගේ; වාඛ්‍යනකං, අර්ථවාඛ්‍යනය; සූත්‍රාණං, සූත්‍රයන්ගේ; සම්බන්ධමෙණ, පිළිවෙලින්; තථෝකතා, ඒ පාණිනියගේ වීකාවවූ; මහාභාෂ්‍යඤ්ච, මහාභාෂ්‍ය යෙන්ද; ගන්ථ අර්ථයි. වංගදෙශයතුල කලි කතාන්ධවර පිඹිවි බව එම ග්‍රන්ථරදී ලියන ලද යථොක්තා ශ්ලොකයෙන් ප්‍රකාශව තිබෙණනිසා ර්ට සැකකටයුත්තක් නැ හෑ. තවද, මේ කලිකතා යන ග්‍රන්ථර නා මය ලක්දිවිවාසින්ට මෙකල්හි බොහෝ සේ ඇසීමට ලැබේණ එකකි. ලංකාවේ ආන්ඩුව යටතේ තනතුරුවලට පැමිණෙ න කිසිකෙණෙක්ද කලිකතා ග්‍රන්ථරට පෑ මිණ ශාස්ත්‍රඥානාදිය උගත්තෝයසිද අප රට වාසින් විසින් දන්නාලැබෙත්. ඉන් නිසා අනෙක ශාස්ත්‍රාදිය දැනීමෙන් වෘ ක්තාවූ පඬිතයන්ගෙන් මෙකල්හි බබලන කින්දුදෙශයෙහි ප්‍රධාන ග්‍රන්ථරවූ කලිකතා රාජ්ධානීය ලක්දිවිවාසින්ගේ මූල්භූමියක් බව දැනගැන්ම මෙරටවාසින්ට මහත් ප්‍රීතිදුයකවූ කරුණෙකි. වංගජනපදය ම ඛ්‍යදෙශයෙහි සූචීදිඝ රටක්යයි වරහඹිහි ර ආචාරීන්විසින් මෙසේ කියනලදී.

ප්‍රාඛ්‍යනමීදුඪශොණෙඛ්‍ව විඛ්‍යසුඛ්‍යාඃ කලිඛ්‍යබාහලිකාඃ,
ශක්‍යවනමඛ්‍යශබර ප්‍රාඥෙජාතිඤ්ච විනකාමෙබ්‍යාඃ;

මේ වංග නාමයාගේ උත්පත්ති ක්‍රමය | හරී වංශයෙහි මෙසේ කියනලදී.

ඓනාත් තු සුතපා ජඥෙ සුතඃ සුතපසඃ බලිඃ,
ජතෝ මාඳ්‍යාශයොනෞ තු ස රාජ්‍ය කාඛනෙෂුධීඃ;
මහායොගී ස තු බලිඛීභූව නෘපතිඃ පුරා,
සුත්‍රාන්‍යුත්පාදයාමාස පඛවංශකරාන් භුවි:
අඛ්‍යඃ ප්‍රථමතෝ ජඥෙ වඛ්‍යඃ සුඛමසාතෛවව;
තෙෂාං ජනපදාඃ පව අඛ්‍යාඃ වඛ්‍යාඃ සඹුඛමකාඃ,

යන්මේ ශ්ලොකයන්හි, බලි රජ්ජුගේ පුතුන් පස්දෙනා අතුරෙන් දෙවෙනිවූ වඛ්‍ය යන නම්ඇති කුමාරයා සන්තක දෙශය කුමාරයාගේ නාමයෙන් වංගවූ ඥේයයි කියනලදී. මේ ශ්ලොකයෝ ඇ ති පිළිවෙලට අර්ථඝඛ්නව අවසාන භාග යෙහි දක්නාලැබෙත්. මේ රටට වඛ්‍ය නාමය මෙම කුමාරයා නිසා ලද්දේයයිද ඒ දෙශයෙහි රජ පරම්පරාව වඛ්‍ය කුමා රයාගෙන් පැවත ආ බැවින් මෙහි මතු දක්වනුලබණ වසුවංශයෙහි ක්ෂත්‍රියයන් ගේ පරම්පරාවක් බවද දතයුතු. එම පර ම්පරාවද අවසාන භාගයෙහි ක්‍රමයෙන් දක්වන්නමු. එහෙයින් මේ විෂයෙහි ප්‍රථ මකොට රජ්අණ පැවැත්වූ විජයරජ්ජුගේ මූල් පියවරුන්ගේ රජපරම්පරාව එයින් බලා දතයුතු. එකල්හි ඒ පරම්පරාවගේ කිසි ඥානඛ්‍යක් නොපැණේ. අප රටෙ හි පවත්නා මහා වංශාදි පොතවල වංග රජෙක්වූවායයි ලියාතිබෙණ පමණ මිස ඒ වංගරජ දඹදිව කවර රජපරම්පරාවක කෙනෙක්දැයි එකම පොතකවත් කියා නැතිඵක ඒ කථාවට ඥානඛ්‍යක්ව පෙ ණේ. ඒ ඥානඛ්‍ය පිරීම්සඳහා දඹදිව රජ පරම්පරාවන් ලියනලද පුරාණාදි පොත්ව ල ප්‍රකාශික කථාවත් මිට සංග්‍රහකිරීම අවශ්‍යයෙන්ම ඕනෑව පෙණේ.

Digitized by Google

සො රාජා දෙවියා තාසඤ්ඤා එකං අලභි ධීතරං,
පෙම්නානා වාහකරුං තාසඤ්ඤා සංවාසං මිගරාජිනෝ;

සොරාජා, ඒ වංගරජතෙම; තඤ්ඤාදෙවියා, ඒ දෙවියට; එකංධීතරං, එක් දුවක්; අලභි, ලැබුයේය; තඤ්ඤා, ඒ දුවට; මිගරාජිනෝ, සිංහරාජයකුගේ, සංවාසං, සමඟ විසීම: පෙම්නානා, නිමිත්තිගෘහීතයන්නෝ; වාහකරුං, කිහු.

අතීව රූපිනී ආසි අතීව කාමගිද්ධිනී,
දෙවෙනා දෙවියා චාපි උජ්ඣායාසි ජිගුච්ඡිතා;

අතීව, අතිශයින්ම; කාමගිද්ධිනී, කාමයෙහි ඇලෙන්නී; අතිවරූපිනී, අතිශයින් රූඇත්තී, ආසි, විය; දෙවෙනා, පියරජවිසින්ද; දෙවියාවඅපි, සවිඤ්ඤව විසින්ද; උජ්ඣාය, උජ්ඣාවෙන්; ජිගුච්ඡිතාආසි, පිළිකුල්කරණලද්දී විය.

එකාකිනී සා නිහතිමම හෙරිවාරසුඛත්තිනී,
සපෙජෙන සහ අඤ්ඤතා අගා මගධගාමිනා;

හෙරිවාරසුඛත්තිනී, තමාකැමතිසේ හැසිරීමෙහි සැපකැමතිවූ; අඤ්ඤතාසා, අප සිඟවූ ඕතොමෝ; එකාකිනී, තනිව; නිහතිමම, නික්ම; මගධගාමිනා, මගධරටට යන්නාවූ; 3. සපෙජෙනසහ, ගැල්පදින මිනිසකුහා සමඟ; අගා, ගියාය.

---

2. කාලිංගදෙශය මධ්‍යදෙශයෙහි පූර්ව දිග රටෙකැයි, ප්‍රාඛ්‍යමීදඹිශාංශෙ ය නාදින් මේලඟම ඉහතදක්වනලද ශෛලාක්ෂයන් ප්‍රකාශිතයි. මේ පාලිභූරවද බලන්නම් රජතුගේ තුන්වන පුත්‍රවූ කලිඞ්ගකුමාරයා සහනාකව පැවතුනු බැවින් ඒ කුමාරයාගේ නාමයම දෙශයටද ව්‍යවහාරයයි විෂ්ණුපුරාණදියෙහි කියනලදී. මේ කාලිඞ්ගදෙශයෙහි රජපරම්පරාවද වඞ්ග රජපරම්පරාවද යන දෙකම එක පරම්පරාව බව කියහැකි.

3. මේ රට මධ්‍යදෙශයෙහි පූර්වදිග පිහිටි රටෙකි. වෙන-රජුගේපෘථු-සූත-මාගධයයි පුත්‍රයෝ තුන්දෙනෙක් වූවෝය. මෙයින් තුන්වෙනි පුත්‍රවූ මාගධ කුමාරයා මෙහි රජකළ බැවින් මේ රටද මාගධ යයි නම්විය. ඒ මෙසේයි.

අඤ්ඤාපවාහ පෘථිවී සිඛ්‍යනත්‍යනුනානි චිනතයා,
සචිකාමදුහා ගාවඃ පුටකෙ පුටකෙ මධු;
තස්‍ය වෛ ජාතමාත්‍රස්‍ය යශෝ පෙපා මහෙ ශුභෙ,
සූතඃ සූතස්‍යං සඤ්ජනනඃ සෞතහනි මහාතමනඃ;
තඤ්ජෙනව මහායශෝ ජඥෙ ප්‍රාශ්‍රෙඨ මාගධඃ;

මේ මගධරට භූන්ඤන්ගේ කීමේ ප්‍රකාරයට වටඤැනැප්ම 833 ක්‍රයයි කියනලදී. උතුරුදිශාවෙන් ගංගානදියද, බටහිර දෙසින් බරනැසට අයිති රටද, පූර්වදිශින් හිරණ්‍ය පර්වතයද, දකුණු දිගින් සිංහභූමිය හෙවත් හිරණ්‍යඛණ්ඩියද ඉම්ව තිබෙ පාටලිපුත්‍ර රාජගෘහාදි භූවරවල් මේ දෙශය තුල පිහිටාතිබෙණ බවද, මේ රට මැදින් හිරණ්‍යවතී-හෙවත්-ශොණ-යන නම්ඇති නදිය හොස් ගංගානදියට වැටෙනබවද පෙණේ. බුබාගමේ ධර්මය ප්‍රකාශකරණලද මාගධීනාම්ලත් පාලිභාෂාව මෙම දෙශයෙහි ව්‍යවහාරයට නැගි හෙදවිතිබෙන්නාවූ භාෂාවයි.

Digitized by Google

ලාළරඤ්ඤේ අවච්චියා සීහෝ සපඨමභිඛවි,
අඤ්ඤතරා සෙසා ඛාවිංසු සීහාගතදිසනතු සා;

ලාළරඤ්ඤේ, ලාටදෙශයෙහි; අවච්චියා, වනයෙහි; සීහෝ, සිංහයෙක්; සපඨං, හැල් පදිනවුන් කරා; අභිඛවි, දිවිගැස්ස; සෙසා, අනික් ජනයෝ; අඤ්ඤතරා, අන්තැනෙක්හි; ඛාවිංසු, දිවිවාළුය: සාතු, ඒ රාජකුමාරිකාව වනාහි; සීහාගතදිසං, සිංහයා ආ දිසාවට දිවිය.

ගණ්හිත්වා ගොචරං සීහෝ ගච්ඡං දිස්වා තමාරකා,
රතෙත්වා උපාහ ලාළෙනෙත්වා ලංඝුළං පණ්ණකණ්ණකෝ;

ගොචරංගණ්හිත්වා, ආහාරගෙණ; ගච්ඡං, යනහාවූ; සීහෝ, සිංහතෙම; තං, ඒ කුමාරිකාව; ආරකාදිස්වා; දුරදී දැක; රතෙත්වා, ඇළුනාවූ සිත්ඇත්තේ; ලංඝුළං, වාළඛිය; ලාළෙනෙත්වා, ගොලවන්නේ; පණ්ණකණ්ණකෝ, ගෙලනලද කන්ඇත්තේ; උපාහ, සම්පයට ගියේය.

සා තං දිස්වා සරිත්වාන නෙමිත්තාවචනං සුතං
අභිත්වා තස්ස අංගානි රජ්ජනාතී පරාමසි;

සා, ඒ කුමාරිකාතොමෝ; තංදිස්වා, ඒ සිංහයා දැක; සුතං, අසනලද්දුවු; නෙමිත්තවචනං, නිමිතිශාස්ත්‍රදන්නවුන්ගේ වචනය; සරිත්වාන, සිහිකොට; අභිත්වා, භය නැත්තී; රජ්ජනාති, ඇළුම්කරන්නී; තස්සඅංගානි, ඒ සිංහයාගේ ශරීරඅවයවයන්; පරාමසි, පිරිමැන්දය.

තස්සා එසෙසනාතිරතෙත්තා පිසීං ඌරෙපියාසු තං,
සීහෝ සකං ගුහං නෙත්වා තාය සංවාසමාචරි;

තස්සා, ඒ කුමාරිකාවගේ; එසෙසන, සෙවීයෙන්; අතිරතෙත්තා, අතිශයින් ඇලුනාවූ; සීහෝ, සිංහතෙම; තං, ඇ; ආසු, වහා; පිසීංඌරෙපිය, පිටව නන්වාගෙණ; සකංගුහං, තමාගේ ගල්ගුහාවට; නෙත්වා, ගෙණගොස්; තාය, ඇහා සමඟ; සංවාසංආචරි, සංවාසයට පැමිණියේය.

තෙන සංවාසමන්වාය කාලෙන යමකෙ දුවේ,
පුත්තාච ධීතරඤ්ඤි රාජධීතා ජනෙසි සා;

තෙන, ඔහුහා සමඟ; සංවාසමන්වාය, සංවාසයට පැමිණ; කාලෙන, කාලයෙහි; සාරාජධීතා, ඒ රජදුතොමෝ; පුත්තඤ්ච, පුත්‍රයාකුද; ධීතරඤ්ච, දුවක්ද යන; යමකෙ, යුවලවූ; දුවේ, දෙදෙනෙක්; ජනෙසි, එක්වාරයෙහි වැදිය.

පුත්තස්ස හත්ථපාදෙසු සීහාකාරෝ තතෝ අහූ,
නාමෙන සීහබාහූති තං ධීතරං සීහසීවලිං;

පුත්තස්ස, පුත්‍රයාගේ; හත්ථපාදෙසු, අත්පා දෙක්හි; සීහාකාරෝ, සිංහයාගේ සටහන් ඇත්තාහුය: තඤ්ච, ඒ කාරණයෙන්; නාමෙන, නාමයෙන්: තං, ඒ කුමාරයා; සීහබාහූති, සිංහබාහුයයි කියාද; ධීතරං, දුව; සීහසීවලිං, සිංහසීවලියයි කියාද; අහූ, නම්කෙළේය. 4.

---

4. සිංහයා සිව්පාවුන් අතුරෙහි විශ්‍රී වත් එකෙක්. මේ සිව්පාවුන් බොහෝ කොට ඉන්නාවූ අපරදිග රටවල මනුෂ්‍යයෝද මොවුන් මරති. මොවුන්ගේ ඉදිරි

Digitized by Google

පුත්තොතා සොළසවස්සෝ සො මාතාරං පුච්ඡි හංසයං,
තුවං පිතා ව නො අම්ම කාසමා අඝදිසා ඉති;

සොළසවස්සෝ, සොළොස් අවුරුදු වයස්ඇත්තාවූ; සොපුත්තොතා, ඒ පුත්‍රතෙම; අම්ම, මැනියනි; තුවං, ඌබද; නො, අපගේ; පිතාව, පියාද; කාසමා, කවර කාරණයක් හෙතුකොටගෙණ; අඝදිසාඉති, සමානනුවූවාහුද යන; හංසයං, සැකය; මාත රංපුච්ඡි, මව විවාලේය.

ගේ ගාත්‍ර දෙක ඉතා ශක්තිමත්ය. ශබ්දය මෙඝඝර්ජනාවක් මෙන් අතිශයින් භය ජනකය. වල්ගයෙන් ගැසූදමණින් බල සම්පන්න මිනිසකු බිම්හෙළීම මූට පුදුව න. මේ සිව්පාවාගේ උස අඩි හතරක් පහක් පමණද දිග හොනෙක් පමණද ඇත. සිංහයා කිපුතුකල බෙල්ල වටේ තිබෙණ කෙස් පිපෙයි. ඇස් ගිනි සමානය. මේ මෘගයන්ගේ විසම මහ වනතුලවූ ගුහාවලය. මේ සිව්පාවාගේ රූපසම්පන්න රජවරුන්ගේ මුද්‍රාලාංඡනයවද හෙණ කාරණයෙනුත් සිව්පාවුන්ට ශ්‍රේෂ්ඨය යන අර්ථැති මෘගෙන්ද්‍ර නාමයද සිංහයා වම සම්මත බැව්නුත් එපමණක් නොව,

කො විරස්‍ය මනස්විනඃ සුවිශයඃ කො වා විදෙශඃ සුහෘත්,
යං දෙශං ශ්‍රයතෙ භෘශම්ව කුරුතෙ බාහුප්‍රතාපාජිතම්
යද්‍වද්‍ං ෂ්ට්‍රානඛලාංගුලප්‍රහරණඃ සිංහො වනං ගාහතෙ
තස්මිංනෙනව හතවිපත්පුරුඩිරෙඃ තෘප්තාං ජිනතතාකතමනඃ;

මනස්විනඃ, ප්‍රඥාව ධනයකොට ඇති; විරස්‍ය, ශූරයාහට; සුවිශයඃ, තමාගේ රටෙක්නම්; කඃ, කුමක්ද; විදෙශඃවා, අන්‍ය දෙශයෙක්හෝ, කඃසුහෘත්, කුමකැයි දන්නාලදද: යං දෙශම්, යම් රටක්; ශ්‍රයතෙ, ආශ්‍රයකෙරේද; තංඑව, ඒ දෙශයම; බාහුප්‍රතාපාජිතම්, හස්තබලයෙන් අයිතිකිරීම; කුරුතෙ, කෙරේ. දංෂ්ට්‍රා, දත්ද; නඛ, නියද; ලාංගුලප්‍රහරණඃ, වාලඛියද ආයුධකොට ඇති; සිංහඃ, සිංහතෙම; යත්වනම්, යම් වනයක්; ගාහතෙ, අල්ලාද; තස්මිංඑව, ඒ වනයෙහිම; හතවිපෙත්පුරුඩිරෙඃ, නසනලද හස්තින්ගේ ලේවලින්; ආත්මනඃ, තමාගේ; තෘප්තාං, පිපාසය; ජිනතති, සිඳී යි. සිංහයා ඇතුන් මරා ලේ උරා බොණබවක්ද විඥාශම්නම් පඬිතයා විසින් කියනලදහෙයිනුත් වෙනත් කිම් සලකන්නවුන්විසින්ද සිංහයා මහත් බල ඇති මෘගයෙක් බව කියයුතු. තවද, මෙබඳු වල්මෘගයෙක් මඳුඃඛ්‍ය ස්ත්‍රියක් හා ලොකාඛ්‍යාදය කිරීම කරණකොටගෙණ දරුවන් ලැබුනාය යනාදි කථාව එසේ සිඛවූ එකක්මය යනු සිතීම දුෂ්කරයයි කිසි කෙනෙක් අනුමානකෙරෙති. විජයරජුගේ පියා සිංහබාහු යයි යන මේ නාමමාත්‍රයෙන් සිංහබාහු කුමාරතෙම සිංහයකුගේ ශරීරසටහන්හා සමානයයි හෙණ සිංහයකුටම දුව උපන් නේයයි එයින් මැනකාලයෙහි යම්ලෙස කින් යොදුගත්තාහුනම් සිදුනුවූ කිමක් ව්යහැකි. සිංහබාහු යනු සිංහයකුගේ අත් වැනි බලවික්‍රමාඛ්‍යාතවූ අත් ඇත්තෙකැයි කියහැකි. සිංහසමානය යනු ශූරකාව යෙන් සිංහයකුට සමයයි උපචාරාර්ථග්‍රහණයද දක්නාලැබේ. සිංහබාහු යයි කියාද රජදරුවන්ගේ නම් වෙත්. එහෙත් සවහන්විශයෙන් සිංහයකුට සමානය යනාදියක් ඒ සඳහා නොසලකත්. විජයබාහු-ඝජබාහු-ප්‍රාක්‍රමබාහු-යනාදි රජවරුන්ගේ නාම පිළිබඳවූ හසාවාවෘවූ බාහු ශබ්දය නොයෙක් තැන්වල යොදුතිබෙණ අදහසනම් සංග්‍රාමයෙහි ජයග්‍රහණය කරන්නාවූ ශ්‍රෙෂ්ඨවූ අත් ඇත්තෙක යනාදි යයි. ඝජබාහු යනු ඇතෙකුගේ අත සමං

Digitized by Google

සා සඞ්ඝමබ්‍රවී තාසඤ්ච කිනාත්‍රයාමාති ඔබ්‍රවී,
ගුහං ථකෙසි තාතෙත්‍රා තෙ පාසාණෙනාති සා බ්‍රවී;

සා, ඕතෝඛේ; තාසඤ්ච, ඒ පුත්‍රයාට, සඞ්ඝඤ්ච, සියල්ල කියා; සෝ, ඒ පුත්‍රතෙම; කිනාත්‍රයාමඉති, කෙසේ ගමුදැයි; අබ්‍රවී, කීවේය. සා, මච්ඡොඛේ; තෙ, තාදෙශ්; තාතෝ, පියතෙම; පාසාණෙන, ගලෙකින්; ගුහංථකෙසි ඉති, ගුහාව වැසුවේයැයි; අබ්‍රවී, කීය.

මහාගුහාය ථකනතකං ඛතෙඩිනාදාය සෝ අගා,
එකාහෙනෙව පඤ්ඤාසයොජනානි ගතාගතං;

මහාගුහාය, මහත් ගුහාව; ථකනතකං, වසන්නාවූ ගල; ඛතෙඩිනඅදාය, පිරීන් ගෙණ; සෝ, ඒ කුමාරතෙම; අගා, ගියේය. එකාහෙනඑව, එක් දවසින්ම; ගතාගතං, ගියද මාගියය; පඤ්ඤාසයොජනානි, පනස්යොදුනෙක් දුර වෙත්. 5.

ගොචරාය ගතෝ සීහෙ දඤ්ඡිණාසමිං ගි මාතරං,
වාමෙ කණිඨිං කත්වාන තාතෝ සීඝං අපක්කමි;

සීහෙ, සිංහයා; ගොචරායගතෙ, ආහාරපිණිස ගියකල්හි; මාතරංහි, මව වනා හි; දඤ්ඡිණාසමිං, දකුණු පැත්තෙහිද; කණිඨිං, නැඟනිය; වාමෙකත්වාන, වම්පැත් තෙහිකොට; තාතෝ, ඒසිංහයා කෙරෙන්; සීඝං, වහා; අපක්කමි, පහවගියේය.

නිවාසෙත්වාන සාඛං තෙ පඩ්ඩතාගාමමාගමුං,
තත්ථාසි රාජධිතාය මාතුලාසස්ස සුතෝ තදා;

තෙ, ඔහු; සාඛං, පත්‍ර; නිවාසෙත්වාන, හැඳ; පඩ්ඩතාගාමං, පිටිසර ගමකට; ආග මුං, ආවාහුය. තත්ථ, ඒ ගමහි; රාජධිතාය, රජදුවණේ; මාතුලාසස්ස, මාමාගේ; සුතෝ, පුත්‍රතෙම; තදා, ඒ කාලයෙහි; ආසි, වූයේය.

සෙනාපති වංගරඤ්ඤෝ ජිතෝ පඩ්ඩතාසාධනෝ,
නිසිනෝනා වටම්බුලෙ සෝ කම්මනතං සංවිධාපයං;

වංගරඤ්ඤෝ, වංගරජහුගේ; සෙනාපති, සේනාපති තෙම; පඩ්ඩතාසාධනෝ, පිටිසරගම සැදීමෙහි; ජිතෝ, සිටියේ; කම්මනතංසංවිධාපයං, කම්මානතවිධානකර ණුගේ; සෝ, හෙතෙම; වටම්බුලෙ, තුගහසක් සම්පයෙහි; නිසිනෝනා, හුන්නේවේ.

නවූ සවහන් ඇති අත්භැක්තෙකැයි කි සා ශබ්දවාත්‍රුයෙහි අතීත නොව බලයෙන් ඇයතු සමාන අණ ඇත්තෙකැයි කියා නොහොත් සවන්කිරීමෙහි අතේ බලය ඇතතුගේ අතක් සමානයයි කියා හෝ ශබ්දයට ප්‍රතිපක්ෂව අතීය සැලකිය හුතු. මේ කුමයට බලනකල සිංහබාහු යන නා මයකම් සිංහයතුගේ පුත්‍රයෙක් නුවූවත් සිසසැකි එකකි. මෙබඳුවූ කිම් ඉතිහාස කථාදි සුරුණ පොත්වල ලියා තිබෙණ බ ව පමණක්ම සාක්ෂිකොට ගෙණ ඒ කිම් ඒකාන්තයෙන් සත්‍යමයයි නුවුවැකි ලොකයා නොඅදහත්.

5. පොදුනෙක් යම් මධ්‍යදෙශයෙහි ව්‍යවහාර කුමයට ඔඹ අවදහයෙකි. සිංහ බාහු කුමාරයා එහි කියනලද පමණ දුර ගමන්කරන්ට ඇතැයි සිතීම හා සමානම වනයෙහි මේ ගණන ගත්තේ කෙසේදැයි සිතීමත් නුසුදුසුකි. යොදුන් පනසට ඔඹ කාරලක්ෂයෙකි.

Digitized by Google

දිස්වා තෙ පුච්ඡිතා ඉවාචුං අටවිවාසිනො මයං,
ඉති සො දූපයී තෙසං වත්ථානි ඛජ්ජී පති;

තෙ දිස්වා, ඔවුන් දැක ; පුච්ඡිතා, විචාරණලද්දහු; මයං, අපි; අටවිවාසිනොඉති, වනයෙහි වසන්නෝයයි , අවොචුං, කීවාහුය. සොඛජ්ජීනිපති, ඒ සෙනාපතිතෙම; තෙසං, ඔවුන්ට; වත්ථානිදූපයි, වස්ත්‍රදෙවිඒය.

තානාහෙසුං උළාරානී භතානං පණ්ණාසු දූපයී,
සොවණ්ණභාජනානාසුං තෙසං පුඤ්ඤෙන තානි ච;

තානි, ඒ වස්ත්‍රයෝ , උළාරානිඅහෙසුං, මහත්වූවාහුය. පණ්ණාසු, පත්‍රයන්හි; භතානංදූපයි, බත්දෙවුඒය. තානිච, ඒ පත්‍රයෝද; තෙසංපුඤ්ඤෙන, ඔවුන්ගේ පුණ්‍යප්‍රභාවයෙන් ; සොවණ්ණභාජනානිඅසුං, රන්භාජනයෝ වූවාහුය. 6.

තෙන ඉමෙ විම්භිතා පුච්ඡි කොසු තුමොහ චම්පති,
තස්ස සා ජානිගොතානි රාජධීතා නිවෙදයි;

තෙන, ඒ කාරණයෙන්; විම්භිතා, විස්මයපැමිණියාවු; සොචම්පති, ඒ ශ්‍රුවරජතෙම ; කොසුතුම්හෙ, තොපි කවරහුදැයි ; පුච්ඡි, විවාලේය. සාරාජධීතා, ඒ රජදූ දොවෝ ; තස්ස, ඒ ශ්‍රුවරජහට ; ජානිගොතානි, ජාතිගොත්‍රයන් ; නිවෙදයි, දන්වී.

පිතුච්ඡා ධීතරං තං සො ආදාය ඛජ්ජනීපති,
ගනත්වාන වංගනගරං සංවාසං තාය කපයි;

ඉඛජ්ජනිපති, ඒ ශ්‍රුවරජතෙම ; පිතුච්ඡාධීතරං, පියාහන් සහොදරියගේ දූවූ ; තං, ඒ රජදූව; ආදාය, ගෙණ ; වංගනගරංගනත්වාන, වංගනුවරට ගොස් ; තාය, ඇහා , සංවාසංකපයි, සංවාසයකෙළේය.

සීහො සිඤං ගුහං ගනත්වා තෙ අදිස්වා තයො ජනෙ,
අට්ඨිතො පුත්තසොකෙන න ච බාදි න චාපිවි ;

සීහො, සිංහයෙම; සිඤං, වහා; ගුහංගනත්වා, ගුහාවට ගොස්; තෙතයොජනෙ, ඔවුන් තුන්දෙනා ; අදිස්වා, නොදැක; පුත්තසොකෙන අට්ඨිතො, පුත්‍රශොකයෙන් පීඩිතවූයේ ; නබාදි, නොමකෑයේය ; නවඅපිවි, නොමබීයේය.

දූරතෙ තෙ ගවෙසනෙත්වා අගා පඛනාගාමකං,
උඛාපියති සො සොව යං යං ගාමමුපෙති සො;

නෙදූරතෙ, ඒ දරුවන් ; ගවෙසනෙත්වා, සොයන්නේ; පඛනාගාමකං, පිවිසර ගවට; අගා, ගියේය. සො, හෙතෙම ; යංයංගාමං උපෙති, යම් යම් ගමකට පැමිණෙන්ද ; සො සො එව, ඒ ඒ ගමම; උඛාපියති, උපුවන්නුලෑඛේ.

පඛනාවාසිනො ගනත්වා රඤ්ඤෙ තං පටිවෙදයුං,
සීහො පිළෙති තං රඨං තං දෙව පටිසෙධය;

පඛනාවාසිනො, පිවිසරගම්වාසිහු; ගනත්වා, ගොස් ; දෙව, දෙවඟන්වහන්ස; සීහො, සිංහයෙක්; තංරඨං, ඒ රට ; පිළෙති, පීඩාකෙරේ. තං, ඒ පීඩාව ; පටිසෙධය, වැලැක්වුවමැනවැයි ; රඤ්ඤෙ, රජහට ; තං, ඒ කාරණය; පටිවෙදයුං, දන්වූවාහුය.

---

6. වස්ත්‍ර මහත්වූවෝය යන්න හා පත්‍රයෝ රන්භාජනවූවෝය යන්නද මේ කථාවට ප්‍රයෝජනයක් නොපෑහේ.

Digitized by Google

අලභං නිසෙධකං තස්ස හත්ථිකඛණ්ඩහතං පුරෙ,
ආදෙතු සිහාදුඝීති සහස්සං සෝ පවාරයි;

තස්ස, ඒ පිඛාව; නිසෙධකං, වලක්වන්නකු; අලභං, නොලබන්නාවූ; සෝ, ඒ රජතෙම; හත්ථිකඛණ්ඩහතං, ඇත්කඳපිට තබාගැලද්දුවූ; සහස්සං, දහසක් කහවනු; සිහාදුඝී, සිංහයාගන්නෙක්; ආදෙතු ඉති, ගණිවසි; පුරෙ, නුවරවිසියෙහි; පවාරෙසි, ඝොෂණාකරවූසේය.

තථෙව වෙ සහස්සානි තීණිචාපි නරිස්සරෙ,
විසු වාරෙසු වාරෙසි මාතා සිහබහූපං හි තං;

තථාඑව, එසේම; නරිස්සරෙ, රජතෙම; වෙසඟහාණි, දෙදහසක්ද; තීණිඑාපි, තුන්දහසක්ද නුවරගන්නාකරවූසේය. මාතා, මව්තොමෝ; තංසිහබහූපංහි, ඒ සිංහබාහුකුමාරයා වනාහි; විසුවාරෙසු, දෙවාරයෙක්හී; වාරෙසි, වැලැක්වූසේය.

අඝාහි තතියෙ වාරෙ සිහබාහු අපුච්ඡිය,
මාතරං නිසහස්සං තං ඝාතෙතුං පිතරං සකං;

තතියෙවාරෙ, තුන්වෙනි වාරයෙහි; සිහබාහු, සිංහබාහු කුමාරතෙම; මාතරං අපුච්ඡිය, මව විචාරා; සකංපිතරංඝාතෙතුං, තමාගේ පියා ඝාතනපිණිස; තංනිසහස්සං, ඒකඝවනු තුන්දහස; අඝාහි, ඝත්තේය.

රඤ්ඤො කුමාරං දසෙසසුං තං රාජා ඉදමබ්‍රවි,
ගහිතො යදි සිහො තෙ දම්මි රජ්ජං තදෙව තෙ;

රඤ්ඤො, රජතව; කුමාරං, කුමාරයා; දසෙසසුං, දැක්වූවාහුය. රාජා, රජතෙම; සිහො, සිංහතෙම; තෙ, තාවිසින්; යදිගහිතො, ඉදින් ගන්නාලද්දේද; තදඑව, එකල්හිම; තෙ, තව; රජ්ජංදම්මි; රාජ්‍යය දෙමිකියා; තං, ඔහුට; ඉදං, මේ වචනය; අබ්‍රවි, කීසේය.

සෝ තං ගනත්වා ගුහාවාරං සීහං දිස්වාව ආරකා,
එනතං පුත්තාසිනෙහෙන විජ්ඣිතුං තං සරං ඛිපි;

සෝ, ඒසිංහබාහුකුමාරතෙම; තංගුහාවාරංගනත්වා, ඒගුහාවගේ දොරකඩවගොස්; පුත්තසිනෙහෙන, පුත්‍රස්නේහයෙන්; ආරකා, දුරින්; එනතංසිහං, එන්නාවූ සිංහයා; දිස්වාඑව, දැකම; තං විජ්ඣිතුං, ඒ සිංහයා විදිනුපිණිස; සරං, ඊයක්; ඛිපි, හැරියේය.

සරෝ නාලාටමාහඩ මෙත්තාචිත්තෙතන තස්ස තු,
කුමාරපාදමූලෙව නිච්චෙතා පති භූමියං;

තස්සතු, ඒ සිංහයාගේ වනාහි; මෙත්තාචිත්තෙතන, මෛත්‍රීස්නේහ කරණකොටගෙණ; සලාටංආහඩ, නළලනිසා; නිච්චෙතාඅරෙ, නැවතුනාවූ භීයතෙම; කුමාරපාදමූලෙඑව, කුමාරයාගේ පාමුල්හිම; භූමියංපති, භූමියෙහි වැටුනේය.

තථාසි යාවතතියං තතො කුජ්ඣි මිගාධිපො,
තතො ඛිත්තා සරෝ තස්ස කායං නිබ්භිජ්ඣ නිකඛමි;

යාවතතියං, තුන්වර දක්වා; තථාඅසි, එසේම වූසේය. තතො, ඉන්පසු; මිගාධිපො, සිංහතෙම; කුජ්ඣි, කිපියේය. තතො, ඉන්පසු; ඛිත්තාඅරෝ, විදිනලද්දුවූ භීයතෙම; තස්සකායං, සිංහයාගේ ශරීරය; නිබ්භිජ්ඣ, විනිවිද, නිකඛම්, නික්මුනේය.

Digitized by Google

සකෙනචරං සිහසීසමාදුය ච පුරං අගා,
මතාසෙ වංගරාජස්ස යතතාහානි තාදු අහු;

සෝ, ඒ කුමාරතෙම; සකසරං, බෙල්ලේ ලොම්සකිතවූ; සිහසීසංආදුය, සිංහයා ගේ ඉපදගණ; පුරංඅගා, නුවරට ගියේය. මතසෙ, කාලක්‍රියාකළාවූ; වංගරාජස්ස, වංග රජහට; තදු, එකල්හි; සත්තාහානි. සත්දනක්; අහු, වූවාහුය.

රඤ්ඤෙ අපුත්තකතතා ච පතීතා ච සසනාවුතා,
සුත්වා ච රඤ්ඤෙ නාතතුතතං සඤ්ඤානිත්වා ච මාතරං;

රඤ්ඤෙ, රජහට; අපුත්තකතතාව, පුත්‍රයකු නැතිබැවින්ද; රඤ්ඤනතතුතතං, රජහට බුත්‍රබුරුබව; සුත්වාව, අසාද; මාතරං, මව; සඤ්ඤානිත්වාව, හැඳිනද; අසස කම්වූනාව, මේ කුමාරයාගේ ක්‍රියාව කරණකොටගෙණද; පතීතා, සතුටුවූ.

අමඛා සනානිපතිතා අධිලා එකමානසා,
සිහබාහු කුමාරං තං රජා හොතීති අබ්‍රුවුං;

එකමානසා, එක්සිත්වූ; සනානිපතිතා, රැස්වූ; අධිලාඅමඛා. සියලු අමාත්‍යයෝ; රජාහොතීති, රජවවයි; තංසිහබාහුකුමාරං, ඒ සිංහබාහුකුමාරයාට; අබ්‍රුවුං, කීහ.

සෝ රජ්ජං සමපටිවිජිත්වා දත්වා මාතුපතිස්ස තං,
සිහසීවලිමාදුය ජාතභූමිං ගතො සයං;

සෝ, ඒ කුමාරතෙම; රජ්ජංසමපටිවිජිත්වා, රාජ්‍යය පිළිගෙණ; තං, එය; මාතුපති ස්ස, මවගේ සවාමියාට; දත්වා, දී; සයං, තමා; සිහසීවලිං ආදුය, සිංහසීවලිය ගෙණ; ජාතභූමිං, උපන් වනයට; ගතො, ගියේය.

නගරං තත්ථ මාපෙසි අහු සිහපුරනති තං,
අරඤ්ඤෙ යොජනසතෙ ගාමෙ වාපි නිවෙසයි;

තත්ථ, ඒ උපන්වනයෙහි; නගරංමාපෙසි, නුවරක් කෙළේය; තං, ඒ නුවර; සිහ පුරංඉති, සිංහපුරයයි; අහු, නම්වූයේය. අරඤ්ඤෙ, වනයෙහි; යොජනසතෙ, යොදුන් සියගණක්තැන්හි; ගාමෙවාපි, ගම්ද, නිවෙසයි, පිහිටුවූයේය.

ලාළරඨෙ පුරෙ තසමිං සිහබාහුනරාධිපො,
රජ්ජං කාරෙසි කත්වාන මහෙසිං සිහසීවලිං;

සිහබාහුනරාධිපො, සිංහබාහු රජතෙම; ලාළරඨෙ, ලාටදෙශයෙහිවූ; තසමිංනග රෙ, ඒ නුවරෙහි; සිහසීවලිං මහෙසිංකත්වාන, සිංහසීවලිය දෙවියකොට; රජ්ජංකා රෙසි, රාජ්‍යයකරවී. 7.

---

7. සිංහබාහු කුමාරයා විසින් කරණලද නුවර සඟිතවූ මේ ලාටනම් දෙශයද ලක්දිවිවාසීන්ගේ සහ මෙහි පුරුණරජුන් ගේත් මූල්වූ භූමියක්බැවින් මේ දෙශයෙහි කරුණුපිළිබඳවූ කථාව පුලුවන්පමණ දුර පැහැදිලි වශයෙන් දැනගතහැතුවේ. මේ ලාටදෙශයට කිරණසඟණි කියාද සිං හ භූමි කියාද නම් වෙත්. තාම්‍රලිප්ති රාජ්‍යයට වයඹදෙසින් හැතැප්ම 117 ක් ගියතැනද, ඔඩ්‍රා දෙවත් ඔරිසා යන නම් ඇති රටවලට ඉසාන දිගින් එපමණ දුර ගියතැනද–සිංහභූමිය සහ කරණභූමිය ඒක

Digitized by Google

ල සඬණ්ඩෑයි ගංගාවට තුදුරුවී කිරණ සඬණ්ඩෙයි ප්‍රධාන තුවර තිබෙණ බව පෙනේ.

සිංහගුම්බ යන නාමය මේ රටට සැබෑ ඇත්තේ සිංහබාහු කුමාරයාගේ රට නම සිනැයි හැඟේ. මෙහි වට ප්‍රමාණය සැතැප්ම 133 පමණ 150 දක්වියැය.

යොදුන් සියයක් තැන තම්පිබිදිවූයේ යයි ඉහළ ශ්ලෝකයෙහි කියනලද ප්‍රමාණය කලින්කල රටවල් මේ නොයෙක් පරිද්දෙන් වෙනස්වීම කරණකොටගෙන සම නොවනවාද නොහොත් මේ කියමන්ව ල වෙන යම් විරුඛයෙක්ද ඇතැ හොඳ. සිංහ භූමියෙහි ප්‍රඛ්‍යාත මිනිසුන්ගේ නම-සෝ-කියාදෙන්නේ කියාද වේ. එහි අර්ථය මනුෂ්‍යයා කියයි. ඔවුන්ගේ විසිම සිංහ භූමියෙහිය. යුඛකාරයෝ ය යන අර්ථ ඇති-ලාරජා-යන නමක්ද ඔවුන්ට අයිතිය. මේ ජාතිය ඒ රාජ්‍ය වාසින් ඉතුරෙක් ඝේරවු ශුබ්ලි ඉතා බෑදෙන්නට කොටසෙකි. මේ දෙශයෙහි ඇතැ සෙක් පලාත්වල කුවාර්-කොරේවා-ඛෙරියා-භූම්ප්-සාන්තල්-සුවන්ගා-හෙවත් පැවුන් යන නම් ඇති සම්මිශ්‍රණ වෙ

ශයන්. මේ සියලුදෙනාටම-ඔන්ඩා-යන නාමයයි, හෝර් කියන මනුෂ්‍ය වර්ගය දැකිමට ප්‍රියවූ ඝණිත ඇත්තෝ වෙති. ඔ ඔවුන්ගේ අඟුළුවට ඝෙඩේ තැනි දුසි ස්වභාවයක් තපෙණෙන්ට තිබෙණවා. ඔවුන්ගේ රූප ලක්ෂණය ආයිවරුන්ට සමානය. උස්වූ නාසා ඇත්තෝය. මනාවූ මහත් ඔඹ ඇත්තෝය. ප්‍රියවූ දත් ඇත්තෝය. ලුස් ඕවි ප්‍රඛ්‍යාණයෙන් ඔබානෙන්ය. ගම්භීර ඛිණිය එළඳුණ, ඝනකාවිය. කිරණ තෙත් තෙනකි අර්ථය තම් කියවූ සඬ්ඛ්‍යායෙහි කියයි. සඬණ්-යනනාමය-සවරා-හෙවත්-සුවාර් යන මනුෂ්‍යවර්ගය සඳහායයි කියනලදි. දක්ඛතාලද කාරුණු ඇම්ප්ති ජනරල් ක නිබ්ඛැම් උත්තෙන්ගේ කියා තිබේ. සිංහ භූමියෙහි කියන රට ලාඩ දෙශය ඔවුන් එහි වතීමාන කාලයේ වසන මිනිසුන්ගේ සභාවී හා නාමාදියත් මෙසේ දතයුතු.

මේ-ලාට-යන නාමය අප රටවාසීහු ලාබයෙහි දනිත්. ඔබදෙනවාසීහු ලාබයෙහි කියති.

කඛඩ, සිංහල දෙශයෙහි ලිඛනලද නඤතු ප්‍රකරණවල,

දුගණදිනවාරපතිදීගණෙපි හි දෙශකාලසබ්බඩ,
ලාබිඋවාසෙසිඛොකාඛාං ඝවඤපුරෙඛිසඤඤගූඛෙසිඃ

දිනගන්ගේ ගණන නොතැකොවිගෙණ දින පවුහයාගේ පැමිණීම නිස්චීය. දින ගන්ගේ ගණනද දෙශ කාල දෙක පිළිබ දගයි ලාව ආවාසීයා විසින් කියනලද හයි උකත බැවින්-ලාට-දෙශයෙහි නඤ තුත දුනීමෙන්ද ව්‍යකතවූ ගුරුවිරයන් සු

ඝොරසෙනි හි ගොඩි ව ලාටි ච්චානඤ ච තාදිසි,
යාති ප්‍රාකෘතභිඤ්ඤෙවං ව්‍යවහාරෙඤ්ඤ සඤඤිධිම්;

වඩුරා නම් රට හා එකාබඛවූ ශූරසෙන රටවද්, වඤ-ඝඤා-රට දෙක ඉතර පිළිවි ගොඩ දෙශයද, දඤඤිදිඝ පිහිටි ලාට දෙශයද, යන මේ රටවල් කෘතාද අනිකුදු එබඳු ආවනති-බාඝඩි-දෙමළ-ව්‍යාකරණික-ඝණාදි භාෂාද ව්‍යවහාරරූඪි ඇතිදී ප්‍රාකෘ

ත බසිට පැමිණෙන්යයි කියනලද බැවින් ලාට දෙශවාසීන්ගේ භාෂාව එක්තරා ප්‍රාකෘත භාෂාවක් බව දනිවූ. මෙව භාෂාව පුරාණ සිංහල භාෂාවේ බොහෝ ශබ්ද හා සමානාද ව්‍යකෘතයි. විජය රාජකුමාරයා ලක්දිවට පැමිණෙන කාලයව වත්තෙන්

Digitized by Google

ලක්ඛිව මිසුමින් විසින් වෘවහාරකරණලද ශබ්දහා අර්ථයෙන් පැහැණියන් විසින් විවහාරකලාවූ ශබ්දන් සහ දෙකොටසම සිංහල්ලොකයි හා මිශ්‍රය යන කල්හි නාව වෘරදියහි කියලොකේ.

සහිද, ප්‍රාකෘත භාෂාව අනික් භාෂාවලට වඩා මිනා මුල් භාෂාවක්යයි කියා කියි කොලොක්ද, සෑ මාගධී මූලභාෂා, යනු කියලද බොව්න් පාලි භාෂාව මූලභාෂා වියයි කියාද අප රටිවාසින්ගේ මත කිපයෙකි. සංස්කෘත-පාලි-සිංහල-යන ප්‍රාකෘතයට අයිතිවියහ භාෂාද උක්දිම් වත්ත නා බැවින් මේ භාෂාවන්ගේ මූලභාවය අරබයා පවිත්‍රහා මෙම විරුඩ මතය සි ලක්ඛනු සිහිය මෙහි කරුණු දක්වීම් යුතුවෙයි.

සංසකෘතං නාම දේවවි විභාවෝසභාහා මහර්ෂිභිඃ,
සදහවිසාහාසභෝ දෙශිභාහානොභා ප්‍රාකෘතොසුබවඃ;

පාණිනි ආදි සෘෂීන් විසින් පසුව වහවී හාරකරණලද්දවූ දෙවියන් විසින් කියන ලද්දවූ වාක්‍යයනොමෝ සංසකෘතයි. සංසකෘතයට සමානවූද සංසකෘතයෙන් උපන්නාවූද ඒ ඒ දෙශවල හවිගත්තාවූ දැසි ප්‍රාකෘත භාෂාවන්ගේ ක්‍රම නොයෙක් පරිදි ඇත්තේය යනු ශෙලාකයෙහි අදී යයි. මෙසේ ප්‍රාකෘතයෙහි ඇතම් ක්‍රම සංසකෘතයෙන් උපන් බවාදිය දක්වන්නාවූ දැයි ආචාර්‍යතෙමේ සංසකෘතයෙන් ප්‍රාකෘත භාෂාවන්ගේ උපතතිය කියා, මූලභාෂාව එකක්මවූත් කිපයක් නියනොවේ. ප්‍රාකෘත බොහෝයයි කියන්නාවූ ආචාර්‍යයාද ප්‍රාකෘතයෙහි මූලවියක් නොකියා. මෙහි ඉහත, ශෞරසෙනි ව ඉගැබ් ව, යනාදි ශෙලාකයෙහි, ශෞර ඉසනි භාෂාවද ප්‍රාකෘත භාෂාවක් බව කී යේය. ඒ ශෞරසෙනි නම් ප්‍රාකෘත භාෂාව අරබයා වරරුචි ආචාර්‍යන් විසින් මේ ඉස් කියනලදී. ශෞරසෙනි, ප්‍රාකෘතිං සංසකෘතම්; ශෞරසෙනි භාෂාවි සංසකෘත ඉසන් උපන්බව මේ දක්වනලද සූත්‍රය දෙකින් ප්‍රකාශවන බැවින් ප්‍රාකෘත භාෂාවන් සංසකෘතයෙන් හෙදව තිබෙණබැවි මේයින් දතයුතු. මාගධී, හෙවින් පාළිභාෂාවද ශෞරසෙනී භාෂාවෙන් උපන්බව දක්නාලැබේ. ඒ මෙසේයි—

මාගධි, මගධානාං භාෂා මාගධී; ප්‍රකෘතිඃ ශෞරසෙනී, අසාහමාගධභාෂා ප්‍රකෘතිඃ ශෞරසෙනීති වේදිතවිඃ;

මාගධිය භාෂාවද ශෞරසෙනී භාෂාවෙන් උපන් ප්‍රාකෘතයෙක යනු මේ සූත්‍රය ලින් ප්‍රකාශකෙරේ. පෙශාචී භාෂාවද ශෞරසෙනී භාෂාවෙන් උපන්නේයයි කියනලදී. ඒ මෙසේයි, පෙශාචී, පිශාචිභාෂා භාෂා පෙශාචී; ප්‍රකෘතිඃ ශෞරසෙනී, අසාහ පෙශාචභාෂා ප්‍රකෘතිඃ ශෞරසෙනිඃ කියයි. මේසේ මාගධී-පෙශාචී-යන ප්‍රාකෘත භාෂා දෙකක් ශෞරසෙනී භාෂාවෙන් උපන්බවින් ශෞරසෙනී භාෂාවී සංසකෘතයෙන් උපන්බවින් යළිත් ප්‍රාකෘත භෙදිකාකරණ සූත්‍රවලින් පෙණේයි. ප්‍රාකෘත භාෂාවෙහි සභාවය ඒ භාෂාවන්ගේ වියාකරණසූත්‍ර ඇදුල අ ධ්‍යයනයාගේ නිසාවෙනිවීමට නොවෙහෙස් ඒ අ ධ්‍යයනී දඬිද ප්‍රාකෘත භාෂාවෝ සංසකෘතයෙන් හෙදවූවෝයයි කීය. මේ නත් පණ්ඩිතයන්ගේ මත රැස් අහුවි යේ. ප්‍රාකෘතනම්ලත් අන්‍ය භාෂාවක්හෝ මාගධික භාෂාවිහෝ මූල්වූ භාෂාවින් නොවිසඳුම් මේ අධ්‍යයනී වාක්‍යවලින් පෙණී යියයයි නිශ්චයකරමු.

තවත් ඒසඳහා සැලකියයුතුව තිබෙණ කරුණුනම්. බොඩ් ධර්මය දෙශනාකරණලද කාලයෙහි එම දෙශනාභූකූලවූ පාළිභාෂාව මහජනයාගේ කථාව්‍යවහාරයව් නැගී මගධදෙශයෙහි පැවතුනේය යනු අනුමානහැර කියමු. ඒ කාලයපවත් අපේ කාලය දක්වා ඉක්මගිය බව පෙණෙන්නේ අවුරුදු 2,400 යයි. මගධ දෙ

Digitized by Google

ශවාසි මහජනයාගේ දැන් මේ කාලයෙහි ව්‍යවහාර කථාවත් යථොක්ත බෞද්ධමී යත් දෙක බැලූකල භාෂා දෙකක්යයි කි යශ්‍යතු බවද, ලක්දිව දෙවෙනි පැතිස්ස රජු දවස පිහිටුවනලද සිලාලෙඛනයන් ගේ වාක්‍ය ඉන් මැතකාලයෙහි ලියනලද සිංහල ප්‍රකරණයන්ගේ වාක්‍යවලටත් ඒ ප්‍රකරණ මෙකල්හි පවත්නා භාෂාවටත් සමකර බලමුනම් එකින්එකට වෙනස් ව අන්‍ය අන්‍ය භාෂාවන් මෙන් පෙණිය න බවද සලකනකල එක ක්‍රමයක භාෂා වක් අවිරුදු දහසක් පමණ ලොකයාගේ කථාව්‍යවහාර වශයෙන් පැවතීම කරණ කොටගෙණ කාලය මෙන්ම ඒ භාෂාවත් ක්‍රමක්‍රමයෙන් පෙරළිගණ්වූත් අන්‍ය භ භායකට පැමිණෙනබවත් නියමයයි දනි මු. මහාභාරතය සහිත කිසි පුරාණ පොත් ලියනලද සංස්කෘත භාෂාව ඒ ප්‍රකරණ යන් ලියූ කාලය කෙරෙන් පළමු ලොක යෙහි පවතින්ට ඇත යන්නත් අනුමාන රහිතයි. මහාභාරතයහා භාගවත්පුරාණ– විෂ්ණුපුරාණදියත් ලියා තිබෙන්නේ–ශුඛි ෂීර–මහරජුගේ කාලය කෙරෙන් භූදු රු කාලයෙහියි. වර්තමාන කාලය පවත් බෞද්ධමීය ලොව ප්‍රකාශවූ කාලය දක් වා තිබෙණ අවිරුදු ගණනත් එතෑන් පවත් මහාභාරතය කරණලද කාලය දක්වා ඉක්මුහු අවිරුදු ගණනත් බලන කල දෙක එකප්‍රමාණයට පෙණියනවා යයි කියහැකි. සංස්කෘත භාෂාවෙන්ම රා මායනාදි තවත් පොත් කරණලද කාලය ර්ටත් පළමුයි. සංස්කෘත භාෂාවෙන් පොත් ලියනලද කාලය පවත් බුදුන්ගේ කා ලය දක්වා ඉක්මුනාවූ අවිරුදු ගණන තුන්දහසකට අඩුනැත යන කීම සත්‍යයි. සංස්කෘත භාෂාව කථාව්‍යවහාරවශයෙන් පවත්නා කාලයකදීම රාමායනය ලියූ න මුත් ඒ භාෂාව පාළිය කෙරෙන් උපන් එකක්නම් ර්ටවඩා කල්මත්තෙන් අවිරු දු දහසකින්වත් පළමු කථාව්‍යවහාර වශ යෙන් පාළිභාෂාව තිබිලාම ඕස එසේ නැත්නම් නුසුදුවන. මේ පිළිවෙලට බු දුන්ගේ කාලයට වඩා අවිරුදු හාරදහ සකටවත් අතීතයෙහි පාළිභාෂාව පවති න්ට ඕනෑව පෙණේ. එපමණ මහත් දීර්ඝ කාලයක් මුලුල්ලේ මිනිසුන්ගේ ව්‍යවහා ර කථාවට අයිතිවන භාෂාවක් නොවෙ නස්ව පැවත ඒම නුසුදුවන් බවට අප විසින් ඉහත දක්වනලද කරුණුම ප්‍රමා ණයි. මේ කාරණ බලනකල බුදුන්ගේ කාලයෙහි පැවතුනාවූ ප්‍රාකෘත නම්ලත් පාළිභාෂාව කෙරෙන් නොහොත් ඒ හා සමානවූ වෙනයම් ප්‍රාකෘත භාෂාවක් කෙරෙන් ර්ට වඩා පුරාණ කාලයෙහි ලොව පැවතුනාවූ සංස්කෘත භාෂාව උ පන්නායයි කියනවාට වඩා මැතකාල යෙහි පැවතුනාවූ ප්‍රාකෘත භාෂා සියල්ල ම ක්‍රමක්‍රමයෙන් පසු පසු කාලවල උපන් නායයි කීමෙහි ගැලපීම පෙණේ.

මේ අතර, මාගධී භාෂාවෙහි මුල්වූ ව්‍යා කරණ පොත් සහිත එම භාෂාවේ ඡන්දස්– නිඝණ්ටු–කාව්‍යාදි ප්‍රකරණයන් සංස්කෘත භාෂාවෙහි ඒ ඒ ශාස්ත්‍රප්‍රකරණවල නයා නුසාරයෙන් එම ප්‍රකරණ උපකාරකොට ගෙණ මැන කාලයෙහි කරණලද බවත් මිට සැලකියයුතු කරුණෙකි. මාගධී භා ෂාවෙහි මුල් ව්‍යාකරණයවූ කාතන්ත්‍රය යෙන් සූත්‍රයක් මෙම කීම පිහිටුවීම සඳහා ලියමු.

පරසමඤ්ඤා පයොගෙ, යා ච පන සකාය තඤ්ඤාසු සමඤ්ඤා හොතාති වා අහොසාති වා තා පයොගෙ සති එව්ඨාපි යුජ්ජතෙව;

සංස්කෘත ව්‍යාකරණපොත්හි හොසා හොඅයයි යම් නාමයෝ වෙද්ද ඔහු යෙදීමක් ඇතිකල්හි මාගධී ව්‍යාකරණයෙහිද යෙදෙත් යනුයි. කාතන්ත්‍රය කරණ කාල යෙහි සංස්කෘත ව්‍යාකරණයාගේ අනුසා රයෙන් ඒ කරණලදුයි මේ දක්වනලද

Digitized by Google

සූත්‍රයෙන් හැඟේ. තවද, "ප්‍රාකෘත වාක්‍යකරණයෙහිද කියනලද්දවුන් කෙරෙන් අන්‍යවූ ප්‍රත්‍යය සමාස තද්ධිත ලිඞ්ගාදිය සංස්කෘත වාක්‍යකරණය කෙරෙන් දතයුතුයි, ශෙෂඃ සංස්කෘතාත්, උක්තාදන්‍යඃ ශෙෂඃ, ප්‍රත්‍යය සමාස තද්ධිත ලිඞ්ගවණ්ණාදි විධිඃ ශෙෂඃ සංස්කෘතාදවගන්තව්‍යඃ, යි කියනලදි. මාගධී වාක්‍යකරණයෙහි හා වෙනත් ප්‍රාකෘත වාක්‍යකරණයන් කෙරෙහි සංස්කෘත වාක්‍යකරණය කෙරෙන් ලක්‍ෂණ ගතයුතු බව මෙසේ දක්වනලදබැව්හුත් ප්‍රාකෘත භාෂාවලට සංස්කෘත මූල්‍යසිකිම කාරණ සහිතයයි කියමු.

මේ සඳහාම තවත් කාරණයෙක්නම්, ඝටඃ-යඃ-සඃ-එෂඃ-යන්‍නාදි ප්‍රථමෛක වචන පදයෝ කියියම් තවත් පදයන් හා සන්ධිව-ඝටොඃ-යොඃ-සොඃ-එෂොඃ-යන්‍නාදි වශයෙන් පද ප්‍රකෘතිය පෙරලී අන්‍යරූපයන් අනතුව වාක්‍යයෙහි යෙදී ලිම් කිම් දෙක්හි සංස්කෘතයෙහි ව්‍යවහාරිත පරිවයෙන් මෙම පදරූපයෝ මාගධාදි ප්‍රකෘත භාෂාවන්හි-ඝටඃ-යන්‍නාදි පද ප්‍රකෘතිය නොලැබී විකාර රූපම ලැබ-ඝටොඃ-යොඃ-සොඃ-එෂොඃ- යන්‍නාදින් ප්‍රථමෛක වචනයෙහි ප්‍රකෘති පදයෝ වෙත්. සංස්කෘත පදයන්ගේ මූල් ප්‍රකෘති රූපය නොලැබ විකාරව ව්‍යවහාරකරණලද රූප මාගධික භාෂාදි ප්‍රාකෘතයවත් නැති ප්‍රකෘති පදව තිබෙණ මේ කාරණයෙන් ව්‍යවහාරකරණලද සංස්කෘත භාෂාවම ක්‍රම ක්‍රමයෙන්-ශෞරසෙනී- ය මාගධියයි ඒ ඒ දෙශවලදී නම් වෙනස් වීමත් අන්‍ය අන්‍ය රූපවලව ශබ්ද හා පදයන්ගේ පෙරලීම් ආදියත් සැලකියහැකි. අකාරාන්ත ශබ්දයා කෙරෙන් පරවූ-ෂිවිභක්තිහුගේ ඒඃ ආදෙශයෙහි ඔකාරයා ආදෙශවීම ප්‍රාකෘතයෙහි නියමයක් බවද මේ මතු දක්වනුලබණ සූත්‍රාදියෙන් ප්‍රකාශිතයි. අතඔත්‍යෝඃ, අකාරාන්තාච්ඡ බ්‍යාත්‍යපරස්‍ය සොඃ ඒඃ ඒන ඔඃ භවති; වෛද්‍යොඃ-(වෛද්‍යඃ) වඝභොඃ-(වඝභඃ) පුරිසොඃ-(පුරුෂඃ) යන්‍නාදියෙන් දතයුතු. මේ සේම- රාජාඃ-මඤවන්තඃ-පිතරඃ- යන්‍නාදි වෙනත් හලන්‍ය ශබ්දයන්ගේද, ගිරයඃ-භාතවඃ-ගාවඃ-යන්‍නාදි ඉවණ් උවණ්ඃ නත ඔකාරාන්තා ශබ්දයන්ගේද ප්‍රථමා බහු වචනයෙහි-රාජානොඃ- මඤවන්තොඃ- පිතරොඃ- ගිරයොඃ- භාතවොඃ-ගාවොඃ- යන්‍නාදි වශයෙන් සන්ධිවිධියෙහි වූ සංස්කෘත භාෂාවෙහි රූපයෝම මාගධික භාෂාවෙහිද ප්‍රකෘතියෙන් ප්‍රථමාබහුවචනයෙහි යෙදෙත්. අඃ-යඃ-යන්‍නාදි කිසි පම ඒෂෛක වචනපදයෝ සන්ධිවූවාහු-අතොඃ-යතොඃ-යන්‍නාදි වශයෙන් සංස්කෘතයෙහි ව්‍යවහාරවූවා සේම මාගධික ව්‍යවහාරයෙහිත් ප්‍රකෘතියෙන්ම-අතොඃ-යතොඃ-යන්‍නාදිවශයෙන් පඒෂෛක වචනයෙහි දක්නාලැබෙත්. ගුණවතඃ-මනසඃ-යන්‍නාදි කිසි ඒෂෛක වචනයන්ගේ සන්ධිවීමෙහි ප්‍රකෘතිය පෙරලී-ගුණවතොඃ-මනසොඃ යන්‍නාදිවශයෙන් සංස්කෘතයෙහි ව්‍යවහාරිත පදයෝ මාගධිකයෙහි ප්‍රකෘති ඒෂෛක වචනයෙහිම- ගුණවතොඃ- මනසොඃ- යන්‍නාදිවශයෙන් දක්නාලැබෙත්. ඝටඃ-යන්‍නාදි ප්‍රථමාබහුවචනයන්ගේද සන්ධිවීමෙහි විසර්ගීය ලොප්ව-ඝටා-යන්‍නාදිවශයෙන් වාක්‍යයෙහි යෙදී තිබෙන්නාවූ රූපය සේම මාගධිකභාෂාදි ප්‍රාකෘතයෙහි විභක්ති ප්‍රකෘති ඒනවූ රූපය ප්‍රථමාබහුවචනයෙහි දක්නාලැබේ. මේ කාරණවලින්ද ප්‍රාකෘත භාෂාවන්ගේ ඉපදීමෙහි සංස්කෘත භාෂාවගේ මූලත්වය හැඟේ.

මේ සඳහාම තවත් කාරණයෙක්නම්. සංස්කෘත ශබ්දයන්ගේ කිමෙහි දුසකර තාවය නිසා දැනට සිංහල මිනිසුන් අතුරෙහි-ප්‍රාණ-ඝෘත-වඹි-යන්‍නාදි සංස්කෘත ශබ්ද කියන කල-පරාණ-ගිරිත-වරුඝ-කියාද, එසේම වෙනත් නොයෙක් ශබ්දයන් ඝභාවය වෙනස්කර ලියන කියන බවද පෙණේ. ඉන්නිසා කථාව්‍යවහාර

ඇබ අයිතිවිසය සොඅොඑකි ශබ්ද තාසුපාසු අත්දබුඛ බැවහාරකිරීමෙන් සල්ලාමේ කෑ අසාය අසාය තාඅොවත්ගේ කුවකැණීම මෙසි ඇතු ගිස්වූ කිමක්ද කතෘවේ. මේ තු මගුවා-දැංඛුරු-යෙන සංඝකෘත ශබ්දය මා සෙ ගිණ තාඅෙවි නාගිණ මෙසාන් ප්‍රකෘතයහගෘත වලම ගෙරළි-දුඛා-කියාදු සිංහල තාඅා ඇවත්-දළ-කියාද දක්කොලැබේ. මෙහි දැංඛුරු-කෘත්‍රිම වීඛා-දුඛා-සඤ්ඤ නීමඛ යෘපය. ඒවත් ඛීඛා-දළ-යන්න කිමඛ සඤ්ඤය. ඔබපමණක්නොව මේ ශබ්දරූප තු න එහිත් එසෙව අක්ෂර මාලාවලින් ලියුවූයි ය. සුඛෝවිචාරණය පමණක්නොම ඉබා කෝයෙයින් ශබ්දයන්ගේ ලියුවුතාවයද අතිනෙ අතිතාඅ තාඅාවත්ගේ නාදිනීමෙනි ලතුණෙකෘයි කිම සුදුසුද සඳහන් සෙවිය යුතු.

සංඝකෘත තාඅොමෙහි ශබ්දාදියෙන් ඵ පත් පාළිතාඅොමෙහි තා ප්‍රාකෘතය තාම් ත වත් තාඅාවත්ගේද සිංහල තාඅා වහිද ශබ්දාදිය මෙහි දක්විඇුලැබේ.

සංඝකෘත ශබ්දාදිය.	පාළි.	ප්‍රාකෘත.	සිංහල.
සංඝකෘත ..	සඛකත ..	——— ..	සඛ
මාහරාජ්ඤී ..	මහාරඤී ..	මරාවී ..	———
ශ්‍රී ..	සිරි ..	සිරී ..	සිරි
ශ්‍රී ..	සිරි ..	සිරී ..	සිරි
හ්‍රස්ව ..	රස්ස ..	හංස ..	———
ශ්‍රම්‍ය ..	මස්සු ..	මස්සු ..	මස්
සාෂී ..	එස්ස ..	එංස ..	පස්
රාජධීකා ..	රාජධීකා ..	රාජධීඅ ..	රදු
ශාකාසිංහ ..	සකාසිඛ ..	——— ..	සෑහි
පාත්‍රාධාතු ..	පත්තධාතු ..	——— ..	පාදු
ඛෘතරාෂ්ට්‍ර ..	ඛත්තරඨ ..	——— ..	දතරට
බෘහස්පති ..	——— ..	භඅපපඊ ..	———
කෘෂ්ණ ..	කණ්හ ..	කණ්හ ..	කළු
යාවත් ..	යාව ..	ජා ..	———
උදුම්බර ..	උදුම්බර ..	උංවර ..	දිඹුල්
භාජන ..	භාජන ..	භාණ ..	බදුන්
ඉෂ්ටදේවතා ..	ඉට්ඨදේවතා ..	ඉොලා ..	———
ආයුෂ් ..	ආයු ..	ආයු ..	ආ
වර්ෂ ..	වස්ස ..	වස්ස ..	වා
ගෘහිතා ..	ගහෙතා ..	ඝෙඵාණ ..	ගෙණ
ශ්‍රුතාන ..	සුතාන ..	සොඵාණ ..	අසා
පෘෂ්ඨ ..	පිට්ඨ ..	පුඨී ..	———
ප්‍රශ්න ..	පඤ්හ ..	පණ්හ ..	පැණ
ක්ෂමා ..	ඛමා ..	ඛමා ..	සමා
ක්ලාන්ත ..	කිලන්ත ..	කිලන්ත ..	———
ක්ලේශ ..	කිලෙස ..	කිලෙස ..	කෙලෙස
ක්ලිෂ්ට ..	කිලිට්ඨ ..	කිලිට්ඨ ..	කිලිටි

Digitized by Google

සංස්කෘතශබ්දාදිය.	පාළි.	ප්‍රාකෘත.	සිංහල.
ජීවතා ..	ජීවිතා ..	ජීවිආ ..	ළිවි
ඝටිත ..	ඝටිත ..	ඝටිඅං ..	———
ශලාඝතේ ..	සඝති ..	ඝඅඅ ..	———
ලඝුඃ ..	ලහු ..	ලහූ ..	———
ක්ෂුද්‍රක ..	ඛුද්දක ..	ඛුඡ්ඣඅ ..	ගුණි
අශිතා ..	අසිතා ..	අසිඅා ..	ඇවෑයන්
මූර්ධනි .	මුද්ධනි ..	මුද්ධනි ..	මුදුනෑ
පූර්වාහ්ණ ..	පුබ්බණ්හ ..	පුව්ව ණ්හ ..	———
මධ්‍යාහ්න ..	මජ්ඣන්හ ..	මජ්ඣණ්හ ..	———
ශ්මශාන ..	සුසාන ..	සුසාන ..	සොහොන්
පූර්වරූප ..	පුබ්බරූප ..	පුබරූප ..	පෙරරූ
හස්තාකර්ම ..	හත්ථකම්ම ..	හත්ථකම්ම ..	අත්හම්
පණ්ණිකර්ම ..	පණ්ණකම්ම ..	පණ්ණකම්ම ..	පන්හම්
විශ්වකර්ම ...	විස්සකම්ම ..	විස්සකම්ම .	විස්සම්
ද්‍රව්‍ය ..	දබ්බ ..	දඛ්ඛි ..	දුවි
ක්‍රියා ..	කිරියා ..	කිරියා ..	කිරිය
හෘදය ..	හදය ..	හදය ..	හද
තීක්ෂ්ණ ..	තික්ඛ ..	තික්ඛ ..	තියුණු

සංස්කෘත ශබ්දාදිහිත් වඩා මාගධාදි ප්‍රාකෘත ශබ්දයන්ගේ සුඛොච්චාරණයයහිත අලහාණර කාව්‍යයක් කෙරුම්හැක්ම දක්වා ලදුද ශබ්දාදියෙක් කැකිවෙයි. සිංහල භාෂාවෙහි අක්ෂර තිසෙක්ද පාළි භාෂාවෙහි එක්සාළිසෙක්ද සංස්කෘත භාෂාවෙහි පණසෙක්ද වෙත්. ප්‍රාකෘතභාෂාවද පාළිභාෂාවට බැඹිකරම් අක්ෂරයන් ඇති බවක් නොපෙණේ. එළුත් එළුත් භාෂාවන්ගේ සුඛොච්චාරණය මුල්ව හෙවත් මුඛයට පාසුවෙන් කියවියාම කාරණ කොටගෙණ සංස්කෘතභාෂාවෙහි ව්‍ය-ශ්‍ර-ඒ-ඕ-අඃ-ශ-ෂ-ය යන මේ ආදිය ක්‍රම ක්‍රමයෙන් පහවගියාය කතු පණ්ඩිතයන්ගේ අනුව ගේ. සිංහල භාෂායෙහි, සඞ්ඝ්‍රහි සිබඹ, යන මේආදි වාක්‍යය කිසිකෙනෙක්, සුවහසිබඹ-නමුත් අස-සුවහසිබඹ කියාද වැඩිදෙනෙක්ම චරදවා කියකි. එසේ චරදින්නේ-සඞ-ශන්ද කිමෙහි දුසකරණාවය එකෙක. සුඛුත්, මේ සඞශන්ද වෙන්ව පහසු ලෙස මුඛයට කියවියහ බව පෙණේ. මෙසේම්, සඞ්ඝ්‍රහි යන සංස්කෘතයෙහි සිපාත පදය-සුවිජාති-සි කිමෙහි පහසුව සඳහාම පාළිභාෂාවට නැඟි තිබෙණවාය, යන මේ කාරණය සැක රහිතයි. සඞ්ලප-යන්න-සුවල්ප කියාද කියත්. සංස්කෘත ශබ්ද කෙරෙන් ප්‍රාකෘත ශබ්දයන්ගේ ඉපදීම මේ කාරණයෙන් ප්‍රත්‍යක්ෂව පෙණේ කියාය. මෙහි දක්වනලද කරුණු කල්පනාවටගෙන්-සඞ්ඝ්‍රහ් විසින් මතු කියනලද විරුඬ කල්පනාවලට ගවත් නොවියයුතු.

Digitized by Google

මහෙසි සොළසඤ්ඣතානුං යමකෙ ච දුවෙ දුවෙ,
සුතෙතා ජනයි කාලෙ සා විජයො නාම ජෙට්ඨකො;

සා මහෙසි. ඒ දෙව්ගොවෝ; යමකෙ, යුවලවූ; දුවෙ දුවෙ සුතෙත, සුතුන් දෙදෙන දෙදෙනා; කාලෙ, සුදුසුකාලයෙහි; සොළසඤ්ඣතානුං, සොළොස්වරක්; ජනයි, වැදුවාය. ජෙට්ඨකො, වැඩිමාල් කුමාරතෙමෙ; විජයො නාම, විජයනම් වූයේය. 8.

සුම්තෙතා නාම දුතියො සඛෙ වතාභිංසපුත්තතාකා,
කාලෙන විජයං රාජා උපරජ්ජභිසෙචයි;

දුතියො, දෙවෙනි සුත්‍රතෙමේ; සුම්තෙතා නාම, සුම්ත්‍රනම් වූයේය. සඛෙපුත්තතාකා, සියලු සුත්‍රයෝ; වතතිංස, දෙතිස්දෙනෙක් වූවෝය. රාජා, රජතෙමේ; කාලෙන, කාල යෙකින්; විජයං, විජයකුමාරයා; උපරජ්ජ, යුවරජ තනතුරෙහි; අභිසෙචයි, අභි ශෙකකෙළේය.

විජයො විසමාචාරෙ ඤාති නං පරිභාපි ච,
සාහසානි අනෙකානි දුස්සහානි කරිංසු තො;

විජයෝ, විජයනම් යුවරජතෙමේ; විසමාචාරෙඤාති, විසමවූ හැසිරීම්ඇත්තේ වූයේය. නංපරිභාපිච, ඔහුගේ පිරිසද විසමවූයේය. තො, ඔහු; දුස්සහානි, ඉවසිය නොහැක්කාවූ; සාහසානි, බලවත් අපරාධයන්; කරිංසු, කළාහුය.

කුජෙක්ඛා මහාජනො රඤ්ඤෙ තමත්ථං පටිවෙදයි,
රාජා තො සඤ්ඤපෙතවාන සුතානං ඔවදි සාඛ්‍යකං;

කුජෙක්ඛා, කිපුනාවූ; මහාජනො, රටවාසි ජනතෙම; තමත්ථං, ඒ කාරණය; රඤ්ඤෙ, රජහට; පටිවෙදයි, දැන්වූයේය. රාජා, රජතෙමේ; තො, ඒ මහජනයා; සඤ්ඤපෙතවාන, සතුටුකරවා; සුතානං, සුත්‍රයාට; සාඛ්‍යකංඔවදි, මනාකොට අවවාදකෙළේය.

සඛං තථෙව දුතියං අහොසි තතියං පන,
කුජෙක්ඛා මහාජනො ආහ සුතානං ඝාතොහි තෙ ඉති;

දුතියං, දෙවෙනිවාරයෙහිද; සඛං, සියල්ල; තථෙව අහොසි, එසේම වූයේය. තතියංපන, තුන්වන වාරයෙහි වනාහි; කුජෙක්ඛා, කොපවූ; මහාජනො, මහජනතෙමේ; සෙසුතානං, සුබවහන්සේගේ සුත්‍රයා; ඝාතොහි ඉති, මරවයි; ආහ, කීයේය.

රාජාථ විජයං තාව පරිවාරෙව තස්ස තං,
සතානසතානි පුරිසෙ කාරෙත්වා අඩ්ඩමඩ්ඩකෙ;

අථ, එකල්හි; රාජා, රජතෙමේ; තංවිජයම, ඒ විජයකුමාරයාද; තස්ස, ඔහුගේ; තංපරිවාරෙව, ඒ පිරිවරද; පුරිසෙසතසතානි, සත්සියයක් පුරුෂයන්; අඩ්ඩමඩ්ඩකෙ, ඉස අඩියක් ඔබ්බවූවන්; කාරෙත්වා, කරවා.

---

8. සුත්‍රයන් දෙදෙන දෙදෙනාබැගින් සොළොස්වාරයෙහිම මේ බිසව වැදුවාය | යි කිව් එසේමවූ එකක්යයි සිතීමට කරුණක් නොපෙණේ.

Digitized by Google

නාවාය පකඛිපාපෙත්වා විස්සජ්ජාපෙසි සාගරෙ,
තථා තෙසං භරියාඅො තඤ්ඤෙව ච කුමාරකෙ;

නාවාය, නැවෙක්ඛි; පකඛිපාපෙත්වා, නන්වා; සාගරෙ, සමුද්‍රයෙහි; විස්සජ්ජාපෙසි, හැරවූයේය. තෙසං, ඔවුන්ගේ; භරියාඅො, අඹුවන්ද; තථා, එසේම හැරවූයේය. කුමාරඤ්ඤෙව, කුමාරයන්ද; තථාඑව, එසේම හැරවූයේය.

නාගදීපොති ඤායිත්ථ කුමාරොක්කන්තනාදිපකොා,
භරියොක්කන්තනාදිපොා තු මහින්දදීපකොා ඉති;

කුමාරොක්කන්තනාදිපකොා, කුමාරයන් පැමිණි දිපය; නාගදීපොඉති, නාගදීපයයි කියාද; භරිඅොක්කන්තනාදිපොා, අඹුවන් පැමිණි දිපය; මහින්දදීපකොඉති, මහින්ද දිපයයි කියාද; ඤායිත්ථ, ප්‍රසිඛවූයේය. 9.

සුපපාරකෙ පට්ටනම්හි විජයොා පන ඔක්කමි,
පරිසා සාහසා නෙත්ථ භීතා නාවං පුනාරුහි;

විජයොපන, විජයනම් යුවරජ වනාහි; සුපපාරකෙ පට්ටනම්හි, සුපපාරකපට්ටනෙහි; ඔක්කමි, ගොඩනැගුණේය. එත්ථ, මේ දිපයෙහි: භීතා, භයට පැමිණියාවූ; සාහසාපරිසා, දැඩිවූ පිරිස; සුන, නැවත; නාවංඅාරුහි, නැවට නැගුණේය. 10.

ලංකායං විජයසනාමකොා කුමාරො
ඔතිණ්ණා පිරමති තම්බපණ්ණිදිපෙ,
සාලානං යමකගුණානමනන්තරස්මිං
නිඛාතුං සයිතාදිනෙ තථාගතස්සානි;

---

9. අඹුවන් පැමිණියායයි කියනලද මහින්දදිපයෙහි නාමය වෙනයම් ඉඛමක දකින්ට නොලත්බැවින් කොයි දිශාවේ රටක්ද යනු දැනගැණීම තුසුදුවන. කුමාරයන්ගේ නාගදීපයට පැමිණීම මෙහි කීපමණවුත් ඉන්පසු ඒ කුමාරයන් සඳහා යමක් මහවංශාදි පොත්වල සඳහන් ව ඇත්තේ නැහැ. නාගදීපයනම් ලංකාව අසලම එකාබඛව වාගේ වයඛදිග තිබියන දැනට පාඛිබයයි කියනලද පලාතයයි.

10. සුපාරකනම් පට්ටන්ගමට ගොඩ නැගී නැවත නැවටනැගුණෙය යන පමණවුත් ඉන්වැඩි යමක් ඒ ස්ථානය සඳහා මහවංශයෙහි නොදක්නා ලැබේ. එසේ විත්‍රාවුත් මිනිසුන් මැරීම ගොරකම් කිරීම පරස්ත්‍රීසෙවනයෙහි යෙදීම ආදි නොයෙක් ක්‍ෂුද්‍රදුෂ්ට රෞද්‍ර ක්‍රියාවන් කිරීම කරණ කොටගෙණ මොවුන් කෙරේ ඒ රටවාසීන් කොපවූ නිසා තුන්මසක් එහි විසූ පසු මොහු සියල්ලෝම නැවත ඒ නැවට නැගී නැව සාගරයෙහි උල්පවම්න් අවුත් ලක්දිවට පැමිණියෝයයි දිපවංශයෙහි කියනලදී. මොවුන් නගිණලද මේ නැව වාතවෙගයෙන් තමාම ලක්දිවට පැමිණි බවවුත් නාවිකයකු විසින් යාත්‍රා කරණලදුව පැමිණීමක් කියා නැහැ. මොවුන්ට දඬුවම් පිණිස නැවෙහි නැන්වූ බැවින් නැවටම ඔනෑ පරිද්දෙන් යාමට අවකාශ අරින්ට ඇති. මේ දඬුවම්න් මිදියනොහි විජයකුමාරාදීන් නැවෙහි විසූත්‍රාවුත් කොයියම් ක්‍රමයෙකින්වත් ගොඩනැගුෂුපසු නැවතත් එම නැවේම නැගී එසේම ඒ මනුෂ්‍යයෝ ගියෝය යන කිම

Digitized by Google

මහෙසී සොළසකඛත්තුං යමකෙ ච දුවෙ දුවෙ,
පුතෙත්ත ජනයි කාලෙ සා විජයො නාම පෙඤ්ඤො;

සා මහෙසී. ඒ දෙවියොවෝ; යමකෙ, යුවලවූ; දුවෙ දුවෙ පුතෙත්ත, පුතුන් දෙදෙන දෙදෙන; කාලෙ, සුදුසුකාලයෙහි; සොළසකඛත්තුං, සොළොස්වරක්; ජනයි, වැදුවාය. පෙඤ්ඤො, වැඩිමාල් කුමාරතෙම; විජයො නාම, විජයනම් වූයේය. 8.

සුම්මිත්තා නාම දුතියො සබ්බෙ චත්තාලිංසපුත්තානඤ්ඤා,
කාලෙන විජයං රාජා උපරජ්ජාභිසෙවයි;

දුතියො, දෙවෙනි පුත්‍රතෙම; සුම්මිත්තා නාම, සුම්මිත්‍රනම් වූයේය. සබ්බපුත්තානඤ්ඤා, සියලු පුත්‍රයෝ; චත්තාලිංස, දෙතිස්දෙනෙක් වූවෝය. රාජා, රජතෙම; කාලෙන, කාල යෙකින්; විජයං, විජයකුමාරයා; උපරජ්ජෙ, යුවරජ තනතුරෙහි; අභිසෙවයි, අභිෂෙකකෙළේය.

විජයො විසමාචාරෙ ඇසි නං පරිසාපි ච,
සාහසානි අනෙකානි දුස්සහානි කරිංසු තො;

විජයො, විජයනම් යුවරජතෙම; විසමාචාරෙඇසි, විසමවූ හැසිරීම්ඇත්තේ වූයේය. නංපරිසාපිච, ඔහුගේ පිරිසද විසමවූයේය. තෙ, ඔහු; දුස්සහානි, ඉවසිය නොහැක්කාවූ; සාහසානි, බලවත් අපරාධයන්; කරිංසු, කළාහුය.

කුජ්ජෙක්ඛා මහාජනො රජ්ජෙසු තමත්ථං පවිවෙදයි,
රාජා තො සඤ්ඤපෙත්වාන පුත්තානං ඔවදි සාධුකං;

කුජ්ජෙක්ඛා, කිපුනාවූ; මහාජනො, රටවාසි ජනතෙම; තමත්ථං, ඒ කාරණය; රජ්ජෙසු, රජහට; පවිවෙදයි, දන්වූයේය. රාජා, රජතෙම; තෙ, ඒ මහජනයා; සඤ්ඤපෙත්වාන, සතුටුකරවා; පුත්තානං, පුත්‍රයාට; සාධුකංඔවදි, මනාකාව අවවාදකෙළේය.

සබ්බං තථෙව දුතියං අහොසි තතියං පන,
කුජ්ජෙක්ඛා මහාජනො ආහ පුත්තානං ඡාතොහි තෙ ඉති;

දුතියං, දෙවෙනිවාරයෙහිද; සබ්බං, සියල්ල; තථාඑව අහොසි, එසේම වූයේය. තතියංපන, තුන්වන වාරයෙහි වනාහි; කුජ්ජෙක්ඛා, කිපවූ; මහාජනො, මහජනතෙම; පෙත්තානං, භූමහන්සේගේ පුත්‍රයා; ඡාතොහි ඉති, මරවයි; ආහ, කීයේය.

රාජාථ විජයං තාව පරිවාරෙව තස්ස තං,
සතානඝතානි පුරිසෙ කාරෙත්වා අඛ්ඛඛතෙ;

අථ, එකල්හි; රාජ, රජතෙම; තංවිජයව, ඒ විජයකුමාරයාද; තස්ස, ඔහුගේ; තංපරිවාරව, ඒ පිරිවරද; පුරිසෙසතතඝතානි, සත්සියයක් පුරුෂයන්; අඛ්ඛඛතෙ, ඉස අඹයක් ඔබ්බවූවන්; කාරෙත්වා, කරවා.

---

8. පුත්‍රයන් දෙදෙන දෙදෙනාබැගින් සොළොස්වාරයෙහිම මේ ඕසව වැදුවාය යි කිම එසේවූ එකක්යයි සිතීමට කරුණක් නොපෙණේ.

Digitized by Google

නාවාය පතතිපාපෙත්වා විසඤ්ඤාපෙසි සාගරෙ,
තථා තෙසං භරියායොපි තථෙව ච කුමාරකෙ;

නාවාය, නැවෙක්ඛි; පක්ඛිපාපෙත්වා, නන්වා; සාගරෙ, සමුද්‍රයෙහි; විසඤ්ඤාපෙසි, හැරවූයේය. තෙසං, ඔවුන්ගේ; භරියායොපි, අඹුවන්ද; තථා, එසේම හැරවූයේය. කුමාරකෙව, කුමාරයන්ද; තථෙව, එසේම හැරවූයේය.

නාගදීපොති ඤායිත්ථ කුමාරොකඤ්ඤනාදීපකොපි,
භරියොකඤ්ඤනාදීපොපි තු මඝිඤ්ඤදීපකොපි ඉති;

කුමාරොකඤ්ඤනාදීපකොපි, කුමාරයන් පැමිණි දිපය; නාගදීපොඉති, නාගදීපයයි කියාද; භරියොකඤ්ඤනාදීපොපි, අඹුවන් පැමිණි විපය; මඝිඤ්ඤදීපකොඉති, මඝිඤ්ඤ විපයයි කියාද; ඤායිත්ථ, ප්‍රසිබවූයේය. 9.

සුපපාරකෙ පට්ටනම්හි විජයොපන ඔකඤ්ඤම්,
පරිසා සාහසා නෙත්ථ භීතා නාවං දුනාරුහි;

විජයොපන, විජයනම් ශ්‍රවරජ වනාහි; සුපපාරකෙ පට්ටනම්හි, සුපපාරකපට්ටනෙහි; ඔකඤම්, ගොඩනැගුණේය. එත්ථ, මේ විපයෙහි: භීතා, භයට පැමිණියාවූ; සාහසාපරිසා, දඩිවූ පිරිස; දුන, නැවත; නාවංඅරුහි, නැවට නැගුණේය. 10.

ලංකායං විජයඤාමකොපි කුමාරෙ
ඔතිණ්ණෙ පිරමති තම්බපණ්ණිදීපෙ,
සාලානං යමකගුණානමනාතරස්මිං
නිඛාතුං සසිතාදිනෙ තථාගතස්සාති;

---

9. අඹුවන් පැමිණියායයි කියනලද මඝිඤ්ඤදීපයෙහි නාමය වෙනයම් ඉඩමක දකින්ට නොලත්බැවින් කොයි දිශාවේ රටක්ද යනු දැනගැණීම දුෂ්කරවන. කුමාරයන්ගේ නාගදීපයට පැමිණීම මෙහි කිපමණවුත් ඉන්පසු ඒ කුමාරයන් සඳහා යමක් මහවංශාදි පොත්වල සඳහන්ව ඇත්තේ නැහැ. නාගදීපයනම් ලංකාව අසලම එකාබඩව වාගේ වයඹදිග තිබියන දැනට පාම්බයයි කියනලද පලාතයයි.

10. සුපාරකනම් පටුන්ගමට ගොඩ නැගී නැවත නැවටනැගුණෙය යන පමණවුත් ඉන්වැඩි යමක් ඒ ස්ථානය සඳහා මහවංශයෙහි නොදක්නා ලැබේ. එසේ විනුවුත් මිනිසුන් මැරීම හොරකම් කිරීම පරස්ත්‍රීසෙවනයෙහි යෙදීම ආදි නොයෙක් ක්‍ෂුද්‍රදුෂ්ට රෞද්‍ර ක්‍රියාවන් කිරීම කරණ කොටගෙණ මොවුන් කෙරේ ඒ රටවාසීන් කොපවූ නිසා තුන්මසක් එහි විසූ පසු මොහු සියල්ලෝම නැවත ඒ නැවට නැගී නැව සාගරයෙහි උල්පවම්න් අවුත් ලක්දිවට පැමිණියෝයයි දිපවංශයෙහි කියනලදී. මොවුන් නගිණලද මේ නැව වාතවෙගයෙන් තාම්ම ලක්දිවට පැමිණි බවවුත් නාවිකයකු විසින් යාත්‍රා කරණලදුව පැමිණීමක් කියා නැහැ. මොවුන්ට දඩුවම් පිණිස නැවෙහි නැන්වූ බැවින් නැවටම ඕනෑ පරිද්දෙන් යාමට අවකාශ අරින්ට ඇති. මේ දඩුවම්න් මිදියනොහි විජයකුමාරාදීන් නැවෙහි විසූතුවුත් කොයියම් ක්‍රමයෙකින්වත් ගොඩනැගුණුපසු නැවතත් එම නැවේම නැගී එසේම ඒ මනුෂ්‍යයෝ ගියෝය යන කිම

Digitized by Google

පිරවති, ඝිරවු බුබිඇති; විජයසඤාමඤකා; විජය යන නම් සහිතවූ; කුමාරෝ, රජකුමාරතෙව; තථාගතස්ස, බුදුන්විසින්; යම්කඤ්ඤතං ඤාලානං, ඤාලවෘක්ෂයන් දෙදෙනාගේ; අනුරාධම්, මඛ්‍යයෙහි; නිබ්බානූ, පිරිනිවන්පාකා පිණිස; සසින දිනෙ, සැතපෙනලද දවස්හි; ලංකායං, ලංකා යන නම්ඇති; තම්බපණ්ණිදීපෙ, තාම්‍ර පර්ණී නම් දිපයෙහි; ඔතිණ්ණෝ, ගොඩබැහැලුවේය. 11.

නැවතද මහවංශයෙහි සියලු කථාවම විස්තරවශයෙන් ගාථාවලින් සංග්‍රහකරණ ලදබැව් පෙනේ. එසින් මේ කථාවම ඕනෑපමණ ජනම්, දෙවනු තෙවනුත් දඹදිව්න් ලක්දිවට ජනයන්ගේ පැමිණීම මුල්කොට ඇති අභිප්‍රාය පමණක් උදුරා රැගෙණ මෙහි ලියන්නෙමි. විජයකුමාරතෙම තම්බපණ්ණියනනම්න් නුවරක්කොට එහි විසූයේය. ඒ නුවරතෙම් ලක්දිව පළමුකොට කරණලද නුවරයයි කියනලදී. නැවෙන් ගොඩබැහැලුවූ ජනයෝ කලානතව පොළොහලයට අත්තලගහා උන් නෝය. එකල්හි අත් තම්බපැහැ ඇතිවූවෝය, ඒ කාරණයෙන් ඒ ප්‍රදෙශයද විපයද තම්බපණ්ණි යන නම් ඇතිවූයේය. තම්බපණ්ණි-හෙවත් තාම්‍රපර්ණී යන නාමය ලක්දිවට ව්‍යවහාරවීමට කාරණය කියනලද ක්‍රමයෙන් දතයුතු. සිංහල-යන නාම යද භවහත් ක්‍රමය මෙහි ලියන්නමු. එකල්හි සිංහබාහු කුමාරතෙම සිංහයා ගත් තේය, එහෙයින් ඒ කුමාරයා-සිංහල-හෙවත් සිහල-වූයේය. ලක්දිව්වාසීන්ගේ භාෂාවෙන් මේ නාමය-ස්හල-කියාද, සංස්කෘත භාෂාවෙන්-සිංහල-කියාද, පාළි භාෂාවෙන්-සිහල-කියාද ව්‍යවහාරයි. 12.

තුවණැත්තෝ විඤ්ඤාණඤ්ඤොකෙරෙත්. දෙවනුවත් නැව යාත්‍රාකර්මට වුවමනා ද්‍රව්‍ය සහිත නාවිකයකුත් ලැබී හියෝයයි කිය නවානම් අදහන්ව පිළිගනිවි.

11. මේසේ ලක්දිවට විජය කුමාරයා හා සමග අමාත්‍යයන් සත්සියයක් ආබව කිපමණ මිස ඔහු අසල්ල් ගෝත්‍රයක ජනයෝයයනු මහවංශයෙහි නොපැහේ. මහවංශයෙහි අමාත්‍ය නාමය ව්‍යවහාරකරණ ලද අනෘසඥානවල ක්ෂත්‍රියයන් අරබයා ඒ නාමය කියාතිබෙණ බව පෙනේ. මෙතැන්හිද ක්ෂත්‍රියයන් සඳහා අමාත්‍ය නාමය කියනලදද නොහොත් අන්‍යජාතිකයන් හා මිශ්‍රයෝද යනු නියමකරගැනීම නුපුදුවනි. තවද, ඒ අමාත්‍යයන් සත්සියය අතුරෙන් යම් කිසිවකුගෙන් පැවත එන්නාවූ පරම්පරාවක් අසල්ල් පරම්පරාවෙකැයි දැනීම දැනගැනීම් පුලුවන්වේ ඇත්තේ නැහැ. විජයරජ කුමාරයා ලක්දිවට පැමිණි කාලයපටන් වර්තමාන වර්ෂයදක්වා අවිරුදු දෙදහස්හාරසිය දහහතක්වූබව පෙනේ.

12. කාච්මීරුච් පච්චන චෙතීයගිරිකඤ්ඤා ඤාඝඤාඃ, යි පේණබැවින් සිංහල යන නමින් අන්‍ය රටක්ද, කලෙජා ථ කුජ්ජරදරී ඝ තාම්‍රපණ්ණීති විඤ්ඤෙයාඃ-කියා පේණබැවින් ලක්දිවඅැර-තාම්‍රපර්ණී-යන නමින් අන්‍ය රටක්ද කිහිදුදෙශයෙහි වේත්. තම්බපණ්ණි-සිහල-යනමේ නම් දෙක පමණක් ඉපදීමට කරුණු මහවංශයෙහි කියාතිබෙණ පමණමුත්-ලංකා-යන නාමය උපන් අන්දමක් එහි දක්නා නොලැබේ. මේ දීපයේ නම-ලංකාව-යයි යනාදික පමණක් මහවංශයෙහි කියනලදී. යාම්‍යායාං භාරතෙ වර්ෂේ ලංකා නාම මහාපුරී, යි විජයරජුගේ කාලයට පළමු මයනම් ආචාරීන් විසින් ලියනලද සූයඤ්ඤිබ්‍රාහ්මණාදි පොත්වල පෙණීතිබෙණබැවින්-ලංකා-යන නාමය ඊට පළමු පවත් ලක්දිවට පැවතඇ නාමයෙක්ම විය යුතු ඉන්නිසාම් ඒ නාමය ඉපදීමට කරුණු මහවංශයෙහි නොකියනලදී. මධ්‍ය දෙශය කෙරෙන් දකුණු දිශාවෙහි ලංකාව පිහිටිබව වරාහමිහිර ආචාරීන්විසින්ද, අථදක්ඛිණෙනලංකා, යි කියනලදී.

Digitized by Google

ඒ විජයකුමාරයාගේ අමාත්‍යයෝ ඒ ඒ තැන්හි ගම්වල විසූවෝය. අනුරාධනම් අමාත්‍යයා විසූ ගම-අනුරාධ නම්විය. ඒ ගමට උතුරුදෙස-උපතිස්ස-අමාත්‍යයා විසූ ගම උපතිස්ස-නම්විය. තවත් අමාත්‍යයන් තුන්දෙනකු විසින්-උජේනි-උරුවෙල-විජිත-යන නම්ඇති ගම් සාදනලද්දහුය. මේ තුමූගෙන් රට පිහිටුවා අමාත්‍යගේ එක්ව රාජ්‍යයට පත්වීම පිණිස විජයකුමාරයාට යාඤ්ඤකළෝය. විජයකුමාරතෙම රජදුවණු නැතිබැවින් අභිෂේකයට නොකැමැතිවූයේය. එකල්හි අමාත්‍යයෝ මුතු මැණික් ආදි බොහෝ පඬුරු ගෙන්වා දතුණු මදුරාපුරයෙහි පඬුරජහුගේ දුව විජය කුමාරයාහටද ඉතිරි අමාත්‍යයන්ට එහි ඇමතියන්ගේ දූන් ගෙණවිත්තු ත්‍රිසිංහද යවූ වාහුය. 13. මදුරාපුරයට ගියාවූ ඇමතියන් අතින් එපවත් ඇසූ පඬුරජ තමන් දුව සහිතවූ වෙනත් කෝත්‍රාවන්ද ඇතුන් අසුන් රථ හා දුහයන්ද ගොතු දහඅටෙකින් කුල දහසක්ද විජයරජහට එවූයේය. විජයරජතෙම පඬුරජුගේ දුව මහත් ප්‍රීතිවිරින් මහෙසි තනතුරෙහි තැබුයේය. විජයරජ්ජුරුවන් ලක්දිවට පැමිණෙනකල්හි ලක්දිව මනුෂ්‍යයන්ගේ විසිමක් තිබුනේ නැත. අමනුෂ්‍යයෝ ලක්දිව විසූවෝය. කුවේනි යන නම්ඇති යකින්නක් විජයකුමාරයාට වසඟව කුමාරයා ලවා ලක්දිව විසූ යකුන් මැරවූවාහයි මහවංශය ආදි පොත්වල පේණ කිම්වලට ඇතම්ලෙනෙක් සැකකොට එකල්හි ලක්දිව විසූවෝ මනුෂ්‍යයෝමයයි කියත්. 14.

---

13. මහවංශයෙහි මධුරපුරයහි කියන ලද තුවර නම සමහර පාළිභාෂාවේ පොත්වල-මතුරරජපුරයයි කියනලදී. මථුරා-යයි සංස්කෘත භාෂාවේ පොත්වල දක්නාලැබේ. ඒ මථුරානම් රටෙහි කථාව මෙසේයි. පූනඟව මධුසංඥෙන ඉදෙතෙය භාදිඤ්ඤිතං යතෘ, තතෝ මධුවනං නාමඝා ඛඤතමත්‍ර මඤිතලෙ; තඤා ව ලවණං ර ඤෝ මධුසුතුං මහාබලං, ශත්‍රුඤෙනා මථුරං නාම පුරීං යත්‍ර වකාර වෛ; යම් කාරණහෙතියින් මධු යන නම්ඇති අසුරයා විසින් වසනුලැබුණේද ඒ කාරණයෙන් මේ පෞළෝතලයෙහි මධු වනය යන නාමයෙන් ප්‍රසිද්ධවූයේය. දශරථ රජුගේ පුත්‍ර වූ රාමකුමාරයාගේ සහොදරවූ ශත්‍රුඝ්න නම් කුමාරතෙම මධුගේ පුත්‍රවූ මහත් බල ඇති ලවණනම් අසුරයා මරා යම් හෙයක්හි මථුරානම් නුවර කළේදැයි මෙකිදී ලවණ අසුරයා මැරූ කාරණයෙන් මේ ස්ථානයෙහි කරණලද නුවරට මථුරා යන නාමය ව්‍යූයේයයි විශුද්ධපුරාණදියෙහි ඒ නාමය ව්‍යවහාරකිරීමට කරුණු දක්වා තිබේ. මථිවධෙ-යන ධාතුහු ණෙරෙන් පරව-උරච් ප්‍රත්‍යයවීමෙන්, දක්වනල ද අර්ථයෙහි මෙම නාමය විහැකි බව හැඟේ.

14. විජයරජ කුමාරයාවිසින් යක්ෂයෝ මරණ්ලැබුවෝය යනුද විජය රජුට දුව යකින්නක් පුත්‍රයන් වැදුවාය යනුද සැක කටයුතු කිමියයි නුවණැත්තෝ කියත්. මේ කාරණය සඳහා මෙහි කරුණු දැක්විය යුතුවේ. විජයකුමාරයා සහිත අමාත්‍යයන්විසින් ලක්දිව විසූවන්ට යක්ෂයෝ යයි කියයුතු බවට කාරණ පෙණේ. ව්‍යවහාරදෙශවාසීන් විසින් වර්තමානකාලයෙහි ලියනලද ශබ්දාම්බුධි ආදි පොත්වල පවා ලංකාවිපය රාක්ෂසයන්ගේ නුවරක්යයි ලියාතිබේ. එසේම ලක්දිව යක්ෂපුරයෙක් යයි දැනුදු ඒ දෙශවාසීහු කියත්. මේලඟ පසුගිය ශිවිරුදුවල ලංකාවෙන් කලිඟ හා නුවරට ගිය සිංහල මනුෂ්‍යයන් අපි ලංකාවේ සිව ආමුයයි කියනලද වචනය අසා ඒ රටවාසීහු ලක්දිව මනුෂ්‍යයෝ කොසින්ද යක්ෂපුරයක් නොවේදැයි කියා ලංකාවාසීන්ගේ කිම නොඇදහුවෝයයි ඇසිම්. ලක්දිව යක්ෂපුරයක්යයි කලිඟනුවරවාසීන්ගේ සිත්වල මේ කාලයෙහි මෙසේ පවත්නා කල්පනාව පුරාණ කාලයෙහිත්

Digitized by Google

මේ මනුෂ්‍යයෝ කවරහුද යනු දැනගැනීම රාමායනයෙහි ප්‍රකාශවන රාවණ රජු ගේ කාලය බැලූකල පුලුවන්වේ ඇත.

විජයරජ්ජුරුවන්ගේ කාලය පටන් මෑතභාගයෙහි පමණක් ලක්දිව කථාව මහ වංශාදි පොත්වල කියාතිබෙණ නමුත් ඊට පළමු රාවණගේ කාලයෙහි කථාව කිසිම පොතක දක්නා නොලැබේ. විජයරජුගේ කාලයට පළමුත් ලක්දිව මිනිසුන් ගේ විසිම කියයුතුබැවිනුත් ඒ මිනිසුන්ගේ පරම්පරාව මේවනතුරු නොසිඳී පවත් නා බව කියයුතුව පේණබැවිනුත් විජයරජුට පළමු සිටියාවූ ඒ මනුෂ්‍යයන්ගේ ලං කාවිපයෙහි විසිම කෙසේ වුනාද යන කාරණය දැනගැනීමට බිහිකරණ ප්‍රධානවූ වැදගත් කරුණෙකි. ඒ කාරණය එලිදරව් නොවී ලක්දිව කථාව සම්පූර්ණ නොවනබව සියල්ලටම පෙණියන නිසා මෙහි විජයරජුට පූර්වයෙහිවූ ලක්දිව රාවණ කථාව ලියන්නෙමි.

පවතින්ට ඇතැයි නොකියන්ට කාරණයක් නැහැ. ඒ රටවාසිහු එසේ කියන්නේනම් ඔවුන් පිළිගන්නා ශිවාගමේ මූල් ප්‍රකරණවූ රාමායන-මහාභාරත-පුරාණාදි පොත්වල ලංකාව යක්ෂයන්ගේ නුවරක් යයි කියනලද බැවිනි. මූලකී පොත්වල ලක්දිව හැණ කියාතිබෙණ හැටිනම්;

අයොධ්‍යා රටට අධිපතිවූ දශරථ රජු ගේ පුත්‍රවූ විෂ්ණුහුගේ අවතාර කොටසෙක්වූ රාමනම් කුමාරයෙක් වූයේය. ජනක රජුගේ දුවූ සීතාදෙවිගේ රාමකුමාරයා ගේ භාර්‍යාවිය. රාමකුමාරතෙම තමන් මල්වූ ලක්ෂ්මණ කුමාරයා හා සීතාවද සමග පියරජු විසින් වනයට හරිණලද්දේය. වනයෙහි විසූ සීතාව රාවණනම් රාක්ෂස තෙම බොරු ගෙණ ලංකාවට ආයේය. එ කල්හි රාමකුමාරතෙම ලක්දිවට එතු පිණිස සමුද්‍ර මධ්‍යයෙහි වේල්ලක්කොට එසින් ලක්දිවට අවුත් රාවණ මරා ලංකාවේ රාවණගේ මල්වූ විභීෂණට පාවාදී සීතා දෙවියද රැගෙණ සියරටට ගියේයයි රාමායනාදියෙහි පෙණේ. මෙහි දඹදිව රාජකුමාරයෝ ලක්දිව විසූ රාවණාදි රාක්ෂසයන්හා සමග සටන්කොට රාක්ෂසයන් මැරුවෝය යන්නෙහි තත්වය එසේම නොව රාවණාත් ඒකාලයෙහි ලංකාව ආන්ධ්‍රකාල මනුෂ්‍යයෙක්මයයි සිතීම ඇතිඝ්භාවය යි. ඒ මක්නිසාද, ඒ කාලවල දුරාවාර මිනිසුන්ව යක්ෂයෝය අසුරයෝයයි කියා නොයෙක් තැන්වල ලියාතිබෙණ බව දනිමු. විෂ්ණුහුගේ අවතාරයෙක්යයි කියන ලද කෘෂ්ණමහරජ මනුෂ්‍යයෙකි. කංශය යි රජෙක් ඒ කාලයෙහි මථුරා දෙශය අනුශාසනාකෙළේය. කෘෂ්ණරජුගේ පියත් කංශරජුගේ මවත් සහොදරයන් බවද පෙණේ. මේ හැටියට කංශරජුත් මනුෂ්‍යයෙක්ම වියයුතු. එසේවිනමුත් කංශරජුගේ අමාත්‍යවූ-කෙශීනම් අසුරයා සහිත තවත් අසුරයන්හා සමග කෘෂ්ණ රජු සටන්කළ බවක්ද කියාතිබේ. මේසඳහා විෂ්ණුගේ අනුභාව මහත්කර දැක්වීම පිණිස සතුරුගේ බලය වර්ණනාකිරීමේ ශ්‍රුතිය සලකා හෝ කංශගේ පිරිවර අමනුෂ්‍යයන්කොට කාව්‍යරචනාකරණලදුයි කියාද සිතත්. ඒ කාව්‍යලක්ෂණයනම්;

වංශවිෂ්‍යශ්‍රුතාදීනි වර්ණයිත්වා රිපොරපි,
තජ්ජාතානාමායකොතකර්‍කටනව ධිනෝ ති නෘ;

සතුරුගේ හෝ ශෝත්‍රශක්‍රති ශාස්ත්‍රදුනීම් ආදිය වර්ණනාකොට ඔහුගේ ජයගැනීම හෙතුකොටගෙණ කාව්‍යයෙන් ගුණ කියයුත්තාහුගේ මහත්බව කීම කාව්‍යයට යොග්‍යයයි යන්න සලකා විෂ්ණුගේ බලය උසස්කොට ප්‍රකාශකිරීම පිණිස සතුරු අසුරයෙක්කොට කියනලදුයි කියා හෝ සිතත්. කිසියම් ආකාරයෙකින් මනුෂ්‍යයන්වම අමනුෂ්‍යයෝයයි ලියා තිබෙ

Digitized by Google

තවද මේ රාවණ කථාව වාල්මීකි ඍෂීන් විසින් ශ්ලෝක සූවිසිදහසෙකින් කරණ ලද ප්‍රකරණයෙහි විස්තරවශයෙන් පෙණේ. ඒ විස්තරය ඉතා සංක්ෂේපයොට සංග්‍රහ කරණලද සංස්කෘත භාෂාවේ ප්‍රකරණයකගේ ශ්ලෝක රැගෙණ එය සිංහල භාෂාවට නගා අපවිසින් සන්නකර මේලඟ භාගයෙහි ලියනුලැබේ. මේ රාමායනය ලියන්නන් විසින් ලංකාව පිළිබඳවූ කථාවසතුව විස්තරකරණු පිණිස ලියනලද්දෙකැයි නොපෑ ණේ. නොයෙක් මිථ්‍යාකථාවලින් ශිවාගමේ සූජකවූ ඍෂිවරුන්ගේ ආඥාශ්‍රීවූ තෙජස්විභාව හා විෂ්ණුගේ බලවඤ්චනාවයන් එහි අඟවා තිබෙණ ප්‍රයොජනයයි. ඉන්නිසා ලක්දිව මනුෂ්‍යාදීන්ගේ ප්‍රවෘත්තියක් විස්තරවශයෙන් දැනගන්නට නුසුදුවන. යොදුන් හතළිස් දෙදහසක් උස්වූ දශයොදුන් වටඇති ගස් හතක් එකම නාගයකුගේ දරණමත්තෙහි තිබුණය. විෂ්ණුයයි කියැයුතුවූ රාමකුමාරයා ඒ ගස් හතම එක ඊපහරින් සිදුරුකර විද්දේයයි වාල්මීකඍෂීගේ රාමායනයෙහි පෙණේ. මේ ගස්වල උසප්‍රමාණය තරමට වටප්‍රමාණය ඉතා දුහුඛුබැවින් ඉසක වටප්‍රමාණය නොව වැලක ප්‍රමාණයයි කියහැකි. ඔපමණ මහත් බලසමපන්නවූ රාමකුමාරයා තමන් බිසව රාවණ විසින් සොරකම්න් පැහැරගන්නාලදැයි හඬිමින් ඇවිද්දබවද පෙණේ.

ණ බව කියැයුතුව පේණබැවින් රාවණ සහිත පිරිවරද මනුෂ්‍යජාති ඇත්තෝයයි සිතියහැකි. මේ රාවණගේ සහොදරයෙක්යයි කියනලද-විභීෂණද මනුෂ්‍යයෙක්ම වියයුතු. ශ්‍රඛයෙන් පසු රාමකුමාරයා මේ විභීෂණ කුමාරයාට ලංකාරාජ්‍යය පාවාදුන්නායැයි කිම වියහැකි එනකි. මෙසේ රාවණගේ කාලයෙහි ලක්දිව විසූ මනුෂ්‍යයන් සඳහා රාමායනාදි පොත්වල යක්ෂයෝයයි ලියාතිබෙණ කිම් ඒකානත සත්‍යයයි කින්දුදෙශවාසීන් විශ්වාසකරණබැවින් විජයකුමාරයා සහිත පිරිසටත් ඒ විශ්වාසය එසේම පවතින්ට ඇති. රාවණගේ කාලය පටන් පැවත ආවාවූ මනුෂ්‍යයන් කොයි අන්දමකින් නමුත් ලක්දිව ඔවින්ට ඕනෑ. මේ සිවියාවූ මනුෂ්‍යයන් විජයරජු සහිත පිරිසට අපගත වසඟ ඇතිව වැද්දන් මෙන් පෙණිගියා නම් කින්දුදෙශවාසී මොවුන්ගේ සිත්වල ලක්දිව යක්ෂපුරයෙකැයි නිතර පවත්නා කල්පනාව ලෙසම අමනුෂ්‍යයන් සමානවූ මොවුන්ට යක්ෂයෝයයි කියාම ව්‍යවහාර කරන්ට ඇතැයි සිතියහැකි. අපේ කාලයෙහිද රටවූ අයවලුට යක්ෂයාය යක්ෂයකු සමානයයිද කියන්. ඒ ව්‍යවහාරය කඹ නොව් මුඛපරම්පරාවෙන් පැවත අවුත් පසුකාලවල පොත් ලියනකල ලක්දිව විසූවෝ අමනුෂ්‍යයෝයයි ලියනලද්දේය යන මේ කල්පනාව දෙශයයි කියනොහේ.

තවද, රාවණගේ කාලය පටන් විජය රජ්ජුරුවන්ගේ කාලයදක්වා මේකාලය තුල ලක්දිව ප්‍රවෘත්තියක් පොත්වල නොපෙණෙන නමුත් රාවණ කාලයෙහි විසූ මිනිසුන්ගේ පරම්පරාවල් විජයරජු දක්වා පැවත අවුත් විජය රජ පිරිවර සහිතව මෙහි අවුත් විසූපසු මේ දෙපක්ෂය මිශ්‍රවී මෙන් මිනිසුන්ගේ වැඩිදියුණුව වී එතැන් පටන් මෙතැන් දක්වා මිනිසුන්ගේ පැවැත්ම වූවායයි කියන්ට පේණවා.

Digitized by Google

ඡ නී ය කා ණ්ඩ ය.

රාමායණමහං වක්ඛ්‍යෙ නාරදෙනොදිතං පුරා,
වාල්මීකයෙ යථා තාවත් පඨිතං භූකතිඛුකතිදඃ;
විඡණ්ඩනාභ්‍යබ්ජෙ බ්‍රහ්මා මරීචිඃ්‍රීහමණඃ සුතඃ,
මරීචෙඃ කාශ්‍යපඃතස්මාත් සූයෙඃ්‍රා වෛවස්වතොමනුඃ;
තතඃසතස්මාතතාඒඃඤ්වාකුඃතස්‍ය වංශෙ කකුත්ස්ථකඃ,
කකුත්ස්ථස්‍ය රඝුඃතස්මාදජොදශරථඃතතඃ;
රාවණදෙඛ්ධාඃ්‍රාය චතුඛිඃභූත් ඤ්වයං හරිඃ,
රාඝඃ දශරථාද්‍රාමඃ කොශල්‍යායාං බභූව හ;
ඉකෙකොයඃං භරතඃ පුත්‍රඃ සුමිත්‍රායාඃව ලක්ඛ්මණඃ,
ශත්‍රුඝ්නා ඃඃශ්‍යශෘඛ්ඔණ තාඃසු භඳ්‍රතාපායඃාත්;

පුරා, පූර්වකාලයෙහි; නාරදෙන, නාරදනම් මහාඃඍෂිඃවරයින් ලියනලද ශ්ලෝක සූචිසිදහසෙකින් යුක්තවූ නාරදපුරාණයෙහි;* යථාඋදිතං, යම්පරිද්දෙකින් කියනලදද; තත්වත්, එපරිද්දෙන්ම; වාල්මීකයෙ, වාල්මීකඃඍෂිඃහට; පඨිතං, කියනලද්දුවූ; භූකතිඛුකතිදඃ, ධනධාන්‍යාදි සම්පත්තියද; ඛුකතිදං, සංසාරයෙන් මිදීමයයි කියනලද නිර්ඃාණය දෙන්නාවූ; රාඝඃවාණං, රාඝඃවාණය; හෙවත් විෂ්ණුහුගේ අවතාරවිශෙඃයක්යයි කියනලද රාඝඃව රජුගේ වංශකථාව; අහං, මම, වක්ඛ්‍යෙ, කියන්නෙමි. විෂ්ණුනාඃි අබ්ජඃඃ, විෂ්ණුහුගේ නාභිනෑමැති පියුමෙහි උපන්නාවූ; බ්‍රහ්මා, ශ්‍රෙෂ්ඨවූ; මරීචිඃ, මරීචිඃතව; බ්‍රහ්මණඃ, බ්‍රහ්මඃාගේ සුතඃ, පුත්‍රවූඃේය. මරීචෙඃ, මරීචිහුගේ පුත්‍රතෙම; කාශ්‍යපඃ, කාශ්‍යපනම්වූඃේය. තස්මාත්, ඒ කාශ්‍යපකෙරෙන්; සූයඃීඃ, සූයඃීනම්වූ; වෛවස්වතඃ, වෛවස්වතඃයයි කියනලද; මනුඃ, මනුතෙම වූඃේය. තතඃ, පසුව; තථා, එඃෙම; තස්මාත්, ඔහුකෙරෙන්; ඉක්ඃවාකුඃ, ඉක්ඃවාකුතෙම වූඃේය. තස්ඃ, ඒ ඉක්ඃවාකුහුගේ; වංශෙ, ඔරුවෙහි; කකුත්ස්ථකඃ, කකුත්ස්ථකතෙම වූඃේය. කකුත්ස්ථස්ඃ, කකුත්ස්ථඃගේ පුත්‍රතෙම; රඝුඃ, රඝුනම්වූඃේය. තස්මාත්, ඔහුකෙරෙන්; අජඃ, අජරජ වූඃේය. තතඃ, ඒ අජරජුකෙරෙන්; දශරථඃ, දශරථනම් පුත්‍රයෙක් වූඃේය. හරිඃ, විෂ්ණුතෙම; ඤ්වයම්, තෙමේ; රාවණදෙඃ, රාවණඃදීන්ගේ; වධාර්ථාය, නැසීම පිණිස; චතුඛිඃ, රාම-ලක්ඃමණ-භරත-ශත්‍රුඝ්නඃය යන සතරපුකාරයෙකින්; අභූත්, වූඃේය. ඃඃශ්‍යශෘඛ්ඔණ, විභ්‍රාජකරජුගේ පුත්‍රවූ ඃඃශ්‍යශෘඃංගඃඃශිඃවරයින්; තාඃසු, ඒ බිසවුන්කෙරෙහි; භඳ්‍රතාපායඃාත්, දෙනලද අමෘතඃයඃහතුකොටගෙණ; කොශල්‍යායාං, කොශල්‍යානම් බිසවකෙරෙහි; රාඝඃදශරථාත්, දශරථරජුකෙරෙන්; රාඝඃ, රාඝ කුමාරතෙම; බභූව, වූඃේය. කෛකෙයඃං, කෛකෙයීනම් බිසවකෙරෙහි; භරතඃ පුත්‍රඃ, භරතනම් පුත්‍රද; සුමිත්‍රායාඃව, සුමිත්‍රානම් බිසවකෙරෙහිද; ශත්‍රුඝ්නඃ, ශත්‍රුඝ්න කුමාරද; ලක්ඃමණඃ, ලක්ඃමණකුමාරද වූවෝය.

---

* නාරදඃඍෂිගේ නාමයඃදහා | දක්වනලද ශ්ලෝකයෙක්,
නාරං පානීයමිත්‍යුක්තං තත් පිතෘඃඃඃ සදු භවාන්,
දදුති තෙන තෙ නාඃ නාරදෙති භවිඃ්‍යති;

පානීයං, ජලයතෙම; නාරංඉති, නාරයයි; උක්තම්, කියනලදී; තත්, ඒජලය; භවාන්, පින්වත්තෙම; සදු, හැමකල්හි; පිතෘඃඃඃ, පියවරුන්ට, දදුති, දෙයි. තෙන, ඒ නාරණයෙන්; තෙඃාම, තාගේ නාමය; නාරදඉති, නාරදයයි; භවිඃ්‍යති, වන්ඃ්‍යය.

Digitized by Google

ප්‍රාශිතාද්‍යඥසංසිඩාදුමාදඃශ්ච සමඃ පිතුඃ,
යඥවිඝ්නාවිනාශාය විශ්වාමිත්‍රාථිතො නෘපඃ;
රාමං සමෙප්‍රෂයාමාස ලක්ෂ්මිණං මුනිනා සහ,
රාමො ගතොඝත්‍රාශඝත්‍රාණී ශික්ෂිතාඝතාඩකානාතකාත්;
මාරීචං මානවාඝෙත්‍රාණ මොහිතං දූරතො නයත්,
සුබාහුං යඥහනනාගාරං සබලඝබාධිත් බලී;
සිඩාශ්‍රමනිවාසී ච විශ්වාමිත්‍රාදිභිඃ සහ,
ගතඃ ක්‍රතුං මෛථිලස්‍ය දුෂ්ටුඤ්ඣාපං සහානුජඃ;
ශතානානඳනිමිතෙතාන විශ්වාමිත්‍රප්‍රභාවතඃ,
රාමාය කාපිතො රාඥු සමුනිඃ පූජිතඃ ක්‍රතොෆ;

ප්‍රාශිතාත්, අනුභවකරණලද දෙය හෙතුකොටගෙණද; යඥසංසිඩාත්, යාගකිරීම හෙතුකොටගෙණද; රාමාදඃ, රාමආදිඃ පිතුඃ, පියාහට නොහොත් පියාහ; සමඃ, සමානයෝවෙත්; විශ්වාමිත්‍රාථිතඃ, ගාධිරජහුගේ පුත්‍රවූ විශ්වාමිත්‍රහම් ඛ්‍රහමඃශින් වී සින් යාඥාකරණලද්දවූ; නෘපඃ, රජතෙම; රාමං, රාමකුමාරයාද; ලක්ෂ්මණං, ලක්ෂ්මණකුමාරයාද; මුනිනාසහ, විශ්වාමිත්‍රඃශිහා සමග; යඥවිඝ්නාවිනාශාය, යාගයන් හානිකරන්නවුන් මරණුපිණිස, සමෙප්‍රෂයාමාස, යවූයේය. අඝත්‍රාශඝත්‍රාණී, කඩුදුනුශිල් පයන්; ශික්ෂිතඃ, පුහුණුකරණලද්දවූ; රාමඃ, රාමකුමාරතෙම; ගතඃ, ගියේ; තාඩකානාතකාත්, තාඩකානම් රාක්ෂසිය නැසුයේය. මොහිතං, මුලාවූ; මාරීචං, තාරකානම් රාක්ෂසියගේ පුත්වූ මාරීචනම් රාක්ෂසයා; මානවඅඝෙත්‍රාණ, මනුෂ්‍යයන්ගේ ඇග්‍රඛ යෙන්; දූරතඃ, දුරින්ම; අනයත්, නැසුයේය. බලී, බලඅත්තාවූ රාමකුමාරතෙම; යඥහනනාගාරං, යාගනසන්නාවූ; සුබාහුං, සුබාහුනම් රාක්ෂසඃ; සබලව, සබලනම් රාක්ෂසඃ; අවධීත්, නැසුයේය. විශ්වාමිත්‍රාදිභිඃසහ, විශ්වාමිත්‍රාදින්හාසමග; සිඩාශ්‍රමනිවාසිව, සිඬියන්ගේ පන්සෑලහි වීසූහේ; මෛථිලස්‍ය, ජනකරජහුගේ; ඇපංක්‍රතුං, ජලපූජාව; දුෂ්ටුව, දක්නාපිණිසඃ; සහානුජඃ, ලක්ෂ්මණකුමාරයාහාසුකහාවූහේ; ගතඃ, ගියේය. ශතානානඳනිමිතෙතාන, අහඃලාභයෙකෙරෙහි උපන් ගොතමඃශිහුගේ පුත්‍රවූ ශතානානඳඃශි කාරණකොටගෙණ; විශ්වාමිත්‍රප්‍රභාවතඃ, විශ්වාමිත්‍රඃශිහුගේ අනුභාවයෙන්; රාඥු, රජ්ජුවිසින්; කාපිතඃ, සියනලද්දවූ; සමුනිඃ, ඒ ඃශිතෙම; ක්‍රතොෆ, යාගයෙහි; රාමාය, රාමකුමාරයාහට, පූජිතඃ, පිදුයේය.

ධනුරාපූරයාමාස ලීලයා ස බහජ තත්,
විභීශුකාලාඛ ජනකඃ සීතාං කනාඃනාඝයොනිජාම්;
දදෞ රාමාය රාමොපි පිත්‍රාදෞ හි සමාගතො,
උපයෙමෙ ජානකීනාම්නීලාං ලක්ෂ්මණඃතථා;
ශ්‍රුතකීර්තීං මාණ්ඩවීඤ්ච කුශධ්වජසුතෙ තථා,
ජනකඃඃඤ්චුජ්ඣෙඃතෙ ශත්‍රුඝ්නාහරතාවුභෞ;
කනෙඃ ඝ වෙ උපයෙමාතෙ ජනකෙන සුපූජිතඃ,
රාමොගාත් සවශිෂ්ඨාදෛඃජීමදගඃඃඃ විජිත්‍ය ච;
අයොඛඃඃං හරතොථාගාත් සශත්‍රුඝෙඃඃ ශුධාජිතඃ;

සඃ, ඒ රාමකුමාරතෙම; ලීලයා, ක්‍රීඩාවෙන්; ධනුඃඅපූරයාමාස, දුන්නපිරුයේය. තත්, ඒ දුන්න; බහජ, බිඳුනේය. අයොනිජාම්, යොනියෙකින් නුපන්නාවූ; විභී

Digitized by Google

ශුක්ලාව, බලවත් ශුක්ලයක්ඇත්තාවූ; සිහාංකනාමකාත්තු, සිහානම් කනාහව්වනාහි; ජනකඃ, ජනකරජතෙම, රමායඃ, රමකුමාරයාහට; දදෝ, දුන්නේය. රමඃඇපි, රම කුමාරද; පිත්‍රාදෝසමාඝතෙහි, පිතඃ ආදීන් රැස්වූකල්හි; තාංජානකීං, ඒ ජනක රජගේ දුව; උපයෙමෙ, විවාහකෙළේය. තථා, එසේම, ලක්ෂ්මණඃ, ලක්ෂ්මණකුමා රතෙම; උර්මිලාං, උර්මිලාව විවාහකෙළේය. තථා, එසේම; ශ්‍රුතකීර්තීං, ශ්‍රුතකීර්තීනම් කුමාරිකාද; මාණ්ඩවිඤ්ච, මාණ්ඩවිනම් කුමාරිකාද යන; කුශධ්වජස්‍යතෙ, කුශධ්වජ රජුගේ දියනිවරුවූ; ජනකඃස්‍ය, ජනකරජුගේ; අනුජස්‍ය, මලනුවන්ගේ දියනිවූ; ඒ තෙවෙකන්‍යා, මේ කනාවන් දෙදෙන; ශත්‍රුඝ්නාභරතෞ, ශත්‍රුඝ්නඇ හරතය යන; උභෞ, දෙදෙනතුවූ; උපයෙමාතෙ, විවාහකළෝය. ජනකෙන,* ජනකරජුවිසින්; සුප්‍රජිතඃ, මනාකොට පුදනලද්දුවූ; රමඃ, රමකුමාරතෙව; ජාමදග්‍නඃච ජමදග්නි සෘෂිහුගේ පුත්‍රවූ පරශුරාමයාද; විජිත්‍ය, පරදවා; සවශිෂ්‍යාද්‍යෛඃ, සෘෂීන් සහිතවූ සෙස්සන්හා සමග; අයොධ්‍යං, අයොධ්‍ය නුවරට; අගාත්, ගියේය. අථ, පසුව; ශුශ්‍රූ ජිතඃ, ජයගන්නාලද සවන්ඇත්තාවූ; සඝත්‍රුඝ්නඃ, ශත්‍රුඝ්නනම් කුමාරයා සහිතවූ; භරතඃ, භරතකුමාරතෙම; අගාත්, ගියේය.

භරතොඪ ගතෙ රමඃ පිත්‍රාදීනභ්‍යපූජයත්,,
රාජා දශරථො රමවචාච ශෘණ්ව රාඝව;
ගුණතුරුගාද්‍යුජ්‍යෙ ත්වං ප්‍රජාහිරභිශෙචිතඃ,
මනසාහං ප්‍රහාතෙ තෙ යෞවරාජ්‍යං දදාමි හ;
රත්‍රෞ ත්වං සීතයා සාර්ධං සංයතඃ සුව්‍රතො භව,
රාඝවශ්ච මන්ත්‍රිණඃශ්චාඥෞ සවශිෂ්‍යාඃතථාඛුඛන්;
සෘෂ්ටිජීයනෙතා විජයඃ සිඛාජෞ රාෂ්ට්‍රවර්ධනඃ,
අශොකො ධර්මපාලශ්ච සුමනාත්‍යඃ සවශිෂ්‍යකඃ;
පිත්‍රාදිවචනං ශ්‍රුත්වා තථෙත්‍යුක්ත්වා ස රාඝවඃ,
සපිතෘ දෙවාර්චනං කෘත්වා නොශල්‍යඥයෙ නිවෙද්‍ය තත්;

අථ, පසුව; භරතෙගතෙ, භරතකුමාරයා ගියකල්හි: රමඃ, රමකුමාරතෙම; පි ත්‍රාදීන්, පිතඃදෙවතාදීන්ට; අභ්‍යපූජයත්, පිදුවේය. රාජාදශරථඃ, දශරථ රජතෙම; රමං, රමකුමාරයාට; උවාච, කීවේය. රාඝව, රඝු රජහුගේ වංශයෙහිවූ කුමාරය; ශ්‍රුණු, අසව; ගුණතුරුගාත්, ගුණයෙහි ඇළීම හෙතුකොටගෙණ; ත්වං, තෝ; ප්‍රජ හිඃ, මිනිසුන් විසින්; රාජ්‍යෙ, රාජ්‍යයෙහි; අභිශෙචිතඃ, අභිෂෙකකරණලද්දේය. අහං, මම; මනසා, සතුටු සිතින්, යෞවරාජ්‍යං, සෙනෙවිරන් තනතුර; ප්‍රභාතෙ, උ දය කාලයෙහි; තෙ, තට; දදාමි, දෙමි. සුව්‍රතඃ, මනා තපස් ඇත්තාවූ; සංයතඃ, ව්‍රත යට පූර්වදිනයෙහි කටයුතු සංස්කාර ඇත්තාවූ; ත්වං, තෝ; රත්‍රෞ, රාත්‍රියෙහි; සීත යාසාර්ධං, සීතාව හා සමග; භව, වව. සවශිෂ්‍යඃ, ඍෂීන් සහිතවූ; රාඝවඃ, රඝුහුගේ; අඥෞමන්ත්‍රිණඃච, අමාත්‍යයෝ අටදෙනෙක්ද; තථා, එසේ; අබ්‍රුවන්, කීවාහුය. ඍෂ්ටිඃ, ඍෂ්ටි නම් ඇමතිද; ජයනෙතා, ජයනෙත නම් ඇමතිද; විජයඃ, විජය නම් ඇමතිද; සිඛාජීඃ, සිඛාජී නම් ඇමතිද; රාෂ්ට්‍රවර්ධනඃ, රාෂ්ට්‍රවර්ධන නම් ඇමතිද; අ ශොකඃ, අශොක නම් ඇමතිද; ධර්මපාලඃ, ධර්මපාල නම් ඇමතිද; සුමනාත්‍යඃච, සුම නත්‍ර නම් ඇමතිද යන මේ අටදෙන. සවශිෂ්‍යකඃ, ඍෂි සහිතවූයේ වේ. පිත්‍රාදිවච නං, පිය රජ්ජුරුවන් මුල්කොට ඇති සෙස්සන්ගේ වචනය; ශ්‍රුත්වා, අසා, සෘෂභඃ,

* මෙහි සමස්තඩය අශුඛයයි හැඟේ.

Digitized by Google

ඒ ර්‍ය කුමාරතෙම; තථාඉති, එසේයයි; උක්‍ත්වා, කියා; තත්, ඒ කාරණය; කෞශල්‍යතෙය, තමන් මව්වූ කෞශල්‍ය දෙවියට; නිවේදය, දන්වා; දෙවාඒනංකෘත්වා, දෙවපූජාකොට; ඝීතඃ, ඔවිසේය.

රඡොවාච වශිෂ්ඨාදීන් රාමරාජ්‍යාභිෂෙචනෙ,
සම්භාරාන් සම්භවනාතු සම ඉත්‍යුක්තවා කෛකෙයීං ගතඃ;
අයොධ්‍යාලඞ්කෘතිං දෘෂ්ටවා ශ්‍රුත්වා රාමාභිෂෙචනං,
භවිෂ්‍යතීත්‍යාත්මවත්‍යෙෂ කෛකෙයීං මන්ථරා සඛී;
පාදෙෘ ගෘහීත්වා රුමෙණ කෘත්වා සාපරාධතඃ,
තොන වෛරෙණ සා රාමවනවාසඤ්ච කාඞ්ක්‍ෂතීති;
කෛකෙයි ත්වං සම්භෘතාඞ්ග රාමරාජ්‍යාභිෂෙචනං,
මරණං තාව පුත්‍රස්‍ය මම තෙ නාත්‍ර සංශයඃ;
කුබ්ජයොක්තාව තාවිශ්වත්‍වා එකමාභරණං දදෙෘ,
උවාච මෙ යථා රාමඝාතඨා මෙ භරතඃ සුතඃ;

රාමරාජ්‍යාභිෂෙචනෙ, රාමකුමාරයාගෙ රාජ්‍යාභිෂෙකකිරීමෙහි; වශිෂ්ඨාදීන්, සෘෂි ආදිවූ; සම්භාරාන්, සම්භාරයන්ට, සම්භවනාතු, සත්කාරකෙරෙමා යනු; රාජා, රජතෙම; උවාච, කීයේය. ඉතිඋක්‍ත්වා, මෙසේ කියා; කෛකෙයීං, කෛකෙයීනම් බිසව කරා; ගතඃ, ගියේය. සඛී, කෛකෙයීනම් බිසවගෙ හැසිරෙන්නාවූ; මන්ථරා, මන්ථරානම් දාසිතොමෝ; අයොධ්‍යාලඞ්කෘතිං, සරයුනදී අයොධ්‍යානුවර; දෘෂ්ටවා, දැක; රාමාභිෂෙචනං, රාමකුමාරයාගෙ අභිෂෙකකිරීම; ශ්‍රුත්වා, දැන; භවිෂ්‍යතීති ඉති, වන්නේයයි; කෛකෙයීං, කෛකෙයී බිසවට; ආත්මවත්‍යෙෂ, කීය. රාමෙණ, රාමකුමාරයා විසින්; සාපරාධතඃ, අපරාධසහිතවීමෙන්; පාදෙෘ, පාදෙක; ගෘහීත්වා, ගෙණ. කෘත්වා, අදනාලද්දවූ; සා, ඒදාසිතොමෝ; තොනවෛරෙණ, ඒවෛරය කරණකොට ගෙණ; රාමවනවාසඤ්ච, රාමකුමාරයාගේ වනයෙහි විසීම; කාඞ්ක්‍ෂති, කැමතිවේ. කෛකෙයි, බෝමනී කෛකෙයීබිසව; ත්වං, නුබවහන්ස්තේ; සම්භෘතාඞ්ග, සැඟිඹිවූවොමැන ව; රාමරාජ්‍යාභිෂෙචනං, රාමකුමාරයාගෙ රාජ්‍යාභිෂෙකකිරීම වේ. තවපුත්‍රස්‍ය, නුබව හන්ස්තේගේ පුත්‍රයාගේද; මම, මාගේද; තෙ, නුබගේද; මරණං, මරණය වේ. අත්‍ර, මේකාරණයෙහි; සංශයඃ න, සැකයෙක් නැත්තේය. කුබ්ජයා, නැවුණාවූ පිවඇති දාසියවිසින්; උක්තං, කියනලද්දවූ; තත්ව, ඒවචනයද; ශ්‍රුත්වා, අසා; එකංආභරණං, එක්ආභරණයක්; දදෙෘ, දුන්නේය. රාමඃ, රාමකුමාරතෙම; යථා, යම්සේද; මෙසුතඃ, මාගේපුත්‍රවූ; භරතඃ, භරතකුමාරතෙම; මෙ, මට; තථා, එසේමයයි; උවාච, කීය.

උපායනාතු නා පශ්‍යාම් භරතො යෙන රාජ්‍යභාක්,
කෛකෙයීමබ්‍රවීත් කුඛා භාරං ත්‍යක්තවාථ මන්ථරා;
බාලිශෙ රඡෙ භරතමාතමානං මාඤ්ච රඡවාත්,
භවිතා රඡවො රාජා රඡවස්‍ය තනඃ සුතඃ;
රාජ්වංශඤ්ච කෛකෙයි භරතාත් පරිකාස්‍යතෙ,
දෙවාසුරෙ පුරා යුඛෙ ශම්බරෙණ හතාඃ සුරාඃ;
රාත්‍රෝ හත්වා ගතඝතත්‍ර රඡිතො විද්‍යා තථා,
වරවයනනාදෘ ප්‍රාදදාඝවෙදනීං නාපව තත්;

Digitized by Google

රඤ්ඤා ච වණෙ වාසං නවවණ්ණිණී පච ච,
යොවරජ්ජඤ්ච භරතො නාදිදුනීං ප්‍රදුස්සති;

භරතෘ, භරතකුමාරතෙම; යෙන, යම්කාරණයක් කරණකොටගෙණ; රජ්ජභාක්, රජ්ජයට හිමිවේද ඒවූ; උපාසංතු, උපාසක්වනාහි; නපඝාතම්, නොදකිම් යි බිසව කීය. අථ, එකල්හි; ක්‍රූර, කිපියාවූ; ඉස්සර, ඉස්සරතෙම දැසිගොවෝ; භාරං, මුක්තාභාරය; තස්සවා, ඉවතලා; ඉතරා, ඉතරකෙයිං, බිසවට; අඩ්ඩිත්, කීය. බාලිශෙ, එම්බා අඥානවූ දෙවියෙ; භරඤ්ඤං, භරතකුමාරයාද; ආතමානං, තමාද; මාච්, මාද; රුභ වාත්, රාමකුමාරයාකෙරෙන්; රඤ්ඤ, රජ්ජාකුලමැනවි. රාඝවෙ, රාඝවකුමාරතෙම; රජ්ජ භවිතා, රජවන්නේය. භතෘ, පඤ්ච; රාඝවපඤ්චභතෘ, රාඝවකුමාරයාගේ පුත්‍රතෙම රජ වන්නේය. කෙකයි, එම්බාදෙවියෙ; රජ්වංශෙ, රජ්වංශයතෙමෙ; භරතාත්තු, භරත කුමාරයා හෙතුකොටගෙණ; පරිභාස්‍යතෙ, නිහාකරණුලැබේ. පුරා, පූර්වකාලයෙහි; දෙවාසුරයුද්ධෙ, දෙවඅසුර ඉදපක්ෂයෙහිවූ සටහනහි; ශම්බරඤ්ඤ, ශම්බරරජ්ජම් අසුරයාවිසින්; ජුරා, දෙවිඉයේ; හතා, නසනලද්දාහුය. රත්තිං, රාත්‍රිකාලයෙහි; ත ප්‍රාගතා, ඒසථානයට පැමිණියාවූ; භර්තා, ස්වාමිතෙම; විදූයාවියා, නුවණැත්තාවූ තිවිසින්; රක්ඛිතා, රක්ෂාකලද්දේ. තදූ, එකල්හි; වරවයං, වරදෙකක්; ප්‍රාදුන්, දුන්නේය. ඉදානිං, දැන්; තාපං, මහරජ්ජුරුවන්; තත්ථාව, ඒ වර ඉල්ලුව. රාඝස්‍ය, රාඝකුමාරයා; නවවණ්ණිණිපඤ්ච, නුදුස්ත්‍රිවරුද්දක් ඉපුල්ලෙහි; වනෙවාසං, වනයෙහිවිසීමද ඉල්ලුව. තත්, ඒකාරණයෙන්; භරතෙ, භරතකුමාරයාට; යොවරජ්ජං, යුවරජතනතුරද; ඉදානිං, දැන්; ප්‍රදුස්‍යති, දෙන්නේය.

ප්‍රොත්සාහිතා කූබජ්‍යා සා අනර්ථේ ව්‍යවස්ථිතා,
උවාච සදුපායං මෙ කථිතං කාරයිෂ්‍යති;
කොපාගාරං ප්‍රවිෂ්ටාථ ප්‍රතිතා භූවි මූර්ජිතා,
විජ්‍ඤාපිත ච්‍යිසවාථ රුෂා දශරථඤ්චදා;
දදාශී ශෛකකෘතීං රූඪාබුවාච කුථිමිඤ්ඤි,
ඉත්‍යුත්සාහිතා කිං භඞ්ගාවිඝ්නා කිම්චිත්‍යසි භාරෙමි තාත්;
යෙන රුෂිණ්‍ය හි විනා න ජීවාමි බුහුත්හීනකම්,
ශපාමි ඉතාන කුර්‍යාං වෛ වානර්‍යාහං තව සුෂ්ඨුරි;
සත්‍යාං බ්‍රූහීති ගොවාච නාපං මහ්‍යං දදාසි මෙත්,
වරමයං ත්‍රූහිදානාං සත්‍යාත් ත්‍රූහි දෙහි මේ නාප;

කුබ්ජයා, කුදුවූ දැසිගවිසින්; ප්‍රොත්සාහිතා, උත්සාහවඩනලද්දවූ; අනර්ථේව, නපූ රෙහිද; අර්ථදර්ශිනී, ප්‍රයොජනදක්නාවූ; සා, ඕතොමෝ; සත්උපායං, මනාඋපායක්; මෙ, මට; කථිතං, කියනලද්දේ; කාරයිෂ්‍යති, කරවන්නේය ශබ්ද; උවාච, කීය. අථ, එකල්හි; අගාරංප්‍රවිෂ්ටා, ගෙවවන්නාවූ; ක්‍රොධා, කිපුනාවූ තැනැත්තී; මූර්ජිතා, සිහිමුලාවනලද්දී; භූවි, පොළොවෙහි; පතිතා, වැටුණිය. තදූ, එකල්හි; රාජ දශරථඃ, දශරථරජතෙම; විජ්ඤාපිත්, ප්‍රාර්ථනාකළදින්; අර්‍යිතවා, පුදු; අථ, පසුව; යෙන කෘතං, යෙකෙයසිබිඳුව; දදර්ශී, දුටුවේය. කථං, කෙසේ; ඒදෘශිරාගාතීව්‍රා, මෙසේ රෙඟයෙන් පීඩිතවිද; කිං, කුමක්ද; භයඤ්චලිතා, භයින්කලකිරුනිද; කිංඉර්‍යිසි, කුම ක්කැමැත්තිද; තත්, එය; භරෙම්, කෙරෙමි; රාමෙණවිභාගි, රාඝකුමාරයාගෙන් වෙන්වී විනාශි; මුහූර්තිකම්, වොහොතක්; යෙනනජීවාමි, යම්කාරණයකින් ජී

Digitized by Google

වත්නොවෙම්ද; නෙත, ඒකාරණයෙන්; සපාමි, සත්‍යක්‍රියාකෙරමි. සුන්දරි, දෙවියෙනි; තව, තිගේ; වාසිතං, කැමැත්තක්; වෙකුයිං, ඒකානන යෙන් කරන්නෙමි යනු; රුක්‍ඛාං, ක්‍රොධයෙන්යුක්තවූ බිසවට; උත්‍තාව, කිව්ය. ඉා, ඒදෙවිතොමෝ; සත්‍යං, සැබෑවක්; ඵුඹි, කිරයකිය. නෘප, මහරජ; මිහ්‍යං, මට; දදාසිවෙත්, ඉදින් දෙන්නෙහිනම්; පූර්වදත්තං, පළමුදෙනලද්දවූ; වරවයං, වරදෙක; මෙ, මට; තිං, නුබවහන්සේ; සත්‍යත්, සත්‍යවූපරිද්දෙන්; දෙහිඉති, දුනමැනවැයි; නෘපං, මහ රජ්ජුම; උත්‍තාව, කිය.

චතුර්දිශසමා රාමෝ වනෙ වසතු සංයතඃ,
සමහාරෙරෙඛිරද්‍යෙව භරතොත්‍රාභිශෙච්‍යතාම්;
විෂං පිතා මරිෂ්‍යාමි දුඃඛසි ත්වං න වෙහනෘප,
තාවුත්‍තා මූර්ජිතො භූමෝ විප්‍රාහත ඉවාපතත්;
මුහූර්ත්තාවෙවතනඃං ප්‍රාප්‍ය කෛකෙයීමිදම්බ්‍රවිත්,
කිං කෘතං තාව රාමෙණ මයා වා පාපනිශ්චයෙ;
යතහඃමෙවං බ්‍රුවිෂි ත්වං සර්වලොකාප්‍රියඞ්කරි,
කෙවලං ත්වන්ත්‍රියං කෘත්වා භවිෂ්‍යාමි සුනිර්ෂිතඃ;
ඉා ත්වං ඛායසීා ඛාලරාත්‍රි භරතො දෙදෘඃඃ සුතඃ,
ප්‍රඛාඩි විධවා රාජ්‍යං මෘතෙ මයි ගතෙ සුඛෙ;

සංයතඃ, ව්‍රතයෙහි යෙදුනාවූ; රාමඃ, රාමකුමාරතෙම; චතුර්දිශසමාඃ, තුදුස්අවුරුද්දක්; වනෙවසතු, වනයෙහි වෙසේවා. එහිඃසමහාරෙරස, මෙයවූඛයාවිසින්; භරතඃ, භරතකුමාරතෙම; අත්‍ර, මේතුවරෙහි; අදෘඵව, අදවසෙහිම; අභිශෙච්‍යතාඃ, අභිශෙකකරණුලැබේවා. නෘප, මහරජ; තිං, නුබවහන්සේ; වෙත්, ඉදින්; නදාඃඃසි, රාජ්‍යය නොදෙන්නෙහිනම්; විෂංපිතා, විෂයිං; මරිෂ්‍යාමි, මරණ්නෙමි. තත්ශ්‍රුතා, ඒවචනය අසා; මූර්ජිතඃ, සිහිමුලාවූයේ; විප්‍රාහතඃඉව, විප්‍රාශ්‍රුඛඃයන් ඔසහලද්දක්මෙන්; භූමෝ, භූමියෙහි; අපතත්, රජතෙම වැටුණේය. මුහූර්ත්තාත්, මොහොතෙකින්; වෙතනඃංප්‍රාප්‍ය, සිහියවපැමිණ; කෛකෙයිං, කෛකෙයිබිසවට; ඉදං, මේවචනය; අබ්‍රවිත්, කිව්ය. පාපනිශ්චයෙ, එම්බා නිස්දිහවූ විශ්වාසඃඃති දෙවිය; රාමෙණ, රාමකුමාරයාවිසින්කෘත්; මයාවා, මාවිසින්හෝ; තව, තිට; කිංකෘතං, කුමක් කරණුලදද; සර්වලොකඃප්‍රියඞ්කරි, සියලුජනඃයාට අසතුටුකරන්නාවූ දෙවිය; ත්වං, නී; යත්, යම්කාරණයක් හෙතුකොටගෙණ; මාං, මට; එවංබ්‍රුවිෂි, මෙසේ කියයිද; කෙවලං, කුදකලාවූ; ත්වන්ත්‍රියංකෘත්වා, නිට ප්‍රියකොට; සුනිර්ෂිතඃ, අනායඃසවිසින් නින්දුකරණුලද්දෙක්, භවිෂ්‍යාමි, වන්නෙමිද; ඉා ත්වං, ශ්‍යාමිනී, කාලරාත්‍රි, විනාශ රාත්‍රියවූ; ඛායසීා, අඹුවිද; භරතඃ, භරතකුමාරතෙම; දෘඃඃඃ, මේබටුවූ; සුතඃඃ, පුත්‍රයෙක් නොවේ. සුඛෙ, පුත්‍රයා; ගතෙ, ගියකල්හි; මයිමෘතෙ, මා මළපසු; රාජ්‍යං, රජඅණ, විධවා, මළභිම්ඇත්ති; ප්‍රඛාඩි, සිදුවන්නිය.

සත්‍යපාශනිබඞ්ඛත්‍ව රාමමාහූය චාබ්‍රවීත්,
කෛකෙයයා වඤ්චිතොා රාම රාජ්‍යං කුරු නිගෘහ්‍ය මාං;
ඒයා වනෙ තු වසතව්‍යං කෛකෙයීහරතොා නෘපඃ,
පිතරඤ්චව කෛකෙයීං නමසෘත්‍ය ප්‍රදඤ්ශිණං,
කෘත්වා නත්වා ච කොශලෘඃං සමාශ්වාස්‍ය සලඤ්ඣමණඃ,

Digitized by Google

සීතායා හායසීයා සාණිං සරථිං සසුමන්ත්‍රකං;
දත්වා ඉනානි විප්‍රෙහෙන දීනානාථෙභ්‍ය එව සං,
මාතාභිගෙශ්චව විප්‍රාදේ‍යං ශොකාතෙනීජීවිතං පුරත්;
උෂිත්වා තමසාතීරෙ රත්‍රෝ පෞරන් විහාය ච,
ප්‍රභාතෙ තමපශ්‍යනෙතාමයොධ්‍යං තෙ පුනරාගතාං;

සත්‍යපාශනිබධ්‍ය, සත්‍යනැමැති රහැනින් බඳනාලද්දවූ; රම්‍යතු, රමකුමාරයා ව නාහි; ආහූය, කැඳවා; අබ්‍රවීත්, කීශේය. රම, රමකුමාරය; ෛකෙකයෛ, කෙකයී බිසවිසින්; වචිතං, වඤ්චනා කරණලද්දේය. මාං, මාගේවචනය; නිශාම්‍ය, ඉඟණ; රාජ්‍යං කුරු, රාජ්‍යයකෙරේවා. භියා, භාවිසින්; වනෙතු, වනයෙහි වනාහි; වත්‍සාව්‍යං, විසිය යුතුය. ෛකෙකෙයිහරතං, කෙකෙයිගේපුත්‍රවූ භරතතෙව; නෘපං, රජවේ. පිතරවෙව, පියරජුද; ෛකෙකෙයීං, කෙකෙයීබිසවද; නමස්කෘත්‍ය, වැඳ; ප්‍රදක්ෂිණංකෘත්වා, ප්‍රදක්ෂිණකොට; කෞශලෙ‍්‍යව, කොශලරාජනම් බිසවද; නත්වා, වැඳ; සමාශ්වාස්‍ය, මහා වසනසා; සලක්ෂ්මණං, ලක්ෂ්මණකුමාරයා සහිතවූ; සසුමන්ත්‍රකං, සුමන්ත්‍රනම් අමාත්‍යයා සහිතවූ; සරථං, රථයසහිතවූ; සං, ඒරාමකුමාරතෙම; භායසීයා, දෙවිවූ; සීතායාසාණිං, සීතාවහා සමඟ; විප්‍රෙහෙන, බලුණන්වද; දීනඅනාථෙභ්‍යඑව, දිළිදුන්වහා සඟාමින් නැත්තන්වද; දුනානිදත්වා, ද්‍රව්‍ය දී; ශොකාතෙනීං, ශොකයෙන් පෙළෙන්නාවූ; මාතාභිගෙශ්චව, මව්පියන්හා; විප්‍රාදේ‍යං, බ්‍රාහ්මණාදීන්හා සමඟද; තමසාතීරෙ, තමසානම් නදිතීරයෙහි; උෂිත්වා, වාසයකොට; රත්‍රෝ, රාත්‍රිකාලයෙහි; පෞරන් විහාය, නුවරවාසීන්හැර; සුරත්, සුරයකෙරෙන්; නිශීථෙ, නිශ්චලයේය. ප්‍රභාතෙ, උදයකාලයෙහි; තංඅපශ්‍යනතෙ, ඒ රාමකුමාරයා නොදක්නාවූ; තෙ, ඒනුවරවාසීහු; පුනඃ, පසුව; අයොධ්‍යං, අයොධ්‍යානුවරව ආගතාඃ, ආවාහුයි.

රුදන් රාජාපි කොශලෙ‍්‍යශ්‍රුහමාගාත් සුදුඃඛිතඃ,
පෞරා ජනා සත්‍රියඃ සර්‍වා රුරුදූ රාජයොසිතඃ;
රාමො රථිසර්‍වශිරාඃ ශෘඛ්‍යවෙරපුරං යයෞ,
ගුහෙන පූජිතඃසත්‍ර ඉඞ්ගුදීමූලමාශ්‍රිතඃ;
ලක්ෂ්මණඃ ස ගුහො රත්‍රෞ චක්‍රතුර්‍ජාහරං ශි තෞ,
සුමන්ත්‍රං සරථං ත්‍යක්ත්වා ප්‍රාතර්‍ජීවථ ජාහ්නවීම්;
රාමලක්ෂ්මණසීතාශ්‍රච තීර්‍ණා ආපුඃ ප්‍රයාගකම්,
භරවාජං නමස්කෘත්‍ය චක්‍රකූටං ගිරිං යයුඃ;
වාසතුපූජනාර්‍තාඃ කෘත්වා සීතා මනුස්විනීතාරෙ,
සීතායෛ දර්‍ශයාමාස චිත්‍රකූටච රාඝවඃ;

සුදුඃඛිතඃ, අතිශයින් දුකවපැමිණියාවූ; රාජ අපි, රජතෙමේද; රුදන්, අඹින්නේ; කොශලෙ‍්‍යශ්‍රුහම්, කොශලරාජබිසවගේ ගෙට; ආගාත්, ආශේය. පෞරාඃජනාඃ, නුවරවාසි ජනයෝද; සර්‍වාඃස්ත්‍රියඃ, සියලු ස්ත්‍රීහුද; රාජයොසිතඃ, අන්තඃපුර ස්ත්‍රීහුද; රුරුදුඃ, හැඬුවාහුය. විරාඬ්‍යඃ, වැහැරීවසහුයෙන්යුක්තවූ; රථිඃඃ, රථයෙහිසිටියාවූ; රාමඃ, රාමකුමාරතෙම; ශෘඛ්‍යවෙරපුරං, ශෘඛ්‍යවෙරනම් නුවරට; යයෞ, ගිශේය. සත්‍ර, එහි; ඉංගුදීමූලං, අඟුණගසක්මූලට; ආශ්‍රිතඃ, පැමිණෙනලද්දවූ රාමකුමාරතෙම; ගුහෙන, ගුහනම් වඩාලයාවිසින්; පූජිතඃ, සුදනලද්දේය. ලක්ෂ්මණඃ, ලක්ෂ්මණ

Digitized by Google

කුමාරද; සෘගුහෘ, ඒගුහනම් වඛාලද යන; තොඟි, ඔඛුදෙදෙන වනාඟි; රත්තෝ, රත්‍රියෙඟි; ඡඟරං, නිදිවැලකිම; චත්‍රතෘ, කලාඛුය. සරථං, රථයඝඹිතවූ; සුමනත්‍රං, සුමනත්‍රනම් අමාත්‍යයා; ත්‍යකත්වා, හැර, අථ, පසුව; ඡඟනඩිං, ගංගානදිය; ප්‍රාත ෙෂ්ටා, එතරවූශේය. තීණිෘ, එතරවූ; රාමලඤ්ඣඹිතාෘව, රාමලඤ්ඣඹිතා යන තුන්දෙන; ප්‍රයාගතම්, ප්‍රයාගතීර්යකරු; අපූෘ, ගියෝ. භරවාජං, භරවාජඝෘෂිගට; නමඝකෘත්‍ය, නමඝකාරකොට; චිත්‍රකූටංගිරිං, චිත්‍රකූටපර්වතයකරු; යඝුෘ, ගියාඛුය. තතෘ, පසුව; වාඝතුපූජන්, ගෘහඝිඝතුපූජාව: කෘත්වා, කොට; මඤ්ඣකිනිතවෙ, මඤ්ඣකිනිනදිඉවිරෙඟි; ඝ්ඨිතෘ, ගිවියාඛුය. රඤ්ඤෝ, රාමතෙම; සීතාඉෙය, සීතාදෙවියට; චිත්‍රකූටව, චිත්‍රකූටපර්වතයද; දඝීයාමාඝ, දුක්වූශේය.

රාමෙ වනං ගතෙ රජා ඡඤ්ඣෙඟති නිඟි චාබ්‍රවිත්,
ඉකොඝලඤ්ඣං ඝ කථං පෞඒං යඳඤ්ඣනාඛතෘ පුරා;
ඉකොමාරෙ ශරයූතීරෙ යඤ්ඣදත්තකුමාරකෘ,
ශබ්දඉෙදඤ්ඣව කුඉමෙහන ශබ්දං කුර්වංශ්ඣව තත්‍රපිතෘ;
ශශාප විලපනමාත්‍රා ශොකං කෘත්වා, රුදනඤ්ඣුඛුෘ,
පුත්‍රං විනා මරිෂ්‍යත්වඤ්ඣං ච ශොකාදනඤ්ඣරිෂ්‍යසි;
පුත්‍රං විනා ඤ්ඣරන් ශොකාත් ඉකොඝලඉය මරණං මම,
කථාඤ්ඣුකත්වාථ හෘ රාමඤ්ඣුකත්වා රජා දිවඞ්ඛතෘ;
සුපතං මත්වාථ ඉකොඝලඤ්ඣ සුපතා ශොකාත්තීර්ා මෙව ඝා,
සුප්‍රභාතෙ ගායනෘශ්ඣව සූතමාඝධවන්දිනෘ;

රාමෙවනංගතෙ, රාමකුමාරයා වනයටගියකල්ඞි; ඡඤ්ඣෙඟඹති, සවෙනිදිනයෙඟි; නිඟි, රාත්‍රියෙඟි; සෘරජා, ඒරජතෙම; පෞඒංකථං, පූර්වකාලයෙඟිවූ කථාවක්; ඉකොඝලඤ්ඣං, ඉකොඝලඤ්ඣනම් බිසවට; අබ්‍රවිත්, කීශේය. ඉකොමාරෙ, කුමාරඅවස්ථාවෙඟි; අඤ්ඣනාත්, නොදැනීම හෙතුඉකොටඉෙණ; ශරයූතීරෙ, ශරයූනම් නදීඉවිරෙඟි; කු මෙහන, කලඉෙන්; ශබ්දඉෙදඤ්ඣත්, ශබ්දකිරීම හෙතුඉකොටඉෙණ; යඤ්ඣදත්තකුමාර කෘ, යඤ්ඣදත්තකුමාරඉෙම; පුරා, පූර්ඉයෙඟි; යන්හෘ, යම්කාරණඉයෙකින් නඝනලද ද; ශබ්දංකුර්වන්, ශබ්දකරන්නාවූ; තත්‍රපිතාව, ඔඛුගේ පියාද; ශශාප, ශාපකෙළේ ය. විලපන්, විලාපකියන්නාවූ; රුදන්, හඬන්නාවූ; මාත්‍ර, මව්ඉතාඉම්ද; ඛුඛුෘ, එකෙනෙඟි; ශොකංකෘත්වා, ශොකකොට; පුත්‍රංවිනා, පුත්‍රයා නැතිව; මරිෂ්‍යත්වෘ, මැරෙන්නෙමු. ඞංව, නෝද; ශොකාත්, ශොකයහෙතුඉකොටඉෙණ; මරිෂ්‍යසි, මැරෙන්නෙහිය. පුත්‍රංවිනා, පුත්‍රවියොගය; ඤ්ඣරන්, සිහිකෙරෙමි. ඉකොඝලඉය, එම්බා ඉකොඝලඤ්ඣනම් බිසව; ශොකාත්, ශොකයඉහතුඉකොටඉෙණ; මම, මාඉගේ; මරණං, මරණයවන්නේය. කථාං, කථාව; උඤ්ඣා, කියා; අථ, පසුව; රජා, රජතෙම; හා රමං, හාරම යනු; උඤ්ඣා, කියා; දිවංගතෘ, දෙව්ලොවට ගියේය. අථ, එකල්ඞි; සුපතං, සැනසුනාවූ රජ්ඣුරුවන්, ශොකාත්තීර්ාඉති, ශොකයෙන් පිඬිනයයි; ඤ්ඣුත්වා, දුන, සාවඉකොඝලඤ්ඣ, ඒ ඉකොඝලඤ්ඣබිසවතොමෝද; සුපතා, සැනසුනියේ. සුප්‍රභා තෙ, උදයකාලයෙඟි; ගායනෘශ්ව, ගීකියන්නෝද; සූතමාඝධවන්දිනෘ, සූත–මාඝධ යන ඝතිපාඨකඉයෝද;

ප්‍රඛොධඉා ඛොධයන්ති න ච ඛුඛ්‍යත්‍යඉෙ මෘතෘ,
ඉකොඝලඤ්ඣ තං මෘතං ඤ්ඣුත්වා හා හතෘඤ්ඣීත් චාබ්‍රවිත්;

Digitized by Google

නර නාථොථ රුරුදුරුනිතො භරතඅහද,
වසිඅඩාදේසෘ සශත්‍රුඝ්නාෘ ශිඝ්‍රං රජ්ජඝහාත් පුරිම්;
දෘඅවා සශොකාං කෛකෙශනීං නිඳයාමාඅ දුඃඛිතාෘ,
අනිතීතිෘ පාතිතා මූඪිනි කොශලාඅං ච ප්‍රශස්‍ය ච;
පිතරනෛතාලද්‍රෙණීඅං සංඅඝාෘපාෘ ශරයුතාවෙ,
වසිඅඩාදේසෘජීනොරුකොතා රජ්‍යං තූර්ණී ඉඅාඛ්‍රවීත්;
ව්‍රජාම් රමමානෙතුං රඝමා රජා යතො බලී,
ශෘංගවෙරං ප්‍රයාඅශ්ච භරවාජෙන හොජිතාෘ;

ප්‍රබොධකාෘ, පුබ්බුදකරවන්නෝ; බොධඅත්ති, නින්දෙන්පුබ්බුදකරවත්. මෘතෘ, මලාවූ; අඝෝ, මේතෙම; නවබුධ්‍යති, පුබුදුනොවේ. මෘතං, මලාවූ; තං, ඔහු; කෛකෙශනීං, කොශලාඅඛිඝවතොමේ; ඝ්‍රුත්වා, දුන; හා, බෙදඅෙයක; ඉඅාඅඝ්ඛ්‍යාතිව, නෘඝුනෙමිකියාද; අබ්‍රවීත්, කීය. අථ, එකල්හී; නරාෘ, මනුෂ්‍යඅෂ්ඨද; නාඝීෘ, ස්ත්‍රීඅුද; රුරුදුෘ, හැඩුවඅුග. ඝද, එකල්හී; වසිඅඩාදේසෘ, ඍෂිඅඉන්විසින්; පඤ්චඝ්නාෘ, ශත්‍රුඝ්නනම් කුමාරයාඅනිඅවූ; භරතෘ, භරතකුමාරඅෙම; ශිඝ්‍රං, වඝෘ; රජ්ජඝහාත්, රජ්අෙයඅෙකරන්; පුරිම්, ඤ්චරව; ආනිතෘ, ඉඅෙඅනලද්දේය. දුඃඛිතාෘ දුකවපැමිණියාවූ; ඝෘ, ඒභරතකුමාරඅෙම; කොශලාඅං, කොශලඅඛිඝවම; ප්‍රශස්‍යව, ප්‍රශංසාදඅොව; සශොකාං, ශොකසහිඅවූ, කෛකෙශීං, කෛකෙයීඅිඝවේ; දෘඅවා, දැක, අනිතීතිෘ, නිඝුවඅොමේ; මූඪිනි, මුඛඅි; පාතිතා, හෙලනලද්දිඅහි කියා; නිඳයාමාඅ, ගර්හිඅොවැල්අ. කෛකෙලද්‍රෙණීඅං, කෙල්ඔරුවෙක්හි තබනලද්දාවූ; පිතරං, පියරජ්අුරුවන්; ශරයුතඅෙව, ශරයුනම් නදිඅුවිරෙහි; සංඅඝෘහ්‍ය, දවා; වසිඅඩාදේසෘ, ඍෂිඅාදීවූ; ජඅෙනෘ, ජනයන්විසින්; රජ්අංකුරුඅුති, රජ්අයඅෙකරේවයි; උකහා, කීයනලද්දාවූ; ඝෘ, ඒ භරතකුමාරඅෙම; අබ්‍රවීත්, කීඅේය. රමරඝ්අ, රමරජඅෙම; ඝතෘ, ගම්කාරඅෙයකින්; බිලී, බලඅැන්නද; එබැවින්; රඝ්මංඅනෙතුං, රමකුමාරයා ඉඅෙඅඑතුපිණිස; ව්‍රජාම්, යෙමි. ශෘංගවෙරපුරං, රමඅේම්ත්‍රවූ ගුහනම් වඛාලයාඅේ ශෘංගවේරඅුවරද; ප්‍රයාඅශ්ච, ප්‍රයාඅතිඊයද; භරවාජෙන, භරවාජ වීසින්; හොජිතාෘ, අනුභවිකරණලද්දේය.

නමඝ්‍යාෘඅත්‍ය භරවාජං රමං ලඝ්ඝ්මණමාඅතාෘ,
පිතා සවඝීං ඉඅතොෘ රම අයොධ්‍යාඅාං නෘඉපා භව;
අහං වනං ප්‍රයාඅඝ්‍යාම් තවදූදෙශප්‍රතීඝ්ඝඅෘ,
රමෘ ශ්‍රුත්වා ප්‍රලංදඅවා භෘඝිඅවා පාදුඅෙ ව්‍රජ්;
රජ්අයාභනනා යාඝ්‍යාම් සතාඅචීරප්අාධරෘ,
රමොඅෙකඅා භරතාශ්චා යානනාඅිඅ්‍රාඅෙ සථිතා බලී;
ත්‍යඅකත්වාඅොධ්‍යං පාදුඅෙ තෙ පූජ්‍ය රජ්අමපාලඅත්,
රමො වසිඅඩං මාතෘෘඅාශ්ච නත්වාඅිඅ ප්‍රණමය්‍ය සෘ;
අනසූයාඅඤ්ච තාඅපතානීං ශරභඛඅං සුතීඅඤ්ණකාම්,
අගඝත්‍යඅ්‍රාතරං නත්වා අගඝත්‍යනඅතප්‍රසාදතෘ,
ඛඩ්ගෘ බඛඅව සම්ප්‍රාප්‍ය දඛකාරණ්‍යමාගතාෘ;

අඝතෘ, පැමිණියේ; භරවාජං, භරවාජඍෂිද; රමං, රඝ්කුමාරයාද; ලඝ්ඝ්මණං, ලඝ්ඝ්මණකුමාරයාද; නමඝ්‍යාෘඅත්‍ය, නමඝ්‍යාරකොට; රම, එම්බාරමකුමාරය; පිතා,

Digitized by Google

පිතරජ්ජතෙම; සඛීංගතෘ, දෙවිලොව ගියේය. අයොධ්‍යායං, අයොධ්‍යානම් නුවරෙහි; නෘපෘහව, රජවව. තුන්, නුබවහන්සේගේ; ආදෙශප්‍රතීක්ෂකෘ, ආඥාව කැමැත්තාවූ; අහං, මම; වනං, වනයට; ප්‍රයාෂ්‍යාමි, එන්නෙමි; රාමෘ, රාමකුමාරතෙම; ශ්‍රුත්වා, අසා; ජලංදත්වා, දියදී; සත්‍යෘන්, සත්‍යෘෂ හෙතුකොට්ගෙණ; චීරජටාධරෘ, පටවාවඇත්තා ජටාවද්ධාරණ කරන්නාවූ; අහං, මම; රාජ්‍යෘය, රාජ්‍යයපිණිස; නයාෂ්‍යාමි, නොයන්නෙමි. පාදුකෙ, වහන්දෙක; ගෘහීත්වා, ගෙණ; ව්‍රජ, යව. රාමොකතෘ, මෙසේ රාමවිසින් කියනලද්දාවූ; බලී, බලඇත්තාවූ, භරතෘ, භරතතෙම; ආයාත්, ආගේය. නාදිග්‍රාමෙ, නාදිග්‍රාමයෙහි, ෂ්ඨිතෘ, වීසූගේය. තෙපාදුකෙ, ඒ වහන්සඟල; අයොධ්‍යෘං, අයෘධ්‍යානුවරව; ප්‍රෘකරිත්වා, හැර; ප්‍රජ්‍ය, පුදා; රාජ්‍යෘංඅපාලයත්, ඇමතිතෙම රාජ්‍යය රැක්කේය. භෘරතෘෂ, ඒරාමතෙම; වශිෂ්ඨෘං, භෘෂිද; මාතෘෘෂව, මවුන්වද; නත්වා, වැඳ; අත්‍රිව, අත්‍රිද; ප්‍රණම්‍ය, වැඳ; තප්‍යතෘෂ්‍ය, ඔහුගේ භාර්‍යාවූ; අනසූයාව, අනසූයානම් භෘෂිකනෘෂද; ශරභඞ්ගං, ශරභඞ්ගභෘෂිද; සුතීක්ෂ්ණකම්, සුතීක්ෂ්ණකන භෘෂිද; අගස්ත්‍යං, අගස්ත්‍යභෘෂිද; අගස්ත්‍යෘභ්‍රාතරං, අගස්ත්‍යභෘෂිතුගේ සෘහෝදරද; නත්වා, වැඳ; තප්‍රසාදතෘ, ඒ අගස්ත්‍යභෘෂිතුගේ අනුකම්පාහෙතුකොටගෙණ; ධනුෘඛඞ්ගව, දුන්නහා කඩුවද; ෂඋප්‍රාප්‍ය, පැමිණුවා; දණ්ඩකාරණ්‍යෘං, දණ්ඩකාරණ්‍යයට; ආෂඝෘ, ආගේය.

ජනස්ථානෙ පඤ්චවට්‍යෘං සීතෘෘ ගොදාවරීතටෙ,
තත්‍ර සූර්පනඛා යාතා භක්ෂිතුං තාන් භයඞ්කරී;
රාමං සුරූපං දෘෂ්ටවා සා කාමිනී වාක්‍යමබ්‍රවීත්,
කස්ත්වං කස්‍යාතෘෘමායාතෘෘ නෘත්‍රීතා ඉම භව චාරීතෘෘ;
එතෘෘ ච භක්ෂයිෂ්‍යාමි ඉත්‍යුක්ත්වා තං සමුද්‍යතා,
තාෂඝ නාසාඤ්ච කර්ණෞ ච රාමොලක්ෂ්මණෞඡින්නත්;
රක්තාං ක්ෂරන්තී ප්‍රයයෞ භ්‍රාතරමබ්‍රවීත්,
මරිෂ්‍යාමි විනා භාහං බර ජීවාමි වෛ නාදෘ;
රාමෘෂ භාර්‍යාසී සීතා ෂෞ තාෂ්‍යාසිලෘෂ්මණෞඡුප්ත්,
තොෂං භෘක්ෂ්‍යති චිරං ගොමාංසං පායසිෂ්‍යසි මාං යදි;

පඤ්චවට්‍යං, ඇසිවූආදි ගස්පෙළක්ඇත්තාවූ; ජනස්ථානෙ, දණ්ඩකාරණ්‍යයෙහිවූ එනම් ස්ථානයෙහි; ගොදාවරීතටෙ, ගොදාවරීනදියගේ ඉවුරෙහි; ෂ්ඨිතෘ, සිටියේය. භයඞ්කරී, භයජනකවූ; සූර්පනඛා, සූර්පනඛාගොමේ; තාන්භක්ෂිතුං, ඔවුන් කනුපිණිස; තප්‍රයාතා, එහි ගියාය. කාමිනී, රතිස්ත්‍රීබවයෙහි ඇළුනාවූ; සා, ඒසූර්පනඛානම් රාක්ෂසිගොමේ; සුරූපං, මනාරූපඇත්තාවූ; රාමංදෘෂ්ටවා, රාමකුමාරයා දැක; වාක්‍යං, වචනය; අබ්‍රවීත්, කීය. තං, හෝ; කෘ, කවරෙක්ද; කෘෂඛාත්, කවරකාරණයෙක් හෙතුකොටගෙණ; සමායාතෘ, ආසේද; අසීතෘ, කැවැත්තේ; මෙ, මාගේ; භර්‍තෘෘෂව, භර්තෘවව. එතෘෘව, මොවුන් දෙදෙනද; භක්ෂයිෂ්‍යාමි, කන්නෙමි යනු; තං, ඔහට; ඉති උක්ත්වා, මෙසේ කියා; සමුද්‍යතා, උත්සාහකළාය. රාමොලක්ෂ්මණෘ, රාමකුමාරයා විසින් නියොගකරණලද්දාවූ; ලක්ෂ්මණෘ, ලක්ෂ්මණකුමාරතෙම; තෘෂඝ, ඇගේ; නාසාඤ්ච; නාසයද, කණෙළිඳුව, කඩන්දෙනද; අවඡින්නත්, කැපුයේය. රක්තෘං ක්ෂරන්තී, ලේ වගුරුවන්නී; ප්‍රයයෞ, ගියාය. රාමෘෂ, රාමකුමාරයාගේ; භාර්‍යාසී, අඹුවොමේ; සීතා, සීතානම්විය. තෘෂ්‍යාෂ්‍යාසිලෘෂ්මණෞ, ඔහුගේ මලපාලතෙම; අතෞලක්ෂ්මණෘෂ්ත්, මේලක්ෂ්මණ

Digitized by Google

කුමාරයාවූයේය. සෙසාං, ඔවුන්ගේ; සොඤ්ඤං, උදාසීනයන්හිවූ; භෘත්රුධිරං, භෘත්යයන්ගේ ලෙය; මාං, මට, යදිපායයිෂ්‍යෂි, ඉදින් පෙවතුලබන්නෙහිනම්; තදා, එකල්හි; ජීවාම්, දිවිඇත්තෙම්; ඝාතඃ, ඒමම; විනා, එසේ නොලද්දේවිනම්; චරිෂ්‍යාම්, මැරෙන්නෙම් යනු; භ්‍රාතරං, සහෝදරවූ; බරං, රාක්ෂසයාට; අබ්‍රවීත්, කීය.

බරඃතථේති තාමුක්ත්වා චතුර්දිශසහස්‍රෛඃ,
රක්ෂසාං දූෂණෝනාගාද්‍යොඛ්‍යං ත්‍රිශිරසා සහ;
රාමං රාමොපි ශුශුධෙ ශරෛර්වීර්‍යාධ රක්ෂසාන්,
හත්‍වාශ්වරථපාදාතං බලං නිනෙය යමක්ෂයම්;
ත්‍රිශිඛීකං බරං රෞද්‍රං ශුධ්‍යන්තඤ්චව දූෂණම්,
යයෞ ශූර්පණඛා ලඞ්කාං රාවණශ්‍රෙ පතද් භුවි;
අබ්‍රවීද්‍රාවණං ක්‍රුඛා නා ඛං රාජ නා රක්ෂකඃ,
බරාදිහනතූ රාමස්‍ය, සීතාං භාර්‍යාං හරස්ව ච;
රාමලක්ෂ්මණරක්තස්‍ය පානාජ්ජීවාම් නාන්‍යථා,
තථේත්‍යාහ ච තාඞ්ක්ෂුත්වා මාරීචං ප්‍රාහ ශෙව ව්‍රජ;

බරඃ, රක්ෂසතෙම; තථාඉති, එසේයයි; තාං, ඇව; උක්ත්වා, කියා; රක්ෂසාං, රක්ෂසයන්ගේ, චතුර්දිශසහස්‍රයෙහි, තුදුස්දහසක්හා; දූෂණෙන, දූෂණ රක්ෂසද; ත්‍රිශිරසාසහ, ත්‍රිශිරස්නම් රක්ෂසද හා සමග; යොඛ්‍යං, යුඛකරණ පිණිස; අගාත්, ගියේය. රාමං, රක්ෂසතෙම රාමව; ශුශුධෙ, යුඛකෙළේය. රාවෘඅපි, රාමකුමාරද; රක්ෂසාන්, රක්ෂසයන්; ශරෛඃ, ර්කරණකොටගෙණ; ජිඝාඩ, නැසුයේය. හත්‍වාශ්වරථපාදාතං, ඇත් අස් රථ පාබලසෙනඟද; රෞද්‍රං, රුදුරුවූ; ත්‍රිශිඛීකංඛරං, ත්‍රිශිඛීක රක්ෂසද; ශුධ්‍යන්තඤ්, සවන්කරන්නාවූ; දූෂණඤ්චව, දූෂණද යන; බලං, සෙනාව; යමක්ෂයම්, විනාශයට; නිනෙය, පැමිණවූයේය. ශූර්පණඛා, ශූර්පණඛාතොමෝ; ලඞ්කාං, ලක්දිවට; යයෞ, ගියාය. රාවණශ්‍රෙ, රාවණයා ඉදිරියෙහි; භුවි, පොළොවෙහි; අපතත්, වැටුණිය. ක්‍රුඛා, කිපුනි; රාවණං, රාවණට; අබ්‍රවීත්, කීය. ඛං, ක්‍රුඛ; නරාජ, රජද නොවෙයි. නරක්ෂසඃ, රක්ෂසද නොවේ. රාවස්‍ය, රාවකුමාරයාගේ; භාර්‍යාං, අඹුවු; සීතාංව, සීතාබිසවද; හරස්ව, පැහැරගණුව. රාමලක්ෂ්මණරක්තස්‍ය, රාමලක්ෂ්මණ දෙදෙනාගේ රුධිරය; පානාත්, බීමෙන්; ජීවාම්, ජීවත්වෙම්; නාන්‍යථා, අන්පරිද්දෙකින් ජීවත්නොවෙමි. තත්ශ්‍රුත්වාව, ඒඅසාද; තථාඉති, එසේයයි; ආහ, කීයේය. මාරීවං, මාරීවනම් රක්ෂසයාට; ව්‍රෙවව්‍රජ, යව්යි; ප්‍රාහ, කීයේය.

සවර්ණවිත්‍රමෘගොභූත්වා රාමලක්ෂ්මණකාඞ්ක්ෂිණඃ,
සීතාග්‍රෙ තාං හරිෂ්‍යාමි අන්‍යථා මරණං තව;
මාරීවොරාවණං ප්‍රාහ රාමොමෘතානුජීත්‍යුතීරඃ,
රාවණෙදපි මන්තීව්‍යං මන්තීව්‍යංරාඝවාදපි;
අවශ්‍යං යදි මන්තීව්‍යං වරංරාමොනරාවණඃ;
ඉති මත්වා මෘගොභූත්වා සීතාග්‍රෙ විචරන්බුහුඃ;
සීතයා ප්‍රෙරිතොරාමඃ ශරෙණෙථාබධ්‍යව තාම්,
ම්‍රියමාණෙ මෘගඃ ප්‍රාහ හා සීතෙ ලක්ෂ්මණෙති ච;
සෞමිත්‍රිඃ සීතයොක්තොථ විරුඛං රාමමාගතඃ,
රාවණෙපාහරත් සීතාං හත්වා ගෘධ්‍රං ජටායුෂම්;

Digitized by Google

සීතාදෙවි, සීතාබිසව ඉදිරිගෙන්; සුවඳ විත්‍රමෘගතෘෂ්ණා, රන්ජවියඇති වූවෙක්ව; රාමලක්ෂ්මණකුමාරයන්, රාමලක්ෂ්මණ දෙදෙනා අද නෙවන්නෙක්ය. තෘ, සීතාව; හර්ෂයෙන්, ගන්නෙමි. අනෘථා, එසේ නොකෙළේනම්; තව, තාගේ; මරණං, මරණය වන්නේය. මාරිෂ, මාරිවනම් රාක්ෂසයෙනි; තව, රාවණ; ප්‍රාණ, කීයේය. ධනුර්ධර, දුනුශිල්පයෙහි දක්ෂවූ; රාම, රාමයෙනි; මෘත්‍යූ, මරණය. රාවණත්අපි, රාවණ යාකෙරෙන්ද; මෘත්‍යූතෘය, මළයුතුය. රාඝවාත්අපි, රාමකුමාරයාකෙරෙන්ද; මෘත්‍යූතෘය, මළයුතුය. අවිශෘං, එකාන්තයෙන්; යදිමෘත්‍යූතවිෂ්‍යං, ඉදින් මැරියයුතුනම්; රාම, රාමයෙනි මරුවා. වරං, ඒමරණය උතුම්වේ. නරාවනෘ, රාවණයෙනි නොමරුවා. ඉතිමත්වා, මෙසේ සිතා; මෘගෘතූතා, වූවෙක්ව; සීතාග්‍රෙ, සීතාව ඉදිරිගෙන්; ඔත්සුෘං, නැවතනැවත; විවරන්, ඇවිදින්නේවූයේය. අථ, එකල්හි; සීතයා, සීතාවිසින්; ප්‍රෙරිතෘරාමං, යවනලද රාමයෙනි; ශරෙණ, රියෙකින්; තම්ව, ඒමාරීවයාද; අවධීත්, නැසුයේය. ම්‍රියමාණෘ, මරණුලබන්නාවූ; මෘගෘ, සුවයෙනි; සීතෙ, එම්බා සීතාව; ලක්ෂ්මණෘතිව, එම්බා ලක්ෂ්මණකුමාරය යනුද; ප්‍රාහ, කීයේය. අථ, එකල්හි; සීතයා, සීතාදෙවියවිසින්; උක්තෘ, කියනලද්දාවූ; සෞම්ත්‍රිෘ, ලක්ෂ්මණකුමාරයෙනි; විරූඛං, විපරීතවූ අදහස්ඇති; රාම, රාමකුමාරයාකෙරෙ, අගෘතෘ, අයේය. රාවණෘඅපි, රාවණයෙමේද; ජවායුෂම්, ජවායුෂ්යන නම්ඇති; භෘත්‍රං, දශරථරජුහා ඕත්වූ ගුරුළු පක්ෂියා; හන්වා මරා; සීතාං, සීතාදෙවිය; අහරත්, ගත්තේය.

ජවායුෂා ස භිනන්නාඛෙනා අඛෙකනාදය ජානකීම්,
ගතොා ලඛ්ඛාමශොකාඛ්‍යෙ ධාරයාමාස චාඛ්‍රවීත්;
භව භායෂ්‍ය මමාග්‍රෘා ත්වං රාඝවස්‍යා රඝූත්තමාමියම්,
රාමො හත්වා තු මාරීචං දෘෂ්ටවා ලක්ෂ්මණමඛ්‍රවීත්;
මායාමෘගොයෙෂ සෞම්ත්‍රෙ යථා ත්වම්ඉහ චාගතෘ,
තථා සීතා හෘතා නූනං නාපශ්‍යත් ස ගතොථ තාම්;
ශූශොච විලලාපාතෙථා මානත්‍යකතිා කිව ගතාසි ගෙව,
ලක්ෂ්මණෘයවාසිතොා රාමො මාගීයාමාස ජානකීම්;
දෘෂ්ටවා ජවායුසතං ප්‍රාහ රාවණෙ හෘතාවාංශ්ච තාම්,
මෘතොථ සංසර්ගෘතායෙතන කබන්ධශාඛාබධීතත්‍රාතෘ;
ශාපමුක්තොඛ්‍රවීත් රාමං ස ත්වං සුග්‍රීවමාව්‍රජ;

ජවායුෂා, ජවායුෂ්නම් පක්ෂියාවිසින්; භිනන්නාඛෘ, පිඛාකරණුලද ශරීරඇති; ෂෘ, ඒ රාවණයෙහි; ජානකීම්, සීතාබිසව; අඛෙකනාදය, ඇඬෙයෙන් ගෙණ; ලඛ්ඛාං, ලක්දිවට; ගතෘ, ගියේ. අශොකාඛ්‍ය, අශොකනම් වනයෙහි; ධාරයාමාස, තැබුයේය. ත්වං, ඒ; මම, මාගේ; අග්‍රෘා, ශ්‍රෙෂ්ඨවූ; භාර්‍යෂ්‍යාභව, බිසව වව. ඉයම්, මෝතොමෝ; රාඝවස්‍යෂ, විෂ්ණුගේ දුවූ රාක්ෂසියවිසින්; රඝූත්තාම්, රක්නාලැඛ්ඛා යනුද, අබ්‍රවීත්, කීයේය. රාම, රාමකුමාරයෙහි; මාරීචංහත්වාතු, මාරීවනම්රාක්ෂසයා මරුවනාහි; ලක්ෂ්මණං, ලක්ෂ්මණකුමාරයා, දෘෂ්ටවා, දැක; අබ්‍රවීත්, කීයේය. සෞම්ත්‍රෙ, එම්බා ලක්ෂ්මණකුමාරය; අයො, මේ වූවෙහෙම; මායාමෘගෘ, විවාවූවෙක්වේ. යථා, යම්කාරණයෙකින්; ත්වංච, තෝද; ඉහඅගතෘ, මෙහි ආයේද; තථා, ඒකාරණයෙන්; නූනං, එකාන්තයෙන්; සීතා, සීතාතොමෝ; හෘතා, ගන්නාලද්දිය; අථ, එකල්හි; ෂෘ, හෙතෙම; ගතෘ, ගියේ. තාම්, ඈ; නඅපශ්‍යත්, නුදුටුයේය. ආතීතෘ, පිඩාවවපැමිණි තැනැත්තේ;

Digitized by Google

මාංතාහකවා, මාහැර; කබගතාසි, කොතැන්හි හිඳේවේදැයි; ශුශාව, ශොකාකෙළේය. විලලාප, හඬාදේය. ලක්ඛණ, ලක්ඛණකුමාරයාවිසින්; ආඡාසිතාරාමෝ, අස්වසනලද රාමකුමාරතෙම; ජානකිං, සිතාදේවිය; මාගීයාමාස, සෙවුදේය. ප්‍රවාශුෂ, ප්‍රවාශුස්තෙම; තං. ඒ රාමකුමාරයා; දෘෂ්ටවා, දැක; රාවණෝ, රාවණතෙම; තාම්, ඒ සීතාව; භෘතවාන්, ගෙණගිදේයයි; ප්‍රාහ, කීදේය. අථ, එකල්හි; මෘගෝ, මළතැනැත්තේ; තෙන, ඒ රාමවිසින්: සංඝාතෝ, දවනලද්දේය. නතෝව, පසුවද; කබන්ධෝ, කබඩනම් රාක්ෂසයා; අවධීත්, නැසුදේය. ශාපමුක්තෝ, ශාපයෙන් මිදෙනලද්දාවූ; සෝ, හෙතෙම; ත්වං, තෝ; සුග්‍රීවං, සුග්‍රීවයා; අබ්‍රජ, ගෙන්වවයි; රාමං, රාමකුමාරයාව; අබ්‍රවීත්, කීදේය.

රාමෝ පම්පාසරෝ ගත්වා ශොචන් ස සවීරිං තතෝ,
හනුමතා ස සුග්‍රීවං නිඝතා මිත්‍රචකාර හ;
සප්ත තාලාන් විනිර්භිද්‍ය ශරෙණෛකෙන පශ්‍යතෝ,
පාදෙන දුන්දුභේඃ කායම්ක්ෂේප දශයොජනං;
තාදිපුං බාලිනං හත්වා භ්‍රාතරං වෛරකාරිණම්,
කිෂ්කින්ධ්‍යාං කපිරාජ්‍යෙ රුමානතාරාං සමර්පයත්;
සෝඝ්‍යමූකෙ හරීශාය කිෂ්කිඛෙශොඛ්‍රවීත් ස ච,
සීතාං ත්වං ප්‍රාශ්‍යසෙ යවත් තථා රාම කරොමි ඉත;
තාවිෂ්ණවා මාල්‍යවත් පෘෂ්ඨේ වාතුම්ඊෂ්‍යං චකාර සඃ.
කිෂ්කින්ධ්‍යායාඞ් සුග්‍රීවෝ යදූ නායාති දර්ශනං;

සඃරාමඃ, ඒ රාමකුමාරතෙම්; පම්පාසරඃ, පම්පානම් නදියව; ගත්වා, ගොස්; සවීරිං, රාත්‍රියෙහි; ශොචන්, ශොකකරණුයේ; තතඃ, පසුව; හනුමතා, හනුමත් විසින්; නිතඃ, ගෙණඑනලද්දේය; සඃ, ඒ රාමතෙම; සුග්‍රීවං, සුග්‍රීවයා; මිත්‍රචකාර, මිත්‍රකෙළේය. පශ්‍යතඃ, බලාසිටින්නාහුගේ; එකෙනශරෙණ, එකරියෙන්; සප්තතාලාන්, තල්ගස් සතක්; විනිර්භිද්‍ය, සිදුරුවී; ගතඃ, ගියේය. පාදෙන, පාදයෙන්; දුන්දුභේඃ, දුන්දුභිනම් රාක්ෂසයාගේ; කායං, ශරීරය; දශයොජනං, දශයොදුනක්; ව්ක්ෂෙප, විසිකෙළේය. වෛරකාරිණම්, වෛරකරන්නාවූ; තත්රිපුං, ඔහුගේ සතුරුවූ; භ්‍රාතරං, සුග්‍රීවගේ සහෝදරවූ; බාලිනං, වාලියා; හත්වා, මරා; කිෂ්කින්ධ්‍යං, කිෂ්කින්ධ්‍යගුහාව; කපිරාජ්‍යෙ, වදුරුරාජ්‍යයද; රුමානතාරාං, රුමානම් සුග්‍රීවගේ භාර්‍යාවහා; තාරානම් වාලියගේ අඹුවද; සම්පියත්, සමගිකෙළේය. සඃකිෂ්කිඛෙශඃ, කිෂ්කිඛරට ප්‍රධානවූ හෙතෙම; සෝඝ්‍යමූකෙ, සෝඝ්‍යමූකනම් පර්වතයෙහිදී; හරීශාය, රාමකුමාරයහට; අබ්‍රවීත්, කීදේය. රාම, රාමකුමාරය; ත්වං, නුඹවහන්සේ; සීතාං, සීතාදෙවිය; යත්වත්ප්‍රාශ්‍යසෙ, යම්පරිද්දෙකින් ලබන්නෙහිද; තෙ, නුඹවහන්සේට; තථාකරොමි, එසේකෙරෙමි කීදේය. තත්ශ්‍රුත්වා, ඒඅසා; සඃ, ඒරාමතෙම; පෘෂ්ඨේ, පිටෙහි; මාල්‍යවත්, මල්දමක්මෙන්; යදූ, යම්කලෙක්හි; සුග්‍රීවඃව, සුග්‍රීවතෙමේද; දර්ශනානආයාති, දැක්මවනොපැමිණියේද; කිෂ්කින්ධ්‍යායාං, කිෂ්කින්ධ්‍යනම්පර්වතයෙහිවූ ගුහාවෙහි; වාතුම්ඊෂ්‍යංචකාර, වාතුම්ඊෂ්‍යනම්වූ වඩිසාරම්පක් එක්තැනෙක්හි විසම කෙළේය.

තදබ්‍රවීත්තාං රාමොකතාං ලක්ෂ්මණෝ වුප රාඝවම්,
නා ඝ සඛ්‍යුර්චිතඃ පන්ථා යෙන බාලී හතෝ ගතඃ;

Digitized by Google

සමයෙ තිෂ්ඨ සුග්‍රීව මා බාලිපථමන්වගාඃ,
සුග්‍රීව ආහ සංසක්තා ගතං කාලං න බුඛ්‍යවාන්;
ඉත්‍යුක්ත්වා ස ගතො රාමං නත්වොවාව කපිශ්වරඃ,
ආනීතා වානරාඃ සර්වේ සීතායාශ්ච ගවේෂණෙ;
එවනමතාත් ප්‍රෙෂයිෂ්‍යාම් විචින්වන්තු ච ජානකීම්,
පූර්වාදෝ මාසමාත්‍රානාතු මාත්‍රාදූර්ධ්වං නිහනමි තාන්;
ඉත්‍යුක්තා වානරාඃ පූර්වපශ්චිමොත්තරමාගීගාඃ,
ජග්මූ රාමං සසුග්‍රීවමපශ්‍යන්තාඃතු ජානකීම්;

හදු, එකල්හි; ලක්ෂ්මණඃ, ලක්ෂ්මණතෙම; රාමොක්තං, රාමවිසින් කියනලද්දවූ; තං, ඒ සුග්‍රීවයාව; රාඝවම්, රාමකුමාරයා කරා; ව්‍රජ, යවයි; අබ්‍රවීත්, කීයේය. න සඛ්‍යුර්විතඃ, නොහැකිලෙන්නාවූ; පන්‍ථඃ, මාර්ගයවූ; ඉතඃ, පැමිණියාවූ; ඍඃබාලී, ඒ වාලින්තෙම; යෙනහතඃ, යමකුවිසින් නසනලදද; සුග්‍රීව, සුග්‍රීවය; සර්වතෙතිඤ්, ප්‍රතිඤ්වෙහි සිටුව. බාලිපථං, වාලියාගේ මාර්ගය; මාඅනුගාඃ, අනුව නොපවතුව. ඨං සක්‍යතඃ, ඇවිනාවූ; සුග්‍රීවඃ, සුග්‍රීවතෙම; අහ, කීයේය. ගතඃකාලං, ඉක්මුනු කාලය; නබුඛ්‍යවාන්, නොදත්තේයයි; ඉතිඋක්ත්වා, මෙසේ කියා; ඍඃකපිශ්වරඃ, ඒ සුග්‍රීවතෙම; ගතඃ, ගියේ; රාමංනත්වා, රාමඟව වැඳ; උවාව, කීයේය. ආනීතාඃ, ගෙණ එනලද්දවූ; සර්වේවානරාඃ, සියලු වානරයෝ; සීතායාඃ, සීතාවිගේ; ගවේෂණෙ, සෙවීමෙහි, එවනමතාත්, තාගේ අදහස හෙතුකොටගෙණ; ප්‍රෙෂයිෂ්‍යාම්, හරින්නෙම්. පූර්වාදෝ, පූර්වදිශාදියෙහි; මාසං, මසක් මුලුල්ලෙහි; ජානකීම්, සීතාව; විචින්වන්තු, සොයත්වා. මාසාත්, මාසයක්කෙරෙන්; ඌර්ධ්වං, ඉක්බිතිහි; ආයාන්තු, එත්වා. තාන්, ඔවුන්; නිහන්මි, මරම්. ඉතිඋක්ත්වා, මෙසේ කියා; පූර්වපශ්චිමොත්තරමාගීගාඃ, පූර්ව පශ්චිම උතුරුමාගීයෙහි ගියාවූ; වානරාඃ, වානරයෝ; ජානකීම්, සීතාව; අපශ්‍යන්තඃ, නොදක්නාහු; සසුග්‍රීවං, සුග්‍රීවසහිතවූ; රාමං, රාමකුමාරයා කරා; ජග්මුඃ, ගියාහුය.

රාමාඞ්ගුලීයං සඞ්ගෘහ්‍ය හනූමාන් වානරෛඃ සහ,
දක්ෂිණෙ මාගීයාමාස සුප්‍රභායා ගුහානාතිකෙ;
මාසාදූර්ධ්වඤ්ච විනාය්‍යන්තා අපශ්‍යන්තඃතු ජානකීම්,
ඌචුර්විෂා මරිෂ්‍යාමොඃ ප්‍රථායුර්ධීනය එවසඃ;
සීතායෛ යො හ්‍යජත් ප්‍රාණාන්ත්‍රාවණෙන හතො රණෙ,
තාවත්‍යුවා ප්‍රාහ සම්පාතිර්හාය කපිහර්ෂණං;
භ්‍රාතාසෞ මෙ ජ්ටායුෂෛ මය්‍යෙඩ්ඩිතොනීමණ්ඩලම්,
අනීතාපාදුක්ෂිතොහාත් දඟඩපක්ෂොහමම්භගඃ;
රාමවාත්තාශ්‍රවාත් පක්ෂෞ ජාතෞ භූයොථ ජානකීම්,
පශ්‍යාමාශ්‍යශොකවනිකාගතාං ලඞ්කාගතාං කිල;

හනූමාන්, හනූමත්තෙම; රාමාඞ්ගුලීයං, රාමකුමාරයාගේ ඇඟිලිවුදුව; සඞ්ගෘහ්‍ය, ගෙණ; වානරෛඃසහ, වඳුරන්හා සමඟ; දක්ෂිණෙ, දකුණු දිශාවෙහි; මාගීයාමාස, සෙවුයේය. ජානකීම්, සීතාව; අපශ්‍යන්තඃ, නොදක්නාහු; මාසාත්, මසෙකින්; ඌර්ධ්වං, මත්තෙහි, සුප්‍රභායාඃ, සුප්‍රභාවගේ; ගුහානාතිකෙ, ගුහාවසමීපයෙහි; විනාය්‍ය සන්තඃ, පිහිටියාහු; වැඨා, නිරර්ථකගේ; මරිෂ්‍යාමඃ, මැරෙන්නෙවූ; රණෙ, සටනෙහි;

Digitized by Google

රාවණෙහ, රාවණවිසින්; හඟ, නඟලද්දවූ; යෑ, යමෙක්තෙව; සිතාවේ, සිතාව ගේ අර්ථයෙහි; ප්‍රාණහතාජත්, ප්‍රාණයන් හැරීශේද; සෑජවාග්‍රෑ, ඒ ජවාග්‍රුස්තෙම; ඛ නෑඑව, පිනැත්ඉන්වගසයි; ඌවූ, කිවාග්‍රුය. තත්ශ්‍රුතා, ඒ වචනය අසා; සම්පාතිං, සම්පාතිනම් ගුරුළුරජතෙම; කපිහඤ්ඤංවිහාය, වඳුරන් හඤ්ඤයහැර; ප්‍රාහ, විවා ළේය. අසෞජවාග්‍රෑං, මේ ජවාග්‍රුස්තෙම; මෙ, මාගේ; භ්‍රාතා, සහෝදරවෙයි. මයා, ඕවිසින්; අක්ෂිතාපාත්, ශූඝ්‍රීතාපයකෙරෙන්; රක්ෂිතං, රක්නාලද ඒ ජවාග්‍රුස්තෙ ව; අඟත්, ගියේය. අක්ෂිතාමඤ්ඤබලම්, ඉරුම්බලකරු; උඩ්ඩිතං, ඉගිලුනාවූ, අහම්, ම ව; අග්‍රතඃ, අහස්හිඟවන්කරන්නේ; දග්ධපක්ෂඃ. දුඃඛයාවූ පියාපත්ඇත්තේම්. රාවණ තීර්ථාශ්‍රවාත්, රාම කුමාරයාගේ කථාව ඇසීම හෙතුකොටගෙණ; භූයඃ, පසුව; පක්ෂෝ, පියාපත්දෙක; ජාතෝ, හටගත්තාග්‍රුය. අථ, එකල්හි; ලඞ්කාඝතාං, ලඞ්කාවෙහිවූ; අශොකවනිකාං, අශොකවනයෙහි වසන්නාවූ; සිතාං, ඉතාව; පඤ්චම්, බලම්.

ශතයොජනවිස්තීර්ණේ ලවණඛෙඩා ත්‍රිකූටකෙ,
ශ්‍රුත්වා රාමං සසුග්‍රීවං වානරාඃ කථයන්ත්‍ර වෙ;
සම්පාතිවචනං ශ්‍රුත්වා හනුමානඞ්ගදාදයඃ,
අඞ්ගං දෘෂ්ටවා බ්‍රුවංසෙතඞ්ගං ලඞ්ඝයෙත් කොන්‍ර ජීවයෙත්;
කපිනාං ජීවනාර්ථාය රාමකාර්‍යප්‍රසිද්ධයෙ,
ශතයොජනවිස්තීර්ණං පුප්ලුවෙඞ්ගං ස මාරුතිඃ;
දෘෂ්ටවාත්‍රිකූටශ්ච මෛනාකං සිංහිකාං විනිපාත්‍ය ච,
ලඞ්කාං දෘෂ්ටවා රාක්ෂසානාං ගෘහාණි විනිතාගෘහෙ;
දශග්‍රීවස්‍ය කුම්භස්‍ය කුම්භකර්ණස්‍ය රක්ෂසඃ,
විභීෂණස්‍යෙන්ද්‍රජිතෝ ගෘහාණ්‍යෙභාං ච රක්ෂසාම්;
නාපශ්‍යත් පානභූමාදෝ සීතාං චිනතාපරායණඃ,
අශොකවනිකාං ගත්වා දෘෂ්ටවාඋර්ශිංශපාතලෙ;

ශතයොජනවිස්තීර්ණේ, සියක් යොදුන් පුලුල්වූ; ලවණඛෙඩා, ලවණසාගරයෙහි; ත්‍රිකූටකෙ, ත්‍රිකූටපර්වතයෙහියෙ; ශ්‍රුත්වා, දැන; වානරාඃ, වානරයෝ; සසුග්‍රීවං, සුග්‍රීවයාසහිතවූ; රාමං, රාමකුමාරයාව; කථයන්ත්‍රවෙ, කියත්වා. සම්පාතිවචනං, සම්පාති තුගේ වචනය; ශ්‍රුත්වා, අසා; හනුමානඞ්ගදාදයඃ, හනුමත්අඞ්ගදආදීහු; අඞ්ගංදෘෂ්ටවා, සාගරය දැක; අඞ්ගං, සාගරය; ලඞ්ඝයෙත්, පැන්නේවිනම්; කොන්‍රජීවයෙත්, කව රෙක්වනාහි ජීවත්වේදැයි; අබ්‍රවන්, කිවාග්‍රුය. කපිනාං, වානරයන්ගේ; ජීවනාර්ථා ය, ජීවත්වීම පිණිසද; රාමකාර්‍යප්‍රසිද්ධයෙ, රාවකුමාරයාගේ කවග්‍රුතු ප්‍රසිද්ධවීම පිණි සද; සඃමාරුතිඃ, ඒ හනුමක්තෙම; ශතයොජනවිස්තීර්ණං, සියක් යොදුන් පුලුල්වූ; අඞ්ගං, සාගරය; පුප්ලුවෙ, පැන්නේය. උත්පතඔව, ගොඩසිටි තැනැත්තේද; මෛ නාකං, මෛනාක පර්වතය; දෘෂ්ටවා, දැක; සිංහිකාං, රාහුගේ මව්වූ සිංහිකාව; විනි පාත්‍යව, නසාද; ලඞ්කාං, ලඞ්කාවද; රාක්ෂසානාං, රාක්ෂසයන්ගේ; ගෘහාණි, ගෙ වල්ද; විනිතාගෘහෙ, රාක්ෂසියන්ගේ ගෙවිල්ද; දශග්‍රීවස්‍ය, රාවණගේද; කුම්භස්‍ය, කුම්භකර්ණ පුත්‍රයාගේද; කුම්භකර්ණභ්‍රාතුඃ, කුම්භකර්ණනම් රාක්ෂසයාගේද; වි භීෂණස්‍ය, විභීෂණයාගේද; ඉන්‍රජිතඃ, ඉන්‍රජිත්ගේද; එතාංරක්ෂසාව, මේ රාක්ෂ සයන්ගේද; ගෘහාණි, ගෙවල්; දෘෂ්ටවා, දැක; විනතාපරායණඃ, තැවීම බහුලකොට ඇති හනුමත්තෙම; පානභූමාඅදෝ, පානභූමි ආදියෙහි; සීතාං, සීතාදෙවිය; න

Digitized by Google

අපශ්‍යත්, නුදුටුවේය. අඥොකවනිකාං, අඥොනවනයට; ගතා, ගොස්; ශිංශපාත ලෙ, ශිංශපාතලයෙහි; දෘඩවාන්, දුටුවේය.

රක්ෂසිරක්ෂිතාං සීතාං භව භායෙර්‍ීති වාදිනං,
රාවණං ශිංශපාෂොථ නෙති සීතානතු වාදිනීං;
භව භායර්‍ී රාවණස්‍ය රක්ෂසිර්‍ීවාදිනීඃ කපඃ,
ගතෙ තු රාවණෙ ප්‍රාහ රාජා දශරථොභවත්;
රාමොඅස්‍ය ලක්ෂ්මණඃ පුත්‍රෙ වනවාසඔහතොෂ වරෙ,
රාමපත්නි ජානකී තාං රාවණෙන හෘතා බලාත්;
රාමඃ සුග්‍රීවමිත්‍රඔවාං මාගීයන් ප්‍රෙෂයවව මාම්,
ඥානිඥුනචාංගුලීයං රාමදත්තාං ගෘහාණ ෙවෙ;
සීතාඔහුලීයං ප්‍රග්‍රාහ ඝාපශ්‍යන්මාරුතිනන්‍දනෙ,
භූයොග්‍රෙ චොපවිෂ්ටං තාමුවාච යදිජීවති;

රක්ෂසිරක්ෂිතාං, රක්ෂසින් විසින් රක්නාලද්දවූ; භායර්‍ීභවිෂ්‍යති, අඛ්‍යවවසි. සීතා සීතාදෙව්‍යට; වාදිනං, කියන්නාවූ; රාවණං, රාවණයාද; ශිංශපාෂොථ, ශිංශපාතලයෙහි සිටියේ. නතු නි, නොහැකියයි; වාදිනීංසීතාං, කියන්නාවූ සීතාදෙව්‍යද දුටුවේය. රාවණස්‍ය, රාවණයාහට; භාර්‍ීභවිෂ්‍යති, අඛ්‍යවවසි; රක්ෂසිවාදිනීඃ, රක්ෂසියක් නියං, රාවණෙ, රාවණයා, ගතෙතු, ගියකල්හි වනාහි; කපිඃ, හනුමත්නම් වානරයෙම; ප්‍රාහ, කීවේය. රාජදශරථඃ, දශරථනම් රජෙක්; අභවත්, වූවේය. අස්‍ය, මේ රජහු ගේ; රාමඃ, රාමද; ලක්ෂ්මණඃ, ලක්ෂ්මණද යන; වීරෙ, උතුම්වූ; පුත්‍රෙ, පුත්‍රයෝ දෙදෙන; වනවාසංගතෙ, වනයෙහි විසිමට ගියාහුය. රාමපත්නී, රාමකුමාරයාගේ බිසවවූ; ජානකී, ජනක රජුගේ දුවු; තාං, නී; රාවණෙන, රාවණවිසින්; බලාත්, බල යෙනුකොටගෙණ; හෘතා, පැහැරගන්නාලද්දීය. තාං, නී; මාගීයන්, සොයන්නාවූ; රාමඃ, රාමකුමාරයාද; සුග්‍රීවමිත්‍රඃ, සුග්‍රීවනම් රාමගේ මිත්‍රයාද; මාම්, මා; ප්‍රෙෂයත්, එවූවේය. රාමදත්තං, රාමවිසින් දෙනලද; ඥානිඥුනං, ලකුණුසහිතවූ; අඛ්‍යුලීයව, ඇඟිල්ලෙහි මුදුවද; ගෘහාණෙව, ගණුව. සීතා, සීතා දෙව්‍යනමෝ; අඛ්‍යුලීයං, ඇඟිලිවුදුවු; ප්‍රග්‍රාහ, ගත්තාය. සා, ඒ සීතාදෙව්‍යන්; තෙ, ඔහුට; නන්‍දනෙ, ඔහුසඤිවූ; මාරුතිං, හනුමත්; අපශ්‍යත්, දුටුවේය. උපවිෂ්ටං, සම්පගතවූ; තාං, ඕහට; භූයඃ, බොහෝසේ; අග්‍රෙ, සම්පයෙහි; උවාච, කීය.

රාවඃ කථං න නයති ශඞ්කිතාමබ්‍රවීත් කපිඃ,
රාමඃ සීතෙ න ජානීතෙ ශූරා තාං ස නාශිෂ්‍යති;
රාවණං රක්ෂසං හත්වා සබලං දෙවිමාශු ච,
ඥානිඥුනං දෙහි මෙ තවං මණීං සීතා දදත් කපෙ;
උවාච මාං යථා රාමොනයෙච්ඡීඝ්‍රං තථා කුරු,
මණීං කථාං ගෘහිත්වාහ හනුමානොනාශ්‍යතෙ පතිඃ;
අථ වා තෙ ස්මරං කාචිත් පෘෂ්ඨිමාරුහ මෙ ශුභෙ;
අද්‍ය තාං දර්ශයිෂ්‍යාමි සසුග්‍රීවඛ රාඝවම්,
සීතාබ්‍රවීඩනුමතා නයතාං මාං හි රාඝවඃ;

Digitized by Google

රාමෝ, රාමකුමාරතෙම; යදිජීවති, ඉදින් දිවිඇත්තේනම්; කථං, කෙසේ, නනයති, ගෙණෙනොශේද යනු කිය. ශඩ්ගිනාම්, සැකඇත්තාවූ දෙවියට; කපිඃ, හනුමත්තෙම; ශිතෙ, සඛාමිනි සීතාදෙවිය; රාමඃ, රාමකුමාරතෙම; නජානිතෙ, නොදන්නා ශේක. සඃ, ඒ රාමකුමාරතෙම; ඤාත්වා, දැන; සබලං, පිරිසසහිතවූ; රාවණංරක්ෂසම්, රාවණ රක්ෂසයා; හත්වා, මරා, දෙවිම්වා., කිසවූ හනුබවහන්සේ; ආශු, වහා; නයිෂ්‍යති, ගෙණයන්නේයයි; අබ්‍රවීත්, කීශේය. සාභිඥානං, ලකුණසහිතවූ ද්‍රව්‍ය යක්; තං, හනුබවහන්සේ; මෙ, මට; දෙහි, දුනමැනවි. සීතා, සීතාදෙවිතොමෝ; මණිං, මාණික්‍යය; කපෙෑ, වඳුරුකෙරෙහි; අදදත්, දුන්නේය. රාමඃ, රාමකුමාරතෙම; මාං, මා; ශීඝ්‍රං, වහා; යථා, යම්පරිද්දෙකින්; නයෙත්, ගෙණයන්නේද; තථා කුර, එසේ කෙරේවයි; උවාච, කීශේය. හනුමාන්, හනුමත්තෙම; මණිං, මාණික්‍යයද; කථාං, කථාවද; ඥාත්වා, ගෙණ; ආහ, කීශේය. පතිඃ, සඛාමිතෙම; නෘශංසඃ, නොකැවැත්තෙනම්; අථවා, ඉනාහොත්; තෙ, හනුබවහන්සේට; කාච්ත්වරා, කිසිසෑවිහාශනු කැමැත්තක්නම්; ශුභෙ, එම්බා ශුභාඛ්‍යනාව; මෙ, මාගේ; පෘෂ්ඨං, පිටට; ආරුහ, නැගෙව. අද්‍ය, අද; ත්වාං, හනුබවහන්සේට; සසුග්‍රීවවරාශවම්, සුග්‍රීවයා සහිතවූ රාමකුමාරයා; දර්ශයිෂ්‍යාමි, දක්වන්නෙමි. සීතා, සීතා දෙවිතොමෝ; රාමඃ, රාමකුමාරතෙම; මාංකි, මාවනාකි; නයතාං, ගෙණෙත්වයි; හනුමතඃ හනුමත්ත; අබ්‍රවීත්, කීය.

හනුමාන් ඝ දශග්‍රීවදර්ශිනොපායමාකරොත්,
වනං බහජ තත්පාලාන් හත්වා දනතානබාදිභිඃ;
හත්වා තූ කිඹකරාන් ඝචීන් ඝපතමනත්‍රිසුතානාපි,
පුත්‍රමක්ෂං කුමාරඝ ශකුත්‍රීච්ච බබඤ්ඣ තම්;
නාගපාශෙන පිඹිතාක්ෂං දර්ශයාමාඝ රාවණම්,
උවාච රාවණඃ කාඝවං මාරුතිඃ ප්‍රාහ රාවණම්;
රාමදූතොා රාඝවාය සීතාං දෙහි මරිෂ්‍යසි,
රාමවාණෛඃහිතාඃ ඝාඪං ලඞ්කාඝෛඃ රාක්ෂඝෛඃත්‍රිවම්;
රාවණෙ හනාතුමුදුඃඛිතා විහීඝණනිවාරිතාඃ,
දීපයාමාඝ ලාඞ්ගූලං දීපතුවච්ඡඃ ඝ මාරුතිඃ;

ඝඃහනුමාන්, ඒ හනුමත්තෙම; දඝග්‍රීවදර්ශනඋපාඝම්, රාවණගේ දැකීමට උපායක්; ආඝරොත්, කෙළේය. දනතානබාදිභිඃ. දත් නිය ආදියෙන්; තත්පාලාන්, ඒ උයන රක්නවුන්; හත්වා, මරා; ඝචීන්කිඹකරාන්, සියලු දාසයන්ද; ඝපතමනත්‍රිසුතාන් අපි, අමාත්‍යයන් සද්දෙනෙක්ද; පුත්‍රං, රාවණට පුත්වූ; අක්ෂංකුමාරව, අක්ෂකුමාරයාද; හත්වා, මරා; වනංබහජ, උයන බින්දේය. ශකුත්‍රීත්ව, ඉසුත්‍රීත්තෙමෙද; තම්, ඒ හනුමන්තා; නාගපාශෙන, නාගපාශයෙන්; බබඤ්ඣ, බැන්දේය. පිඹිතාක්ෂං, වානරයා; රාවණම්, රාවණට; දර්ශයාමාඝ, දැක්වූයේය. රාවණඃ, රාවණතෙම; කඃරාවං, තෝ කවරෙක්දැයි; උවාච, කීශේය. මාරුතිඃ, හනුමත්තෙම; රාමදූතඃ, මම රාමකුමාරයාගේ දූතයෙක් වෙමි; රාඝවාය, රාමකුමාරයාහට; සීතාං, සීතාදෙවිය; දෙහි, දෙව. රාඝවාණෛඃ, රාඝකුමාරයාගේ ඊශරවලින්; ලඞ්කාඝෛඃරක්ෂඝෛඃ, ලක්දිවි වාසී රාක්ෂසයන්හාසමඟ; ඝාඪං, යුකවූ තෙත්; හතඃ, පිඹාකරණලද්දේ; ඛුවම්, එසා නාගයෙන්; මරිෂ්‍යසි, මැරෙන්නෙහියයි; රාවණං, රාවණට; ප්‍රාහ, කීශේය. රාවණඃ,

Digitized by Google

රාවණතෙම; හනුමං, මරණුපණිස; උදුකතෘ, ගොදනලද්දවූ තැනැත්තේ; විභීෂණ නිවාරිතෘ, විභීෂණවිසින් වලක්වනලද්දේය. ලාඞ්ගුලං, වාලඛිය; දීපයාමාස, ගිනිදැල් වූයේය. දීපත්‍යුවජ්ඃ, ගිනිඅැවිලෙනලද වාලඛියඅැති; සෘමාරුතිඃ, ඒ හනුමත්තෙම;

දඝඩ්වා ලඞ්කාං රක්ෂසාංශ්ච දෘෂ්ටවා සීතාං ප්‍රණම්‍ය තාම්,
සමුද්‍රපාරමාගම්‍ය දෘෂ්ටා සීතෙති චාබ්‍රවීත්;
අභිඥදර්ශනඛදෘග්භ්‍යසං පීත්වා මධුවනෙ මධු,
ජීත්වා දධිමුඛාදීංශ්ච් දෘෂ්ටවා රාමඞ තොඛුවන්;
දෘෂ්ටා සීතෙති රාමොපි හෘෂ්ටඃ පප්‍රච්ඡ මාරුතිම්,
කථං දෘෂ්ටා ත්වයා සීතා කිමුවාච ච මාම්ප්‍රති;
සීතා කථා මෘතොනෙව සිඞ මාං කාමවහතිගම්,
හනුමානබ්‍රවීද්‍රාමං ලඞ්ඝයිත්වාඛ්ධිමාගතඃ;
සීතාං දෘෂ්ටවා පුරීං දඝඩ්වා සීතාමණීං ගෘහාණ ගෙවි,
හත්වා ත්වං රාවණං සීතාං ප්‍රාප්සාසෙ රාම ආශු ච;

සීතාං, සීතාදෙවිය; දෘෂ්ටවා, දැක; තාම්, ඇව, ප්‍රණම්‍ය, නමස්කාරකොට; රක්ෂසාන්ච, රාක්ෂසයන්ද; ලඞ්කාං, ලක්දිවද; දඝඩ්වා, දවා; සමුද්‍රපාරං, සමුද්‍රයෙන් එතර; ආගම්‍ය, අවුත්; සීතා, සීතාදෙවිතොමෝ; දෘෂ්ටාඉතිච, දක්නාලද්දියයි කියාද; අභිඥදර්ශන්, අභිඥදර්ශනඅදීන්ව; අඛ්ධිත්, කීයේය. අභිඥදෘග්භ්‍යසං, අභිඥදර්ශනඅදීන්හා සමඟ; මධුවනෙ, මධුවනයෙහි; මධුපිත්වා, බීබී; දධිමුඛාදීන්ව, දධිමුඛාදීන්ද; ජීත්වා, ජය ගෙණ; තෙ, ඔහු; රාමඞ, රාමකුමාරයාද; දෘෂ්ටවා, දැක; සීතාදෘෂ්ටාඉති, සීතාදෙවි තොමෝ දක්නාලද්දියයි, අබ්‍රවීත්, කීවාහුය. හෘෂ්ටඃ, සතුටුවූ; රාමඃඅපි, රාමකුමාර තෙමේද; තියා, තාවිසින්, සීතා, සීතාතොමෝ; කථංදෘෂ්ටා, කෙසේ දක්නාලද්දිද; මාම්ප්‍රති, මට; කිංඋවාච කුමක්කිදුයි; මාරුතිම්, හනුමන්තයා; පප්‍රච්ඡ, විවාලේය. කාමවහතිගම්, කැමනැමැති ගින්නෙන් දවනලද්දාවූ; සීතාකථාඅමෘතෙ නඑව, සීතාවගේ කථා අෑමැති අමාපැනින්ම; මාං, මට; ඔව, තෙමේව; හනුමාන්, හනුමත්තෙම; සීතාංදෘෂ්ටවා, සීතාදෙවිය දැක; පූරීංදඝඩ්වා, නුවර ගිනිලා; අබ්ධිං ලංඝයිත්වා, සාගරයපැන; ආගතඃ, අයේය. සීතාමණීං, සීතාවගේ මාණික්‍යය; ගෘහාණඒව, ගණුවයි; රාමං, රාමහට අබ්‍රවීත් කීයේය. රාම, රාමභාම්‍ය; ත්වං නුබව හන්සේ; රාවණංහත්වා, රාවණයා මරා; සීතාං, සීතාවකරා; ආශු විහා; ප්‍රාප්සාසෙ, පැමිණෙන්නෙහිය.

ගෘහීත්වා තාං මණීං රාමොරුරොද චිරහාතුරඃ,
මණීං දෘෂ්ටවා ජානකී මෙ දෘෂ්ටා සීතාං නයස්තව මාම්;
තයා විනා න ජීවාමි සුග්‍රීවාද්‍යසං ප්‍රබොධිතඃ,
සමුද්‍රතීරං ගතවාන් තත්‍ර රාමං විභීෂණඃ;
ගතාස්තීරසකාෘතො භ්‍රාත්‍රා රාවණෙන දුරාත්මනා,
රාමාය දෙහි සීතාං ත්වම්ත්‍යුක්තොනාසහායවාන්;
රාමොවිභීෂණං මිත්‍රං ලඞ්කෙශ්වරයෙෂ්‍යශෙවයත්,
කෘතෙන තරුශෛලාද්‍යසෛර්ගීතඃ පාරං මහොදධෙඃ,
වානරෛඃ ස සුවෙලස්ථඃ සහ ලඞ්කාං දදර්ශ වෛ;

Digitized by Google

රාමඃ, රාමකුමාරතෙම; තංමණිං, ඒමාණික්‍යය; ගාඝිඛිඛා, ගෙණ; විරහාතුරඃ, විෂය රසය කරණකොටගෙණ ආතුරවූගේ; රෑරෙද, ගැඹුරේය. මණිංදඤවා මාණික්‍යය දැක; මේ, මාවිසින්; ජනකිදූහා, සීතාදෙවිතොමෝ දක්නාලද්දිය. මාම්, මව; සීතාං, සීතාදෙවිය; ආනයඤව, ගෙණෙව. තයාවිනා, ඇගෙන් වෙන්ව; නජීවාමි, ජීවත්නොවම් යනු කීයේය, සුත්‍රීවාදෙදූඃ, සුත්‍රීවයා ආදීන් විසින්; ප්‍රබොධිතඃ, අව ඉබාධකරණලද රාමතෙම; සමුද්‍රතීරං, මුහුදුවෙරලට; ගතවාන්, ගියේය. තිං, තෝ; සීතාං, සීතාදෙවිය; රාමාය, රාමකුමාරයාහට; දෙහිඉති, දෙවයි; උකෙතන, කියනලද්දෙන්; දුරාත්මනා, පව්ටුසිත් ඇත්තාවූ; ත්‍රාත්‍රාරාවණෙන, සහොදරවූ රාවණ විසින්; තිරඝකෘතඃ, නිකුත්කරණලද්දාවූ; අඝභාගයවාන්, අහුකුලනුවූ; විභීෂණඃ, විභීෂණතෙම; තත්‍ර, එහි; රාමං, රාමකුමාරයාකරා; ගතඃ, ගියේය. රාමඃ, රාමතෙම; මිත්‍රං, මිත්‍රවූ; විභීෂණං, විභීෂණයා; ලඞ්කාඃඑශවයෙහි, ලඞ්කාරාජ්‍යයෙහි; අභෂෙව යත්, බවුහුපැලඳවූයේය. තරැශෛලාදෙදූඃ, ගස්ගල් ආදියෙන්; කෘතෙන, කරණලද මාගීයෙන්; මහොදධෙඃ, සාගරයාගේ; පාරං, පරතීරයට; වානරෛඃසහ, වදුරන්හා සමග, ගතඃ, ගියාවූ; සුවෙලසඃ, මනාවෙරල සිටියාවූ; සඃ, ඒරාමතෙම; ලඞ්කාං, ලක්දිව; දදර්ශවෙ, දුටුයේය.

රාමොඤතාශවාඔඝාදෙ, ගත්වා රාවණං ප්‍රාහ ජානකී,
දීයතාං රාඝවායාශු අන්‍යථා ත්වං මරිෂ්‍යසි;
රාවණෙ හනානුවුඤකාඃ සඛිග්‍රාමොඛතාරඤසඃ,
රාමායාහ දශග්‍රීවෝ යුඛමෙකං තු මන්‍යතෙ;
රාමෝ යුඛාය තාඤ්ඡ්‍රුත්වා ලඞ්කාං ස කපිරායයෞ,
වානරෙ හනුමාන් ගෛෙඤ්‍රා විවිදෙ, ජාමබවානනාලඃ;
නීලසතාරොඔඝදෙ, ධුම්‍රඃ සුශෙණඃ කෙශරී ගයඃ,
පනසොවිනතෝ රමහඃ ශරහඃ ක්‍රතෝ බලී;
ගවාඤෂා දධිවකත්‍රශව ගවයෝ ගන්ධමාදනඃ;
එතෙ චාන්‍යෙ ච සුත්‍රීව එතොසීකෙතා හ්‍යඝඩ්‍යගෙතඃ;
රඤසයාං වානරාණාඤ යුඛං සඛ්‍යුලමාබහෞ,
රඤසා වානරාන් ජඤතුඃ ශරශකානිගදුදිභිඃ;

රාමඋකතඃ, රාමරජ්‍යවිසින් කියනලද්දාවූ; අඛඝදඃව, අඛඝදතෙමේද; ගත්වා, ගොස්; ජානකී, ජනකරජුගේ දුවූ සීතාදෙවිතොමෝ; රාමාය, රාමරජුට; ආශු, වහා; දීයතාං, දෙනුලැබේවා. අන්‍යථා, සීතාව නුදුන්නේවිනම්; ත්වං, තෝ මරිෂ්‍යසි, මැරෙන් නෙකියයි; රාවණංප්‍රාහ, රාවණට කීයේය. හනුමං, නඟුන පිණිස; උදුඤකඃ, යෙදුනාවූ; සඛ්‍යුලාමොඛතරඤසඃ, සවනෙකි එඩිසින්ඇති රාඤසවූ; දශග්‍රීවඃ, ග්‍රීවදශයක් ඇත්තාවූ; රාවණඃ, රාවණතෙම; එකංයුඛංතු, එක් යුඛයකටවනාකි; මන්‍යතෙ, සිතායනු; රාමාය, රාමරජහට; ආහ, කීයේය. තත්ශ්‍රුත්වා, ඒවචනය අසා; සකපිඃ, සුත්‍රීවයාසඛිතවූ; රාමඃ, රාමරජතෙම; යුඛාය, සවන් පිණිස; ලඞ්කාං, ලඞ්කාවට; ආයයෞ, කීයේය. හනුමාන්, හනුමත්නම්; වානරඃ, වානරඃ; වෛඇ, වෛඇවානරද; විවිදඃ, විවිදවානරද; ජාමබවානනාලඃ, ජාමබවත්නම් වානරද; නීලඃ, නීලනම් වානරද; තාරඃ, තාරනම් වානරද; අඛඝදඃ, අඛඝදනම් වානරද; ධුම්‍රඃ, ධුම්‍රනම් වානරද; සුශෙණඃ, සුශෙණනම් වානරද, කෙශරී, කෙශරීනම් වානරද; ගයඃ, ගයනම් වාන

Digitized by Google

රද ; පහසෘ, පහසනම් වානරද; චිහසෘ, චිහසනම් වානරද ; රබ්හෘ, රබ්හනම් වානරද; ශරභෘ, ශරභනම් වානරද ; කුථිනෘ, කුථිනනම් වානරද ; බලී, බලීනම් වානරද ගවාක්ෂෘ, ගවාක්ෂනම් වානරද; දධිවක්ත්‍රෘ, දධිවක්ත්‍රනම් වානරද , ගවය, ගවයනම් වානරද; ගන්ධමාදනෘ, ගන්ධමාදනනම් වානරද ගණ; එසෙව මොහුද ; අන්‍යෙව, ඉවත් වානරයෝද වෙත්. එසෙසෘඅසඛ්‍යෙසෘ, ගණන්නැත්තාවූ බොහොවුන්ගෙන්; සුග්‍රීවෘඟි, සුග්‍රීවනම් වානර ශ්‍රෙෂ්ඨයාමවහාගි ; යූකෘහ, යූකෘහාවූ ශේය. රක්ෂෘසාං, රක්ෂසයන්ගේද; වානරාණාම, වඳුරන්ගේද; කුලම්, ගහණවූ; යුධං, යුධයෙහි; ආබෙහෘ, වූශේය, රක්ෂසෘඃ, රක්ෂසයෝ ; ශර, ඊදබුද ; ශක්තා, ඉතාම් රද ; භෘදදිභිඃ, මුහුරුඅදියෙන්; වානරාන්, වඳුරන් ; ජඝ්නුඃ, නැසුවාහුය.

වානරා රක්ෂයාන් ප්‍රභූතශීඛදනානාශිලාදිභිඃ,
හසත්‍යශඛරථපාදූතාං රක්ෂසානාං බලං හතාම්;
හනුමාන් ගිරිශෘඛෙහණ ලුම්මාක්ෂමබභිදුම්,
අකම්පනං ප්‍රහසනම් යුධ්‍යනතාං නීල ආබභිත් ;
ඉන්‍රජීත්ශරබන්ධාවව විමුක්තා රාමලක්ෂ්මණෞ,
නාක්ෂීණදන්තශීනාවාගෙණ්ඩීක්ෂනාතු රක්ෂසං චිලම්;
රාමඃ ශරෛරජීරිතං රාවණාභාරොදුගෙණ,
රාවණඃ කුම්භකර්ණම් බොධයාමාස දුඃඛිතඃ;
කුම්භකර්ණඃ ප්‍රබුඛ්‍යොථ පිබා ඝටසහස්‍රකම්,
මද්‍යස්‍ය මගිශාදීනාං හත්වා යිත්වාහ රාවණම්;
සීතායා හරණං පාපං කෘතං තවං ගි ගුරුහීතඃ,
අතෝ ගවුත්‍රාම් යුධ්‍යාය රාමං හනාමි සවානරම්;

වානරාඃ, වානරගෝ ; නබන්ධනශිලාදිභිඃ, නියඳන්ගල් ආදියෙන් ; රක්ෂසාන්, රක්ෂසගන්; ජඝ්නුඃ, නැසුවාහුය. රක්ෂසානාම්, රක්ෂසයන්ගේ; හසත්‍යඅශ්වරථපාදූතං, අැත්අශ්වරථ පාබලසෙනඟය යන; බලං, සෙනාවතෙම; කතම්, කවරකලද්දේය. හනුමාන්, හනුමත්තෙම; ගිරිශෘඛෙහණ, පව්වතුදුනෙකින් ; රිසුං, සතුරාවූ; ලුම්මාක්ෂනම් රක්ෂසයා ; අබභිත්, නැසුවේය. නීලඃ, නීලනම් වානරතෙම; යුධ්‍යනතාං, යුධ කරන්නාවූ; අකම්පනං, අකම්පනනම් රක්ෂසයාද; ප්‍රහසනම්, ප්‍රහසනම් රක්ෂසයාද ; අබභිත්, නැසුවේය. ඉන්‍රජීත්ශරබන්ධාත්ම්, රාවණ පුත්‍රවූ ඉන්‍රජීත්ගේ නාගශරබන්ධ නයෙකෙරෙන්; නාක්ෂීණදන්තශීනාත්, තුරුළුවෙශබාරී ඊශ්වරයාගේ දැකීම කැතකොට ගෙණ; රාමලක්ෂ්මණෞ, රාමරජහා ලක්ෂ්මණකුමාරද යන දෙදෙන; විමුක්තෞ, මිදුනෝය. විාගෙණඃ, ඊදබුවලින්; රක්ෂසංබලම්, රක්ෂසයන්ට අයිති සේනාව; ජඝ්නතුඃ, නැසුවා; රාමඃ, රාමරජතෙම; රණෙ, සටන්කුම්යෙකිදී; රාවණම්, රාවණයාද; ශරෛරඃ, ඊදබුවලින්; ජර්ජරිතං, සිදුරුකරණලද්දතු; අකරොත්, යෙකල්ය. දුඃඛිතඃ, දුක වපැමිණියාවූ; රාවණඃ, රාවණතෙම; කුම්භකර්ණම්ව, කුම්භකර්ණයාද ; බොධයාමාසඃ, නින්දෙන් පබුදවන්නේය. ප්‍රබුඛ්‍යඃ, නින්දෙන් නැගුටුනාවූ ; කුම්භකර්ණඃ, කුම්භ කර්ණතෙම; අථ, පසුව; මද්‍යඤ්‍ය, සුරාවගේ ; ඝටසහස්‍රකම්, කලදහසක්; පිබා, බී; යි

යි. කල දහසක් සුරා බීගේයයි කී පමණවුත් මේ කලයෙහි ප්‍රමාණයක් නොපැහැණේ. අපේ කාලයෙහි මින්පැන් බහිනකල තරමවුනත් බලනකල පුදුමයි. නාවුත් වත්තාඃයෝ ප්‍රමාණයෙන් එපමණ බහත්ව සිවිගෝනම් අරුම නොවෙයි යනු

Digitized by Google

මහිෂාදීනාං, මිවුන්ආදීන්; භක්ෂයිත්වා, කා; රුධිරේණ, රුධිරයෙහි; අහ, කීයේය. නිං ඛි, නුබවනාහි; කෘතං, කරණලදැ; සීතයා, සීතාදෙවියගේ; හරණං, හෑන්ම; යතඃ, යම්කාරණයෙහින්; පාපං, පාපයවේද; ගුරුඃ, ඵලවත්වේද; අතඃ, එහෙයින්; ගුඩ්‍රා ය, සටන්පිණිස; ගච්ඡාම්, යෙම්; සවාහනරම්, සුග්‍රීවයා සහිතවූ; රාවම්, රාවරජ; හන්ම්, මරම්.

ඉත්‍යුක්ත්වා වානරාන් සර්වාන් කුම්භකර්ණෝ මමර්ද්ද හ,
ගෘහීත්වාසෙනා සුග්‍රීවඃ කර්ණනාසං චකර්තහ සඃ,
කර්ණනාසා විහීනොසෞ භක්ෂයාමාස වානරාන්,
රාමොඊ කුම්භකර්ණස්‍ය බාහූ චිච්ඡේද ශායකෛඃ;
පාතඃ පාදෞ තතශ්ඡිත්වා ශිරෝ කුමෞ ව්‍යපාතයත්
අථ කුමෙහා නිකුම්භශ්ච මකරාක්ෂශ්ච රාක්ෂසඃ;
මහොදරෝ මහාපාර්ශ්වෝ මත්තාඋන්මත්තරාක්ෂසඃ,
ප්‍රඝසෝ භාසකර්ණශ්ච විරූපාක්ෂශ්ච සංයුගෙ;
දෙවාන්තකෝ නරාන්තශ්ච ත්‍රිශිරශ්චාතිකායකඃ,
රාමෙණ ලක්ෂ්මණෙනෛව වානරෛඃ සර්වතඃකෘතෛඃ;
යුධ්‍යමානාඃසතථා හ්‍යන්‍යෛ රාක්ෂසා භුවි පාතිතාඃ,
ඉත්‍යුදීරිතමාශ්‍රුත්‍යා යුධ්‍යන් රාමාදීන් සම්බබන්ධ හ;

ඉතිඋකත්වා, මෙසේකියා; කුම්භකර්ණඃ, කුම්භකර්ණතෙම; සර්වාන්වානරාන්, සියලු වදුරන්; මමර්ද්ද, මැන්ඩේය. තෙහ, ඒ කුම්භකර්ණයා විසින්; ගෘහීතඃ, ගන්නාලද්දු වූ; සඃසුග්‍රීවඃ, ඒ සුග්‍රීවතෙම; කර්ණනාසං, කන්නාසා; චකර්තහ, සින්දේය. කර්ණනා සාවිහීනඃ, කන්නාසා නැත්තාවූ; අසෞ, මේ කුම්භකර්ණතෙම; වානරාන්, වදුරන්; භක්ෂයාමාස, කෑදේය. අථ, එකල්හි; රාමඃ, රාවරජතෙම; කුම්භකර්ණස්‍ය, කුම්භක ර්ණයාගේ; බාහූ, අත්දෙක; ශායකෛඃ, ඊදබුවලින්; චිච්ඡේද, සින්දේය. තතඃ, ඉන්පසු; පාදෞ, පාදෙක සින්දේය. තතඃ, පසුව; ශිරඃ, හිස; ඡිත්වා, සිද; භූමෞ, භූමියෙහි; ව්‍යපාතයත්, හෙලුදේය. අථ, නැවත; කුම්භඃ, කුම්භනම් රාක්ෂස; නි කුම්භඃව, නිකුම්භනම් රාක්ෂස; මකරාක්ෂඃ, මකරාක්ෂනම්; රාක්ෂසඃව, රාක්ෂස; ප්‍රඝ සඃ, ප්‍රඝසනම් රාක්ෂස; භාසකර්ණඃව, භාසකර්ණනම් රාක්ෂස; විරූපාක්ෂඃව, විරූ පාක්ෂනම් රාක්ෂස; දෙවාන්තකඃ, දෙවාන්තකනම් රාක්ෂස; නරාන්තඃව, නරාන්ත නම් රාක්ෂස; ත්‍රිශිරඃව, ත්‍රිශිරනම් රාක්ෂස; අතිකායකඃ, අතිකායකනම් රාක්ෂස යන; එතෙ, මොහුද; සංයුගෙ, සටන්භූමියෙහි; රාමෙණ, රාවරජ විසින්ද; ලක්ෂ්ම ණෙන, ලක්ෂ්මණකුමාරයා විසින්ද; සර්වතඃකෘතෛඃ, විහිදුණසහිතවූ; වානරෛඃ, වදු රන් විසින්; යුධ්‍යමානාඃ, යුද්ධකරණුලබන්නාවූ; තථා, එසේම, අන්‍යෛරාක්ෂසාඃ, අන සුරාක්ෂසයෝද; භුවි, පොළොන්තලයෙහි; පාතිතාඃ, හෙළනලද්දහුය. ඉත්‍යුදීරිත්, ඉත්‍යු

මේ සඳහා සිතියහැකි කාරණයෙකි. මොහු ප්‍රමාණයෙන් මහත්ව සිටියානම් මොහුම පමණක් නොව ඒ මහත් බව අවශ්‍ය සම්භවයාවත් ඇති. ඔය තරමට කෝටි ගණනක් යුද්ධසේනාව මත්පෑන් බිමට සිටියෝනම් ඒ මත්පැන් හැනිමට කොපමණ සම්භවයක් ඕනෑකෙරේද ඔ පමණ තල් පොල්ගස් ආදිය කොහැන්කි තිබුනාද යනාදි ඇසිමිවලදී මූලකි කාර ණයෙහි කුවිජකාවය ප්‍රකාශවිමය.

Digitized by Google

ජීත්තෙම; ශුඛ්‍යන්, ශුඛකරන්නේ; වරදතෙතෘ, වරයෙන් දෙනලද්දවූ; නාගපා ශෙඃ, නාගශරබන්ධනයෙන්; මායයා, මායාවෙතින්; රාමාදීන්, රාමරජ ආදීන්; බ ඛන්ධ, බැන්දේය.

වරදතෙතෘනීතපාශෙඃ ඔෂධඤ්ච තෞ විශල්‍යකෞ,
විශල්‍යයාවුණෞ තෘප්‍යා මාරුතාඤ්ජනීතපච්චතෙ;
හනූමාන් ධාරයාමාස තත්‍රාගං යත්‍ර සංස්ථිතඃ,
නිකුම්භිලායාං හොමාදිකුර්වතාං තං හි ලක්ෂ්මණඃ;
ශරෛරිඳ්‍රජිතං වීරං යුධෙ තං තු ව්‍යශාතයත්,
රාවණඃ ශොකඃනනාපත්‍යඃ සීතායා හනානුං සමුද්‍යතඃ;
ස හෘතානිවාරිතෙ රාජා රථස්ථඃ සබලෙ යයෞ,
ඉන්‍ද්‍රජිත්කෘත්‍යා මාතලී රාමං රථස්ථං ප්‍රචකාර තම්;
රාමරාවණයොර්යුධං රාමරාවණයොරිව,
රාවණෞ වානරාන් හනානි මාරුතාඤ්ජනශ්ච රාවණම්;
රාමඃ ශෛඝ්‍රාඃ තාමෛඝ්‍රාශ්ච ව්‍යවර්ෂ ජ්ලදෛ යථා;
තස්‍ය ධ්වජං ස චිච්ඡේද රථමශ්වාංශ්ච සාරථිම්;

මාරුතඤ්ජනීතපච්චතෙ, හනූමත්විසින් ගෙණඑනලද පර්වතයෙහි, ඔෂධඤ, බෙහෙතින්; තෞ, ඔහු දෙදෙන; විශල්‍යකෞ, ර්පහකලාභූය. විශල්‍යයා, ර්පහකිරීමෙන්; අවුණෞකෘත්වා, වණනැත්තවුන්කොට; යත්‍රඝ්‍රීතඃ, යම්තැනෙක්හි සිවියාවූ; හනූමාන්, හනූමත්තෙම; තත්‍ර, ඒ ස්ථානයට; ආගං, ආවාවූ; නිකුම්භිලායාං, නිකුම්භිලා නම් ස්ථානයෙහි; හොමාදිකුර්වතාං, හොමාදියකරන්නාවූ, තංහි, ඒ ඉන්‍ද්‍රජිත්ව නාහි; ධාරයාමාස, ඇල්වූයේය. ලක්ෂ්මණඃ, ලක්ෂ්මණකුමාරතෙම; වීරං, ශූරවූ; තං ඉන්‍ද්‍රජිතංතු, රාවණපුත්‍රවූ ඒ ඉන්‍ද්‍රජිත්ව්නාහි; යුධ්ධ, යුධ්‍යුම්යෙහිදී; ශරෛඃ, ර්ව ලින්; ව්‍යශාතයත්, දුර්වලකෙළේය. ශොකඃනනාපත්‍යඃ, ශොකඃයෙන් තැවේනලද්දවූ; රාවණඃ, රාවණතෙම; සීතායා, සීතාදෙවිය; හනනුං, නසන්‍නාපිණිස; සමුද්‍යතඃ, උත්සා හකෙළේය. සහානනිවාරිතඃ, මනාඉසින් වලක්වනලද්දවූ; රාජා, රජතෙම; රථස්ථඃ, රථයෙහිසිවිගේ; සබලඃ, සෙනාවසහිතවූගේ; යයෞ, හිගේය. ඉන්‍ද්‍රජිත්‍යා, ශක්‍රයා විසින් නියොගකරණලද්දවූ; මාතලී, මාතලීතෙම; තංරාමම්, ඒරාමරජ; රථස්ථං, ර ථයෙහිසිවියකු; ප්‍රචකාර, කෙළේය. රාමරාවණයොඃ, රාමරාවණ දෙදෙනාගේ; යුධ්ධම්, යුධ්‍යය; රාමරාවණයොඃඉව, රාමරාවණ දෙදෙනාකෙරෙහි වෙන්; රාවණඃ, රාව ණතෙම; වානරාන්, වානරයන්; හනන්ති, නසා. මාරුතිආදඃඉව, හනූමත්ආදිතුදඃ: රාව ණම්, රාවණයා මරත්; රාමඃ, රාමරජතෙම; ශෛඝ්‍රාඃ, අග්‍රධවලින්ද; අශෛඝ්‍රාඃව, ඒ වලින්ද; ජ්ලදෛඃයථා, මෙඝයක්මෙන්; තම්, ඔහුව; ව්‍යවර්ෂ, වැස්වූයේය. සඃ, ඒරාම තෙම; තස්‍ය, ඒරාවණයාගේ; ධ්වජම්, ධ්වජයද; රථම්, රථියද; අශ්වාන්ච, අශ්වයන් ද; සාරථිම්, රථාචාර්‍යයාද; ව්චිච්ඡේද, සින්දේය.

පෙතාමහෙන හෘදයං භිත්වා රාමේණ රාවණඃ,
භූතාලෙ පානිතඃ සබෙඒ රක්ෂාසෙ රුරුදුඃ සත්‍රියඃ;
ආශ්වාස්‍ය තාඤ්ච සංසන්නාන්‍ය රාමාඤ්ජපෙතා විභීෂණඃ,
හනූමතානායද්‍රාමඃ සීතාං ශුඛ්‍රාං ගෘහීතවාන්;

Digitized by Google

ඉදෙදාළුවිතොමෑතාවෑඔබ ජීවයාමාය වානරාන්,
රමෙණ පූජිතා ජගතුස්ථිඩං දෘෂ්ටවා දිවඤඩ ගතා;
රමෝ විභීෂණයාදුලබ්ධකාමභාග්‍යෑය වානරාන්,
ඝසිතාඃ පුෂ්පකෙ සජිවා සුඛගීමාගෙණ ගෙව ගතාඃ;
දෂියන් වනදුගීාණි සීතාගෙය භාෂ්ටමානසඃ,

රමෙණ, රමරජුවිසින්; ලෛකාමඛෙන, බ්‍රහ්මඊශ්වරයන්; හෘදයංගමවා, ලයබීද; රවණඃ, රවිඤතෙම; ඛුත්ලෙ, ලොලෝතලයෙහි; පෘතිවඃ, මෙපුදෙශය. සලෙවිරඤඤෙඃ, සියලු රාජසයන්හා සමිත; සභීයඃ, සභිතු; රාඃතුඃ, ඔළුමිනුය. රමාඤ්‍ඡඃ, රමරජුවිසින් ආඥාකරණලද්දවූ; විභීෂණඃ, විභීෂණතෙම; ආඥාඃය, සතා; තම, රවණද; සංඃයාතඃ, දවඃ; හතුමඛා, හතුමත්ලවා; ඝසාං, සිතාව; ආනයන්, ගෙන්වූසේක. ශුඛාං, ශුඛවූ දෙ වීය; රමඃ, රමරජතෙම, භාගිතවාන්, ගත් නේය. අවිඝතඃ, ජනයාවිසින් පුදඅලද්දවූ; ඉඤුඃ, ශක්‍රයෙම; අමෘතවඃඝඨ, අමා වැස්සෙන්; වානරාන්, වානරයන්; ජීවයාමාඃ, ජීවිත්කෙළේය. රමෙණපූජිතාඃ, රම රජවිසින් පුදඅලද්දවූ; තෙව, ඔහුද; ශුඛංදුඃඛවා, ශුඛදුක; දිවිංජඤඃ, දෙවිලොව ට කියාගුය. රමඃ, රමතෙම; විභීෂණය, විභීෂණඃය; ලඬකාංඅභාග්‍යෑය, ලඬකාව පූජ කොට; වානරාන්, වදුරන්; අදුත්, දුන්නේය. ඝසිතාඃ, ඝතාවඝත්තවූ රමතෙම; පුෂ්පකෙ, කුවේරයාගේ විමානයෙහි; සීතා, සිව; සීතාගෙය, සීතාදෙවියම; වසතු ගීාණි, යාඥාහැක්කාවූ විනයන්; දෂියන්, දක්වන්නේ; භාෂ්ටමානසඃ, සතුටු සිත්ඇත්තේ; සඛගීමාගෙණ, ආකාශමාර්ගයෙන්; ගෙවගතාඃ, ගියේය.

ඝරවාජං නමසකෘත්‍ය නන්දිග්‍රාමං සමාගතඃ,
හරතොන් නාතෘඝාත්‍යාදයොධඃතත්‍ර සංසථිතඃ;
වසිෂඨාදිනානාමසකෘත්‍ය කොශලඃ ෂෙඩව තෙකයීම්,
සුමිත්‍රාං ප්‍රාපතඃජෙෂ්ඨාං විජාදීන් ඝෙහාඃයසූජයත්;
වාසුදෙවං එවමාරාමානා මඝවමෙඝඩරථාඃයත්;
ඝවීදුනානි ඝ දදෙඃ පාලයාමාස ඝඃ ප්‍රජාඃ,
පුත්‍රාවඩමීකාමාදීන් දුෂ්ටනිග්‍රහණෙ රතඃ,
ඝවීධමීපරෙ ලොකඃ ඝවීශඝඃ ච මෙදිනී,
නාකාලමරණඛාසීද්‍රුමෙ රාජ්‍යං ප්‍රශාඝති;

නන්දිග්‍රාමං, නන්දිග්‍රමව; සමාගතඃ, ආඒ; හරවාජං, හරවාජඃෂිහව; සමසකෘත්‍ය, නමස්කාරකොට; හරතෙනනතඃ, හරතකුමාරයා විසින් නමස්කාරකරණලද්දේ; අයොධඃං, අයොධඝත්තුවරව; අඟත්, කියේය. තත්‍ර, ඒ අයොධඝත්තුවරෙහි; සංඃථිතඃ, සිටියේ; වසිෂඨාදීන්, ඃෂිඅදිස්ස; කොශලඃකම්එම, තමන් මව්බිහිකළවිද; කෙකයීම්, හරතකුමාරයාගේ මවවද; සුමිත්‍රාඃය, සුමිත්‍රාදෙවිය; ප්‍රාපතඃජෙෂ්ඨාං, පැමිණෙනලද රාජ්‍යයඇත්තේ; ඃඃ, හෙතෙම; අපි, නැවත; විජාදීන්, බ්‍රාහ්මණදිවූ; සුඛිත්‍රාන්, මනාමිත්‍රයන්; අඟඃයසූජයත්, පිදුයේය. අපි, නැවිඝ; අඤවමෙඝඩඃ, අඤ මෙඝවලින්; ඝවීංඅත්මානං, තමන්අත්මයවූ; වාසුදෙවං, වීඤුව; අයජත්, පිදුයේය. ඃඃ, ඒ රාමතෙව; ඝවීදුනානි, සියලු දෘඃයන්; දදෙඃ, දුන්නේය. දුෂ්ටනිග්‍රහණෙ, දුෂ්ඨයන්ට නිග්‍රහකිරීමෙහි; රතඃ, ඇළුනාවූ; ඃඃ, හෙතෙම; ධර්මිකාමාදීන්, ධර්මිකාමඃ

Digitized by Google

දීවූ; ප්‍රජාඃ, ප්‍රජාව; සුඛවත්, සුඛයන්මෙන්; පාලයාමාස, රැක්කේය. ලොකඃ, ලොකයතෙම; සද්ධම්මපරඃ, සියලු ධර්මය උතුම්කොට ඇතිවූයේය. මෙදිනි, පෘථිවිතලාමෝ; සවිශසඤ්ඤව, සියලු ශඤ්ඤද ඇතිවිය. ශ්‍රමෙ, ශ්‍රමරජ; රජඃප්‍රශාඝති, රජස්‍ය අද්‍යාශාසනාකරණකල්හි; අකාලමරණව, අකාලවරණයෙක්ද; නඝසිත්, නුවූයේය.

රාජ්‍යඤ්ච රාඝවං ජඟ්මූරගඝ්‍යාඤ්ච සුස්ථිතාඃ,
ධනාඃඝඛං විජයී යඤ්මාදිඳ්‍රජිද්භිනිපාතිතඃ;
බ්‍රහ්මාත්මජඃ පුලඝෙඝාඤහුත් විශ්‍රවාතඤ්‍ය නෛඛතී,
පුෂ්පොත්කටාඛහුත් ප්‍රථමා තත්පුත්‍රොඛුඛනෙශ්වරඃ;
නෛඛතීඤ්‍යං රාවණෙ ජ්ඣෙ විංශදබාහුදීශානානඃ,
තපසා බ්‍රහ්මදත්තෙන වරෙණ ජිතදෙවතඃ;
කුම්භකර්ණඃ සනිද්‍රෙඛුඛිම්ඛොඛුද්භිභීෂණඃ,
සවිභා ශුචිනඛා තොඤාං රාවණෙනෙඛඤාදකඃ;
ඉඳ්‍රං ජිත්වෙන්ද්‍රජිච්චාඛුද්‍රාවණදධිඛෙ බලී,
හතඤ්චියා ලඤ්ඡණෙඝ්ත දෙවාදෙඃ ඝෙඛම්මීඝ්ජිතඃ;
ඉත්‍යුඋත්වා තෙ ගතා විප්‍රා අගඝ්‍යාඤ්ඤ නාමඝකාතඃ,
ඉදවප්‍රාජිතරාමොඛතඃ ශත්‍රුඝ්ඝෙඛා ලවණඤ්ඣනඃ;

සුස්ථිතාඃ, මනාකොටපුදනලද්දුවූ; අඟ්ගාඃඅඤ්ඣඃ, අගඤ්ඤාදි ඍෂිවරයෝ; රජ්‍යඤ්ඨං, රාජ්‍යපදප්‍රාප්තවූ; රාඝවං, රඝුපුත්‍රවූ රාමරජුකරු; ජඟ්මූඃ, ඝියෝ. ඉඳ්‍රජිත්, ඉඳ්‍රජිත්තෙම; විනිපාතිතඃ, හෙලනලද්දේ; යඤ්මාත්විජයී, යම්කාරණයෙකින් ජයගත්තේද එහෙයින්; භිං, නුබවහන්ඝේ; ධනාඃ, පිණැත්තේය. පුලඝ්‍යාඃ, පුලඝ්‍යානම් ඍෂිතෙම; බ්‍රහ්මාත්මජඃඅතුත්, බ්‍රහ්මයාගේ පුත්‍රයෙක්වූයේය. තඝ්‍ය, ඒ පුලඝ්‍යාඃඍෂිහට; නෛඛතී, නෛඛතිනම්; විශ්‍රවා, දුවක්විය. පුෂ්පොත්කටාඛා, පුෂ්පොත්කටාඛොමෝ; ප්‍රථමාඅතුත්, වැඩිමහල්විය. තත්පුත්‍රඃ, ඈගේ පුත්‍රතෙම; ධනෙශ්වරඃ, කුවෙරනම් වූයේය. තපසා, තපසින්; බ්‍රහ්මදත්තෙන, බ්‍රහ්මයාවිසින් දෙනලද, වරෙණ, වරයෙන්; ජිතදෙවතඃ, දෙවතාවන් පරදවනලද්දුවූ; ලිංශත්බාහුඃ, අත් විස්සක්අතැත්තාවූ; දශාදීනඃ, බොධ දශයක් ඇත්තාවූ; රාවණඃ, රාවණතෙම; නෛඛතීඤ්‍යං, නෛඛතීයතෙරෙහි; ජඤ්ඣෙ, උපන්නේය. කුම්භකර්ණඃ, කුම්භකර්ණතෙම; සනිද්‍රඃ, නිදුසහිතවූයේ; අඛුත්, වූයේය. විභීෂණඃ විභීෂණතෙම; ධර්ම්මිකඃ, සුවරිතයෙහි ඇලුනේ; අඛුත්, වූයේය. තොඤාම්, ඔවුන්ගේ; ඝවිභා, නැඟනියොමෝ; ශූර්පනඛා, ශූර්පනඛානම්විය. රාවණත්, රාවණයා කෙරෙන්; මෙඝනාදකඃ, මෙඝනාදකනම් පුත්‍රයෙක් වූයේය. රාවණත්, රාවණට වඩා; අධිකඃ, වැඩිවූ; බලී, බලඇත්තේ; ඉඳ්‍රං ජිත්වා, ශක්‍රයා ජයගෙණ; ඉඳ්‍රජිත්වඅඝ්‍යත්, ඉඳ්‍රජිත්නම්දවූයේය. දෙවාදෙඃ, දෙවාදීන්ට; ඝෙඛම්මිඝ්ජිතඃ, අභයකැමැත්තාවූ; භියා, තාවිශින්ද, ලඤ්ඡණෙන, ලඤ්ඡණකුමාරයාවිසින්ද; හතඃ, ඒ ඉඳ්‍රජිත්තෙම නසනලද්දේය. නමඝකාතඃ, නමඝකාරකරණලද්දුවූ; අඟඝාඤ්ඤඃ, අඟඤ්ඣඃඍෂිඅදීවූ; බ්‍රොවිප්‍රාඃ, ඒ බ්‍රාහ්මණයෝ; ඉතිඋත්වා, මෙසේ කියා; ගතාඃ, ගියෝ. දෙවප්‍රාජිතරාමොඛතඃ, දෙවියන් විසින් ප්‍රාර්ථනා කරණලද රාමවිසින් කියනලද්දුවූ; ශත්‍රුඝ්ඝඃ, ශත්‍රුඝ්ඝ කුමාරතෙම; ලවණඤ්ඣනඃ, ලවණනම් අසුරයා නැසූයේය.

Digitized by Google

අහුත් පූර්ම්පුර කාවිත් රමොකෙතා හරතො බ්‍රිත්,
කොවිත්‍රයඤ්ච ශෛලූෂපුත්‍රාණාං නිශිතොඃ ශරෛඃ;
ශෛලූෂං දුෂ්ටගන්ධර්වං සින්ධුතීරනිවාසිනම්,
වඤ්ඡඤ්ච පුෂ්කාරං පුත්‍රං ස්ථාපයිත්‍රාථ දෙශයොඃ;
හරතොඤාත් යශත්‍රුඤ්ඤා රාඝවං පූජයන් සථිතඃ,
රමො දුෂ්ටනිහත්‍යාඅථෝ ශිෂ්ටාන් සම්පාල්‍ය මානවාන්;
පුත්‍රෝ කුශලවෝ ජාතෝ වාල්මිකෙරාශ්‍රමෙ වරෙ,
ලොකාපවාදත්‍යාගතායාං ශුතෝ සුචරිතශ්‍රවාත්;
රාජ්‍යෙභිෂිච්‍ය භ්‍රහ්මාහමස්මීති ධ්‍යානතත්පරඃ,
දශවර්ෂසහස්‍රාණි දශවර්ෂශතානි ච;
රාජ්‍යං කෘත්වා ක්‍රතූන් කෘත්වා සවර්ගීං දෙවාර්විතෝ යයෙ,
සපෞරඃ සානුජඃ සීතාපුත්‍රෝ ජනපදනන්දිතඃ;
වාල්මිකිනොරදඃ ඉච්ඡුත්වා රාමායනමකාරයත්,
සවිසතරං යදෙතාවව ශ්‍රුණ්වියාත්සදිවං ව්‍රජෙත්;

මථුර, මථුරනම්; කාවිත්පුර්, කිසිත්තුවරක්; අහුත්, වූශේය. රාමඋකතඃ, රාමරජ්ජු විසින් නියොගකරණලද්දතු; හරතඃ, හරතකුමාරතෙම; ශෛලූෂපුත්‍රාණාම්, ශෛලූෂ පුත්‍රයන්ගේ; කොවිත්‍රයඤ්ච, තුන්කෙළක්ද; සින්ධුතීරනිවාසිනම්, සමුද්‍රතීරයෙහි වාසිවූ; ශෛලූෂං, ශෛලූෂනම්; දුෂ්ටගන්ධර්වං, කෘෘරවූ ගන්ධර්යාද; නිශිතොඃශරෛඃ, මුවාත්කරණලද ඊවලින්; අවර්ධත්, නැසුශේය. පුත්‍රං, පුත්‍රවූ; වඤ්ඣම්, වඤ්ඣද; පුෂ්කරං, පුෂ්කරද; දෙශයොඃ, දෙශදෙක්හි; ස්ථාපයිත්‍රා, සිටුවා; අථ, නැවත; සශත්‍රුඤ්ඤඃ, ශත්‍රුඤ්ඤකුමාරයා සහිතවූ; හරතඃ, හරතතෙම; අගාත්, ගියේය. රාඝවං, රාමරජ්ජුට; පූජයන්, පූජාකරන්නේ; සථිතඃ, සිටියේය. රමඃ, රාමරජ්ජතෙම; දුෂ්ටාන්, ක්‍රූරයන්; නිහත්‍ය, නසා; ශිෂ්ටාන්මානවාන්, හික්මුනාවූ මිනිසුන්; සම්පාල්‍ය, පාලනයකොට; අථෝ, පැවැත්තේය. සුචරිතශ්‍රවාත්, සුචරිතයෙන් ම්දිම හෙතුකොට ගෙණ; ලොකාපවාදඅතත්‍යඤ්ඤායාං, ලොකඅපවාදය නොහරණලද සීතාවකෙරෙහි; ශ්‍රුතෝ, දන්නාලද්දතු; වාල්මිකෙඃ, වාල්මිකඍෂිහුගේ; ආශ්‍රමෙ, පන්සලෙහි; ජාතෝ, උපන්නාවූ; වරෙ, උතුම්වූ; කුශලවෝ, කුශය-ලවය-යන; පුත්‍රෝ, පුත්‍රයන් දෙදෙන; රාජ්‍යඅභිෂිච්‍ය, රාජ්‍යයෙහි අභිෂෙකකොට; අහං, මම; භ්‍රහ්මාඅස්මීති, ශ්‍රෂ්ඨවෙම්සි; ධ්‍යානතත්පරඃ, ධ්‍යානය පිහිටකොටඇත්තේ; දශවර්ෂසහස්‍රාණි, දශදහසක් අවුරුදුද; දශවර්ෂශතානිච, දහසක් අවුරුදුද; රාජ්‍යං, රාජ්‍යයද; ක්‍රතූන්, යාගද; කෘත්වා, කොට; දෙවාර්විතඃ, දෙවියන් විසින් පුදනලද්දේ; සවර්ගීං, දෙවිලොවට; යයෙ, ගියේය. සපෞරඃ, ක්‍රුවරවාසීන් සහිතවූ; සානුජඃ, මලුත්‍රුවන්සහිතවූ; සීතාපුත්‍රඃ, සීතාදෙවියගේ පුත්‍රතෙම; ජනපදනන්දිතඃ, දෙශයෙහිප්‍රසාදවූවේය. නාරදඋක්තං, නාරදඍෂිකෙරෙන්; ශ්‍රුත්වා, අසා; වාල්මිකිඃ, වාල්මීක ඍෂිතෙම; රාමායණං, රාමායණය; අකාරයත්, කෙළේය. සවිස්තාරං, විස්තාරසහිතවූ; යත්එතත්ව, මේ රාමායණය; ශ්‍රුණුයාත්, අසන්නේද; ඍ, හෙතෙම; දිවංව්‍රජෙත්, දෙවිලොවටයන්නේය.

Digitized by Google

විජයරජහට පුත්‍රයන් නැතිබැවින් තමන් සහෝදරවූ සුමිත්තරජහට ලක්දිවට පැමිණීම පිණිස ලියුම් යවා විජයරජ මියගියේය. මදුරුරජුගේ දුව සුමිත්තරජු නිසා ඉපදවූ පුත්‍රයන් තුන්දෙනා අතුරෙන් බාලවූ පණ්ඩුවාසදෙව කුමාරතෙම පියරජුගේ අණ ලෙස අමාත්‍යපුත්‍රයන් දෙතිස්දෙනකුහා සමඟ ලක්දිවට පැමිණිකල අමාත්‍යයන් විසින් මොහු රාජ්‍යයට පත්කරණුලැබුයේය. මේ කුමාරයා සහිත පිරිසටද භාෂාවෙන් මධ්‍යදෙශයෙන්ම පැමිණියේයයිද කියනලදී. මීට පසු ලක්දිව රජපරම්පරාව පැවසූහ පිළිවෙල මහවංශාදි පොත්වලින් රූගෙණ සිංහලභාෂාවට නගා ලියනලද පොත්වල එතෙක විස්තරයෙන්ද එතෙක සංක්ෂේපයෙන්ද පෙණේ. එහි පිළිවෙල කථාව ඒ පොත්වලින් බලා දහහැකිවේ. එහෙයින් අපි මෙහි ඒ කථාව නොලියා මීට පසුවාරයෙහි ලක්දිවට දඹදිවින් මනුෂ්‍යයන් අවුත් මෙහි විසූබව පහ ලවන කථාව බොධිවංශයෙන් ගෙණ ලියන්නමු. විජයරජ්ජුරුවන් ලක්දිවට පැමිණි අවුරුද්ද පටන් අවුරුදු දෙසිය තිස්හයක් ඉක්මගියකල දෙවෙනි පෑතිස්සනම් කුමාරයෙක් ලක්දිව රාජාභිෂෙකයට පැමිණියේය. ලක්දිව මොහු රාජ්‍යයකරණ කාලයෙහි දඹදිව පැළළුප්නුවර ධම්මාශොක යන නම්ඇති රජතෙනෙක් රාජ්‍යය කෙළේය. මෙහි දඹදිව රජපරම්පරාවද විජයරජුගේ කාලයපටන් ලක්දිව පොත්වල පෙණේ. දඹදිව රජහඳුනුවර අජාසත් කුමාරයා රාජ්‍යයට පැමිණි අටවෙනි අවුරුද්දේ ලක්දිවට විජයකුමාරයා පැමිණියේය. ඉන්පසු අජාතසත්තු රජ්ජුරුවෝ අවුරුදු විසිහතරක් රාජ්‍යයකෙළේය. ඔහුටපුත් උදයභද්‍ර දහඅය අවුරුද්දක්ද අනුරුඬ මුණඬ යන දෙදෙන දහඅටඅවුරුද්දක්ද, නාගදාසක රජ විසිහතරක්ද, සුසුනාග රජ දහඅටක්ද, අශොකරජ විසිඅවුරුද්දක්ද, දසබැරජුන් විසිදෙකක්ද, නඳනවදෙන විසිදෙකක්ද, චන්‍ද්‍රගුප්ත විසිහතරක්ද, බිඳුසාර විසිඅටක්ද, අවුරුදු රජකළ පසු පැළළුප් නුවර ධම්මාශොක රාජ්‍යයට පැමිණියේය. ඔහුට රාජ්‍යය ලැබී විසිදෙවෙනි අවුරුද්දේ ලක්දිව දෙවෙනිපෑතිස්ස රාජ්‍යයට පැමිණියේය. 1. ධම්මාශොක දෙවෙනි පෑතිස්ස යන මේ රජ දෙදෙන ඔව්නොවුන්ට නොරෙක් පඬුරු යවමින් අතිශයින් මිත්‍රව විසූවෝය.

---

1. මහවංශය ආදි ලංකාවේ පොත්වල පෙණෙන මේ දඹදිව රජපරම්පරාව පිළිබඳව විෂ්ණුපුරාණ ආදි පුරාණවලද මහවංශයෙහි පේණ ක්‍රමයට මද මද වෙනස් තැන් පෙණේ. ඒ මෙසේයි—

තස්‍යුත්පන්නා බිඳුසාරස්‍යාතඝ්‍රා ජාතශත්‍රුඝාතාත්මාවම දශීකෝ දශීකාවෙවාදයඃ ශුශුනාත්මාදපි නන්දිවර්ධනස්‍යාතෝ මහානන්දි ඉත්‍යෙතෙ ශෛශුනාහා දශභූම්පා ලාස්ත්‍රිංශී වර්ශශතානි විෂඨ්‍යධිකානි භවිෂ්‍යන්ති. මහානන්දිසුතඃ ශූද්‍රගර්භොද්භවොඅතිලුබ්ධෝ මහාපද්මො නන්‍දඃ පරශුරාම ඉවාපරොඛිල ක්ෂත්‍රාන්තකාරී භවිතා. තතඃ ප්‍රභෘතිශූද්‍රා භූම්පාලා භවිෂ්‍යන්ති සඑවෙක වර්ෂා මණ්ඩලං ශිතශාසනෝ මහාපද්මඃ පෘථ්වීං භොක්ෂ්‍යති. තස්‍යාපත්‍යාන්‍යෙවෝ සුතාඃ සුමාල්‍යාදයඃ භවිතාරස්‍යාෂ්‍ය ව මහාපද්ම සඤ්ඤා පෘථිවීං භොක්ෂ්‍යන්ති කෞටිල්‍ය එව චන්‍ද්‍රගුප්තං රාජ්‍යෙභිශෙක්ෂ්‍යති තස්‍යාපි පුත්‍රෝ බිඳුසාරෝ භවිෂ්‍යති තස්‍යාපත්‍යශෝ කවර්ධනඃ, (මෙහි අභිප්‍රායනම්) ඔහුගේ පුත්‍රතෙම බිඳුසාර වන්නේය. මොහුගේ නාමය කිසි විෂ්ණුපුරාණයෙක්හි-විද්මිසාර-කියා වේ. විම්බිසාර 28 අවුරුද්දක් රාජ්‍යයකරන්නේයයි වායුපුරාණයෙහිද, විඳුසාර 28 අවුරුද්දක් රාජ්‍යයකරන්නේයයි මත්‍ස්‍යපුරාණයෙහිද කියනලදී. ඒ රජුතෙරෙන් අජාතශත්‍රු නම් රජෙක් වන්නේය. මොහු 25 අවුරුද්දක් රාජ්‍යයකරන්නේයයි වායුපුරාණයෙහිද-මත්‍ස්‍යපුරා

Digitized by Google

ණයෙහි 27 අවුරුද්දෙකැයි කියාද පෙළෙහි. ඔහු කෙරෙන් දහීනනම් රජෙක් වන්නේය, මොහුගේ නාමය-උදයභද්දයයි ලක්දිව පොත්වල පෙළෙහි. වාහුපුර ණයෙහි -හෂිකා- විසිපස් අවුරුද්දක් රජ්‍යකරන්නේයයි කියාද-මහාසුපුරාණයෙහි-වන්සක-විසිහතර අවුරුද්දක් රජ්‍යකරන්නේයයි කියාද පෙළෙහි. දහීනා කෙරෙන්-උදයාශ්වනම් රජෙක් වන්නේය, මොහුගේ නාමය මහාසුපුරාණයෙහි-උදිති-යයි පෙළෙහි. වාහුපුරාණ මහාසුපුරාණ දෙක්හිම මොහු විෂ්නුන් අවුරුද්දක් රජ්‍යකරන්නේයයි කියනලදී, නවද වාහුපුරාණයෙහි. සෙවේ පුරවරං රාජ පෘථිවිෂංකුසුමාහ්වයං, ගංගායාං දක්ෂිණෙ කොණෙ වතුර්වේද කරිෂ්‍යති. යනුහෙයින් පොළොතලයෙහි ප්‍රසිඛවන්නාවූ මේ උදයාශ්ව රජතෙම රජවූ සත රවෙනි වර්ෂයෙහි ගංගානදියගේ දකුණු දිග කුසුමයන නම්ඇති හෙවුත් පාවළි පුත්‍රනම් උතුම් නුවරක් මතුකාලයෙහි කරන්නේයයි මෙම රජුගේ කාලයව අවුරුදු දහසකටපමණ පලමු ලියනලද පොත්හි පෙළෙහි. මහාභාරතයෙහිද-නන්ද කලියුගෙ රාජ ඍිෂිනාහාතමජෙ බලී, උදධිනාම ධම්මාත්මා පෘථිවිෂං ප්‍රථිෂ්‍යති ගුප්තෙ; ගංගාතීරෙ ස රාජර්ෂිදක්ෂිණෙ සමාසාත්‍යවරෙ, ස්ථාපයෙත්‍යසුරං රම්‍යං පුෂ්පාරුඛප්‍රකාශකුලම්; තෙහි පුෂ්පපුරෙ රම්‍යෙ නගරෙ පාටලී මුතෙ, පවවර්ෂි සහශ්‍රාණි ස්ථාස්‍යතෙත නාත්‍ර සංශයඃ වර්ෂාණව ශතපව පවසංවත්සරාංස්තථා; මාස පඤ්චකොරාත්‍රං මුහුර්තාන් පඤ්ච එව ච; ඉන් පසු කලියුගයෙහි ශිශුනාගරජපුත්‍රගේ පුත්‍රවූ බල ඇත්තාවූ සුවරිතයෙහි ඇළුනාවූ සිත්ඇති ශුශුනන් කරණකොටගෙණ පොළොතලයෙහි පතලාවූ-උදඛි- යන නම්ඇති රජෙක් වන්නේය. ඒ ශ්‍රේෂ්ඨ තෙම මල්ලානිත්‍යාභ්‍රජකයාගෙන්ද ඔහු ලවූ සිත්කලුවූ නුවරක් ගංගානදිය සමඛ නිවූ දකුණුඉවුරෙහි පිහිටුවන්නේය. ඒ රජහු සිත්නලුවූ පුෂ්පපුරනම් පාටලී පුත්‍ර නුවරෙහි අවුරුදු පන්දහස් පන්සිය පසක් ද පස්මස් එක්දින ඔහොකාක පසක්ද සිටින්නාහුය. මේ කාරණයෙහි සැකනැත්තේයයිද කියනලදී. මෙහි පාටලී පුත්‍ර නුවර කරන්නේයයි කියනලද රජහුගේ නාමය ඉහත වගතත්වයෙහි කියනලද රජහට පසුවයි. අරබ්බරුන්ගේද පාවළි පුත්‍ර නුවර ආදියව පෑමිණීමද සිඛවූ එකක් බව දනිමු. ඒ මෙසේ දන්වා තිබේ,

හාතාඃ සාකෙතා මාත්‍රුමාය පඤ්චාලාන් මථුරාන් තාථා,
යවනා දුෂ්ටවික්‍රාන්තාඃ ප්‍රාපස්‍යන්‍යාති කුසුමඛ්වජම්;

නැවත දුෂ්ටවූ ශූරවූ යවනයෝ හෙවුත් අරබ්බුන-සාකෙත-පඤ්චාල-මථුරා-යන මේ දෙශයන් මැඩපවත්වාගෙණ පාටලීපුත්‍ර නුවරට පැමිණෙන්නාහුයැයි කියා වේ. විෂ්ණුශර්මනම් පණ්ඩිතයා විසින් නිර්මාප දෙශයෙහි, අහි භාගී රථීරෙ පාටලි පුත්‍ර නාමධෙයං නගරං-යී-ගංගානදියගේ ඉවිරෙහි පාටලී පුත්‍රනම් නගරයෙක් ඇත්තේයයි කියනලදී. මේ නුවර පුරාණ කාලයෙහි මගධරට ප්‍රධාන නුවරව පෑවි තුන්වේ. උදයාශ්ව රජු කෙරෙන් පසු නන්දිවර්ධනද-ඉන්පසු මහානන්දිද රජ්‍යය කරන්නේය. මොහු විසිහතර අවුරුද්දක් රජකරන්නේයයි වාහු පුරාණයෙහි ද හකළිෂ්තුන් අවුරුද්දක්යයි මහාසුපුරාණයෙහිද පෙළෙහි. මේ රජහු දශදෙනෙක් තුන්සිය හැටතුන් අවුරුද්දක් රජකරන්නාහුය, මහානන්දිගේ පුත්‍රවූ ශූද්‍ර ස්ත්‍රියකගේ කුසෙහි උපන්නාවූ අතිශයින් ලොභීවූ නන්ද යන නම්ඇති මහා පද්ම රජතෙම පර ශුරාමයාගෙන් අන්‍යවූ සියලු ක්ෂත්‍රියයන් කෙළවරකරන්නේ වන්නේය. එතැන්පටන් ශූද්‍රවූ රජහුවන්නාහුය. ඉක්මව්යනොහැකි අණ ඇති ඒ පද්ම

Digitized by Google

ධම්මාශොක රජතුගේ කිමෙන්ද දැනගෙණ දෙවෙනි පැතිඤ්ඤද බුඩාගම පිළිගත් නේය. ඉන්පසු ධම්මාශොක රජතුගේ පැවිදිව සිටියාවූ සංඝමිත්‍රාගම් දියණියන් හා දඹදිව මහාබෝධිශෙන් ශාඛාවක්ද උක්දිවට එවන්වයයි දෙවෙනි පැතිඤා රජතුරුවන් විසින් තමන්ගේ බෑනාශනශෙක්වූ අරිඨගම කුමාරයාව ලියුම්දී ධම්මාශොක රජතුරුවන් වෙත අරිඤලද්දේය. ධම්මාශොක රජද සංඝමිත්‍රාගම් තෙවිරින් හා සමග මහාබෝධිශාඛාවද උක්දිවට එවිනුශේ මහාබොධිය පාලනයකරණු පිණිස ක්ෂත්‍රිය කුලයෙන් අවශ්‍යකතුද වෙනත් ක්ෂත්‍රියාදි කුලයෙක් නොතු ඇති මහත් සඞ්ඝයක් බෞඩශාසනය ඔබගත උක්දිවට එවූයේය. ධම්මාශොක රජු විසින් එවනලද ශාස්තෘන්නම්—ක්ෂත්‍රියකුල අවෙක- සිටුකුල අවෙක- බ්‍රාහ්මණකුල අවෙක- කෙළෙඹිකුල අවෙක-දුප්පුගිල්ප දන්නා කුල අවෙක- කර්මිස්කුල අවෙක- කුලිංග කුල අවෙක- කරණෑම් කුල හෙවත් පනිඤ්කි කුල අවෙක- සෙවක කුල අවෙක- වඤ්ඡ වියන කුල අවෙක- කුම්භකාර කුල අවෙක- මාලාකාර කුල අවෙක- සුවඳ කාදන කුල අවෙක- මඤ්ඡමඟන කුල අවෙක- උගන කුල අවෙක- කඹුරු කුල අවෙක- ලොහකාර කුල අවෙක- රන්කම්මාන්තකරණ කුල අවෙක- වඩුකුල අවෙක- සිත්

රජද එකම ජාතිය ඇති පොළොව පාල නයකරන්නේය. ඔහට සුමාලය ආදිකොට ඇති පුත්‍රයෝ අටදෙනෙක් වන්නාහුය. ඒ මහාපද්මරජතු මෙන්ම පෘථිවිය පාලනයකරන්නාහුය. මහාපද්මද ඔහුගේ පුත්‍රයෝද අවිරුදු සියයක් මුලුල්ලෙහි රජ්‍යයකරන්නාහුය. ඒ නන්දරජුන් නවදෙනම කෞටිල්‍යනම් බ්‍රාහ්මණතෙම පහත රන්නේය. ඔවුන් නැතිවූකල්හි මෞර්‍ය වංශයෙහි කුමාරයෝ පොළොව පාලනයකරන්නාහුය. කෞටිල්‍ය බ්‍රාහ්මණයාම චන්ද්‍රගුප්ත රජ්‍යයෙහි අභිෂෙක කරන්නේය. ඔහුගේ පුත්‍රතෙම බින්දුසාර වන්නේය. මොහු ගැන වායුපුරාණයෙහි-භද්‍රසාර-විසිපස් අවිරුද්දක් රජ්‍යය කරන්නේයයි කියාද-භාගවත් පුරාණයෙහි-වාරිසාරයයි කියාද පෙණේ. ඔහුගේ පුත්‍රතෙම අශොකවර්ධනනම් වන්නේය. වායු පුරාණයෙහි අශොක තිස්හය අවිරුද්දක් රජ්‍යයකරන්නේයයි කියාද-මත්ස්‍ය පුරාණයෙහි-සුසක-විසිහය අවිරුද්දෙකැයි කියාද භාගවත් පුරාණයෙහි-අශොක වර්ධන කියාද පෙණේ.

මහවංශයෙහි

නව භාතරෝ තාතෝ ආසුං ඛත්තමනෝව තාරධිපා,
තෙපි බාවීසවස්සානි රජ්ජං සමනුසාසිසුං;
මොරියානං ඛත්තියානං වංශෙ ජාතං සිරීධරං,
චන්දගුත්තොනාම පඤ්ඤාතං චාණක්කෝ බ්‍රාහ්මණෝ තතෝ;
නවමං පන නන්දං තං ඤාතෝවා වණ්ඩකොධසා,
සකලෙ ජම්බුදීපස්මිං රජ්ජං සමභි සිඤ්චි සෝ;
සෝ චතුනතිංසවස්සානි රාජා රජ්ජමකාරයි,
තස්ස පුතෝතා බින්දුසාරෝ අට්ඨවීසති කාරයි,
බින්දුසාරසුතා ආසුං සතං එකෝ ච වීසති;
අසොකෝ ආසි තොසනතු පුඤ්ඤකම්මාභිසඞ්ඛතෝ;

Digitized by Google

තර කුල අටෙක- බෙර ආදිය ශබ්දකරණ කුල අටෙක- කුඩ තනන කුල අටෙක- උයන්පාලනයකරණ කුල අටෙක-යන මේ එකී එසිතුනක සඹුහයා ලක්දිවට එවූ ශේයයි බොධිවංශයෙහි කියනලදී. මොවුන්අතුරෙන් ක්‍ෂත්‍රිය ගොත්‍රඅත්තවුන්ට ප්‍රධානවූ- වෙජීසදෙවියගේ සහෝදරවූ-සුමිත්‍රා- බොධිගුත්‍ර- යන නම්ඇති කුමාරයන් දෙදෙනා ධම්මාශොකරජ්ජුරුවන් සමඝ්‍රානයෙහි පිහිටුවා සුමිත්‍රා කුමාරයාට පිරිසඳ- බොධිගුත්‍ර-කුමාරයාට මහාබොධියද පාවාදී එවනලදැයි පෙණේ. සුමිත්‍රා -බොධිගුත්‍ර-යන කුමාර දෙදෙනා ප්‍රධානකොට ඇති මේ සඹුහයා ලක්දිවට පැමිණි කල්හි අරිඨනම් රජකුමාරතෙම ක්‍ෂත්‍රියකුමාරයන් අවදෙනා සඟින මහාබොධිය හා සමග ආ සියලු කුලවාසි පිරිසඳ ගෙණ දෙවෙනි පැතිඤ්ඤ රජහට පෙණී ධම්මාශොක රජ්ජුරුවන් විසින් එවනලද ලිඉම් දක්වා බොධිගුත්‍ර කුමාරයන් ආදිකොට ඇති ක්‍ෂත්‍රියයන් අටදෙනාගේ නම් කියා ඔවුන් ලවා රජ්ජුරුවන් වැන්දවූ බේය. දෙවෙනි පැතිඤ්ඤ රජතෙම මොවුන් දැක සතුටුව සම්පයෙහි හිඳුවා නැවත මොවුන්ට තනතුරු දෙනු පිණිස අමාත්‍යයන් හා මනත්‍රණයකොට බොධිගුත්‍රකුමාරයා මොනර ප්‍රාසාදය යන නම්ඇති ප්‍රධාන ප්‍රාසාදයට ගෙණගොස් එහිදී ඒ කුමාරයහට මහරජහට පැවැත්වියයුතුවූ සියලු මංගල්‍ය සම්මත ඖරවයන් පවත්වවා- ලංකාරාජ්‍ය මහාලෙඛක-යයි ඕහට නමක්දී ඔටුනු සඟින සියලු රාජාභරණයෙන් සරසවා-අඹ-සොළි-සිංහල-යන නම්ඇති සේවකවර්ග්‍ය හෙවත් සුදු කුඩ තුනක් ඔසවා මඟුලැතුපිට නන්වා මංගලබෙර ශබ්දකරවා මහාබොධිය හා සමඟ ආ පිරිවර සඟින සිවිරඟ සෙනාවෙන් පිරිවරවා මහත් ශොභා ඇති තූර්‍යශබ්ද සඟිනව නුවර මංගල්‍ය මහාවීථියෙහි ගමන්කරවා දෙවනු අන්‍ය ගොත්‍රයන් හා මිශ්‍රනොව බෝධිය පාලනයකරවයි බොධියට නුදුරුතැනෙක්හි වාසයකරවූ බේය. සුමිත්‍රා කුමාරයහ වද එසේම ගෞරවකොට ඇතුල්නුවර වාසයකරවූ බේය. තුන්වන වසුගුප්ත කුමාරතෙම මහාබොධි මංගල්‍යයෙහි රන්බෙරය ගැසීමට නියමකර මලයරජ් තනතුර දුන්නේය. දෙවගුප්ත කුමාරයහට-ලංකාමහාරාජික-නම් තනතුරද-ධම්මගුප්ත කුමාරයහට-මොලියසිවු තනතුරද-සූර්‍යගුප්ත කුමාරයහට භිංකාරභාණක තනතුරද-ගොතම කුමාරයහට ජනුගාභක තනතුරද-ජූතිඝර කුමාරයහට මහාබොධියට මංගල්‍ය පුද පවත්වනකල්හි අරක්‍ෂාකිරීමෙහි තනතුරදැයි මෙසේ ක්‍ෂත්‍රිය කුමාරයන් අටදෙනාට තනතුරුදී සිවුකුල අටට ප්‍රධාන පුරුෂයහට අභිඝාභක නායක

නපු නම්ඇති සහෝදර කුමාරයන් නවදෙනෙක් රාජ්‍යය අනුශාසනාකල බව ද නවවන නපුරජ්ජුරුවන් මරා මොරිය නම් ක්‍ෂත්‍රිය වංශයෙහි උපන්-චාණක- යන බ්‍රාහ්මණයෙක්-වසුගුප්ත-යනනමින් ප්‍රසිඛව රජකළ හැව්ද; තවද විෂ්ණුශර්ම්ම පණ්ඩිතයා විසින් පවතනනුනම් නීතිශාස්ත්‍රයෙහි

මනාවෙ වාවසපතාය ශුක්‍රාය පරාශරාය සසුතාය,
චාණක්‍යාය ච විදුෂෙ නමොඅතු නාගශාස්ත්‍රාතීභ්‍යඃ;

යි, චාණක්‍ය පණ්ඩිතයා නීතිශාස්ත්‍රනතීරයෙහෙනැයි ප්‍රණමනය කරණුලද්දේ වෙහට වියයුතු. ඔහුගේ පුත්‍රයා බිඳුසාරය බිඳුසාරගේ පුත්‍රයා අශොකය නුවුද ප්‍රකාශයි. මේ ධම්මාශොක රජහු පාළිභාෂාවෙන් අතුරු කොටවා පිහිටුවනලද දිගපුටුලින් මහත්වූ ගල්ලැල්ලෙක් මෙම පාටලීපුත්‍රනුවරදැන්දක්වා තිබේ. මොහු මහත් බලසම්පන්න රජකෙනකුවිව අන තනතුරුවලින් පෙණේන්හට තිබේ.

Digitized by Google

නගරය, බ්‍රාහ්මණ කුලවල ප්‍රධාන පුරුෂයාගේ බ්‍රාහ්මණ රජතනතුරද, කෙලෙඹි කුල අවට ප්‍රධාන පුරුෂයාගේ උත්තරාපථ නායක තනතුරදැයි ඒ ඒ කුලවල ප්‍රධාන වූවන්ට තනතුරුදී මහාබොධියවද වත්කෙරෙමින් සුමිත්‍ර කුමාරයාගේ අණලෙස බොධිගුප්ත කුමාරයාහටද මෙහෙකරවියයි සිතල්ලවුන්ට ගම්වරදීමෙන් සතුටුකෙළේය. මේ වාරයෙහි ආ සමූහයාගෙන් පමණක් පැවතඑන්නෝ මොහුගයි එක් විටියෙකින් දැනගැන්මේ පාසුව පෙනේ. අනුරාධපුරයෙහි වෛත්‍යවලට පූජා පිණිස ලැබෙණ ද්‍රව්‍ය අත්කරගැණීම සඳහා අපිත් බොධින්වහන්සේ වැඩමවනවා හා සමඟ ආවාවූ සමූහයාගෙන් පැවතඑන්නෝය අපිත් එසේය ඉන්නිසා ඔය පූජා ද්‍රව්‍ය අපට අයිතියයි ඒ පලානසේම වහන්නන් ඝනය පමණවුත් ඔහුමයයි නියමකරගැණීමට පරම්පරාවන් ලියන්නාවූ රටකුත් නොවනහෙයින් පුදුවන්වි ඇත්තේ නැතැයි කියන්ට පෙනේ. 2

ප්‍රථම වාරයෙහි ලාව දෙශයෙන් විජයකුමාරයා හා සමඟ ආ අමාත්‍යයන් සත්තිය යගෙන් හෝ දෙවෙනි වාරයෙහි මදුරාපුරයෙන් පාණ්ඩු රජ්ජුරුවන්විසින් එවනලද දුහතුල දහසගෙන් හෝ තුන්වන වාරයෙහි සුමිත්‍ර කුමාරයා හා සමඟ පැමිණි අමාත්‍ය පුත්‍රයන් දෙතිස්දෙනාගෙන් හෝ පැවතඑන්නෝ කොයි කොයි අශවල්ද යනු කිසිවෙක් ගැණෙවත් තීන්දුවකට පැමිණීම සුසුදුවනි. සිංහල මනුෂ්‍යයන් අතුරෙහිම මේ ඇර වෙනත් අනෙකක කාලවලදී නොයෙක් කාරණ සඳහා නානාප්‍රකාර

---

2. මෙහි ප්‍රකාශිත ධම්මාශොක රජුවියන් එවනලද පිරිසගෙන් පැවතඑන්නාවූ පරම්පරාවල මනුෂ්‍යයෝ අනුරාධපුරය අසල තුවරකලාවිගේ නොයෙක් තැන්වලද වෙනත් උඩරට සමහර පලාන්වල ද මේවනතුරුම ඉවිත්යයි අනුමානනැති හැටියට බොහෝ දෙනෙක් කියති. ඔවුන් අතුරෙහි ක්ෂත්‍රියගොත්‍රයෙන් මෙහි ආ කුමාරවරුන්ගෙන් පැවතඑන්නෝ යයි විශ දෙනෙක් සිටිත්. ඔවුන්ට වන්නි උන් නැඟේලායයි කියනුලැබෙත්. කම්මා නතකරන්නවුන්ගෙන් පැවතඑන්නෝ යයි කියන්නවුන්ට-විල්ලි-යයි කියාද විවෙක-විල්ලිදුරයි-කියාද ව්‍යවහාරකරණුලැබෙත්. මොවුන්ගේ ගණන කියන තැටියට මහත් එකක් වෙන්නට පිළිවනි. ඉංග්‍රිසි ආන්ඩුව යටතට-චිත්‍රමසිංහ රජ්ජුරුවන් කිරඟණට ගත්තාසින් පසු එව කට තුවරකලාවිගේ රටකළ-තුවර වැවේ මුදියන්සේගයි ප්‍රසිඛව සිටි තැනැත්තත් වන්නි උන්නැඟේ කෙනෙකි. මොහු වැද්දන්ගේ රජයයිද කියනුලැබේ. ඉංග්‍රිසි ආන්ඩුව මොහු ගැන අනුමානකර කිරඟණනේ ගෙණඅවුත් ගාල්ලේ අව්රුදු ගණනක් අඛංගුකරගෙණ සිට රටේ සාමදනය පැතිරගිය පසු දෙවනු සියර වට එනම් අනුරාධපුරයටම තමන්ට අයිතිව තුබූ තනතුරදදී පිටත්කර ඇරියාය ඔහුට පුත්‍රයෙක් හා දුවක්ද ඇතිව සිටි ඉන්ය. ඔවුන් අනුරාධපුරයෙහි වසන ඉඛම් දෙකට-තුවරවැව වලව්ව-බුලාතුලමේ වලව්ව-යයි කියනුලැබේ. මේ පරම්පරාව බෝධිගුප්ත කුමාරයාගෙන් පැවතඑන්නෝයයිද කියනුලැබෙණ් ඒ පරම්පරාවේ අයවලුන්ගේ ගණන ඔවල් පයෙකැයි මට අහන්ට ලැබුනා. මොවුන්ගේ ගොත්‍රයෙහි කෙනෙක්යයි මඛකල පුවා අසල පදිවිව සිටින්නෙක් මා විසින්ද දක්නාලදී. මේ අයවලුන්ට අනික් වැසියන්ගේ මහත් ගෞරවයක්ද ඇළුම්ගතියක්ද තිබෙණ බව කියසුතුව පේණවා.

මහාබොධිය පිළිබඳව තිබෙණ තනතුරු මොවුන්ගෙන් පිට කෙනෙකුට අයිතිනැති බවද මේවනතුරු පෙණෙන්නට තිබේ.

Digitized by Google

රටවලින් අවුත් ලක්දිව පදිඹිව සිසුවාවූ මිනිසුන්ගෙන් පැවතෙන්නාවූ පරම්පරාවිල අශෙවල්ද සිංහල මනුෂ්‍යයන් අතුරෙහිම සිටින බව අනුමාන කෙහෙ. මේ අන්දමින් පැවතුණාවූ කිහිදෙනෙක් දෙමළ මිනිස්සුය යන ව්‍යවහාරයෙන් වසත්. මේ මිනිසුන් අතුරෙහි පුරාණ කාලයෙහි ලක්දිවට ආවාවූ ක්ෂත්‍රියාදි ප්‍රධානයන් සලකන ලොකුමල වනුෂ්‍යයෝද අන්තානුයයි කියයුතු, දෙමළ මිනිසුන් අතුරෙහි ඉඳල්ප දෙනෙක්ම ක්ෂත්‍රියයෝගයි ව්‍යවහාරකරණුලැබෙන්.

වර්තමාන කාලයෙහි උපන්වූ තෙනව් නාමයක් ලැබ ශ්‍රීමත් කුමාරණ්ඩාම් අද්භි කාන්තැනයයි ප්‍රසිඛව කොළඹ සිටින්නේ මේ ගෝත්‍රයෙහි කෙනෙකැයි දනිමු.

දෙවිඳුවර විෂ්ණුකොවිලේ පූජා පැවැත්වීම පිණිස පිටරවසින් ගෙන්වා පුරාණ කාලයෙහි ගිවිසාවූ බ්‍රාහ්මණ ජාතිකයකුගෙන් පැවත එන්නෝයයි කියන අගවල් විස දෙනෙක් ඊට තුදුරු ගමවල සිටිත්. ඔවුන්ගේ නාමය රාවත්තයයි කියනුලැබේ.

ලක්දිව වසන තොයෙක් වර්ගවල අනන්‍ය සමූහයා අතුරෙන් බ්‍රාහ්මණාදි පොත්ගිල ප්‍රකාශවන නාමයන්හා සමානවූ නම් ඇතිව දඹදිව මිනිසුන් කෙරෙන් පැවත එන්නාවූ යම්කිසි වර්ගයෙකුත් සිටිද්ද යනු විමසන්නට වර්ග දෙකක ඔතු ෂයන් ලක්දිව වසන බව පෙණී ගියාය. ඒ වර්ග දෙකනම්, කරුව-යන නම් ඇති ගොත්‍රයයා, පරවරු-යන නම් ඇති ගොත්‍රයයි. මෙතැන්පටන් මේ කාබගෙහි ඒ ගොත්‍ර දෙක පිළිබඳවූ කථා විස්තරය දක්වනුලැබේ.

කරුව, යන නම්ඇති ගොත්‍රයෙහි මනුෂ්‍යයන් ලක්දිව නොයෙක් පලාත්වල වස න දහස් ගණන් වහත් සමූහයෙහි. එහෙයින් මහාභාරතාදියෙහි ප්‍රකාශිතවූ ඔවුන් ගේ නාමයට සාමානවූ නමද ගෙණහැරදක්වා ඒ සඳහා කියයුතු කරුණු මේ පොත් අඛයවශක්තිරීමෙන් සැරසීම සුතුවෙයි.

එහි කරුව, යන සිංහල භාෂාවේ නාමය, කෞරව-යන සංස්කෘත ශබ්දයෙන් භෙදවූ එකකි. මේ කෞරව, යන ශබ්දයෙහි ඣ, කරුව-යන ශබ්දයෙහිත් ප්‍රාණ ක්ෂරයන්ගේ වෙනසට පමණුවත් භාෂාක්ෂර තුනෙහි කිසි වෙනසක් නොපෙණේ. (ඣර්වි) කෞරව යනු මහාභාරතයෙහි මෙසේ දක්නාලැබේ.

සෘක්ෂාත් සංවරණෝ ජඥේ කුරූඃ සංවරණාත්පාථා,
යඃ ප්‍රයාගාදතික්‍රම්‍ය කුරුක්ෂේත්‍රං චකාර හ;
පුණ්‍යඤ්ච රමණීයඤ්ච පුණ්‍යකෘදනිවර්තිතං,
තාසාත්තවිවායඃ සුමහාන් යස්‍ය නාමාසථ කෞරව්‍යඃ;

මෙහි අභිප්‍රායනම්, සෘක්ෂරජු කෙරෙන් සංවරණ කුමාරයා උපන්නේය. එසේම සංවරණ කෙරෙන් කුරු කුමාරතෙම උපන්නේය. ප්‍රයාගතීර්ථය ඉක්මවා සුවරීත යෙහි යෙදෙන්නවුන් විසින් ආශ්‍රයකරණලද්දවූ ඔත්කලුවූ පුණ්‍ය භූමියක්වූ කුරු ක්ෂේත්‍රය මේ රජතෙම කෙළේය. කෞරව, හෙවත්, කරුව-යන නම්ඇති සමූහයා යමෙකුගේ නාමයෙන් වූවෝද සුජ්‍යවූ, කෞරව-යන ගොත්‍රයතෙම ඒ කුරුරජු ගේ වංශයවෙයි, කියාවේ. කුරු රජුගෙන් ඉපද පැවතෙන්නාවූ දරුවුහුබුරු පරම්පරාවේ සමූහයා කෞරව-යන නම් ඇතිවූවෝය, යනු යථොක්ත ශෙලාකවලින් ප්‍රකාශයි. කෞරව-යන ශබ්දය කුරු රාජපරම්පරාවය යනු සැකනොකරමු. තවද, ශබ්ද ශෙෂාව මහානිඛන්ධයෙහි, කෞරව, යන්නෙහි අථී දක්වමින් කුරු රාජවංශයෙහි වෙයි යනු කියනලදී. ශබ්දමූඛන්ධයෙහිද එසේම නිර්දේශ. කෞරව-යන්නම සම්භර තැනෙක එම භාෂාවෙන්, කෞරව්‍ය, කියාද දක්නාලැබේ. කෞරව-යන ශබ්දය සිං

Digitized by Google

හල භාෂාවට හෙදවිනකල කරුව කියා පෙරළී තිබෙන්නේ සිංහල භාෂාවකි-කෙෂ-යන අක්ෂරය නැති බැවිනැයි සිතමු. එක භාෂාවික ශබ්ද තවත් භාෂාවලින් ව්‍යවහාරකරණකල එබඳු වෙනස්කම් හටගැනීම සිදුභාවික්මයි. කොරව-යන ශබ්දය පාළි භාෂාවට පෙරළී පාළි පොත්වල දක්නට තිබෙන්නේ, කොරවෑ, කියයි. මෙම ශබ්දයම සමහර ප්‍රාකෘත භාෂාවලින්-කලුරව-කියාද-කලුරම-කියාද වෙනස් වෙනස්වූ ශබ්දවලින් ව්‍යවහාරව තිබෙණ බව-වරරුචි-ඇමාරිතෙම කියේ ය. කුරෙරපත්‍යං කොරවිං, * යි කුරුහුගේ පුත්‍රතෙම-කොරව-නම්වෙයි යන මේ අර්ථයෙහි-කොරව-යන්න කුරුයන්ගෙන් උපන් බැවින් දැන්-කුරු යනු කවරෙක් දැයි නැවතත් විසාරකර බැලියයුතු. කුරු යනු-වසු වංශයෙහිවූ රජකෙනෙක්යයි ශබ්දශෝම මහානිධියෙහි කියනලදී. සංවරණ රජුගේ පුත්‍රයා-කුරු-යයි මූල කිය නලද කිවට දැනුදු බැස ගියබව පෙනේ. මේ කුරුහුගේ පරම්පරාවේ මොහුට පල වූවහිපි රජහුද මොහුට පසුව හිටි රජහුද කොහිඇක් පිළිවෙළින් මේ ප්‍රොෆෙත් අනත් ම භාගයෙහි බහාලන්නමු. ඒ බලා දතයුතු. තවද, කුරුකුල-යන නාමයක් කරා වේ ඉතිහාසයන්ව බොහෝසේ දන්නාලැබේ. බොරවුව-කොළඹ-ඛිඛවුව-සලාවත-යනාදි පලාත්වල දහස් ගණනක් සවුභාගාව ගොත්‍ර නාමයක් හැටියට මේ කුරුකුල-යන නාමය කියති. කුරුකුල-යන්න යෙදිතිබෙණ ශබ්ද දෙක වෙනස්කළකල් හි කුරු-යනු රජකෙනෙකුගේ නාමයයි. කුල-යනු ඒ රජහුගේ ගොත්‍රය හෙවත් වංශයයි. මේ ශබ්ද දෙක එන්ව කුරුකුල-යනු කුරු රජවංශයයි. මේ දන්වනලද අර්ථයම-මදුරයිගේ දෙමළ අකාරාදියෙහි, උගත් විස්ස්ලෝ උන්නාන්සේද ලියාති බේ. එපමණක් නොව-කුරුකුල-යන නම්ඇති ගෝත්‍රයට-කොරව-යන නාම යක්ද අයිතියයි දෙමළ අකාරාදියෙහි පෙනේ. දෙමළ අකාරාදියෙන්-කුරුකුල-යන ගොත්‍රයත්-කොරව-යන ගොත්‍රයත් දෙකක් නොව එකමය යනු පේණ බැවින් කොරව-යන්නෙන් හෙදවූ-කරුව-යන නම් ඇති ගොත්‍රයෙහි මිනිසුන්ව-කුරුකුල-යන නාමය සුදුසුව පෙනේ, ඉන්නිසා-කුරුකුල යන්නෙන්ද කරුවේ ගොත්‍රයයි ප්‍රකාශවේ. යාපනේ සහ මදුරයිගේද මූදලි දෙපලක් විසින්ද-කරුවේ මිනිස්සු-කුරුකුල-යයි ලියා එවා තිබේ. සයිමන් කාසිෂෙට්ටි-යන නම්ඇති දිස්ත්‍රික් සබ්කා රතැන විසින් තනනලදුව වසි 1834 අව්වුගහනලද-ඇසෙසියාර් පොෂේද, කරුවේ මිනිස්සු කුරුගෙන් පැවත එන්නෝයයි කියාද, කුරුකුල යන නාමය සියලුම කරා වේ මිනිසුන්ට අයිතිවූ සාධාරණ නාමයක්ලයිද මේ දෙකාරණයම කියනලදී, කාසි ෂෙට්ටි උන්නැහේගේ කිම ඉහත කිමහා භාරතයෙහි කිම්වලට නොවෙනස්ව පේණවා පමණක් නොව, කුරුකුල යන නාමයත් කොරව යන නාමයත් කුරුගෙන්

---

* කුරෙරපත්‍යං-යන ව්‍යාකෘයෙහි-කුරු ශබ්දයා කෙරෙන්-බාහ්වාදුපොත්‍රාණාදෙයීයා දෙනීඛාදෙඃ පිතෘඡ ස්‍රාඳ්ඳෙ රෙවතාඛදෙඃ ශෛශගිවිාදෙඃ ඡණ්ඩිකෙණ්‍යඡණ්‍යඡණ්‍යාය නාණ්‍රියඡණ්ඩිකඡණ්‍යාඅපත්‍යෙ-යන සූත්‍රයෙන් අපත්‍යාර්ථයෙහි-ඡණ-ප්‍රත්‍යයවී. පසුව විභක්තිභව ලොප්වේ. ඡණ ප්‍රත්‍යයයා පරකල්හි-කුරු-ශබ්දයාගේ ආදි ස්වරයහට-ණිතෙතාර්‍රාදූවඃ සුඛඡසුපමා ලාදූෂු ඝුද්ව්‍යනෙතාඃ දූනාං-යන සූත්‍රයෙන් වෘඩි-ඖකාරයෙක් වේ. තඛිත ප්‍රත්‍යයා පරකල්හි උකාරයඡඛ-ඉවොලීඃ පෞත්‍රතෙවෙය-යන සූත්‍රයෙන් ඔකාරාදෙශවේ. ඔවරයා පරකල්හි ඔකාරයහ ව-යලාඡවායාවොව්වඃ-යන සූත්‍රයෙන්-අව් ආදෙශවේ. ලිඛු සංඡුව-සි-විභක්ති ව-ඕහට විසර්ගාදෙශව-කොරවඃ-කියා වේ.

Digitized by Google

පැවති එන්නෝය යන කිමත් යන මේ තුනම පිළිවෙලට එකම අදහසක් දක්වන බව පෙණේ. තවද, කරුවේ මිනිස්සු කුරු දෙශයෙන් ආවෝයයිද කාශිශෙට්ටි උන්නැහේ කියාතිබේ, මේලඟට කුරු දෙශය මධ්‍යදෙශයේ කොයි පලාතක පිහිටි රටක්ද යනු දැක්වීම දැන් ප්‍රයොජනව පෙණේ. වරාහසංහිතාවෙහි,

උත්තරතඃ කෛලාසෝ හිමවාන් විඝමාන් හිරිහීනූෂ්මාංශව,
ත්‍රෝෂ්ඨෝ මෙරුඃ කුරවඝතාඵෝතපාරාඃ ක්ෂුද්‍රමීනාශව;

කුරුදෙශය මධ්‍යමඛලයෙහි උතුරුදිග පිහිටි බව මේ ශ්ලෝකයෙහි දක්වනලදී, මහාභාරතයෙහි කුරු දෙශය පිහිටි ක්‍රමය දක්වනලද ශ්ලෝකයනම්.

හස්තිනාපුරමාරභ්‍ය කුරුක්ෂෙත්‍රාවවදඤ්ඡිණේ,
පඤ්චාලපූර්වභාගෙ තු කුරුදෙශඃ ප්‍රකීර්තිතඃ;

කුරුක්ෂෙත්‍රය කෙරෙන් දකුණුදිගයි පඤ්චාල දෙශය කෙරෙන් නැගෙණහිර දි

---

3. කුරුක්ෂෙත්‍රයනම්,

සරස්වතීදෘෂද්වත්‍යොඃ දේවනද්‍යෝර්යදන්තරම්,
තං දෙවනිර්මිතං දෙශං බ්‍රහ්මාවර්තං ප්‍රචක්ෂතෙ;
තස්මින් දෙශෙ ය ආචාරඃ පාරම්පර්‍යක්‍රමාගතඃ,
වර්ණානාං සාන්තරාලානාං ස සදාචාරඋච්‍යතෙ;
කුරුක්ෂෙත්‍රඤ්ච මත්ස්‍යාශ්ච පඤ්චාලාඃ ශූරසෙනකාඃ,
එෂ බ්‍රහ්මර්ෂිදෙශෝ වෛ බ්‍රහ්මාවර්තාදනන්තරඃ;
එතද්දෙශප්‍රසූතස්‍ය සකාශාදග්‍රජන්මනඃ,
ස්වං ස්වං චරිත්‍රං ශික්ෂෙරං පෘථිව්‍යාං සර්වමානවාඃ;

මෙහි අභිප්‍රාය, සරස්වතී-දෘෂද්වතී-යන නම් ඇති උතුම් නදිදෙක මධ්‍යයෙහි දෙවියන් විසින් මවනලද්දවූ යම් දෙශයෙක්වේද ඒතෙම බ්‍රහ්මාවර්තයයි කියනුලැබේ.

ඒ දෙශයෙහි ක්ෂත්‍රිය බ්‍රාහ්මණාදීන් විශ්‍රුත ජාතීන් කෙළවරකොට ඇත්තාවූ බ්‍රාහ්මණජාතීන්ගේ යම් හැසිරීමෙක් පිළිවෙළින් පරම්පරාවශයෙන් ආවේද ඒතෙම මනාහැසිරීමයයි කියනුලැබේ. කුරුක්ෂෙත්‍රය-මත්ස්‍යදෙශය-කාන්‍යකුබ්ජදෙශය-මථුරාදෙශය-යන මේතෙම බ්‍රහ්මාවර්තයකෙරෙන් මදක් අඩුවූ බ්‍රහ්මර්ෂිදෙශයනම්. මේ දෙශයෙහි උපන්නාවූ බ්‍රාහ්මණයාගේ සම්පයෙන් පොළෝතලයෙහි සියලු මනුෂ්‍යයෝ තමතමන්ට අයිතිවූ චාරිත්‍ර පිළිපැදීම් ඉගෙණගණිත්වා-යනු අභිප්‍රායයි.

දෘෂද්වත්‍යා සරස්වත්‍යා දෘෂද්වත්‍යුත්තරෙණ ච,
යෙ වසන්ති කුරුක්ෂෙත්‍රෙ තෙ වසන්ති ත්‍රිවිෂ්ටපෙ;

සරස්වතී නදිය කෙරෙන් දකුණෙහිද දෘෂද්වතී නදිය කෙරෙන් උතුරෙහිද පිහිටියාවූ කුරුක්ෂෙත්‍රයෙහි යම් කෙනෙක් වෙසෙත්නම් ඔහු දිව්‍යලෝකයෙහි වසත් කියා ඉවි. ශිව ආගම්කාරයන්ගේ විශ්වාසයේ හැටියට කෘෂ්ණ රජහුගේ අවතාරය ගත් විෂ්ණු-මේ කුරුක්ෂෙත්‍රයෙහිදී-ශුධිෂ්ඨිර-යන නම් ඇති කෞරව කුමාරයාගේ පක්ෂයට බැඳී ශුභකොට ජයලැබූ භූමිය නිසා ඒ ඉඩම් මිනිසුන්ගේ පවී ශුභ කටයුතු භූමියෙක්යයි කියත්, තවත් ඉඛම්වල මේ භූමියෙහි වර්ණනාව පෙණේ.

Digitized by Google

ශාඛාවකි 4 හස්තිනාපුරය පවත් කුරුදෙශයයි කියනලද්දේය යනු ශ්ලෝකයෙහි අභිප්‍රායයි.5 තවද, කුරුදෙශයෙහි වට ඇතැප්ම 1167,යයි ඛුන්ඤන් විසින්ද, ඇතැප්ම 900 යයක් පමණ ඇතැයි, මේජර් කනින්හැම් උන්නැහේ විසින්ද කියනලදි.

තාදෘතනාකාරතනාකයොර්‍ධනාතරං රමාහ්‍රදනාඤ්ඤු භවක්නාකඤ්‍ය ච,
එතත් කුරුක්ෂෙත්‍රසමනාතපළකං පිතාමහඤ්‍යතාතරවෙදිරුච්‍යතෙ;

කුරුක්ෂෙත්‍රය සඞ්කතවූ ඉඩම් පහක් ව ඒකොට ඇත්තාවූ භූම්ප්‍රදෙශය බ්‍රහ්මයාගේ උතුරවෙදියයි කියනුලැබේ යනුයි,

මේ භූමිය දෙලොස් යොදුනක් බවද කියනලදි, ඒ මෙසේයි,

බ්‍රහ්මවෙදිඃ කුරුක්ෂෙත්‍රං පඤ්චරම හ්‍රදනාතරම්,
ඛණ්ඩික්ෂෙත්‍රං කුරුක්ෂෙත්‍රං ලාදශයොජනාවධි;

4. පඤ්චාලයනම් මහත් දෙශයෙකි, වාහ්‍යඤ්ඤව රජුගේ මූදඝල ඤඤ්ඣය ඒ භූමියෙහි යවිනර කෘම්ලාඤව යයි පුත්‍රයෝ පස්දෙනෙක්වූවෝය. මාගේ පුත්‍රයෝ පස්දෙන මාගේ මේදෙශය රක්‍ෂාකිරීමට පොහොසත්තුයයි පියරජ විසින් කියනලද වචනය නිසා ඔවුන්ගේ දෙශය එතැන්පටන් පඤ්චාලය යන නම් ඇතිවූයේය, කියනලදි. හරිවංශයෙහි,

වාහ්‍යඤ්ඤවථානායාඃ පඤ්ච බහුවුරමරොපමාඃ,
මුදඝලඃ සෘඤ්ඣයඤ්ඤෛව රාජාවෘහදිඤුඣනථා;
යවිනරශ්ච වික්‍රාන්තාඃ කෘම්ලාඤවශ්ච පඤ්චමඃ,
පඤ්චථෙ රඤ්ඣඤණයාලං දෙශානාමිති නඃ ශ්‍රුතම්;
පඤ්චානාං විඞි පඤ්චාලාන් සජිතොජිනපදෛවිතාම්,
අලං සංරඤ්ඣණෙ තොෂාං පඤ්චාලා ඉති විශ්‍රුත්‍යාඃ;

5. හස්තිනාපුරයනම්, සුහොත්‍ර රජහට හස්තින් යන නම්අති පුත්‍රයෙක් වූයේය, ඒ හස්තින් කුමාරයා විසින් කරණලද නුවර නම් විය, කියනලදි විෂ්ණුපුරාණයෙහි,

සුහොත්‍රාඞඤ්ඨි ය ඉදං හස්තිනාපුරමාරොපයාමාඤ,

මේ නුවර නාමය වර්තමාන කාලයෙහි දැල්හි කියා හෙවත් දිල්ලි යයි ව්‍යවහාර කරණුලැබේ. මේ හස්තිනාපුරය පවත් ම කුරු රජවරුන්ව අසිති දෙශයයි, කියනලදී මහාභාරතයෙහි,

ස විනිශ්චිත්‍ය මනසා පඤ්චාල්‍යං ප්‍රතිබුඞ්මාන්,
ප්‍රඝාමකුරුමුඛ්‍යනාං නගරං නාඝසාහ්වයං;

නුවණැත්තාවූ ඒ ද්‍රෞණ ඍෂිතෙම ද්‍රුපදරජුගේ දුව කෙරෙහි සිතින් විනිශ්චය කොට කුරුරජවරුන්ගේ හස්තිනාපුර නම් නුවරට ගියේය යනුයි, හස්තිනාපුර ය කුරුරජවරුන්ගේ රටක් බව මෙයින් ප්‍රකාශවූනා, කාශීඤ්ඤවී උන්නැහේද, කරුවේ මිනිසුන්ගේ ප්‍රථම කාලයෙහි පදිව්ව විසිම හස්තිනාපුරයෙහි යමුනා නදියෙහි දෙගොඩ ඉවුර අසල බව කියා තිබේ.

Digitized by Google

කුරුවේ මිනිසුන්ගේ කථාව ශාන්තනුගේ කාලයෙන් දැනගන්ට පුලුවනැයි කියා ද නාගිතෙවිටි උන්නැහේ කිව්ය. මේ ශාන්තනු කවරෙක්ද යනු බැලූකල, භාග්‍ය නාපුරයෙහි රජකළ කුරුකුල කෙනෙකි. මේ රජ්ජුරුවෝ කුරුවේ සමූහයාගේ ධුරය උසුලන්නෙකැයි—මහාභාරතයෙහි,

සාන්තානුඃ සර්වභවද්භ්‍යෝ කෞරවාණාං ධුරන්ධරඃ,

යි කියනලදී. ශාන්තනු රජුගෙන් පැවතආවෝ ලෝකයෙහි අතිශයින් ප්‍රසිද්ධවූ බල භාග්‍යසම්පන්නවූ කෞරව්‍යයෝවූවෝය, ශාන්තනු රජහට භීෂ්ම විත්‍රාංගද විචිත්‍රවීර්‍ය යන නම්ඇති පුත්‍රයෝ තුන්දෙනෙකි, මේ විචිත්‍රවීර්‍යහට කාශිරජතුගේ දියණිවරුවූ අම්බා අම්බාලිකා යන බිසෝවරු දෙදෙනෙක් වූවෝය, ධෘතරාෂ්ට්‍ර යන නම්ඇති හස්තිනා පුරයෙහි මහරජ්ජුරුවෝ වහශට දව අම්බානම් බිසව වැදූ පුත්‍රයාය, පාණ්ඩු යන නම්ඇති යුවරජ්ජුරුවෝ වහශට දුව උපන් අම්බාලිකාවගේ පුත්‍රයාය, මොහු දෙදෙනාගේ පුත්‍රයෝ අතිශයින් ප්‍රසිද්ධවූවෝ වෙත්, දුර්‍යෝධන කුමාරයා ධෘතරාෂ්ට්‍ර රජුගේ පුත්‍රයන් සිසුරුන් ප්‍රධානියයි, යුධිෂ්ඨිර හිමි අර්ජුණ නකුල සහදෙව යන මේ පස්දෙන පාණ්ඩු රජතුගේ පුත්‍රයෝවත්. ශිව ආගම මදන් දුරවබෝත් සුභූසුකළ කෙනෙකුගෙන් මේ කුමාරවරු කවර ශාස්ත්‍ර ඇත්තෝදැයි ඇසුවහොත් කුරුගොත්‍ර ඇත්තෝයයි කියන්ට දනිති. මොහු සිත්සිදගෙයකි ඉරසඳ මෙන් ප්‍රසිද්ධවෙත්. ඉන්නිසා ශාන්තනු රජතුගේ කාලයෙහි කුරුවේ මිනිසුන්ගේ කථාව විස්තර වනවායයි කිම නිදිමව පෙනේ.

කුරුවයයි නම්ලත් ගොත්‍රයෙහි ලක්දිව වසන මිනිසුන්ගේ කථාව මහාභාරතාදි දඹදිව පුරාණකාලයෙහි පොත්වල සඳහන්ව තිබෙන ක්‍රමය මෙසේයි.

පරවරුයයි ලක්දිව වසන්නන්ගේ කථාව මූලකි පොත්වල ප්‍රකාශව තිබෙණ ක්‍රමයෙන් මේලඟට දක්වන්නෙමි. පරව යන නාමය ව්‍යවහාරව තිබෙන්නේ පෞරව යන සංස්කෘත භාෂාවේ නාමයෙන් හෙදව්මෙනි. ඉන්නිසා පෞරව යනුද පරව යනුද සමානාර්‍යයි. ඒ ශබ්ද දෙකද ප්‍රාණාක්ෂරවලින් වෙනස් පේණනමුත් ගාත්‍රාක්ෂර වලින් වෙනසක් නැහැ. පෞරව යන්නෙහි අර්ථය පුරුෂුගේ පරම්පරාවයයි කියයි. මොවුන්ගේ කථාපිළිවෙල විෂ්ණුපුරාණයෙහි ආකාරය මෙසේයි.

යාතිඃසතු රාජ්‍යං නෛවඤ්ඤ්ත් යයාතිඃසතු භූභාදභවත්, උශනාඃශුව දුහිතාරං දෙවයානීං ශර්මිෂ්ඨාං ච වම්පවිණෝම්ව පයෙතම අත්‍රානු වංශශ්ලොකොභවති,

යදුඤ්ච තුර්වසුඤ්චේව දෙවයානී ව්‍යජායත,
ද්‍රුහ්‍යං වා නුඤ්ච පූරුඤ්ච ශර්මිෂ්ඨා වම්පවිණෝ;

මෙහි අභිප්‍රායනම්, යාතිනෙම රජ්‍යය නොකැමැතිවූයේය, ඔහුගේ වනාහි රජවූයේය. උශනාඃස්ගේ දුවවූ දෙවයානියද වම්පවිණෝගේ දුවවූ ශර්මිෂ්ඨාද යන දෙදෙනකු බිසෝවරුන්කෙළේය. යදුද තුර්වසුද යනදෙදෙනකු දෙවයානිය වැදිය. වම්පවිණෝගේ දුවවූ ශර්මිෂ්ඨාතොමෝ ද්‍රුහ්‍යද පූරුද අනු කුන්දෙනකු වැදිය. පූරු යාති රජතුගේ පුත්‍රයෙක් බව ප්‍රකාශයි. මේ පූරු රජතුගේ දරුවුත්තුබුරන් ආදිකොට ඇති පරම්පරාවේ සවූහයාට අනන්‍යත පරම්පරා ශබ්දයක් දක්වාත් පෞරව යන නාමය අයිතිවේ. ඒ බව මෙසින් දතයුතු. තස්‍ය නෘපඤ්චයඤ්ඤතෝ බභූවුඃ ඉත්‍යෙතෙ පෞරවාඃ. ඒ සුවිර රජතුගේ පුත්‍රතෙම නෘපංජයනම් වූයේය. ඔහු කෙරෙන් බභූවුඃනම්

Digitized by Google

රජවූයේය මේ-පෞරවයෝ හෙවත් පූරු රජහුගේ පරම්පරාවේහිවූවෝ මෙසේයයි එම පූරුරජුගේ පරම්පරාවභානයෙහි කියනලදී, පූරු රජුගේපරම්පරාවට-පෞරව-යන නාමය විස්මිකාරකරණලද බව මෙයින් පෙණේගියා. මේ-පෞරව-යන නාමය දෙමළ භාෂාවෙන්-පරව-කියා ව්‍යවහාරයි. පරවරුයයි කියන්නේත් මේ නාමය ඇත්තෝමයි. මෙහි දක්වනලද-පූරු රජුහා-කුරු රජදැ-යන දෙදෙනා අතුරෙහි නැකෙම් කුමක්දැයි බැලූකලී-කුරුරජ-පූරුගේම විඹිතත්වෙනී මුනුබුරාබව විෂ්ණුපුරාණයෙහි පෙණේ. මේ දෙදෙනාම එකම එකුවංශයේහි ඉවත්. මේ සඳහා ආචාර්‍ය කතිවාඩසතිහුගේ කිමක් දක්වමු. පූරු.....යයාතෙනීපස්‍යකනිෂ්ඨපුත්‍රෙ යද්ව සාත් කුරුණං පෞරවෙතිසංඥා, මෙහි අභිප්‍රායනම්,-පූරු-යනු යයාති රජහුගේ සතරවෙනි පුත්‍රයා කෙරෙහි වේ. කුරු රජවරුන්ව-පෞරව-යන නාමය මේ කරණකොටගෙණ වූයේයයි කියා වේ. -කුරු-පෞරව-යන නම්ඇති පරම්පරා දෙක එකාක්ෂය යනු මෙයින් ප්‍රත්‍යක්ෂයි. ඒනිසා කරුවේ ඕනිසුන් හා පරවරුද එකම ගෝත්‍රයෙකැයි කියයුතු. මෙම දෙවයීය එකම ගොත්‍රයක් බව කාශිඉවිටි උන්නැහේ ද කීයේය. තවද, මේ ගොත්‍රය පිළිබඳවූ කරුණු-පූරුණ-යන නම්ඇති පොත්වල හා මහාභාරතයෙහිද කියා තිබෙණවාය යන්න දෙමළ පොත්වලින් දැනගන්ට හී බෙණවායයිද කාශිඉවිටි උන්නැහේ තව දුරටත් කීයේය.

දැන්-කුරු රජහුගෙන් පසු එම වංශයෙහිවූ රජුන්ගේ ප්‍රවෘත්තිද මදක් මෙහි ගෙණහැරදැක්වීම සුදුසුයයි සිතමි. කුරු-රජුගෙන් පසු දහහත්වෙනිවූනුබුරාගෙන් වූවෝ-ධෘතරාෂ්ට්‍ර-පාණ්ඩු-විදුර-යන කුමාරයෝ තුන්දෙනා වේත්. මොහු තුන්දෙනාගේම පියා-විචාග-ඇමියි ධෘතරාෂ්ට්‍රගේ මෑනියෝ කාශි රජහුගේ දුවවූ අම්බිකා නම් විචිත්‍රවීර්‍ය කුමාරයාගේ බිසවයි. පාණ්ඩු කුමාරයාගේ මව්-විචිත්‍රවීර්‍යගේම බිසවවූ-අම්බාලිකාවයි. මේ ධෘතරාෂ්ට්‍ර-පාණ්ඩු-දෙදෙනා හා මොවුන්ගේ පුත්‍රයෝද ඉන්දු දෙශයෙහි විශෙෂයෙන් ප්‍රසිඛ රජහුයි. මොවුන්ගේ බලය මහාභාරතයෙහි හා පුරාණ දහඅටවිද වෙනත් ශිවආගමික පොත්වලද පෙණේ. සංස්කෘත භාෂාවෙන් හා දෙමළ ප්‍රාකෘතාදි ඉතු දෙශයෙහි පවත්නා අන්‍ය භාෂාවලින්ද තිබෙන පුරාණ පොත්වල මොවුන්ගේ නම් බොහෝසේම දක්නාලැබෙත්. ධෘතරාෂ්ට්‍රගේ පුත්‍රයෝ-දුයෝධන-දුශාසන-දෙදෙන මුල්කොට ඇති සියක්දෙනෙකි. පාණ්ඩු කුමාරයාගේ පුත්‍රයෝ-යුධිෂ්ඨිර-භීමසෙන-අර්ජුන-නකුල-සහදෙව- යන පස්දෙනයි. මෙයින් යුධිෂ්ඨිරදී තුන්දෙනෙක් කුන්තිනම් බිසවගේ පුත්‍රයන් බැවින් ඔවුන් තුන්දෙනාට හා ඔවුන්ගෙන් පැවත එන පරම්පරාවටද-කෞන්තෙය-යයි නමක්ද මොවුන්ගේ පියා-පාණ්ඩු කුමාරයා බැවින් පුතුන් පස්දෙනාටම-පාණ්ඩව-යයි නමක්ද වූයේය. මේ-දුයෝධන-යුධිර-භීදෙදෙනාගේ ආන්ඩු පැවතුනු කාලය-කඹ්ලන ජන්ම්තඤා විසින් ලියනලද ප්‍රථම රාජතරංගිනියෙහි-කලියුග වර්ෂයාගේ ආරම්භයෙ ඕඝයි පෙණේ-ඒ මෙසේයි.

තාත්‍රකෞරවකෞන්තෙය සම්කාලභවාන් කලෞ,

කියයි. කලියුගවර්ෂ 653 ක් ඉක්මගිය පසු-දුයෝධන-යුධිෂ්ඨිර-රජහු වූවාක්‍රම යන අන්‍යමතයෙකැයි කියාද එම රාජතරංගිනියෙහිම,

ශතෙෂු ෂට්සු සාර්ධේෂු ත්‍රයධිකෙෂු ච භූතලෙ,
කලෙර්ගතෙෂු වර්ෂාණාමභවන් කුරුපාණ්ඩවාඃ;

Digitized by Google

යිද කියනලදී. වරඟඹ්ඛර අබාරීන්විසින්ද-ශුඛිඤ්ඊරරජුගේකාලය ශකවර්ෂ-2566ක් වූ බව.

අසන් මහාසු මුනයඃ ශාසති පෘථ්වීං යුධිෂ්ඨිරෙ නෘපතොෘ,
ෂව්විකපඤ්චයුතශකනෘපකාලසහස්‍ය රාඥස්‍ය;

යන ශ්ලොකයෙන් කියනලදී. මෙයින් ඉලකි ගණනේ හැරියට-යුධිෂ්ඨිර-දුඃෂ්ඨ ධෂ-දෙදෙන රජ්‍යශකල කාලය දැනට අවුරුදු 4975 ක් වූබවද දෙවෙනිව කි ගණනේ ක්‍රමයට අවුරුදු 4322 කක් වූබවද පෙණේ. මේ-කොරව-වංශයෙහි රජුන්ගේ නාමයන් ප්‍රකාශවන තොතෙක් පොත්වල ශ්ලොකයන් අතුරෙන් මදක් මෙහි ලියන්නෙමි.

විෂ්ණුශර්ම පණ්ඩිතයාගේ හිතොපදෙශයෙහි,

දරිද්‍රාන් භර කොනෙතය මා ප්‍රයච්ඡශ්වරෙ ධනම්,
ව්‍යාධිතස්යෙෂධං පථ්‍යං නිරුජස්‍ය කිමොෂධෛඃ;

යි, කුන්තිනම් බිසවගේ පුත්‍රවූ මහරජ අධිපතියාව ධන නොදෙව. රොගයක් ඇත්තාහට බෙහෙත හිතවේ. රොගයක් නැත්තාහට බෙහෙතින් ප්‍රයොජන කිම. මේ හි-කොරවතය-යනු-කොරව වංශයෙහි රජෙකි.

පඤ්චතන්ත්‍රයෙහි,

පොලස්තස්‍යඃ කථමන්‍යදූරහරණෙ දොෂං න විඥතවාන්
රාමෙණාපි කථං න හෙමහරිණ්‍යාශ්‍රමහවො ලඤ්ඡිතඃ,
අන්‍යෙෂ්වප්‍යෙවං ශුඛිඤ්ඊරෙණ සහසා ප්‍රාපෙතාභ්‍යුනතීඃ කථං
ප්‍රත්‍යාසන්නවිපත්තිමූඪමනසාං ප්‍රායො මතිඃ ක්ෂීයතෙ;

රාවණතෙම අන්‍යුන්ගේ අඹුවන් පැහැරගැන්මෙහි දොෂය කෙසේනම් නොදත් හේද රමකුමාරයා විසින්ද රන්මුවන් ලැබියනොහැකි බව කෙසේනම් නොසල කණලද්දේද ශුඛිඤ්ඊර මහරජු විසින් පඤඇව කරණකොටගෙණ විපත්තියව කෙසේනම් වහාපැමිණුනලද්දේද, ලන්වූ විපත්තියෙන් මුලාකරණලද සිත්ඇත්තවුන්ගේ ප්‍රඥාසොෘම් බොහෝසෙයින් පිරිහෙලන්නු ලැබේ. යනු අදීසි.

ප්‍රශස්‍ත කව්වු-කාලිදාස-පණ්ඩිතයා විසින් මේඝදූත කාව්‍යයෙහි,

බ්‍රහ්මාවර්තං ජනපදමථච්ඡායයා ගාහමානඃ
ක්ෂෙත්‍රං ක්ෂත්‍රප්‍රධනපිශුනං කොරවං තාදහඵෙථාඃ,
රාජ්‍යාභ්‍රංශ ශිතශරශඉතොහීත්‍ර ගාණ්ඩිවධන්වා
ධාරාපාතෛඃ ත්වමිව කමලාන්‍යභ්‍යවර්ෂීන් මුඛානි;

නැවත සරස්වති-දෘෂද්වති-නදිදෙක මධ්‍යයෙහිවූ බ්‍රහ්මාවර්තනම් දෙශයට ජායා වෙන් ප්‍රවිශවූගේ ක්ෂත්‍රියයන්ගේ යුධය අදදක්වාත් ඉස්කබල් ආදියෙන් හැඟෙන් නාවූ කුරුරජුන්ව අයිතිවූ යම් කුරුක්ෂෙත්‍රයෙක්වේද හාණ්ඩව දුන්නක් ඇත්තාවූ අර්ජුනකුමාරතෙම වූවාත්තබනලද ඊදඬු දහසෙකින් රජුන්ගේ වූඛයන් ජලධාරව ගේ හෙලීමෙන් තෝ පද්මයන්මෙන් අභිවූඛයෙහි යම්තැනෙක්හිදී වැස්විද හෙවත් හිස් සින්දේද ඒ ස්ථානයව යව. කියා වේ.

ඛණ්ඩෙවකයෙහි,

යාතාඃ ක්ෂෙමාමඛිලාං ප්‍රදය හරයෙ පාතාලමූලං බලිඃ
ශාන්තුප්‍රඥවිසර්ජනාත් ස ච මුනිඃ භවිශ්‍යං සමාරොපිතාඃ,

Digitized by Google

ආබාල්‍යාදසනීයතීං සුරපුරීං කුනාතීං සමාරොහයත්
හා සීතා පතිදෙවතාගමදඩෙ ධර්මස්‍ය ශුස්‍රූෂාගතීඃ;

බලිනම් රජතෙම සියලු පොළොව විෂ්ණුව පුදු නාලොවට ගියේය. වීලදසුණ පහක් දිම හෙතුකොටගෙණ ඒ සෘෂිතෙම දෙවලොවට නගනාලද්දේය. ලදුරි අව සථාවෙහි පවන් පරපුරුෂයන් හොයන්නාවූ කුන්තිය දෙවලොවට නැන්වූයේය. සවාමිපුරුෂයා දෙවහාකොට ඇත්තාවූ සිතාදෙවිහොමෝ හරකයට ගියාය. විෂය යෙක. ධර්මයාගේ පැවැත්ම සිඟුවන්නිය යි කියයි.

නීතිසාරයෙහි,

ජ්‍යොයාතු පාණ්ඩුපුත්‍රාණාං යෙෂාං පක්‍ෂෙ ජනාර්දනඃ,
යතඃ කෘෂ්ණසතතො ධර්මෝ යතො ධර්මසතතො ජයඃ;

යම් කෙනෙකුන්ගේ පක්‍ෂයෙහි විෂ්ණුද පාණ්ඩුපුත්‍රවූ යුධිෂ්ඨිරාදීන්ට ජයවේවා. යම් හෙයකින් කෘෂ්ණරජතෙම වූශේද ඒ කාරණයෙන් ධර්මයතෙම වූශේය. යම් කා රණයෙකින් ධර්මයතෙම වූශේද ඒ කාරණයෙන් ජයවූශේය යි කියයි. මෙහි පාණ්ඩු පුත්‍ර යනු-කොරව-වංශයෙහි රජයි.

කාව්‍යසංග්‍රහයෙහි,

ආදෙෝ දෙවහිදෙවගර්ජනනං ගොපිගෘහෙ වර්ධිතං
මායාපූතනජීවිතාපහරණං ගොවර්ධනොද්ධාරණම්,
කංසවෙශ්මනකොරවාදිහනනං කුනාතීසුතාපාලනං
එතත් භාගවතං පුරාණකථිතං ශ්‍රීකෘෂ්ණලීලාවතාම්;

පළමුකොට දෙවකි යන දෙවියගේ උතුම් කුසෙහි ඉපදීමද, ගවපාලක සත්‍රිය ගේ ගෙයිවැඩීමද, කපට්වූ පූතනනම් අසුරයා මැරීමද, ගොවර්ධනනම් ගුන්දුවන යෙහිවූ පර්වතය දරීමද, කංසරජ්ජුරුවන් මැරීම හා-කොරව-කුමාරයන් මැරීමද, කුන්තීපුත්‍රවූ යුධිෂ්ඨිරාදීන් රැකීමද යන මේතෙම විෂ්ණුගේ මහිමයයි භාගවත් පුරා ණයෙහි කියනලද්දේය යි කියාවි. මෙහි-කොරව-යන්නෙන්ද-කුන්තීසුතා-යන් නෙන්ද කුරුපුත්‍රයෝම කියනලද්දාහුයි.

නීතිසාරයෙහි,

අර්ථස්‍ය පුරුෂො දාසො දාසස්ත්වර්ථෝ න කස්‍යචිත්,
ඉති සත්‍යං මහාරාජ බධොස්ම්‍යර්ථෙන කොරවෛඃ;

පුරුෂතෙම ධනයට දාසවේ, ධනය වනාහි කිසිවෙකුට දාසනොවේ. මහරජ මේ කාරණය සත්‍යය-කොරව-යන් විසින් ධනය කරණකොටගෙණ බඳිනාලද්දේවෙ මි. කියාවේ.

පඤ්චතන්ත්‍රයෙහි,

බලවතාං රිපුං දෘෂ්ටවා දෙශත්‍යාගං කරොති යඃ,
යුධිෂ්ඨිර ඉවාපෙනාති පුනර්ජීවන් ස මෙදිනීං;

බලඇත්තාවූ සතුරකු දැක යමෙක් දෙශයහැර ශේද හෙතෙම ජීවත්වනුයේ යු ධිෂ්ඨිර රජ්ජුරුවන් මෙන් නැවත පෘථිවිපාල බවට පැමිණේ. කියා වේ.

නානාකාලෙ ම්‍රියතො කාශ්‍යප්‍ය විඛඃ ශරශතොරපි,
කාලප්‍රාප්තස්‍ය කොනෙතාය වජ්‍රායතෙ තාණතෘණමපි;

Digitized by Google

ඊදඬු සියයෙකිහුදු විදිනාලද්දේ අකාලයෙහි කිසි තැනෙක්හි නොමියේ කුනති පුත්‍රවූ මහරජ කාලය පැමිණි තැනැත්තාහට තණපත පවා වජ්‍රායුධමෙන් වෙත්. කියා වේ. මෙහිද-කොඉනතය-යනු කුරුවංශ ඇත්තෙකි.

පාළිභාෂාවේ පොත්හිද,

වාසුදෙවො බලදෙවො භීමසෙනො යුධිඨිලො, තියාද
රම්ජුනපපභුතිභූපතිපුංගවාව—කියාද මොවුන්ගේ නම්පෙණේ,

මෙහි-වාසුදෙව-යනු-කෘෂ්ණරජයි. බලදෙව-යනු-කෘෂ්ණරජුගේ සහෝදරයෙ කි-භීමසෙන-යනු-පාණ්ඩුරජුහුගේ පුත්‍රයි. යුධිඨිල-යනු-භීමසෙනගේ වැඩිමහල් ස හෝදරයයි, ප්‍රාකෘත භාෂාවෙන්ද-යුධිඨිල-යයි පාළි නාමයට සමානව දක්නාලැ බේ. රම්-යනු-දශරථ රජුගේ පුත්‍රවූ රම කුමාරයයි. අජ්ජුන-යනු පාණ්ඩු රජහුගේ පුත්‍රයෙනි. මෙයින් රමකුමාරයා හැර අනික් සියල්ලෝම කුරුවංශයෙහි වූවෝයි. දක්වනලද කරුණුවලින් කුරුවංශයද දඹදිව අතිශයින් ප්‍රසිඛවූ රජ පරම්පරාවක් බව පෙණීයියා. මේ කුරුගොත්‍රයෙහිවූ කරුවේ මනුෂ්‍යයන් ලක්දිවට පැමිණි අන් දමද පුරාණ කාලයෙහි ලියවිල්ලෙකින් මෙහි පහත දක්වන්නමු.

කෝට්වේ නුවර ශ්‍රී ප්‍රාක්‍රමබාහු මහරජතුන් රාජ්‍යයකරණ කාලයෙහි මුක්කර-යන නම්ඇති සතුරු සේනාවක් අවුත් පුත්තලම අත්කරගත්තෝය. එකල්හි ප්‍රාක්‍ර මබාහු රජ-කාච්චුර-කාවෙරිපට්ටනම-කිලක්කරේ-යන මේ රට තුනට ලියුම් යවා සෙනාව 7740 ක් ගෙන්වා මුක්කර සෙනාව පරදවා පුත්තලමේ කොටුව පැහැර ගත්තේය. ඒ සෙනාවට ප්‍රධානව ආවාවූ අයවලුන්ගේ නම්ද පෙණේ. එනම්, වවම නාවිටු දේවරීර්ද, කුරුකුලනාවිටු දේවරීර්ද, මාණික්කතලවෙන්ද, අදිඅරස අඩප්ප උන්නැහේද, වණිසූරිය අඩප්ප උන්නැහේද, කුරුකුලසූරිය මුදියන්සේද, අශ්කුල සූරිය මුදියන්සේද, අරසනිලඉවිට මුදියන්සේද, ආරච්චිවරු දහඅවදෙනෙක්ද යන මොහුයි. මේ යුධයෙහිදී-මාණික්කතලවෙන්-කියන මුලාදැනිතැන මුක්කරුන් විසින් හෙළනලද බව මෙම පොතෙහි පෙණේ. මුක්කරුන් විසින් මාණික්කතල වෙන් හෙළනලදුයි-සයිමන්කාශිඉවිටි උන්නැහේද ලියාතිබේ. මුක්කරුන් පරද වා යුධයෙන් දිනුවන්ට සතුටුවූ රජ්ජුරුවන් විසින්-මැදින්නොරැළි-ආනබලන්දුව-මුන්නේස්සරම-කම්මල-තඹරවිල-හුනුපිටියේ විදිය-පෙරියාමුල්ලේ විදිය-කම්මල විදිය-කොලොම්පිටි මහවිදිය-වැල්ලේ විදිය-කුරණ විදිය-මීගොමුව-යන මේ ඉ ඩම් තඹසන්නස් සමඟ දෙනලදුයි කියාද-රවිණ කොඩිය-ඉරසඳ කොඩිය-මකරයා කොඩිය-යන මේආදි නොයෙක් ගොරවලද බවද පෙණේ. මෙහි කියනලද-මක රයා-කොඩි කරුවේ මිනිසුන්ට අයිතියයි-කාශිඉවිටි උන්නැහේද කියා තිබේ. මෙහි කියනලද ඉරසඳ කොඩිය කරුවේ මිනිස්සු අදවනතුරුම ලකුණක් වශයෙන් අයිතිකරගෙණ පවත්වත්-එනම්-මිගමුව කොළඹ මොරටුව ආදි බොහොමයක්ම ගම්වල-වහල් අවමහල් දෙක්හිදී සිරිත්වූ ගොරවයක් වශයෙන් ඉරසඳ කොඩිය ඉදිරියෙහි ගෙණගෙන්, මංගල්‍ය ක්‍රියාවලදී දැනට විසි කාලයක පමන් එය නුපුරුදු නුමුත් මල ශරීර භූමිදැනයට ගෙණයනවිට ශ්‍රුති මිත්‍රාදි සමූහයාහා කැවිව-මෙම ඉර සඳ කොඩිය මල ශරීරයට ඉදිරියෙන් කඩනැතිවිම බොහෝ රටවල ගෙණගෙන් මෙපමණක් නොව මේ සමඟම-මුතුකුඩියයි නම් ඇති කුඩියක්ද-දවල් පන්දම් දෙ කක්ද-ආලවට්ටම් දෙකක්ද ගෙණගෙන්. මේ කිසිවක් කරුවේ ඉතාතුගේ මිනිසුන් මැරුන් අන් කිසිවෙක් පවත්වන බවක් නොපෙණේ. මේ සිරිත මොවුන් විසින් පල

Digitized by Google

ලුසිවම පවත්වාගෙණ එන ක්‍රියාවක්ම මුත් මෑත කාලයකදී පටන්ගත් එකක්යයි කියනොහේ. මේ ද්‍රව්‍ය ක්ෂත්‍රියජාති ඇත්තන් හැර අන්‍ය ජාතිකයන්ට අයිතියයි කිීමට කරුණු නොපෙණේ. මොවුන්ට අයිතිව මේ පවත්නා ලකුණුවලින් මොවුන් ලක්දිවට පැමිණෙන කාලයෙහිත් මෙම ගෞරව ලැබීමට සුදුස්සන් මෙන් උසස් ගොත්‍ර ඇත්තන්ය යන සම්මතයෙන් පැමිණි බවත් එතැන්පටන් මේ දක්වා එම ලකුණු නොයිඳි පැවත එන බවත් කියන්ට ඕනෑ. තවද, ආලවට්ටමයයි මෙහි කියනලද භාණ්ඩයට උඩරට සහ පාතරට අනික් සථානවලදී සේසත් කියාද අව්අතු කියාද කියති. එය බුඛාගමට සහ ශිව ආගමවත් අයිති පෙළහරවලදී ව්‍යවහාරයෙ රෙත්. ඒ කිසිවෙක් ආලවට්ටමයයි නොකියත්. කරාවේ මිනිස්සු ව්‍යවහාරකරණ ද්‍රව්‍යයට පමණක් ආලවට්ටම-යන නම කියත්. මේ ආලවට්ටම-යන නම සංස්කෘත භාෂාවෙන් හෙදවතිබෙන එකෙකි. සංස්කෘතභාෂාවෙන් ඒ ද්‍රව්‍යය-ඇලාචාතීත-යයි ව්‍යවහාරයි. ආලාචාතීත-යනු වසඟ්‍රයෙන් කරණලද විජනියයි-තාකිවාවසාති කියා තිබේ. ශබ්දඔබුධි ආදියෙහි-ආලාවතීත-කියා වේ. මේ සංස්කෘත ශබ්දයෙන්-ආලවට්ටම-යන්න හෙදවූ බවට අනුමානයක් නැහැ. කරාවේ මිනිසුන්ට මේ ද්‍රව්‍යය ලක්දිවදී පමණක් අමුතුවෙන් ලැබුණු එකක්නම් ඊට කියන නාමයත් මේ රටේ කියන නාමයම වියයුතුය. මොවුන්ගේ මුල්රටේ භාෂාව සංස්කෘත භාෂාවට ඉතා ආසන්න වූ භාෂාවක්ව තිබි එසින් හෙදවූ නාමය මෙහිදීත් ව්‍යවහාරකරමින් ඔවුන් පැමිණි කාලය පටන් පැවැත්වූවා වෙන්ට පිළිවනි.

මෙසේ ලක්දිවවාසි ඇතම් වගී සමූහයාගේ පුරාණවූ මුල් නම් ගොත් ආදිය දැක්වීම අවශ්‍යනොකොට ඇත්තාවූ මේ තුන්වන භාගය සමාපතකොට, ඔට අනතුරු භාගයෙන් ලක්දිව පළමුකොට රජඅණ පැවැත්වූ විජයරජ ආදිකොට ඇති රජුන්ගේ පරම්පරාදිය සහිත එම පරම්පරාවන් පැවතුනු දෙශාදියෙහි කථාද පරාශර සෘෂිතුමා විසින් ලියනලද විෂ්ණු පුරාණයෙහි භාගයෙකින් හෙණ ලියන්නෙමි.

තවද, විෂ්ණුපුරාණයෙන් ගෙණ ලියනුලබණ පාඨාදීන්ගේ අර්ථ සිංහල භාෂාවෙන් පිළිවෙළින් දක්වන්නෙමි. විෂ්ණුපුරාණයෙන් ප්‍රකාශවන පරම්පරාවන් සඳහා වේද වාසඅ විසින් ලියනලද හරිවංශයෙහි දක්වා තිබෙණ ක්‍රමයද අවබොධකිරීම පිණිස අර්ථ සහිතවූ ශ්ලෝකයෝද දක්වනුලැබේ.

Digitized by Google

අවසාන භාගය.

යයාතෙශ්චතුර්ථස්‍ය පුත්‍රස්‍යානොඃ සභානරවාක්ෂුෂපරමෙක්ෂුසංඥස්ත්‍රයඃ පුත්‍රා බභූවුඃ,

යයාතෙඃ, යයාති රජහුගේ; චතුර්ථස්‍ය පුත්‍රස්‍ය, සතරවෙනි පුත්‍රයාවූ; අනොඃ, අනුහුගේ; 1 සභානරවාක්ෂුෂපරමෙක්ෂුසංඥඃ, සභානරය-වාක්ෂුෂය-පරමෙක්ෂුය 2-යන නම් ඇති; ත්‍රයඃපුත්‍රාඃ, පුත්‍රයෝ තුන්දෙනෙක්; බභූවුඃ, වූවෝය.

සභානරපුත්‍රාඃ කාලානරඃ කාලානරාත්සෘඤ්ජයඃ සෘඤ්ජයාත්පුරඤ්ජයසභාඃප්ජනමෙජයසභාතො මහාමණීසභාඃවව මහාමනාසභාඃසාදුශිනරත්නිඃක්ෂුවෙ පුත්‍රාවූ තපනොනා උශිනරසභාපි ශිවිනාඃගනරකාඃමිදවීභාඃ පවපුත්‍රාඃ බභූවුඃ;

සභානරපුත්‍රාඃ, සභානර පුත්‍රයෙම; කාලානරඃ, කාලානරනම් වූවේය. 3 කාලානරාත්, කාලානරකෙරෙන්; සෘඤ්ඃ, සෘඤ්ජයනම් පුත්‍රයෙක් වූවේය.*

---

1. මේ නාමය වෙන්වාවට-බ්‍රාහ්මපුරාණ-හරිවංශ-යන පොත් දෙකෙහි-කාඤ්ඤයයි කියනලදි, කාඤ්ඤයගේ පියාගේ නාමය-රෞද්‍රාඤ්ව-යයි කියයි. මේ අනුගේ පියාගේ නම -යයාති- කියයි. මේ නම් නොගැලපේ.

2. මොහුගේ නාමය-වායුපුරාණ යෙහි පක්ෂ-කියාද-පරපක්ෂ-කියාද, මත්ස්‍යපුරාණයෙහි-පරමෙක්ෂු-කියාද, භාගවත්පුරාණයෙහි-පරොක්ෂ-කියාද, හරිවංශයෙහි-පරමන්‍යු-කියාද දක්නා ලැබේ.

3. මේ නම-වායුපුරාණ-හරිවංශ- යන පොත් දෙකෙහි- කාලානල-කියාද, මත්ස්‍යපුරාණ- යෙහි- කොලාහල- කියාද දක්නා ලැබේ.

හරිවංශයෙහි.

* කාඤ්ඤයොඃසභානායාඃසුවිඃසංස්ත්‍රාය එව මහාරථාඃ,
සභානරශ්චාක්ෂුෂශ්ච පරමන්‍යුඃතාථෛව ච;
සභානරස්‍ය පුත්‍රාඃතු විඛාන් කාලානලොනාඃපඃ,
කාලානලස්‍ය ධර්මඥඃ සෘඤ්ඃයොනාම වෛ සුතඃ;

කාඤ්ඤයොඃ, කාඤ්ඤයුහුගේ; සභානරඃ, සභානරද; වාක්ෂුෂඃව, වාක්ෂුෂද; තථාඑවිව, එසේම; පරමන්‍යුඃ, පරමන්‍යුද යන; මහාරථාඃ, සවන්කිරීමෙහි දක්ෂවූ; පුත්‍රාඃ, පුත්‍රයෝ; ත්‍රයඃ එව, තුන්දෙනෙක්ම; ආසන්, වූවෝය. සභානරඃස, සභානරගේ; පුත්‍රාඃතු, පුත්‍රයෙමවිසාහි; විඛාන්, පණ්ඩිතවූ; කාලානලඃනාඃපඃ, කාලානල නම් රජවූයේය. කාලානලස්‍ය, කාලානලහුගේ; සුතඃ, පුත්‍රයෙම, ධර්මඥඃ, ධර්මය දන්නාවූ, සෘඤ්ඃයඃනාම, සෘඤ්ඃය නම් වූයේය.

Digitized by Google

ඍජ්‍යාත්, ඍජ්‍යනම් රජ්ජකෙරෙන්; සුරජ්‍යඃ, සුරජ්‍යනම් රජ්ජුශේෂ. තඤ්ඤාත්, ඔහුකෙරෙන්; ජනමෙජ්‍යඃ, ජනමෙජ්‍යනම් පුත්‍රතෙම වූශේෂ. තඃ, ඒ ජනමෙජ්‍ය රජ්ජු කෙරෙන්; මහාමණිඃ, මහාමණිනම් පුත්‍රයෙක් වූශේෂ. 4 තඤ්ඤාත්, ඒමහා මණි රජ්ජුකෙරෙන්; මහාමනාඃ, මහාමනස්නම් පුත්‍රයෙක් වූශේෂ. තඤ්ඤාත්, ඒ ම හාමනස්නම් රජ්ජුකෙරෙන්; උශිනරතිතික්ෂු, උශිනරඃ-තිතික්ෂුශ යන; ද්වොපුත්‍රෝ, පුත්‍රයෝ දෙදෙනෙක්; උත්පන්නෝඃ, උපන්නෝශ. උශිනරඃතඃපි උශිනරඃතඃද; ශිවිනෘගනරකෘමිදර්භඛඃ, ශිවිඃ-නෘගඃ 5-නරඃ 6-කෘමිඃ-දර්භ 7-ඃන නම් ඇත් තාවූ; පවපුත්‍රාඃ, පුත්‍රයෝ පස්දෙනෙක්; බහුවූඃ, වූවෝශ. *

---

4. මේ නම- අගනිපුරාණ- හරිවංශ දෙක්හි-මහාශාල- කියාද, භාගවත්පුරාණයෙහි-මහාශිල- කියාද දක්නාලැබේ.

5. මේ නම අගනිපුරාණයෙහි හා හරිවංශයෙහි-නෘඃ-කියාද, ඇතම් විෂ්ණුපුරාණයෙක්හි-නෘණ-කියාද, භාගවත්පුරාණයෙහි-වන-කියාද දක්නා ලැබේ.

6. මේ නම මත්‍ස්‍යපුරාණයෙහි-නව-කියාද, භාගවත්පුරාණයෙහි-ශම-කියාද දක්නාලැබේ.

7. මේ නම සමහර විෂ්ණුපුරාණයෙක්හි-දර්භ්-කියාද, අගනිපුරාණයෙහි වූත කියාද, මත්‍ස්‍ය රාණ හරිවංශ දෙක්හි සුව්‍රත කියාද, භාගවත් පුරාණයෙහි ද ඤ කියාද ලියනලදී.

හරිවංශයෙහි.

* ඍජ්‍යස්‍යාහවත් පුත්‍රෝ විශ්‍රේ රාජා සුරජ්‍යඃ,
ජනමෙජයෝ මහාරාජ සුරජ්‍යඃසුතෝ භවත්;
ජනමෙජයස්‍ය රාජර්ෂීර්මහාශාලෝ භවත් සුතඃ,
දෙවෙෂු ච පරිඥාතඃ ප්‍රතිඥිතායශා භූව්;
මහාමනා නාම සුතෝ මහාශාලස්‍ය ධාර්ම්මිකඃ,
ජඥෙ විරඃ සුරගණෛඃ පූජිතඃ සුමහාමනාඃ;
මහාමනාඃසුතු පුත්‍රෝද්වෞ ජනයාමාස භාරත,
උශිනරම් ධර්ම්ඥ නිතික්ෂුම් මහාබලම්;
උශිනරස්‍ය පත්‍නාඃසතු පඤ රාජර්ෂිවංශජාඃ,
නෘගා කෘමිණීවා දර්ෂා පඤමී ච දෘශවතී;

ඍජ්‍යස්‍ය, ඍජ්‍යගේ; පුත්‍රඃ, පුත්‍රතෙම; විරඃ, දක්ෂවූ; සුරජ්‍යඃ, සුරජ්‍යනම් වූ; රාඡාභවත්, රජ්වූශේෂ; මහාරාජ, මහරජ; සුරජ්‍යඃසුතඃ, සුරජ්‍ය පුත්‍රතෙම; ජනමෙජ්‍යඃභවත්, ජනමෙජ්‍ය වූශේෂ. ජනමෙජ්‍යස්‍ය, ජනමෙජ්‍යගේ; සුතඃ, පුත්‍රතෙම; රාජර්ෂිඃ, රාජඃඍිවූ; මහාශාලඃ භවත්, මහාශාලවූශේෂ. භූව්, ලොකයෙහි; ප්‍රතිඥිතයශාඃ, පිහිටියාවූ කීර්ත්තිඃ ඇති; සඃ, හෙතෙම; දෙවෙෂු, දෙවියන්කෙරෙහි; පරිඥාතඃ, ප්‍රසිද්ධවූශේෂ. මහාශාලස්‍ය, මහාශාලයාගේ; ධාර්ම්මිකඃ, ධර්ම්යෙහි යෙදුනාවූ; සුරගණෛඃ, දිව්‍යසමූහයා විසින්; පූජිතඃ, පූජනලද්දවූ; විරඃ, ශූරවූ; සුමහාමනාඃ, අතිශයින් පූජ්‍යවූ සිත් ඇති; මහාමනාඃනාමසුතඃ, මහාමනස් නම් පුත්‍රයෙක්; ජඥෙ, උපන්නේශ. භාරත, මහරජ; මහාමනාඃතු, මහාමනස්තෙම වනාහි; උශිනරම, උශිනරද; මහාබලම්, මහත් ශක්තිඇත්තාවූ; තිතික්ෂුම, තිතික්ෂුද යන; ද්වොපුත්‍රෝ, පුතුන් දෙදෙනකු; ජනයාමාස, ඉපදවූශේෂ. ධර්ම්ඥ, ධර්ම්ය දන්නාවූ මහරජ; උශිනරස්‍ය, උශිනරගේ; නෘගා, නෘගාද; කෘමිඃ, කෘමිද; නවා, නවාද; දර්ෂා, දර්ෂාද; දෘශවතීපමම්ව, දෘශවතිය පස්වෙනිකොටඇත්තාවූ; රාජර්ෂිවංශජාඃ, රාජඃඍිවංශයෙහි උපන්නාවූ; පවපත්‍රාඃ, දෙවිහු පස්දෙනෙක් වූශේෂ.

Digitized by Google

වෘෂදර්ෂිසුවීරකෛකෙයමද්‍රකාශ්චත්වාරඃ ශිවිපුත්‍රාඃ තී නිඤ්ඡාරූඪිදුඃ පුත්‍රොත්‍රා භූත් තතොා හෙමොා හෙමාන් සුනපාඝ්‍යඝාත් බලිහීඝ්‍ය ඤ්ඤත්‍රෙදිඤීතමඝා අඛි ඟවඛ්ඛඝතලිඛිඝසුඝෙමපුණ්ඩ්‍රාඛ්‍යං බාඛලඝං ඝඝත්‍රමජ්ඣා යත්,

වෘෂදර්ෂිසුවීරකෛකෙයමද්‍රකාඃ, වෘෂදර්ෂිය–සුවීරය–කෛකෙයය–මද්‍රකයන්– යන නම් ඇති; ශිවිපුත්‍රාඃ, ශිවිරජතුගේ පුත්‍රයෝ; චත්වාරඃ, සතරදෙනෙක්වූවාහුය.

උශීනරඝ්‍ය පුත්‍රාඃඝතු එව තාෂු කුලොද්වහාඃ;
තාපසා ඉෛව මහතා ජාතා වෘඛඝ්‍ය චාත්මජාඃ,
නෘගාඃඝාඝතු නෘගඃ පුත්‍රඃ කෘමිඝඃ කෘමිරජ්‍යත;
නාවාඃඝාඝතු නාවඃ පුත්‍රොත්‍රා දඛීඃඝාඃ සුව්‍රතොා භවත්,
දූශවතීඝාඝතු සංජ්ඤෙ ශිවිරෞශීනරො නෘපඃ;
ශිවෙඝතු ශිවඝඝාතා යෞඛෙයාඃඝතු නෘගඝ්‍ය හ,
නාවඝ්‍ය නාවරාෂ්ට්‍රනාතු කෘමෙඝතු කෘම්ලාපුරී;
සුව්‍රතඝ්‍ය තථාමඛඛ්‍ඨා ශිවිපුත්‍රාන් නිබොධ මෙ,

මහතා, පූජ්‍යවූ; තපඝාවඑව, තපඝින් ද; වෘඛඝ්‍ය, වෘෂ්ණිවූ; උශීනරඝ්‍ය, උශීනරහට; තාෂු, ඒ බිඝවුන් කෙරෙහි; ඇතමජාඃ, තමා නිසා හටගත්තාවූ; කුලොද්වහාඃ, වංඝය උසුලන්නාවූ; පඤ්ච පුත්‍රාඃ, පුත්‍රයෝ පස්දෙනෙක්; ජාතාඃ, උපන්නාහුය. නෘගඃඝාඃතු, නෘගාවිගේ; පුත්‍රඃ, පුත්‍රතෙම; නෘගඃ, නෘගනම්. කෘමිඝඃ, කෘම්ඹු කෙරෙන්; කෘමිඃ, කෘම්තෙම; අජ්ඨයත, උපන්නේය. නාවාඃඝාඃ, නාවාවිගේ; පුත්‍රඃ, පුත්‍රතෙම; නාවඃ, නාවනම්වූ ඉේය. දඛීඃඝාඃ, දඛීඃවිගේපුත්‍රතෙම; සුව්‍රතඃ අභවත්, සුව්‍රතනම්වූඉේය. දූශවතඝාඃතු, දූශවතීඝාඃභව; ඖශීනරඃ, උශීනරහට අසිතිවූ; ශිවිඃනෘපඃ, ශිවිරජතෙම; සංජ්ඤෙ, උපන්නේය. තාඝ, පුත්‍රඝ; ශිවෙඝතු, ශිවිඤුගේ පුත්‍රයෝවනාඟි; ශිවඝඃ, ශිවිඤුවූවෝය. නෘගඝ්‍යතු, නෘගගේ පුත්‍රයෝවනාඟි; යෞඛෙයාඃ, යෞඛෙඝයෝවූවෝය. හ, එඹඛා මහරජ; නවිඝ්‍යතු, නවගේ රවවනාඟි; නවරාෂ්ට්‍රං, නවරවයි කෘමෙඝතු, කෘම්ඤුගේ රවවනාඟි; කෘම්ලාපුරී, කෘම්ලා ඤුවරවිය. තථා, එසේම; සුව්‍රතඝ්‍ය, සුව්‍රතඟට; අම්බඛ්ඨා, අම්බඛ්ඨානම් ජනපදඝවිය. මෙ, මාගේ කීමෙන්; ශිවිපුත්‍රාන්, ශිවිපුත්‍රයන්; නිබොධ, දනුව.

8. මොඤුගේ නම් සම්භර විෂ්ණුපුරාණයෙඤි මදු ශී දක්නාලැබේ. වඤ්‍යපුරාණයෙඤි හදු කියාද, අඟ්නිපුරාණයෙඤි හදුක කියාද දක්නාලැබේ. මධ්‍ය දෙශය කෙරෙන් බටඤිර දිශාවෙඤි දෙශයහා උතුර බටඤිර දෙදිශාවට අතුරෙඤි පිහිටි දෙශයද එඤි වූන සමූහයාද ඉෙදව් තිබෙන්නේ ශිවිරජ්ඤුරුවන්ගේ පුත්‍රයන්ගේ නම් ලැබීමෙනැයි කියන ලදි

Digitized by Google

නිතිඤ්ඤෝ, නිතිඤ්ඤු රජහුගේ; පුත්‍රයෝ, පුත්‍රයෙම; උෂද්‍රථඃඅහුත්, උෂත්රථ යන නම් ඇතිවූයේය. 9 වන, ඒ උෂත්රථ රජුගෙරෙන්; හෙම, හෙමනම් රජ වූයේය. 10 හෙමාත්, හෙමරජු කෙරෙන්; සුතපා, සුතපස්රජ වූයේය. තස්මාත්, ඒ සුතපස්රජු කෙරෙන්; බලි, බලිනම් රජවූයේය. යස්‍ය, යමෙකුගේ; ක්ෂෙත්‍රෙ, බිසව කෙරෙහි; දීර්ඝතමසා, දීර්ඝතමස් විසින්; අඞ්ගවඞ්ගකලිඞ්ගසුහ්මපුණ්ඩ්‍රාඛ්‍යං, අඞ්ගය-ච වඟ්ගය-කලිඞ්ගය-සුහ්මය-පුණ්ඩ්‍රය යන නම්ඇති; බාලෙයම්, බලිරජහට අයිති හෙයින් බාලෙය නම්වූ; ක්ෂත්‍රම්, ක්ෂත්‍රිය ගොත්‍රය; අජනයත්, ඉපදවූයේද; *

ශිවෙඃතු ශිවයඃ පුත්‍රාඃශවත්‍යාඃරෙ ලොකවිශ්‍රුතාඃ;
වෘෂදර්භීඃ සුවීරශ්ච කෙකයෙයා මද්‍රකාඃසහාථා,
නෘණාං ජනපදාඃ සර්වීතාඃ කෙකයෙයා මද්‍රකාඃසහාථා;
වෘෂදර්භීඃ සුවීරාශ්ච නිතිඤ්ඤෝඃතු ප්‍රජාඃ ශෘණු,

ශිවෙඃතු, ශිවිහුගේවනාහි; වෘෂදර්භීඃ, වෘෂදර්භීය; සුවීරශ්ච, සුවීරද; කෙකයෙයා, කෙකයෙයද; තථා, එසේම; මද්‍රකාඃ, මද්‍රකද යන; ලොකවිශ්‍රුතාඃ, ලොවප්‍රකට වූ; ශිවයඃ, ශිවිනම්වූ; චත්වාරඃපුත්‍රාඃ, පුත්‍රයෝ සතරදෙනෙක් වූවෝය. නෘණාම්, ඔවුන්ගේ; ජනපදාඃ, වැඩිනාවූ; ජනපදඃ, දෙශයෝ; කෙකයෙයාඃ, කෙකයෙයද; තථා, එසේම; මද්‍රකාඃ, මද්‍රකද; වෘෂදර්භීඃ, වෘෂදර්භීද; සුවීරඃච, සුවීරදවූවෝය. නිතිඤ්ඤෝඃතු, නිතිඤ්ඤුහුගේ වනාහි; ප්‍රජාඃ, පුත්‍රයෝ; ශෘණු, අසව.

9. මොහුගේ නම්–අඟඞ්ගපුරාණයෙහි–රූෂත්රථ–කියාද, මත්‍සපුරාණයෙහි–භාෂත්රථ–කියාද, හරිවංශයෙහි–උෂත්රථ–කියාද දක්නාලැබේ.

10. මේ නම අඟඞ්ගපුරාණ– හරිවංශ දෙක්හි–ඓන–කියාද, මත්‍සපුරාණයෙහි–සෙන–කියාද දක්නාලැබේ.

හරිවංශයෙහි–

* නෛනිඤ්ඤවෝ භවද්‍රාජා පූර්වඞ්ගං දිශි භාරත,
උෂද්‍රථෝ මහාරාජ ඓනඝතඤ්ඤ සුතෝ භවත්;
ඓනාතනු සුතපාඃජ්ඣෙ සුතඃ සුතපසෝ බලිඃ,
ජාතෝ මානුෂ්‍යයොනෞ තු ස රාජා කාඞ්ඛනෙෂුධිඃ;
මහායොගී ස තු බලිර්භූව නෘපතිඃ පුරා;
පුත්‍රාන්ඝුත්පාදයාමාස පඤ්ච වංශකරාන් භුවි,
අඞ්ගඃ ප්‍රථමතෝ ජජ්ඤෙ වඞ්ගඃ සුහ්මඝතාථෛව ච;
පුණ්ඩ්‍රඃ කලිඞ්ගශ්ච තථා බාලෙයං ක්ෂත්‍රමුච්‍යතෙ,
බාලෙයා බ්‍රාහ්මණාශ්චෛව තස්‍ය වංශකරා භුවි;

භාරත, භරතවංශ ඇත්තාවූ මහරජ; පූර්වඞ්ගංදිශි, පූර්වදිශාවෙහි; නෛනිඤ්ඤවඃ, නිතිඤ්ඤුහුගේ පුත්‍රවූ; උෂත්රථඃ, උෂත්රථනම්වූ; රාජාභවත්, රජවූයේය. මහාරාජ, මහරජ; තස්‍යසුතඃ, ඔහුගේ පුත්‍රතෙම; ඓනඃඅභවත්, ඓනවූයේය. ඓඝාතනු, ඓනකෙරෙන් වනාහි; සුතපා, සුතපස්නම් පුත්‍රතෙම; ජජ්ඤෙ, උපන්නේය. සුතපසඃ, සුතපස්හුගේ; සුතඃ, පුත්‍රතෙම; බලිඃ, බලිනම; මානුෂයොනෞතු, මනුෂ්‍යයොනියෙහිවනාහි; ජාතඃ, උපන්නාවූ; සඃරාජා, ඒරජතෙම; කාඞ්ඛනෙෂුධිඃ, රන් කිකොපු ඇත්තේය. පුරා, පූර්වයෙහිවූ; සඃතු බලිඃනෘපතිඃ, ඒ බලිනම් රජතෙම; මහායොගීබභූව, මහත් තපස් ඇත්තේවූයේය. භුවි, පෘථිව්යෙහි;

Digitized by Google

නානාවිධසනාතනිසංඝුජව පවිජියා බහුවූ,

නානාවිධසනාතනිසංඝුජව, ඒ අඛ්‍යාදි ගොත්‍රයන්ගේ නම්ඇත්තාවූ; පවිජියාව, දෙශ පදෙක්; බහුවූ, වූවාක්‍රුයි.*

---

* හරිවංශයෙහි,

බලෙසතු බ්‍රහ්මණ දෙවතා වරං ප්‍රීතෙන හාරත,
මහාරයාගිත්වමායුශව කල්පාය පරිමාණතාං;
සංග්‍රාමෙ චාපාජෙයත්වං ධර්මීගෙවෙව ප්‍රධානතා,
ත්‍රෛලොක්‍යදර්ශිනමාපි ප්‍රාධාන්‍යං ප්‍රසවෙ තථා;
බලෙ චාප්‍රතිමත්වං වෙ ධර්මිතත්වාදර්ශිනම්,
චතුරෙ නියතාන් වර්ණාංත්වව සථාපයිතොතිහ;
ඉත්‍යුක්තෝ විභුනා රාජ බලිඃ ශානතිං පරාං යථෙ,
තස්‍යෙතෙ තනයාඃ සවේව ක්ෂෙත්‍රජ බුනිපුඞ්ගවාන්;
සම්භූතා දිඝීතමසඃ සුදෙෂ්ණායාං මහෞජසඃ,
බලිසකානාභිශිවෙයෙහ පව පුත්‍රානකල්මශාන්;
කාතාථීඃ සොපි යොගාතමා යොගමාශ්‍රිත්‍ය ස ප්‍රභූඃ,
අඛ්‍යෂඃ සවිභූතානාං කාලාපෙක්ෂී චරනෘෂිඃ;

හාරත, හරතගොත්‍රයෙහිවූ මහරජ; ත්‍රිනෙනබ්‍රහ්මණ, සතුටුවූබ්‍රහ්මයා විසින්; බලෙතු, බලිහට; වරඃදතඃ, වරදෙන ලද්දේ; මහායොගිත්වං, මහත් තපස්ඇති බවද; කල්පඃය, කල්පයාගේ; පරිමාණතඃ, ප්‍රමාණයෙන්; ආයුඃව, ආයුෂද; සංග්‍රාමෙ, සටනෙහි; අජෙයත්වංවඅපි, අනුන් විසින් නොදිනියහැකුබවද; ධර්මීවඑව, ධර්මීයෙහිද; ප්‍රධානතා, ප්‍රධානබවද; ත්‍රෛලොක්‍යදර්ශිනමාපි, තුන්ලොව දැකීමද; තථා, එසේම; ප්‍රසවෙ, දූදරු පරම්පරා වෙහි; ප්‍රාධාන්‍යම්, ප්‍රධානබවද; වෙ, එකාන්තයෙන්; බලෙව, බලයෙහිද; අප්‍රතිමත්වං, තමාහා සමානයෙක් නැති බවද; ධර්මිතත්වාදර්ශිනම්, ධර්මියෙහි විදුමාන අදී දැකීමද; චතුරඃ, දෙනුවූ; නිව, හෝද; නියතාන්වර්ණාන්, නියතවූ ගොත්‍රයන්; සථාපයිතාඉති, පිහිටුවන්නේයයි; ඒතුනා, බ්‍රහ්මයා විසින්; ඉති උක්තඃ, මෙසේ කියනලද්දවූ; බලිඃ, බලි නම් රජතෙම; පරාංශානතිං, උතුම්වූ සන් සිඳුබව; යථෙ, පැමිණියේය. තස්‍ය, ඔහුගේ; ක්ෂෙත්‍රජාඃ, බිසවකෙරෙහි උපන්නාවූ; බුනිපුංගවාන්, ඍෂිශ්‍රෙෂ්ඨවූ; මහෞජසඃ, මහත් තෙජස්ඇත්තාවූ; දීඝීතමසඃ, දීඝීතමඍෂිකෙරෙන්; සුදෙෂ්ණායාං, මනාකාන්තගිවතනවූ බිසවකෙරෙහි; එතෙ සවේපුත්‍රාඃ, මේ සියලු පුත්‍රයෝ; සම්භූතාඃ, උපන්හෝය. බලිඃ, බලිනම් රජතෙම; අකල්මශාන්, ශුද්ධවූ; කාන්තපව පුත්‍රාන්, ඒ පුත්‍රයන් පස්දෙනා; ඉහ, මෙහි; අභිශිව්‍ය, රාජ්‍යයෙහි පිහිටුවා; යොගාතමා, ඉඳුරන්නිග්‍රහයෙහි යෙදුනුසිත්ඇති; සඃඅපි, හෙතෙමේ; කාතාථීඃ, කෘතාර්ථවූ වැඩ ඇත්තේය. රාජන්, මහරජ; යොගංආශ්‍රිත්‍ය, ධ්‍යානය අශ්‍රයකොට; සවේභූතානාම්, සියලු සත්වයන් විසින්; අඛ්‍යෂඃය, ඔබපැවැත්වියනොහැක්කාවූ; කාලාපෙක්ෂීවරන්, කල්බලාහැසිරෙන්නාවූ, ප්‍රභූඃ, සමාම්වූ; ඍෂඃඉති, ඒ ඍෂිතෙම;

වංශකරුන්, ගොත්‍රඇතිකරන්නාවූ; පව පුත්‍රාන්, පුතුන් පස්දෙනෙක්; උත්පාද යාමාස, ඉපදවූහේය. ප්‍රථමඃ, පළවූවෙන්. අඛ්‍යඃජ්ඤ, අඛ්‍යතෙම උපන්නෙහ. වඛ්‍යඃ, වඛ්‍යද; තථාඑවව, එසේම; සුහ්මඃ; සුහ්මද; පුණ්ඩ්‍රඃ, පුණ්ඩ්‍රද; තථා, එසේම; කලිඞ්ගඃ, කලිඞ්ගද යන මොහු; බාලෙයං, බලිරජහට අයිනිවූ; ක්ෂත්‍රම්ඵව්‍යතෙ, ක්ෂත්‍රියගෝයයි කියසුලුවේඩ. භූවි, පෘථිවියෙහි; තස්‍යවංශකරඃ, ඔහුගේ ගොත්‍රඇතිකළාවූ; ධ්‍රාහ්මණඃවඑව, බ්‍රාහ්මණඃවම; බාලෙයඃ, බාලෙයගෝයි.

Digitized by Google

අඛහසුතෝ පාරසතෝ දිවිරථසහස්‍රාඛම්බරථසතාඝෝ
තුරථෝ රොමපාදසංඥෝ යස්‍ය සුතෝ දශරථෝ ජ්ඥෙ
යස්මාදජ්සුතෝ දශරථඃ ශාංතාංනාමකන්‍යාමනපත්‍ය
ය සුනිතාඥත්‍ව යුයොජ,

අඛහසුතඃ, අඛහරජ්ඣුගේ පුත්‍රතෙම; පාරඃ, පාරනම්වූශේය. 11 තත්‍ර, ඒ පාරනම් රජ්ඣුකෙරෙන්; දිවිරථඃ, දිවිරථනම් කුමාරතෙම වූශේය. තස්මාත්, ඔහුකෙරෙන්; ඛම්බරථඃ, ඛම්බරථනම් කුමාරයෙක් වූශේය. 12 තත්‍ර, ඒ ඛම්බරථකෙරෙන්; චිත්‍රරථඃ, චිත්‍රරථනම් කුමාරයෙක් වූශේය.*

කාලෙන මහතා රජ්ඣ සවිව සථාන මුපාගමත්,
තොෂාං ජ්නපදඃ පව අඛහා වඛහාඃ සම්‍භූමතාඃ;
කලිඛහාඃ පුණ්ඩ්‍රකාශෛවව ප්‍රජාසවිඛහාය මෙ ශෘණු,

රජ්ඣ, මහරජ; මහතාකාලෙන, දීඝීකාලයෙකින්; සවිඝථානවි, තමාගේ සථානයවද; උපාගමත්, ආශේය. තොෂාම්, ඒ කුමාරයන්ගේ; අඛහාඃ, අඛහද; වඛහාඃ, වඛහද; සම්‍භූතකාඃ, සම්‍භූතිකද; කලිඛහාඃ, කලිඛහද; පුණ්ඩ්‍රකාශවිඒව, පුණ්ඩ්‍රකදැයි; පවජනපදඃ, ජනපද පසක්වූවෝය. අඛහස්‍ය, අඛහරජ්ඣුගේ ප්‍රජාඃ, පුත්‍රයෝ; මෙ, මාගේ කිවෙන්; ශෘණු, අසව්.

11. මේ නම වායුපුරාණයෙහි-අනාපාන-කියාද, භගවත්පුරාණයෙහි-ඛනාපාන-කියාද, අග්නිපුරාණයෙහි-අධිවාහන-කියාද, මත්ස්‍යපුරාණ හරිවංශ දෙක්හි-ද ඛිවාහන-කියාද දක්නාලැබේ.

12. මේ කුමාරතෙම ශක්‍රයාහා සඛිය සොමනම් වැල්වඛීයෙහි යුඝ බිඳෙයයි වායුපුරාණදියෙහි කියනලදී.

* හරිවංශයෙහි,

අඛහසුතෝ මහානාසීද්‍රථෙඳ්‍රා දධිවාහනඃ;
දධිවාහනපුත්‍රාඝතු රජා දිවිරථොභවත්,
සුතෝ දිවිරථස්‍යාසීච්ඡත්‍රතුල්‍යපරාක්‍රමඃ;
විවාන් ඛම්බරථෝ නාම තස්‍ය චිත්‍රරථඃ සුතඃ,
තොන ඛම්බරථෙනාථ තථා විඝණුපදෙ ගිරෞ;
යජ්ඣා සහ ශක්‍රෙණ සොමඃපිතෝ මහාතමනා,

අඛහසුත්‍රඃ, අඛහරජ්ඣුගේ පුත්‍රතෙම; මිහාන්, පූජ්‍යවූ; දධිවාහනඃ, දධිවාහන නම්වූ; රජෙප්සුඃඝෂිත්, රජ්ඣ ලබන්නට කැමැත්තාවූ; රජ්ඣ ලැබුවාහුවේය. දධිවාහනපුත්‍රඃතු, දධිවාහනගේ පුත්‍රයා වනාහි; දිවිරථඃ, දිවිරථනම්වූ; රජ්ඣඅඛවත්, රජ්ඣවූශේය. දිවිරථස්‍ය, දිවිරථගේ; පුත්‍රඃ, පුත්‍රතෙම; ශක්‍රතුල්‍යපරාක්‍රමඃ, ශක්‍රයාහාසමානවූ තෙජස්ඃවත්තාවූ; විවාන්, පණ්ඩිතවූ; තථා, එසේම; ඛම්බරථඃනාමඃඝෂිත්, ඛම්බරථනම් වූශේය. ස්‍ය, ඔහුගේ; සුතඃ, පුත්‍රතෙම; චිත්‍රරථඃ, චිත්‍රරථනම් වූශේය. අථ, නැවත; විඝණුපදෙගිරෞ, විඝණුභව සථානවූ චිත්‍රකූට පර්වතයෙහි; යජ්ඣා, යාගපූජාකරන්නාවූ; මහාතමනා, පූජ්‍යවූ; තොන ඛම්බරථෙන, ඒ ඛම්බරථ විසින්; ශක්‍රෙණ, ශක්‍රයාහාසමඟ; සොමඃපිතඃ, සොමයන නම් ඇති වැල්වඛීයෙහි යුඝ පානයකරණලද්දේය.

Digitized by Google

රොම්පාදසංඥඃ, රොම්පාද යන නම්ඇති 13; දශරථඃ, දශරථනම්; යස්‍යපුත්‍රඃ, යමකුගේ පුත්‍රයෙක්; ජඥෙ, උපන්නේද; යස්මාත්, යම් කාරණයක් නිසා; අජ පුත්‍රඃදශරථඃ, අජ රජතුගේ පුත්‍රවූ දශරථ රජතෙම; ශානතාංනාමකනඤ්ඤං, ශා නතානම් කනඤ්ඤව, අනපත්‍යඃය, දරුවන් නැත්තාවූ චිත්‍රරථ පුත්‍රවූ දශරථරජුව; දුඃඛිතඃඉති, දියණිභාවයෙකි; ඝුයොජ, යෙදුවේද,

රොම්පාදුවචතුරඞ්ගඃස්තස්මාච්ච පෘථුලාක්ෂඃතස්‍යාශ්වමෙධා
යශ්වමපාංනිවෙශයාමාස.

රොම්පාදුත්, රොම්පාද රජුගෙරෙන්; චතුරඞ්ගඃ, චතුරඞ්ගනම් රජවූයේය. තස්මාත්ව, ඒ චතුරඞ්ගනම් රජුගෙරෙන්ද; පෘථුලාක්ෂඃ, පෘථුලාක්ෂනම් රජද; තතඃ, ඒ පෘථුලාක්ෂනම් රජුගෙරෙන්; යඃ, යම් රජෙක්; චම්පාං, චම්පානම් නුවර; නිවෙශයාමාස, කෙළේද; චම්පඃ, ඒ චම්පනම් රජද වූයේය.*

---

13. මේ නම මත්‍ස්‍යපුරාණ අඟ්ගිපුරාණ දෙක්හි– සත්‍යව්‍රත–යයි කියාද–හරිවංශ | යෙහි–ලොම්පාද–දවරථ–යන දෙකක්ද දක්නාලැබේ.

* හරිවංශයෙහි,

අථ චිත්‍රරථඃසාපි පුත්‍රතෙත්‍රා දවරථොභවත්;
ලොම්පාද ඉති ඛ්‍යාතෝ යස්‍ය ශානතා සුතාභවත්,
තස්‍ය දශරථිර්වීරශ්චතුරඞ්ගා මහායශාඃ;
සෘෂ්‍යශෘඞ්ගප්‍රසාදෙන ජඥෙ කුලවිවර්ධනඃ,
චතුරඞ්ගස්‍ය පුත්‍රාස්තු පෘථුලාක්ෂ ඉති ස්මෘතඃ;
පෘථුලාක්ෂසුතෝ රාජා චම්පෝ නාම මහායශාඃ,
චම්පස්‍ය තු පුරී චම්පා යා මාලිනීභවත් පුරා;

අථ, නැවත; චිත්‍රරථස්‍යඅපි, චිත්‍රරථ ගේද; පුත්‍රඃ, පුත්‍රතෙම; දවරථඃඅභවත්, දවරථනම්වූයේය. ශානතා, ශානතා නොමෝ; යස්‍ය, යමකුගේ; සුතාඅභවත්, දුවවිද; ලොම්පාදඃඉති, ඒරජතෙම ලොම්පාදයයි; ඛ්‍යාතඃ, ප්‍රසිඛවූයේය. තස්‍ය, ඔහුගේ පුත්‍රතෙම; මහායශාඃ, මහත් ඉසුරුඇත්තාවූ; වීරඃ, ශූරවූ; දුශරථිඃ, දුශරථිනම්වූ; චතුරඞ්ගඃ, චතුරඞ්ගවූයේය. චතුරඞ්ගස්‍ය, චතුරඞ්ගභව; කුලවිවර්ධනඃ, වංශය දියුණුකරන්නාවූ; පෘථුලාක්ෂඃඉති, පෘථුලාක්ෂයයි; ස්මෘතඃ, දන්නාලද්දවූ; පුත්‍රඃතු, පුත්‍රතෙමවනාකි; සෘෂ්‍යශෘඞ්ගප්‍රසාදෙන, සෘෂ්‍යශෘඞ්ගනම් මුනිහුගේ අනුකම්පාවෙන්; ජඥෙ, උපන්නේය. පෘථුලාක්ෂසුතඃ, පෘථුලාක්ෂගේ පුත්‍රතෙම; මහායශාඃ, මහත් සම්පත්ඇත්තාවූ; චම්පඃ නාමරාජා, චම්පනම් රජවූයේය. චම්පස්‍ය තු, චම්පගේවනාකි; පුරී, නුවරතොමෝ; චම්පා, චම්පානම්විය. යා, යම් නුවරක් තොම; පුරා, පූර්වයෙකි; මාලිනීඅභවත්, මාලිනීනම් විද;

Digitized by Google

චම්පස්ස හයස්සීඛස්සාතො භද්දරථස්සාතො බෘහද්‌ථො බෘහත්කාමීච, බෘහත්කාමීණඤ්ච බෘහද්භානුස්සාඤ්ඤාදිබෘහනනාමනාස්සාතො ජයද්‌ථො ජයද්‌ථාත් ඛ්‍රහ්මක්ෂත්‍රානතාරාලසම්භූතාඤං පත්නාඤං විජයං නාමපුත්තාඤමජීජනත්;

චම්පස්ස, චම්පනම් රජ්ඣගේ පුත්තුතෙම; හයස්සීඛස්ස, හයස්සීඛනම්වූගේය. තස්ස, ඒ රජ්ඣකෙරෙන්; භද්දරථස්ස, භද්දරථනම් කුමාරයෙක්වූගේය. තස්ස, ඒ භද්දරථ රජ්ඣ කෙරෙන්; බෘහද්‌ථස්ස, බෘහත්රථනම්කුමාරද; බෘහත්කාමීච, බෘහත්කාමීන්නම්කුමාර යාදැයි දෙදෙනෙක්වූවෝය. බෘහත්කාමීණඤ්ච, බෘහත්කාමීන් රජ්ඣවද; බෘහද්භානුස්ස, බෘහද්භානුනම් පුත්තුයෙක් වූගේය 14 තස්මාත්, ඒ රජ්ඣකෙරෙන්; බෘහනමනාස්ස, බෘහන්මනස්නම් රජ්වූගේය. තස්ස, ඒ බෘහන්මනස් රජ්ඣකෙරෙන්; ජයද්‌ථස්ස, ජයත්රථනම් කුමාරතෙම වූගේය. ජයද්‌ථාත්, ජයත්රථ රජ්ඣකෙරෙන්; ඛ්‍රහ්මක්ෂත්‍රානතාරාලසම්භූතාඤං, ඛ්‍රාහ්මණ ගොත්‍රඅැති මවකෙරෙහිඤ්ඤත්‍රිය ගොත්‍රඅැති පියානිසා උපන් නාවූ, පතනාඤං, බිසවකෙරෙහි; විජයංනාම, විජයනම්; 15 පුත්තුම්, පුත්තුයකු; අජීජනත්, ඉපදවූගේය.*

---

14. මේ නම ඛ්‍රාහ්මපුරාණයෙහි-වෘහද් දහී-යි දක්නාලැබේ. තවද චම්ප රජ්ඣ කෙරෙන් පැවතඑන්නාවූ පරම්පරාවෙහි, වෘහත්රථ-වෘහත්කාමීන්-යන නම් ඇති රජ දෙදෙනාගේ නාමයෝ භාගවත්පුරා ණයෙහි දක්නා නොලැබෙත්, වෘහත් භානු-පෘථුලාක්ෂ රජ්ඣගේ පුත්‍රයාගයයි එහි කියනලදී.

15. වායුපුරාණ- මත්ස්‍යපුරාණ- හරිවං ශ-යනාදි පොත්වල-විජයරජ-ජයත්රථ රජ්ඣගේ සහෝදරයෙකැයි කියනලදී.

* පූණ්ණිභද්‍රප්‍රභාදෙන හයස්සීඛ්ණොස්‍ය සුතො භවත්,
තතො වෛභාණ්ඩකිසනාස්‍ය වාරණං ශක්‍රවාරණම්;
අවතාරයාමාස මහීං මනෝන්‍රීහනාමුතනාමම්,
හයස්සීඛස්‍ය තු දුයාදෙ රාජා භද්දරථස් ඝෘතස්,
පුත්‍රො භද්දරථඝාසීද්වෘහත්කාමී ප්‍රජෙශ්වරස්,
වෘහදද්භිස් සුතාඝනාස්‍ය යඝාජ්ජඥෙ වෘහනාමනාස්;
වෘහනාමනාඝතු රාජෙන්‍රා ජනයාමාස වෙ සුතාම්,
නාමනා ජයද්‍රථං වීරං යඝාදදුඃඛරථො නෘපස්;

පූණ්ණිභද්‍රප්‍රභාදෙන, විෂ්ණුහුගේ අනු කම්පාවෙන්; අඝස්සුතස්, මොහුගේ පුත්‍රතෙම; හයස්සීඛස්අඝවත්, හයස්සීඛවූගේය. තස්ස, නැවත; තස්ස, ඔහුගේ පුත්‍රා වූ; වෛභාණ්ඩකිස, වෛභාණ්ඩකිතෙම; ශක්‍රවාරණං, ශක්‍රයා වලකන්නාවූ; උතහම්, උතුම්වූ; වාරණංවාහනං, ඇත් වාහනයක්; මනෙන්‍රස්, මනස්බලයෙන්; මහිං, පොළොවතලයට; අවතාරයාමාස, බැස්වූගේය. හයස්සීඛස්‍යතු, හයස්සීඛගේ වනාහි; දුයාදස්, පුත්‍රතෙම; භද්දරථස්ස රජා, භද්දරථ රජයයි; ඝෘතස්, දන්නාලදී. භද්දරථස්‍ය, භද්දරථගේ; පුත්‍රාස්, පුත්‍රතෙම, ප්‍රජෙශ්වරස්, ලොකයට ශ්‍රෙෂ්ඨවූ; වෘහත්කාමීඝාසීත්, වෘහත්කාමීන්නම් වූගේය. තස්ස්‍යඝස්, ඔහුගේ පුත්‍රතෙම; යඝාත්, යමක්හුකෙරෙන්; වෘහනාමනාස්, වෘහනාම නස්තෙම; ජඥෙ, උපන්නේද; වෘහදද්භීස්, ඒ වෘහදද්භීතෙම වූගේය. රාජෙන්‍රස්, ශ්‍රෙෂ්ඨ රජවූ; වෘහනාමනාඝතු, වෘහනාම නස්තෙම වනාහි; යඝාත්, යමක්හු කෙරෙන්; දුඃඛරථෙනෘපස්, දුඃඛරථ රජවූගේද; වීරං, ශූරවූ; නාමනාජයද්‍රථං, නම්ින් ජ යත්රථවූ; සුතම්, ඒපුත්‍රයා; වෛජනයා මාස, ඉපදවූගේය.

Digitized by Google

විජයඤ්ච ඛෘතිං පුත්‍රත්‍රමවාප තස්‍යාපිධුතව්‍රතාඃ පුත්‍රොත්‍පාභූත්, ධුතව්‍රතාත් සත්‍යකර්‍මා සත්‍යකර්‍මණඃසකාශාත්ථිරඨොයොඝ්‍නා ගඛ්‍නාං ගතොා මද්‍රභාගතං පෘථාපවිඛං කණ්‍ං පුත්‍රත්‍රමවාප,

විජයඤ්ච, විජයරජ්‍යෙඉමේද; ඛෘතිංපුත්‍රත්‍රංඅවාප, ඛෘති යන නම්ඇති පුත්‍රයෙක් ඉපදවූයේය. තස්‍යඅපි, ඕහවද; ධුතව්‍රතඃ, ධුතව්‍රතනම්; පුත්‍රඃඅභූත්, පුත්‍රයෙක්වූයේය. ධුතව්‍රතාත්, ධුතව්‍රත රජ්‍යකරෙන්; සත්‍යකර්‍මා, සත්‍යකර්‍මන්නම් පුත්‍රයෙක්වූයේය. සත්‍යකර්‍මණඃතු, සත්‍යකර්‍මන් රජ්‍යකරෙන් වනාහි; ගඛ්‍නාංගතඃ, ගඛ්‍නානදියකරා ඵලඹියාවූ; යඃඅසෞ, යම් මේ රජෙක්; මද්‍රභාගතඃ, දඹමැදිරියෙකීන් ආවාවූ; පෘථාපවිඛං, කුන්තීනම් රජ්‍දුව තමා කන්‍යඅවස්‍ථාවෙහි ලත්බැවින් උජාගෙන් නදියෙහි දමනලද්දවූ; කණ්‍ං පුත්‍රත්‍රං, කණ්‍යනම්පුත්‍රත්‍රයා; අවාප, ඉපදවූයේද; අඛිරථඃ, ඒ අඛිරථනම් පුත්‍රයෙක් වූයේය.*

---

* හරිවංශයෙහි,

ආසීද්දූඛරථස්‍යාපි විශ්වජිජ්ජ්‍යාමෙජය,
දයාදස්‍යාභවත් කණ්‍ස්‍ය විකණ්‍ස්‍යාභවත්සුතඃ;
තස්‍ය පුත්‍රත්‍රශතාන්‍යාසීදඛ්‍නානාං කුලවර්‍ධනම්,
වෘහදඛ්‍නිසුතොා යස්‍තු රාජා නාමත්‍රා වෘහන්මනාඃ;
තස්‍ය පත්නීවයස්‍යාසී වෛනතෙයසුතොා ශුභෙ,
යශොදෙවී ච සත්‍යා ච තාභ්‍යාං වංශඃතු විස්‍තරොා;
ප්‍රජ්‍ඥඨඃතු රාජේන්‍ද්‍ර යශොදෙව්‍යාං ව්‍යජායත,
බ්‍රහ්මක්ෂත්‍රොත්තරඃ සත්‍යං විජයොා නාම විශ්‍රුතඃ;

ජනමෙජය, ජනමෙජය මහමජ; දූඛරථස්‍යඅපි, දූඛරථගේ පුත්‍රද: විශ්වජිත් ආසීත්, විශ්වජිත්නම් වූයේය. තස්‍යදයාදඃ, ඔහුගේ පුත්‍රයෙම; කණ්‍ඃ, කණ්‍නම් වීයේය. තස්‍යච, ඔහුගේද; ආත්මජඃ, පුත්‍රයෙම; විකණ්‍ඃ, විකණ්‍නම්වූයේය. තස්‍ය, ඕහව; අඛ්‍නානාංකුලවර්‍ධනම්, අඛ්‍නරව රජ්‍යන්ගේවංශයදියුණුකරන්නාවූ; පුත්‍රශතංතු, පුත්‍රයෝ සියයක් වනාහි; ආසීත්, වූයේය. නාම්නා, නමින්; වෘහනම්නාඃ, වෘහනමනස්නම්වූ; වෘහදඛ්‍නිසුතඃ, වෘහදඛ්‍නිගේ පුත්‍රවූ; යඃතුරාජා, යම් රජෙක්වූයේද; තස්‍ය, ඕහව; ශුභෙ, මනොහරවූ; වෛනතෙයසුතෙ, විනතාවගේ දියණිවූ; යශොදෙවීච, යශොදෙවිද, සත්‍යාච, සත්‍යාද යන; පත්නීවයම, දෙවිඹු දෙදෙනෙක්; ආසීත්, වීය. තාභ්‍යාම්, ඒ දෙදෙනා කෙරෙන්වූ; වංශඃතු, වංශයවනාහි; විස්‍තරොා, පවතී. රාජේන්‍ද්‍ර, මහරජ; යශොදෙව්‍යාං, යශොදෙවිය කෙරෙහි; ප්‍රජ්‍ඥඨඃතු, ප්‍රජ්‍ඥඨ වනාහි; ව්‍යජායත, උපන්නේය. සත්‍යාං, සත්‍යාවකෙරෙහි; බ්‍රහ්මක්ෂත්‍රොත්තරඃ, බ්‍රාහ්මණක්ෂත්‍රියයන්ට ඔබාම්වූ; විශ්‍රුතඃ, ප්‍රසිඛවූ; විජයඃනාම, විජයනම් කුමාරයෙක්ද වූයේය.

Digitized by Google

කණ්හාත් වෘෂසෙන ඉත්‍යෙතෝ අඛ්‍යාඃ, අතශ්ච පූරෝ වංශං ශ්‍රොතුමර්හසි නි,

කණ්හාත්, කණ්හෙරෙන්; වෘෂසෙනඃ, වෘෂසෙනනම් පුත්‍රයෙක් වූයේය. 16 එතෙඅඛ්‍යාඃ, මේ අඛ්‍යානම් රජ්ජුගේ ගොත්‍රයෙහිවූ ක්ෂත්‍රියයෝ; ඉති, මෙසේයි. අතඃව, නැවතද; පූරෝඃ, පූරුරජ්ජුගේ; වංශම්, ගොත්‍රය; ශ්‍රොතුමර්හසිනි, ඇසිම සුදුසුයෙහියයි කියේය.

ඉති ශ්‍රීවිශඤ්ඡූපූරාණෙ චතුර්දශෙ අඤ්ඡාදශොධ්‍යායඃ.*

---

16. මේ නම වාසුපූරාණයෙහි–සූරසෙන– කියාද, ධ්‍රාඛපූරාණයෙහි– චිකණී– කියාද දක්නාලැබේ.

* හරිවංශයෙහි,

චිජයස්‍ය ඛෘතිඃ පුත්‍රත්‍රසතඤ්ච පුත්‍රිතා ඛෘතව්‍රතඃ,
ඛෘතව්‍රතස්‍ය පුත්‍රත්‍රසතු සත්‍යකර්‍මා මහායශාඃ;
සත්‍යකර්‍මසුතශ්චාපි සූතඤ්චධිරථඃතු වෛ,
යඃ කර්‍ණං ප්‍රතිජග්‍රාහ තෙන කර්‍ණඃතු සූතජඃ;
එතද්වඃ කථිතං සර්‍වං කර්‍ණංප්‍රති මහාබලම්,
කර්‍ණස්‍ය වෘෂසෙනඃතු වෘෂසතඤ්චතමජඃ සුතඃ;
එතෙෂාං වංශජාඃ සර්‍වේ රාජානඃ කීර්තිතා මයා,
සත්‍යව්‍රතා මහාත්මානඃ ප්‍රජාවන්තා මහාරථාඃ;

චිජයස්‍ය, චිජයගේ; පුත්‍රත්‍රඃ, පුත්‍රත්‍රතෙම; ඛෘතිඃ, ඛෘතිනම් වූයේය. තස්‍යපුත්‍රඃ, ඔහුගේ පුත්‍රතෙම; ඛෘතව්‍රතඃ, ඛෘතව්‍රතනම් වූයේය. ඛෘතව්‍රතස්‍ය, ඛෘතව්‍රතගේ; පුත්‍රඃ, පුත්‍රතෙම; මහායශාඃ, මහත්කීර්තිඇත්තාවූ; සත්‍යකර්‍මා, සත්‍යකර්‍මනම් වූයේය. සත්‍යකර්‍මසුතඃවඅපි, සත්‍යකර්‍මගේ පුත්‍රද; අධිරථඃතු, අධිරථයයි කියනලද්දුවූ; සූතඃතු, සූතනම්වූයේය. යඃ, යමෙක්තෙම; කර්‍ණංප්‍රතිජග්‍රාහ, කර්‍ණතුමාරයා ඔඛ්‍යානදියෙන් ගත්තේද; තෙන, ඒ කාරණයෙන්; කර්‍ණඃතු, කර්‍ණතුමාරයා වන්නාහි; සූතජඃ, සූතයගෙන් උපන්නේය. මහාබලම්, මහත් බලඇත්තාවූ; කර්‍ණංප්‍රති, කර්‍ණදක්වා; එතත්සර්‍වම්, මේසියල්ල; වඃ, තොපට; කථිතම්, කියනලද්දේය. කර්‍ණස්‍ය, කර්‍ණගේ පුත්‍රතෙම; වෘෂසෙනඃතු, වෘෂසෙනනම්වූයේය. තස්‍යඅතමජඃ, ඔහුගේ පුත්‍රතෙම; වෘෂසුතඃ, වෘෂයයි දන්නාලදී. එතෙෂාම්, මොවුන්ගේ; වංශජාඃ, ගොත්‍රයෙහි උපන්නාවූ; සත්‍යව්‍රතාඃ, සැබෑව තපස්කොටඇත්තාවූ; මහාත්මානඃ, පූජ්‍යවූ; ප්‍රජාවන්තඃ, පුත්‍රයන් ඇත්තාවූ; මහාරථාඃ, යුධකිරීමෙහි ප්‍රධානවූ; සර්‍වේරාජානඃ, සියලු රජ්ජු; මයා කීර්තිතාඃ, මාවිසින් කියනලද්දහුය.

Digitized by Google

පරාශර උවාච,

පරාශරඃ, පරාශරඃඍිතෙම; උවාච, කිශේය.

පූරොර්ජනමෙජයඃ පුනන්‍යඝනඝ්‍යාපි ප්‍රචින්වාන් ප්‍රචින්වතඃ ප්‍රවිරඝනඝමාන් මනඝ්‍යුර්නාඝෙඝ්‍යාශ්වාභයදඝනඝ්‍යාපි සුදඝ්‍යුමනාඝනතො බහ්වගවඝනාඝ්‍ය සංයාතිඃ සංයාතොරහං යානිඝනතොරෞද්‍රාශ්වඃ ඝෘතෙඝ්‍යුඃ කෘඝෙඝ්‍යුඃ සඪණ්ඩිලෙඝ්‍යුඃඍිතොඝ්‍යුර්ජිලෙඝ්‍යුඃ සර්ථලෙඝ්‍යුඃ සනතානොඝ්‍යුර්ජිනෙඝ්‍යුර්වුතොඝ්‍යුර්නීමානොඃ රෞද්‍රාශ්වඝ්‍ය දශාතමජා බභූවුඃ,

පූරොඃපුත්‍රඃ, පූරුහුගේ පුත්‍රයාතෙම; ජනමෙජයඃ, ජනඃමෙජයනම් වූශේය. තඝ්‍ය අපි, ඒ ජනමෙජය රජුගේ පුත්‍රයාතෙම; ප්‍රචින්වාන්, ප්‍රචින්වත්නම් වූශේය. ප්‍රචින්වතඃ, ප්‍රචින්වත් රජුකෙරෙන්; ප්‍රවිරඃ, ප්‍රවිරනම් පුත්‍රයෙක් වූශේය. තඝ්‍මාත්, ඒප්‍රවිර රජු කෙරෙන්; මනඝ්‍යුඃ, මනඝ්‍යුනම් පුත්‍රයෙක් වූශේය. මනඝෙඝ්‍යාඃ, මනඝ්‍යු රජහට; අභයදඃ, අභයදනම් පුත්‍රයෙක් වූශේය. 1 තඝ්‍යඅපි, ඕහටද; සුදඝ්‍යුම්නඃ, සුදඝ්‍යුම්නනම් පුත්‍රයෙක් වූශේය. 2 *

---

1. මොහුගේ නාමය වාඝ්‍යුපුරාණ, හරිවංශ දෙක්හි-අභයද කියාද, අගනිපුරාණයෙහි-චිතමය-කියාද, මත්‍ඝ්‍යපුරාණයෙහි වාතාඝ්‍යුධ-කියාද, භාගවත්පුරාණයෙහි-චාරුපාද-කියාද දක්නාලැබේ.

2. මොහුගේ නාමය වාඝ්‍යුපුරාණයෙහි, බන්ධු-කියාද, අගනිපුරාණයෙහි-ශම්භු-කියාද, බ්‍රහ්මපුරාණ, හරිවංශ දෙක්හි-සුධනවන්-කියාද දක්නාලැබේ.

* හරිවංශයෙහි,

පූරොර්වංශමහං බ්‍රහ්මන් ශ්‍රොතුම්චඝ්‍යාම් නතවතඃ,
දුහ්ෂඝ්‍යාශ්චානොඝීදෙඝ්‍යෛශ්චව තුර්වසොඝ්‍යශ්ච පෘථක් පෘථක්;
වාෂ්ණෙර්වංශප්‍රඝඛ්‍යනා සවවංශං පූර්මෙව හි,
විඝතරෙණානුපූර්වීං ච යත්‍ර ජානොසි පාර්ථිව;
හනනා තෙ නිඛිලාඃසිඝ්‍යාම් පූරොර්වංශමනුනතාතමම්,
දුහ්ෂඝ්‍යාශ්චානොඝීදෙඝ්‍යෛශ්චව තුර්වසොඝ්‍යශ්ච නරාධිප;
පූරොඃ පුත්‍රොමහාවියෙඝ්‍යෝ රාජාසීඝ්‍ජනමෙජයඃ,
ප්‍රචින්වාංඝතු සුතාඝනඝ්‍ය යඃ ප්‍රාවිමජ්‍යදඝ්‍දිශම්;
ප්‍රචින්වතඃ ප්‍රවිරොඛුනමනඝ්‍යඝනාඝ්‍යූ චාතමජ්‍යඃ,
රාජාචාභයදෙ නාම මනඝ්‍යොරහවත් සුතඃ;
හැථෙවාභයදඝ්‍යාසීත් සුධන්වානාම පාර්ථිව,

බ්‍රහ්මන්, ඔබාමිනි; අහං, මම; පූරොඃ, පූරුහුගේද; දුහ්ෂඝ්‍යාඃ, දුහ්ෂ්‍යුහුගේද, අනොඃ, අනුහුගේද; යදෙඃඑඑව, යදුහුගේද; තුර්වසොඃ, තුර්වසුගේද; වංශම්, වංශය; පෘථක්පෘථක්, වෙන් වෙන් වශයෙන්; තතවතඃ, ඇතිපරිද්දෙන්; වාෂ්ණි වංශප්‍රඝඛ්‍යනා, විෂ්ණුහුගේ වංශය යෙදුනාවූ; විඝතරෙණ, විඝතරයෙන්; පූර්මෙව, පූර්වූම; සවවංශං, තමාගේ වංශයද; අනුපූර්වීව, පිළිවෙළද; ශ්‍රොතුම්චඝ්‍යාම්, අසහුකැමැත්තෙම්.

Digitized by Google

තතෝ, ඒ සුදුම්මනනම් රජුකෙරෙන්; බිඳුගවෝ, බිඳුගවනම් පුත්‍රයෙක් වූයේය. 3 තස්ස, ඒ බිඳුගවනම් රජහට; සංයාතිෝ, සංයාතිනම් පුත්‍රයෙක්වූයේය. 4 සංයාතිෝ, සංයාතිහට; අහංයාතිෝ, අහංයාතිනම් පුත්‍රයෙක් වූයේය. 5 තතෝ, ඒ අහංයාති රජු කෙරෙන්; රෞද්‍රාශ්වෝ, රෞද්‍රාශ්වනම් පුත්‍රයෙක් වූයේය. 6*

පාථීව, පෘථිවිඤ්වරවූ මහරජ; යත්‍රජාතොසි, යම් වංශයෙක්හි උපන්නෙහිද; පූරෝ, පූරුහුගේද; දුහ්‍යෝෂ්ව, දුහ්‍යුහුගේද; අනෝ, අනුහුගේද; යදුෂ්වඒව, යදුහුගේද; තුර්වසෝෂ්ව, තුර්වසුගේද; අනූනතාමම්, උතුම්වූ; වංශම්, වංශය; ඉත, තව; කීර්තයිශ්‍යාමි, කියන්නෙම්. හන්ත, හන්ත යත්‍ර නිපාතයෙකි; නරාධිප, මහරජ; පූරෝ, පූරුහුගේ; පුත්‍රස්, පුත්‍රතෙම; මහාවීර්‍යස්, මහත්ශක්තිඇත්තාවූ; ජනමේජයෝ රාජර්ෂිත්, ජනමේජය රජවූයේය. තස්ය, ඔහුගේ; සුතෝ, පුත්‍රතෙම; යෝ, යමෙක්; ප්‍රාච්‍යාංදිශම්, පූර්වදිශාව; අජයත්, ජයගත්තේද; ප්‍රච්‍වාන්, ඒ ප්‍රච්‍වත්රජ වූයේය. ප්‍රච්‍වතෝ, ප්‍රච්‍වත් කෙරෙන්; ප්‍රවීරඅහූත්, ප්‍රවීරතෙමවූයේය. තස්යඅාත්මජස්, ඔහුගේ පුත්‍රතෙම; මනස්‍යූ, මනස්‍යුනම් වූයේය. මනස්‍යෝෂ්, මනස්‍යුහුගේ; සුතෝ, පුත්‍රතෙම; අභයදෝ නාම, අභයදනම්වූ; රාජර්ෂිත්, රජවූයේය. තථාඒව, එසේම; අභයදස්‍ය, අභයදගේ පුත්‍රතෙම; සුධන්වානාම, සුධන්වන්නම්; පාථීවඅාසීත්, රජවූයේය.

3. මොහුගේ නාමය අඟනිපුරාණ, මහාභාරතපුරාණ දෙක්හි බිඳුවිධ කියාද; හරිවංශයෙහි බිඳුභව කියාද වේ.

4. මොහුගේ නාමය අඟනිපුරාණයෙහි සංපාති-කියා වේ.

5. මොහුගේ නාමය අඟනිපුරාණයෙහි-ඔම්තෙහඩ්-කියාද මහාභාරතපුරාණයෙහි බිඳුවාදින් කියාද, හරිවංශයෙහි, රහංයාති කියාද වේ.

6. මොහුගේ නාමය, මහාභාරතපුරාණයෙහි භද්‍රාශ්ව කියා වේ.

* හරිවංශයෙහි.

සුධන්වනෝ බිඳුගවඃ සම්යාතිසහාය්‍ය වාහම්ජඃ;
සම්යාතොඅභූත් රහංයාති රෞද්‍රාශ්වසහාය්‍ය වෛ සුතාඃ,

සුධන්වනස්, සුධන්වන්ගේ පුත්‍රතෙම; බිඳුගවඃ, බිඳුගවනම්වූයේය. තස්යව, ඔහුගේද; ආත්මජස්, පුත්‍රතෙම; සංයාතිඃ, සංයාතිනම්වූයේය. සංයාතෝඃතු, සංයාතිගේ පුත්‍රතෙම; රහංයාති, රහංයාතිනම් වූයේය. තස්යසුතස්, ඔහුගේ පුත්‍රතෙම, රෞද්‍රාශ්වඃ, රෞද්‍රාශ්වනම්වූයේය.

Digitized by Google

රෞද්‍රාශ්වස්‍ය, රෞද්‍රාශ්වනම් රජහට; ඍතෙයු:, ඍතෙයුද;7 කක්ෂෙයු:, කක්ෂෙයුද; ස්ථණ්ඩිලෙයු:, ස්ථණ්ඩිලෙයුද; ඍතෙයු:, ඍතෙයුද; ජලෙයු:, ජලෙයුද; සථලෙයු:, සථලෙයුද; සනතනෙයු:. සනතනෙයුද; ඛනෙයු:, ඛනෙයුද; වනෙයු:, වනෙයුද; වෘකෙයු:නොමානා:, වෘකෙයුගණන නම්ඇත්තාවූ; දශඅතමජා:, පුත්‍රයෝ දශදෙනෙක්; බහුවූ:, වූවාහුයි.

ඍතෙයොරනාතිනාර: පුත්‍රොඅභූත් තාංසුම්‍රතිරථිං ඛෘවං ච රනාතිනාර: පුත්‍රානාමවාප, අප්‍රතිරථාතාණ්වසතා සාඅපිමෙධාවිජීහිර: තාණ්වායනා චිජා බහුවූ:,

ඍතෙයෝ:, ඍතෙයුහට; රනාතිනාර:, රනතිනාරනම්,8 පුත්‍රඅභූත්, පුත්‍රයෙක් වූහේය. රනාතිනාර:, රනත්නාරතෙම; තංසුම්, තංසුය; අප්‍රතිරථම්, අප්‍රතිරථය; 9 ඛෘවංව, ඛෘවයයි; 10 පුත්‍රම්අචාප, පුත්‍රයා ඉපදවූහේය. *

---

7. මොහුගේ නාමය වායුපුරාණයෙහි-රජේයු-කියාද, අගනිපුරාණ හරිවංශ දෙක්හි-ඍතෙයු-කියාද වේ.

8. මේ නාමය භාගවත්පුරාණයෙහි-අතිනාර-කියාද, මත්ස්‍යපුරාණයෙහි-අනතිනාර-කියාද, මහාභාරත-අග්නිපුරාණ-බ්‍රාහ්මපුරාණ යන මේ තුනේ-මතිනාර-කියාද වේ. ඉක්ෂ්වාකු රජුගේ පරම්පරාවට අයිති-මාන්ධාරී-යන නම්ඇති බිසවගේ කුච්චි-ගෞරී-යන කුමාරිකාව මේ රනත්නාරනම්කුමාරයාගේදුවයයි-මත්ස්‍ය පුරාණ, හරිවංශදෙකේ කිව්වලින්හැඟේ.

9. මේ නාමය හරිවංශයෙහි-ප්‍රතිරථ-යයි කියනලදී.

10. මේ නාමය හරිවංශයෙහි-සුබාහු-යයි කියනලදී.

* හරිවංශයෙහි,

රෞද්‍රාශ්වස්‍ය ඍතෙයුස්ය වෛ දශාප්සරසි සූනව:,
ඍතෙයු: ප්‍රථමසෙතෂාං කක්ෂෙයුස්තාථෛව ච;
කක්ෂෙයු: ස්ථණ්ඩිලෙයුශ්ච සනතනෙයුස්තාථෛව ච,
දශාණේයුජීලෙයුශ්ච සථලෙයුශ්ච මහාබල:;
වනනිතෙය වනෙයුශ්ච සූත්‍රිකාශ්ච දශ ස්ත්‍රිය:,
ඍතෙයොඅතු මහාරාජ රෞද්‍රාශ්වතනයස්ය වෛ;
ශෘණු වංශමනුප්‍රොක්තං යත්‍ර ජාතොසි පාථිව,
අනාධෘෂ්‍යඅතු රාජර්ෂිරෘතෙයුශෛලකාරවි සුතා:;
ඍතෙයොජීවලනා නාම භාය්‍රා වෛ තාක්ෂකාතමජා,
තාසාං දෙව්‍යං ස රාජර්ෂිර්ණිනාරෝ මහිපතිං;
මතිනාරසුතාඅභවාසංඝ්‍රාය: පරමධාර්මිකා:,

රෞද්‍රාශ්වස්‍ය, රෞද්‍රාශ්වහට; ඍතාවාසං තෙව, ඍතාවාසා ඕඅවනැමැති; අප්සරසි, දිව්‍යස්ත්‍රිය කෙරෙහි; දශසූනවඃ, පුත්‍රයෝ දශදෙනෙක් වූවෝය. තෙමෙම්, ඔවුන් අතුරෙන්; ඍතෙයු:, ඍතෙයුතෙම; ප්‍රථම:, පළමුවෙනියි; තථාඒව, එසේම; කෘකනෙයු:, කෘකනෙයුනම් පුත්‍රයෙක්ද; කක්ෂෙයු:, කක්ෂෙයුද; ස්ථණ්ඩිලෙයුව, ස්ථණ්ඩිලෙයුද; තථාඒවව, එසේම; සනතනෙයු:, සනතනෙයුද; දශාණේයු:, දශාණේයුද; ජලෙයු:ව, ජලෙයුද; මහාබල:, මහත් බලඇති; සථලෙයු:ව, සථලෙයුද; වනනිත්‍ය:, නිහර වනයෙහිවූ; වනෙයු:ව, වනෙයුද යන මොහු වූවෝය. පුත්‍රිකා:, දියනීවරුවූ; දශස්ත්‍රිය:, ස්ත්‍රිහු දශදෙනෙක්ද වූවෝය. මහාරාජ, මහරජ; රෞද්‍රාශ්වතනයස්‍ය, රෞද්‍රාශ්වගේ පුත්‍රවූ; ඍතෙයොඅතු, ඍතෙයුහුගේ; අනුප්‍රොක්තං, කියනලද්දවූ; වංශම්, ගොත්‍රය; ශෘණු, අසව. පාථිව, මහරජ; යත්‍රජාතොසි, යම් ගොත්‍රයෙක්හි උපන්නේහිද;

Digitized by Google

අප්‍රතිරථාත්, අප්‍රතිරථ කෙරෙන්; කණ්වඃ, කණ්වනම් පුත්‍රයෙක් වූයේය. තඤ්ච පි, ඒ කණ්වඝවද; යතඃ, යමක්ෂු කෙරෙන්, කණ්වායනාඃවිජඃ, කණ්වායන නම් බ්‍රාහ්මණයෝ; බහුවුඃ, වූවාහුද; මෙඛාතිථිඃ, ඒ මෙඛාතිථිනම් පුත්‍රතෙමවූයේය. *

අනාඛඃශ්‍යඃ, මැඛපැවැත්විය යුතුනුවූ: රජර්ෂීඃ, රජඍෂිවූ; ඃවෙය්‍යඃ, ඃවෙය්‍ය තෙම; එකරථිපුත්‍රඃ, වත්‍රවතීහි පුත්‍රවූයේය. තක්ෂකාත්මජ, තක්ෂගේදුවූ; ජීවලනානාම, ජීවලනානම් කුමාරිකාහොමෝ; ඃවෙය්‍යඃ, ඃවෙය්‍යතුගේ; භාර්‍යාඃ, දෙවිවූවාය. තඤ්චදෙව්‍යං, ඒ දෙවියකෙරෙහි; රජර්ෂීඃ, රජඍෂිවූ; ඃමතිනාරඃමහි පතිඃ, ඒ මතිනාරනම් රජතෙම වූයේය. පරම්ධාම්මිකාඃ, අතිශයින් ධාර්මිකවූ; මතිනාරසුතාඃතු, මතිනාරගේ පුත්‍රයෝවනාහි; ත්‍රයඃඅසන්, තුන්දෙනෙක්වූවෝය.

* හරිවංශයෙහි,

තාංස්තුරාද්‍යඃ ප්‍රතිරථිඃ සුබාහුශ්චෙව ච ධාර්මිකඃ,
ගෞරිකන්‍යා ච විඛ්‍යාතා මාඛ්‍යාතාඃජනනී තථා;
සවේ වෙදවිදඃසන්ත ඛ්‍රහ්මණ්‍යඃ සත්‍යවාදිනඃ,
සවේ කෘතාඃස්ත්‍රා බලිනඃ සවේ යුඛ්විශාරදඃ;
පුත්‍රඃ ප්‍රතිරථඃඅසීත් කණ්වඃ සමහවනනාමඃ,
මෙඛාතිථිඃ සුතඃසහස්‍ය යඃමාත් කණ්වොහවද්විජඃ;
ඉලිනී නාම යඃඅසීත් කන්‍යා වෛ ජනමෙජය,
ඛ්‍රහ්මවාදින්‍යධිඃස්ත්‍රී ච තාංසුඃතාමහ්‍යගවජත;

තාංසුඃ, තාංසුතෙම; ආද්‍යඃ, ප්‍රථම පුත්‍රවූයේය. ප්‍රතිරථඃ, ප්‍රතිරථද; ධාර්මිකඃ, සුවරිතයෙහි යෙදුනාවූ; සුබාහුඃචඵව, සුබාහුද; තථා, එසේම; මාඛ්‍යාතාඃජනනී, මාඛ්‍යාතාඃහුගේ මව්වූ; විඛ්‍යාතා, ප්‍රසිඛවූ; ගෞරිකන්‍යාඝව, ගෞරිනම් කන්‍යාඝවද යන; තත්‍ර, එහි; සවේ, සියල්ලෝ; වෙදවිදඃ, වෙදදන්නාහුය. ඛ්‍රහ්මණ්‍යඃ, ඛ්‍රාහ්මණ ධර්මයෙහි පිහිටියාහුය. සත්‍යවාදිනඃ, සැබැඋස් කියන්නාහුය. සවේ, සියල්ලෝ; කෘතාඃස්ත්‍රාඃ, ඉගෙණගන්නාලද අස්ත්‍රශස්ත්‍ර ඇත්තාහුය. බලිනඃ, බල ඇත්තාහුය. සවේ, සියල්ලෝ; යුඛවිශාරදඃ, යුඛයෙහි ප්‍රසිඛවූවාහුය. ප්‍රතිරථඃඅසීත්, ප්‍රතිරථඃඅසීත්; පුත්‍රඃ, පුත්‍රතෙම; කණ්වඃ, කණ්වනම්වූ; ඃනඃපෘඝවත්, රජවූයේය. තඃඅසුතඃ, ඔහුගේ පුත්‍රතෙම; යඃමාත්, යමක්ෂු කෙරෙන්; කණ්වඃවිජඃ, කණ්වනම් ඛ්‍රාහ්මණතෙම; අභවත්, වූයේද; මෙඛාතිථිඃ, ඒ මෙඛාතිථිනම් කුමාරතෙම වූයේය. ජනමෙජය, ජනමෙජය මහරජ; ඛ්‍රහ්මවාදිනී, වෙද පුහුණුකරන්නාවූ; අධිඃස්ත්‍රිය ස්ත්‍රීන්කෙරෙහි උතුම්වූ; ඉලිනීනාමකන්‍යා, ඉලිනීනම් කන්‍යාහොමෝ; යඃඅසීත්, යමකුගේ දුව්විද; තාංසුඃ, තාංසුතෙම; තාඃ, ඒ ඉලිනියකෙරෙ; අභ්‍යගවජත, එළඹියේය.

Digitized by Google

තාංසොරනිලසතතොා දුෂ්‍යනතාඳ්‍යඤ්ජිවාරඃ පුත්‍රා බභූවුඃ, දුෂ්‍යනතාඃඛවක්‍රුවතීනිහරතොා භවත්, යතනාමහෙතුදේවේඃ ශ්ලොකොා ගීයතො,

තාංසොඃ, තංසුනම් රජහට; අනිලඃ, අනිලනම් පුත්‍රයෙක් වූයේය. 11. තසඃ, අනිලනම් රජහට; දුෂ්‍යනතඃඅඤ්ජඃ, දුෂ්‍යනතරජ මුල්කොට ඇත්තාවූ; චත්වාරඃපුත්‍රාඃ, පුත්‍රයෝ සතරදෙනෙක්; බභූවුඃ, වූවෝය. දුෂ්‍යනතාත්, දුෂ්‍යනතරජුකෙරෙන්; යතනාමහෙතුඃ, යන්නමක් හෙතුකොටගෙණ, දෙවේඃ, දෙවියන් විසින්; ශ්ලොකඃ ගීයතෙ, සොලෝවක් කියනුලැබේද; භරතඃවක්‍රුවතීතිඃ, ඒ භරතනම් වක්‍රුවතීතිතෙම, අභවත්, වූයේය.*

---

11. මේ නාමය වායුපුරාණයෙහි–අනිල / කියාද, බ්‍රාහ්මපුරාණ හරිවංශ දෙක්හි ධර්මි
කියාද, භාගවත් පුරාණයෙහි– හෙරණ්‍ය / නෙත්‍ර කියාද දක්නාලැබේ.

* හරිවංශයෙහි,

තාංසොඃ සුරෙඛොා රාජ්‍ඤීර්ම්මනෙත්‍රඃ ප්‍රත්‍යාපවාන්,
බ්‍රහ්මවාදී පරාක්‍රානතාසතාඃය භායෙඃපදනවී;
උපදනවී සුතාන් ලෙහෙ චතුරඃඔඞ්ඛලිකානාමජාන්,
දුෂ්‍යනතාමථ සුෂ්‍යනතාං ප්‍රවීරමනඃඛනතථා;
දුෂ්‍යනතාඃය තු දයාදෙ භරතොා නාම වියඃීවාන්
ස සර්ව්වදමනොා නාම නාගායුතබලොා මහාන්;
චක්‍රුවතීනිසුතොා ජඥෙ දුෂ්‍යනතාඃය මහාතමනඃ,
ශකුනතාලායාං භරතොා යඃය නාමනා සඃ භාරතාඃ;
දුෂ්‍යනතාං ප්‍රතිරජනාං වාගුවාචාශරිරිණී,

තඃසොඃ, තංසුත්‍රගේ පුත්‍රතෙම; ප්‍රතාපවාන්, තේජස්ඇත්තාවූ; බ්‍රහ්මවාදී, වෙද ඥදුරන්නාවූ; පරාක්‍රානතඃ, ඝතුරන් මඩනාවූ; සුරෙඛඃරාජ්‍ඤීඃ, සුරෙඛනම් රාජඝාඉවූ; ධර්මනෙත්‍රඃ, ධර්මනෙත්‍රනම් වූයේය. තඃය තඃයාඃඤී, ඔහුගේ දෙවිතොමෝ; උපදනවී, උපදනවීනම්විය. උපදනවී, උපදනවීතොමෝ; ඔඛලිකානාමජාන්, ඔඛලිකගේ පුත්‍රවූ; දුෂ්‍යනතං, දුෂ්‍යනතද; අථ, නැවත; සුෂ්‍යනතං, සුෂ්‍යනතද; ප්‍රවීරම්, ප්‍රවීරද; කථා, එසේම; අනඃඛම්, අනඃඛද යන; චතුරඃසුතාන්, සුතුන් සතරදෙනතු; ලඃඛෙ, ලැබිය. දුෂ්‍යනතඃය තු, දුෂ්‍යනතගේ වනාහි; දයාදඃ පුත්‍රතෙම; වියඃීවාන්, ශක්තිමත්වූ; භරතඃනාම, භරතනම්වූයේය. නාගායුතබලඃ, ඇතුන් දසදහසකගේ ශක්තිඇත්තාවූ; මහාන්, පූජ්‍යවූ; සඃ, හෙතෙම; සර්ව්වදමනඃනාම, සර්ව්වදමනනම්වූයේය. මහාතමනඃ, පූජ්‍යවූ; දුෂ්‍යනතඃය, දුෂ්‍යනතගව; ශකුනතාලායාං, ශකුනතලාව කෙරෙහි; යඃය නාමනා, යමකුගේනාමයෙන්; භාරතඃසඃ, භාරතයෝවූවෝද; චක්‍රුවර්තී, චක්‍රුවර්තීවූ; භරතඃසුතඃ, භරතනම් පුත්‍රතෙම; ජඥෙ, උපන්සේය. දුෂ්‍යනතං රාජ්‍යනඃප්‍රතී, දුෂ්‍යනතරජු සඳහා; අශරිරිණී, රූපයක් නැත්තාවූ; වාක්උවාච, වචනයතොමෝ කියය.

Digitized by Google

මාතා හඤ්ඤා පිතුඃ පුත්තෙත්තා යෙන ජාතඃ ස එව සඃ,
හරඤ්ච පුත්තං දුඤ්ඤන්තා මාවමංසීඃ ශකුන්තාලාං;

මාතා, මව්තොම; හඤ්ඤා, සම්පත්යක් සම්මන්නිය. පුත්ත, පුත්තාතෙම; පිතුඃ, පියා ගේ සන්තකය; යෙනජාතඃ, යම් පියෙක්විසින් උපදවනලද පුත්තයෙක් ඈද්ද; සඃ, ඒ පුත්තාතෙම; සඃඑව, ඒ පියාමය. දුඤ්ඤන්තා, දුඤ්ඤන්තමහරජ; පුත්තම්, පුත්තයා; හරඤ්ච, පොෂණයකරව. ශකුන්තාලාම්, ශකුන්තාලානම්වූ නිර්දේශඅඛ්‍යනාවව; මාඅව මංසීඃ, අගෞරව නොකරව.

රෙතොධාඃ පුත්තා උනනායති නරදෙව යමක්ඛයාත්,
තච්චාඅස්ය ධාතා ගබ්භස්ය සත්‍යමාහ ශකුන්තාලා,12.

නරදෙව, දුඤ්ඤන්තමහරජ; රෙතොධාඃ, ශුක්‍රයෙන් උපදිනුලබන්නාවූ; පුත්තඃ, පුත්තාතෙම; යමක්ඛයාත්, නරකයකෙරෙන්; උනනයති, පියා ඔවැඩියට ඔසවාලයි. තච්ච, සෝද; අස්සගබ්භස්ස, මේ දරුගබ්භය; ධාතා, කෙළේය. ශකුන්තාලා, ශකුන්තාලාතොමෝ; සත්‍යම්ආහ, සැබෑවක් කියා.*

හරතස්ය ච පත්නීනාං යෙ නව පුත්තා බභූවුඃ
නෛතෙ මමාත්මරූපාඃ පුත්තා ඉත්‍යභිහිතාසතෙනමා
තාරෙ ජඤ්ඤුඃ පරිත්‍යාගභයාත්,

---

12. මේ ශ්ලෝකයන් අරබයා කථාව මෙසේයි. දුඤ්ඤන්තරජතෙම මුවන් දඩයම් පිණිස වනයට ගියේ-විශ්වාමිත්‍ර නිසා-මෙනකාවගේ කුසින් උපන්-ශකුන්තලා නම් කන්‍යාව කන්‍යාආශ්‍රමයෙහිදී දැක ගාන්ධර්ව විවාහයෙන් ඇඟකර එලැබ පුත්‍රයකු උපදවා තමාගේ නුවරට ගියේය. කණ්වතම් ආචාර්‍ය්‍ය ඍෂිවිසින් ශිෂ්‍යයකු ලවා ගරුලද පුත්‍රයා දැක රජහට ගිහිවූයේද ලොකාපවාද භයින් තමාට අයිති නැතැයි කියෙයින් දෙවියන් විසින් මේ ශ්ලෝකදෙක කියනලදුයි දක්නාලැබේ.

* හරිවංශයෙහි,
මාතා හඤ්ඤා පිතුඃ පුත්තෙත්තා යෙන ජාතඃ ස එව සඃ,
හරඤ්ච පුත්තං දුඤ්ඤන්තා මාවමංසීඃ ශකුන්තාලාං;
රෙතොධාඃ පුත්තා උනනායති නරදෙව යමක්ඛයාත්,
තච්චාඅස්ය ධාතා ගබ්භස්ය සත්‍යමාහ ශකුන්තාලා;

Digitized by Google

භරතස්‍යව, භරත රජතුගේද; පත්නිනාං, දෙවියන්ගේ; යෙනවපුත්‍රාඃ, යම් පුත්‍රයෝ නවදෙනෙක්; බහුවුඃ, වූවෝද; එතෙපුත්‍රාඃ, මේ පුත්‍රයෝ; නමමානුරූපාඃ ඉති, මාහා සමානනොවෙත්යයි; අභිඝ්නතඃ, කියනලද්දාවූ ඔවුන්ගේ මාතුන්ද; පරිත්‍යාගභයාත්, අපහැර වනයටයයි යන භයහෙතුකොටගෙණ; ජක්‍ෂුඃ, නැසුවාහුය.

තතොස්‍ය පුත්‍රාජනනී චිතථේ පුත්‍රාර්ථි මරුත්සෙතා
මය බෘහස්පතී ව්‍යූෂීදුතථ්‍යපත්නීමමතාඝමුත්‍යජනනාය
භරවාජබෛය්‍ය නාම පුත්‍රොත්‍රා මරුදභිද්‍ධානඃ,

තතඃ, එහෙයින්; අස්‍ය, මොහුගේ; පුත්‍රාජනනී, පුත්‍රයන්ගේ ඉපදීම; චිතථේ, පෙරලුනුකල්හි; පුත්‍රාර්ථී, පුත්‍රයන් ප්‍රාර්ථනාකරණුයේ; මරුත්සෙතාමය, වායුදෙව තාවන්ට යාගකොට; බෘහස්පතිව්‍යූෂීත්, බෘහස්පතිගේ ශුක්‍රුය හෙතුකොටගෙණ; උතථ්‍යපත්නී, උතථ්‍යගේ භාර්‍යාවූ; මමතාඝමුත්‍යජනනාය, මමතාවගේ කුසෙහි උපන්නාවූ; භරවාජබෛය්‍යනාමපුත්‍රාඃ, භරවාජ යන නම්ඇති පුත්‍රයෙක්නම්; මරුදභිඃ, වායුදෙවිතාවන් විසින්; දත්තඃ, දෙනලද්දේය. 13*

---

13. වායු දෙවිතාවන් විසින් භරවාජ නම් පුත්‍රයා මමතා යන නම්ඇති ස්ත්‍රියට දෙනලදුයි මේ පුරාණදී පොත් ලියන්නවුන්ගේ කල්පනාවයයි කියහැකි, එසේවී නමුත් බෘහස්පතිගේ ශුක්‍රුය කරණකොට මමතාවට පුත්‍රයා ලැබුනාය යන එපමණක් එයින් සිතියහැකි, මේ බෘහස්පති-අඞ්ගිරස්ගේ පුත්‍රයන් දෙදෙනාගෙන් බාල තැනැත්තයි. වැඩිමහල්ලාගේ නම-උතථ්‍ය-කියයි. ඔහුගේ භාර්‍යාවට-මමතා-යන නාම වේ. මෙහි දක්වා නලද අඞ්ගිරස්ගේ උත්පත්තිය විෂ්ණුපුරාණයේ ප්‍රථමකාණ්ඩයේ සත්වන භාගයෙහි මෙසේ කියනලදී. එවං භූතානි සෘජ්වානීවරාණි සභාවරාණි ච, යදස්‍යතාඃ ප්‍රජාඃ සර්‍වා න ව්‍යවර්‍ධන්ත ධීමතඃ; අථානඤන් මානසාන් පුත්‍රාන් සදෘශානාත්මනොඃ සෘජත්, භෘගුං පුලස්‍ත්‍යං පුලහං ක්‍රතුමඞ්ගිරසං තථා, මරීච්‍ං දක්‍ෂමත්‍රිං ච වශිෂ්ඨං චෛව මානසාන්; චරාණි, හැසිරෙන්නාවූද; සභාවරාණි ච, නිශ්චලවූද; භූතානි, ද්‍රව්‍යමයවූ භූතයෝ; එවංභූතානි, ධ්‍රැවයා විසින් මෙසේ මවනලද්දාහුය. අස්‍යධීමතඃ, මේ ධ්‍රැවයාගේ; තාඃසර්‍වාඃප්‍රජාඃ, ඒ සියලු සත්වයෝ; යදා, යම්කලෙක්හි; නවෘවර්‍ධිනතා, පරම්පරාවශයෙන් නොවැඩුනාහුද; අථ, එකල්හි; ආත්මනඃසදෘශාන්, තමාහා සමානවූ; මානසාන්, සිතින් හටගත්තාවූ; අනන්‍යාන්පුත්‍රාන්, අන් පුත්‍රයන්; සෘජත්, මැවුයේය. භෘගුංපුලස්‍ත්‍යංපුලහංක්‍රතුමඞ්ගිරසං, භෘගුය-පුලස්‍ත්‍යය-පුලහය-ක්‍රතුය-අඞ්ගිරස්ය; තථා, එසේම, මරීච්‍ංදක්‍ෂමත්‍රිංච, මරීච්ද- දක්‍ෂද- අත්‍රිද- යන මොහුද; වශිෂ්ඨංචඒව, වශිෂ්ඨද යන; මානසාන්, සිතින් හටගත් පුත්‍රයන් මැවුයේය. තවද, මේ භෘගු ආදීහු ධ්‍රැවයා විසින් මවනලැබුවෝයයි මෙය ලියන්නවුන්ගේ මතය නියාවට එසේ උගන්වාතී බෙණහමුත් ප්‍රථම මැවීම දිගුහුනුවුකල්හි දෙවඟ මැවුවාය යන්නහා මේ ලියනකතීශ්වරයෝ සභාහා මණ්ඩපශුනයට වැඩිතරම් ඥානබලයක් ඇත්තෝයයි සිතිය නොහැකිවන කිම් එම පොත්හිම පෙණියන කාරණයත් යන මේ ආදිය මිටබාධකවෙත්.

* හරිවංශයෙහි,

භරතස්‍ය විනාශෙඤ්ඣ තානයෙඤ්ඣ මහීපතොඃ;
මාතෘනාං තාතා කොපෙන මයා තෙ කථිතං යථා,

Digitized by Google

තස්සාපි නාමනිච්චනඝෝලාකෘ පඤ්ඤතෙ,
මූසෙ හරවාජම්මං හරවාජං බෘහස්පතෙ,
යාතෝ යදුකත්වා පිතරෝ හරවාජසනාහස්වයම්නි;

තස්‍යාපි, ඒ හරවාජස්‍ය ගේද; නාමනිච්චනඝෝලාකෘ, නාමයාගේ විස්තාරය වෙන් කොට කියන්නාවූ ඝෝලාකයෙකම; පඤ්ඤතෙ, කියනුලැබේ. මූසෙ, අඤ්ඤ සත්‍රිය; ඉමංවාජං, දෙදෙනාගෙන් උපන් මේ ලදරුවා; හර, රක්‍ෂාකරව. බෘහස්පතෙ, බෘහස්පති බිසව; වාජං, දෙදෙනාගෙන් උපන් මේ කුමාරයා; හර, පාලනයකරව. පිතරෝ, පියවරු දෙදෙන; යත්උකත්වා යමක් කියා; යාතෝ, යියාවුද; තතඃ, ඒ කිම හෙතුකොටගෙණ, අයම්, මේතෙම; හරවාජඃඉති, හරවාජනම් වේ.

බෘහස්පතොරඞ්ගිරසඃ පුතොත්‍රා රාජන් මහාමුනිඃ;
සඞ්ක්‍රාමිතො හරවාජෝ මරුද්භිඃ ක්‍රතුභිර්‍ම්හෘඃ,
තාත්‍රෙවොදහරන්තීමං හරවාජස්‍ය ධීමතඃ;
ධර්‍මසංක්‍රමනාච්චාපි මරුද්භිර්‍ගීතාය වෛ,
අයාජ්‍යදහරවාජෝ මරුද්භිඃ ක්‍රතුභිර්‍ගීතාම්;

තාත, පුත්‍රය; මයා, මාවිසින්; තෙ, තට; කථිතංයථා, කියනලද පරිද්දෙන්; මාතඃ නාම්කොපෙන, මැනිවරුන්ගේ කෝපයෙන්; භරතස්‍යමහිපතෙඃ, භරතරජතුගේ; තනයෙශුචිනඤ්ඤ, පුතුන් නැසුනුකල්හි; රාජන්, මහරජ; අඛ්‍රිරසඃ, අඛ්‍රිරස්ගේ පුත්‍රවූහෙයින් අඛ්‍රිරස්නම්වූ; බෘහස්පතෙඃ, බෘහස්පතිතුගේ; පුත්‍රඃ, පුත්වූ; වීභූඃ, ඔබාමිවූ; මහාමුනිඃභරවාජඃ, මහාඍෂිවූ භරවාජතෙම; ක්‍රතුභිඃ, යාගකරණුලද්දාවූ; මරුත්භිඃ, වායුදෙවතාවන් විසින්; සඞ්ක්‍රාමිතඃ, පමුණුවනලද්දේය. තත්‍ර, එහි; ධීමතඃ, ඤාවණැත්තාවූ; භරවාජස්‍ය, භරවාජහට; ඉමංඑව, මේනාමයම; උදහරන්ති, කියත්. භරතාය, භරතට; මරුත්භිඃ, වායුදෙවතාවන් විසින්; ධර්‍මසඞ්ක්‍රමණාවඅපි, ධර්‍මයාගේ පැමිණීම්ද කරණුලද්දේය.

Digitized by Google

හරවාජඤ්ච විතථේ පුත්‍රජනමනි මරුදත්තිද්දිතාසතා
තො විතථසංඤ්ඤමවාප,

හරවාජඃව, හරවාජතෙමේද; පුත්‍රජනමනිවිතථේ, පුත්‍රයන්ගේ ඉපදීම ඔස්වඹිය කල්හි; මරුත්ත්‍යිඃ, වාසුදෙවතාවන් විසින්; දත්තඃ, යම්තෙයකින් දෙනලදද; තතඃ, එහෙයින්; විතථසංඤ්ඤම්, විතථ යන නම්ඇති පුත්‍රයා; අවාප, ඉපදවූයේය.

විතථස්‍ය භවනම්නඤ්ඃ පුත්‍රොඤුත් බෘහත්ක්ෂත්‍රමහාවි
යඃනරගඃයාඃද්‍ය අභවනම්නඤුඃපුත්‍රාඃ, නරස්‍ය සඞ්ඛ්‍යානිඃ
සඞ්ඛ්‍යාඃතොරුවිරධිරනාතිදෙවෝ ගඃයාවඃජිනිසුතඃතො ගා
ගීඃයාඃ සෛනඃයාඃ ක්ෂත්‍රොපෙතාවිජාතයෝ බහුවුඃ,

විතථස්‍ය, විතථනම්ලදරජ්ඣුගේ; පුත්‍රඃ, පුත්‍රතෙම; භවන්මනඤ්ඃඅඟුත්, භවන්මනඤ්ඃ නම් වූයේය. 14 බෘහත්ක්ෂත්‍රමහාවියඃනරගඃයාඃද්‍ය, බෘහත්ක්ෂත්‍රය–මහාවියඃ–යන රය–ඝයය–යන මේඅදීඣු; 15 මනඤුඃපුත්‍රාඃ, මනඤ්ඣුගේ පුත්‍රයෝ, අභවන්, වූවාඣුයි.*

---

14. මොඣුගේ නාමය භාගවත්පුරාණයෙහි–මනඤ්–කියාද, අග්නිපුරාණයෙහි–සුකෙතු–කියාද, හරිවංශයෙහි මොඣුගේ පියවූ විතථගේ පුත්‍රයෝ සුහොත්‍රාදි පස්දෙනෙක්ද දක්නාලැබෙත්.

15. මේ නම්හතර මත්ස්‍යපුරාණයෙහි–බෘහත්–අභාඝි–නර–ඝගී–යයි කියනලදී. හරිවංශයෙහි–සුහොත්‍ර–සුහොතාර–ඝය–ඝගී–යයි කියනලදී.

* හරිවංශයෙහි,

පූර්විනතු විතථේ තස්‍ය කෘතෙ වෛ පුත්‍රජනමනි,
තතොඨ විතථොඃ නාම හරවාජාත් සුතොභවත්;
තතොඨ විතථේ ජාතෙ හරතඤ්ඃතු දිවං යයෞ,
විතථං චාභිෂිච්යඨ හරවාඉජා වනං යයෞ;
සචාපි විතථඃ පුත්‍රාන් ජනයාමාස පඤ්ච වෛ,
සුහොත්‍රඤ්ච සුහොතාරං ගයං ගගීං තථෛව ච;
කපිලඤ්ච මහාතමානං සුහොත්‍රස්‍ය සුතාවයම්,
කාශකඤ්ච මහාඃස ඨිසතථා ගෘත්සමතිනීඃපඃ;

මරුත්ත්‍යිඃ, වාසුදෙවතාවන් විසින්; පූර්වීං, පළමුකොට; තස්‍ය, ඔහුගේ; පුත්‍රජනමනි, පුත්‍රුන් ඉපදීම; විතථෙකෘතෙ, වෛනස්කළකල්හි; හරවාජඃ, හරවාජතෙම; තං, ඕහට; ක්‍රතුභිඃ, යාගවලින්; අයාජයත්, යාගකෙරෙළුය. තතඃ, ඒ කාරණයෙන්; අථ, එකල්හි; හරවාජාත්; හරවාජකෙරෙන්; විතථඃනාමසුතඃ, විතථ නම් පුත්‍රයෙක්; අභවත්, වූයේය. තතඃ, එයින්පසු; විතථෙජාතෙ, විතථ උපන්කල්හි; හරතඃතු, හරත වනාහි; දිවංයයෞ, මියගියේය. අථ, එකල්හි; හරවාජඃ, හරවාජතෙම; විතථං, විතථකුමාරයා; අභිෂිච්ය, අභිෂෙකකොට; වනංයයෞ; වනයට ගියේය. සඃවිතථඃ අපි, ඒ විතථද; සුහොත්‍රව, සුහොත්‍රද; සුහොතාරං, සුහොතාරද; ගයං, ගයද; ගගීං, ගගීද; තථාඑවව, එසේම; කපිලව, කපිලදැයි; පඤ්චපුත්‍රාන්, පුත්‍රුන් පස්දෙනකු; ජනයාමාස, ඉපදවූයේය. සුහොත්‍රස්‍ය, සුහොත්‍රගව; මහාඃසඨිඃ, පූජ්‍යඝනිවූ; කාශකඃව, කාශකද; තථා, එසේම; ගෘත්සමතිඃනාඃපඃ, ගෘත්සමති රජදැයි; මහාමානං, පූජ්‍යවූ; සුතවයං, පුත්‍රුන්දෙදෙනෙක් වූයේය.

Digitized by Google

නරෂ්‍ය, නරරජ්‍ඣුගේ පුත්‍රයෙව්; ඝඩිකෘතිඃ, ඝඩිකෘතීනම් වූයේය. ඝඩිකෘතෙඃ, ඝඩිකෘතිඣුගේ පුත්‍රයෝ; රුච්රධීරත්‍ත්දෙවෝ, රුච්රධීර-රත්‍තිදෙවය-යන දෙදෙනවූවෝය. 16. ඉඣීත්, ඉඣීකෙරෙන්; ඝිනිඃ, ඝිනිනම් පුත්‍රයෙක්වූයේය. 17. තඃ, ඒ ඝිනිකෙරෙන්; ක්ෂත්‍රොපෙතඃ, ක්ෂත්‍රියඣොත්‍රඅැත්තාවූද; විජතයඃ, ඛ්‍රාහ්මණඣොත්‍රඅැත්තාවූද; ඉඣීය්‍යඃඉශෙනය්‍යඃ, ඉඣී-ඝිනි-යන දෙදෙනාගේ පරමපරාඉතයෝ; බහුවූඃ, වූවෝය.*

---

16. මොවුන්ගේ නම් වාඉුපුරාණයෙහි-ඉුරුවීජි-කියාද, තිදෙව-කියාද දක්නාලැබෙත්. මත්‍ස්‍යපුරාණයෙහි-ඉුරුධි-කියාද, ඉුරු-කියාද වෙත්. භාඉවත්පුරාණයෙහි-රන්තිදෙව්-කියඃ වේ. මේ කුමාරයා ඉව රුධිරයෙන් බොහෝසේ යාඉා කළසැටි මෙසදුනයෙහිද දක්නාලැබේ.

17. මොහුගේ නාමය මත්‍ස්‍යපුරාණයෙහි-ඝිවි-කියා වේ.

* හරිවංශයෙහි,

තථා ඉඃඛසමතෙඃ පුඛතඃ ඛ්‍රාහ්මණඃ ක්ෂත්‍රියා විශඃ,
කාශෙය්‍යඃ කාශඉයා රජන් පුතෙතඃ දීඝීතපාඃතථා;
වභූව දීඝීතපඉයා විවාන් ධනවනතාරිඃ සුතඃ,
ධන්වරෙයඃ තනයඃ කෙතුමාඃනිති විශ්‍රුතඃ;
අථ කෙතුමතඃ පුතෙතඃ විවාන් ඝිමරථඃ සුතඃ,
දිවොදාසඉතිඛ්‍යාතඃ සර්විරක්ෂඃ ප්‍රණාශනඃ;
එතාඃමිනෙනාව කාලෙ තු පුරිං වාරාණාසිං නඃප,
ශූනාඃං නිවෙශයාමාඃස ඃෙෂමඉකා නාම රාක්ෂසඃ;

තථා, එඃේම; ඉඃඃස්‍යමතෙඃ, ඉඃඃස්‍යමතිඣුගේ; පුඃත්‍රඃ, පුඃත්‍රයෝ; ඛ්‍රාහ්මණඃ, බඹුඉණ්ද; ක්ෂත්‍රියඃ, ක්ෂත්‍රියයෝද; විශඃ, වෛශ්‍යයෝද වූවෝය. රාජන්, මහරජ; කාඃශෙඃතු, කාඃශිඣුගේ පුඃත්‍රඉයෝවනාඃ; ඃෙඃශඉයඃ, කාඃශිඣු වූවෝය. තථා, එඃේම; දීඃඝීතපාඃපුඃත්‍රඃ, දීඃඝීතපස්නම් පුඃත්‍රයෙක්ද; ඉභූව, වූයේය. දීඃඝීතපඃඃ, දීඃඝීතපස්ඣුගේ; සුතඃ, පුඃත්‍රයෙම; විවාන්, පණ්ඩිතවූ; ධන්වනතාරිඃ, ධන්වනතාරි වූයේය. ධන්වනතාරෙඃතු, ධන්වනතාරිඣුගේ; තනයඃ, පුඃත්‍රයෙම; කෙතුමාන්ඉති, කෙතුමත්යයි; විශ්‍රුතඃ, ප්‍රසිඛවූයේය. අථ, නැවඃඃ; කෙතුමතඃ, කෙතුමත්ඣුගේ; පුඃත්‍රඃ, පුඃත්‍රයෙම; විවාන්, පණ්ඩිතවූ; දිවොදාසඃ ඉති, දිවොදාසයයි; ඛ්‍යාතඃ, ප්‍රසිඛවූ; සර්විරක්ෂඃ, සියල්ලරක්නාවූ; ප්‍රණාශනඃ, නඃඃනඝ්‍යවූ; ඝිමරථඃඃඃතඃ, ඝිමරථයයි දන්නාලදී. නඃප, මහරජ; එතඃමිංඃඑවකාලෙතු, මේ කාලඉයහිවනාඃ; ශූනඃඃං, ඝිස්වූ; වාරාණාසිංපුරීං, බරණැස් නුවරට; ඃෙඃමඉකාඃනාම, ඃෙඃමකනම්; රාක්ෂඃඃ, රාක්ෂඃයෙම; නිවෙශයාමාඃස, ඇතුල්වූඃේය.

Digitized by Google

මහාවිශ්වාසුරුක්ෂයෝ නාම පුත්‍රොත්‍රාභූතාතස්‍ය ත්‍රයඤ්චරු
ණප්‍රාකාරිණෝ කපිශ්ච පුත්‍රත්‍රයමභූත් තාවද් ත්‍රිතය
මපි පශ්චාත් විප්‍රතාමුපජග්මාම වෘතන්ක්ෂත්‍රස්‍ය සුහෝ
ත්‍රඃ සුහෝත්‍රාඩසතී ය ඉදං හස්තිනාපුරමාරොපයාමාස,

ශපතා හි සා මතිමතා නිකෘතෙනන මහාත්මනා,
ශුනාඃ වර්ෂසහස්‍රං වෛ භවිත්‍රිනි නරාධිප;
තඃඃං තු ශප්තමාත්‍රායාං දිවොදාසඃ ප්‍රජේශ්වරඃ,
විෂයාන් නෙ පුරීං රම්‍යාං ගොමත්‍යාඃ සනනිවෙශයත්;
භද්‍රශ්‍රෙන්‍යස්‍ය පුත්‍රාණාං ශතමුත්තාමධර්ණිනාම්,
හත්වා නිවෙශයාමාස දිවොදාසඃ ප්‍රජේශ්වරඃ;
දිවොදාසස්‍ය පුත්‍රත්‍රඃතු විරෝ රාජා ප්‍රතර්දනඃ,
ප්‍රතර්දනාස්‍ය පුත්‍රොත්‍රා වෛ වත්සස්‍ය භාගීව එව ච;
අලර්කෝ රාජපුත්‍රත්‍රඃතු රාජා සනනාතිමාන් භූවි,
ඉහයස්‍ය තු දායාද්‍යං හෘතවාන් වෛ මහීපතිඃ;
ආජහ්‍රෙ පිතෘ දායාද්‍යං දිවොදාසහෘතං බලාත්,
භද්‍රශ්‍රෙන්‍යස්‍ය පුත්‍රෙණ දුර්මෙන මහාත්මනා;

නරාධිප, මහරජ; මහාත්මනා, උතුම් සිත්ඇත්තාවූ; මතිමතා, නුවණැත්තාවූ; නිකෘතෙනන, නිකුමහ විසින්; වර්ෂසහස්‍රං අවිරුදු දහසක් මුදුල්ලෙහි; ශුනාඃභවිත්‍රි ඉති, සිස්වන්නියයි; සා, ඒ නුවරතොමෝ; ශප්තාහි, ශාපකරණලද්දීය, තඃඃං, ඒ නුවරට; ශප්තමාත්‍රායානහු, ශාපකරණලදකල්හි; දිවොදාසඃ ප්‍රජේශ්වරඃ, දිවොදාස රජතෙම; විෂයානෙන, දෙශය කෙළවරෙහි; රම්‍යාං, සිත්කලුවූ; ගොමත්‍යාඃ පුරීං, ගොමතීනම් නුවරට; සනනිවෙශයත්, ප්‍රවෙශවූයේය. දිවොදාසඃ ප්‍රජේශ්වරඃ, දිවොදාස රජතෙම; උත්තම ධර්ණිනාම්, උතුම් සිත්ඇත්තාවූ; භද්‍රශ්‍රෙන්‍යස්‍ය, භද්‍රශ්‍රෙන්‍යයාගේ; පුත්‍රාණාම් ශතම්, පුතුන් සියයක්; හත්වා, නසා; නිවෙශයාමාස, විසූයේය. දිවොදාසස්‍ය, දිවොදාසගේ; පුත්‍රඃතු, පුත්‍රයෙමවනාහි; විරඃ, ශූරවූ; ප්‍රතර්දනඃ රාජා, ප්‍රතර්දන රජවූයේය. ප්‍රතර්දනස්‍ය, ප්‍රතර්දනගේ; වත්සස්‍යඃ, වත්සයද; භාගීවඃ එව, 'භාගීවදැයි; වෞපුත්‍රොත්‍රා, පුත්‍රයෝ දෙදෙනෙක්වූවෝය. අලර්කඃ රාජපුත්‍රඃතු, අලර්කනම් රාජපුත්‍රයෙමවනාහි; භූවි, ලොකයෙහි; මහීපතිඃ, පෘථිවීශ්වරවූ; සනනාතිමාන්රාජා, සනනාතිමත් රජවූයේ; ඉහයස්‍ය, ඉහය රජහුගේ; දායාද්‍යං, අයිතිවූ දෙශය; හෘතවාන්වෛ, පැහැරගත්තේවේ. දුර්මෙන, මදිනයකළ නොහැක්කාවූ; මහාත්මනා, පූජ්‍යවූ; භද්‍රශ්‍රෙන්‍යස්‍ය පුත්‍රෙණ, භද්‍රශ්‍රෙන්‍යගේ පුත්‍රයා විසින්; බලාත්, බලය හෙතුකොටගෙණ; දිවොදාසහෘතං, දිවොදාස විසින් පැහැරගන්නාලද්දවූ; පිතෘදායාද්‍යං, පියාගේ දෙශය; ආජහ්‍රෙ, ගන්නාලැබුයේය.

Digitized by Google

මහාවියහීත්, මහාවියහී කෙරෙන්; උරුක්ෂයඃනාමපුත්‍රඃ, උරුක්ෂය යන නම්ඇති පුත්‍රයෙක්; අභූත්, වූයේය. තස්‍ය, ඒ උරුක්ෂයහට; ත්‍රයඃකරුණ-පුෂ්කරිණෑ, ත්‍රයඃකරුණ-පුෂ්කරින් යන දෙදෙනඳ; කපිඤ්ඣ, කපිඳයන; පුත්‍රත්‍රයම්, පුත්‍ර තුන්දෙනෙක්; අභූත්, වූයේය. තත්ත්‍රිතයම්අපි, ඒ තුන්දෙනම; පඤ්චාත්, මැහකාලයෙහි; විප්‍රතාම් උපජගාම, බ්‍රාහ්මණ බවට පැමිණියේය.

---

18. මොහුගේ නාමය වාග්‍යපුරාණයෙහි, දුර්ක්ෂය-කියාද, මත්ස්‍යපුරාණයෙහි-උරුක්ෂත්-කියාද, භාගවත්පුරාණයෙහි-දුරත්‍යක්ෂය-කියාද, දක්නාලැබෙත්.

19. මත්ස්‍යපුරාණයෙහි මොවුන් තුන් දෙනා සඳහා, උරුක්ෂඃ සුතාඃහ්‍යෙතෙ සප්තේව බ්‍රාහ්මණ්‍යඃ ගතාඃ, උරුක්ෂඃ, උරුක්ෂත්ගේ; සුතාඃ, පුත්‍රවූ; එතෙස ප්‍රේහි, මොහු සියල්ලෝවනාහි; බ්‍රාහ්මණ්‍යඃ, බ්‍රාහ්මණ බවට, ගතාඃ, ගියෝයි.

කාවෂ්නාඃ තු චරාඃහ්‍යෙතෙ ත්‍රයඃ ප්‍රොක්තා මහර්ෂයඃ, ගර්ගාඃ සංඛෘතයඃ කාවෂ්නඃ ඍත්‍රොඃපනා විප්‍රතයඃ; ගර්ගාඃ, ගර්ගයෝද; සංඛෘතයඃ, සංඛෘතිහුද; කාවෂ්නඃ, කවිහු ද යන; මහර්ෂයඃ, මහාඍෂිවූ; ඍඃත්‍රොපෙතාඃ, ඍත්‍රිය ජාතියෙන් යුත්; විප්‍රතයඃ, බ්‍රාහ්මණ්‍යඃගොත්‍රඃ ඇත්තාහුයයි; ප්‍රොක්තාඃ, කියනලද්දාවූ; එතෙත්‍රයඃහි, මොහු තුන්දෙනවනාහි; කාවෂ්නාඃනුචරාඃ, කවීන් අතුඃරන් ප්‍රධානවෙත්.

දිවොදාසෙන බාලෙන භෘණයා ස විසර්ජිතාඃ,
අඞ්ගාරථෝ නාම නෘපඃ සුතෝ භීමරථස්‍ය වෛ;
අලර්කඃ කාශිරාජ්‍යන්තු බ්‍රහ්මණ්‍යඃ සත්‍යසඞ්ගරඃ,
ෂෂ්ටිං වර්ෂසහස්‍රාණි ෂෂ්ටිං වර්ෂශතානි ච;
තාඩකාසිත් සුමහද්‍රාජ්‍යං රූපයෞවනශාලිනාඃ,
යුවා රූපෙණ සම්පන්නඃ ආසීත් කාශිඃකුලොද්වහඃ;
ලොපාමුද්‍රාප්‍රසාදෙන පරමායුරවාප සඃ,
වයසොනෙන මහාබාහුඃ හත්වා ක්ෂෙමකරාක්ෂසම්;

දිවොදාසෙන, දිවොදාස විසින්; බාල ඉති, ලදරුයයි භෘණයා, කරුණාවෙන්; විසර්ජිතඃ, හැරදමනලද්දාවූ; භීමරථස්‍ය, භීමරථගේ; සුතඃ, පුත්‍රවූ; අඞ්ගාරථඃනාම, අඞ්ගාරථනම්; නෘපඃ, මිනිසුන්රක්නාවූ; සඃඅලර්කඃකාශිරාජ්‍යඃතු, ඒ අලර්කනම් කාශිරජවනාහි; බ්‍රාහ්මණ්‍යඃ, බ්‍රාහ්මණධර්මයෙහි පිහිටියාවූ; සත්‍යසඞ්ගරඃ, සුකතියව අවිරුඬ යුද්ධඇතිවූයේය. රූපයෞවනශාලිනඃ, රූපයෙන් හා තරුණභාවයෙන් යුක්තවූ; තස්‍ය, ඒ අලර්ක රජතුගේ; සුමහද්‍රාජ්‍යං, අතිශයින් මහත් දෙයඃ; ෂෂ්ටිංවර්ෂසහස්‍රාණි, අවිරුදු සැටදහසක්ද; ෂෂ්ටිංවර්ෂශතානිච, අවිරුදු හදුහක්ද; ආසීත්, වූයේය. කාශිකුලොද්වහඃ, කාශිරජවංශය උසුලන්නාවූ; සඃ, ඒ රජතෙම; යුවා, තරුණවූයේ; රූපයෞවනසම්පන්නඃ, රූපයෙන් යුතුකවූයේ; ආසීත්, වූයේය. ලොපාමුද්‍රාප්‍රසාදෙන, අගස්ත්‍ය ඍෂි තාපසීවගේ අනුකම්පාවෙන්; පරමායුඃ, පරමායුෂ්කම; අවාප, ඇතිවූයේය. මහාබාහුඃ, බලවත්වූ අතුඇත්තාවූ; නෘපඃ, රජතෙම; වයසඃඒනෙත, ආයුෂයාගේ අවසානයෙහි; ක්ෂෙමකරාක්ෂසම්, ක්ෂෙමකරාක්ෂසයා; හත්වා, නසා;

Digitized by Google

වෘහත්ක්ෂත්‍රස්‍ය, වෘහත්ක්ෂත්‍ර රජතුගේ පුත්‍රතෙම; සුහොත්‍රා, සුහොත්‍රනම් වූයේය. සුහොත්‍රාත්, සුහොත්‍ර කෙරෙන්; 20 යෑ, යම් රජෙක්තෙම; ඉදම්හස්තින පුරම්, මේ හස්තිනාපුරනම් නුවර; ආරූපයාමාස, නැගුයේද; හස්ති, ඒ හස්තින්නම් පුත්‍ර ගෙන් වූයේය. *

---

20. සුහොත්‍ර බ්‍රහ්මණ්‍යුගේ පුත්‍රයායයි මහාභාරතයෙහි කියනලදී, නවත් තැ සෙක්හි අජමීඪගේ පියායයි කියනලදී,

වෙනත් ස්ථානයෙක්හි හස්තින්ගේ පුත්‍ර යයි කියනලදී.

රම්‍යං නිවේශයාමාස පුරීං වාරණසාහ්වයං නෘපඃ,
අලර්කීඃය තු දුයාදඃ ක්ෂේමකෝ නාම පාර්ථිවඃ;
සුනීථස්‍ය තු දුයාදඃ ක්ෂේමෝ නාම මහායශාඃ,
ක්ෂේමස්‍යාඃය කෙතුමාන් පුත්‍රෝ විජිකෙතුඃතාතෝ භවත්;
විජිකෙතෝඃසුතු දුයාදෙ විභූනීාම ප්‍රජෙශ්වරඃ,
අනනීාඃසුතු විභෝඃ පුත්‍රාඃ සුකුමාරඃතාතෝ භවත්;
සුකුමාරඃය පුත්‍රඃසුතු සත්‍යකෙතුර්මහාරථඃ,
සුතෝ භවන් මහාතෙජෝ රාජාපරමධාර්මිකඃ;
චතුසඃය චතුසඃභූමිඃසුතු භාගීභූමිඃසුතු භාගීවාන්,
එතෙ තඞ්ගිරසඃ පුත්‍රාඃ ජාතා වංශෙඨ භාගීවෙ,
බ්‍රාහ්මණාඃ ක්ෂත්‍රියා වෛශ්‍යාඃ ශූද්‍රාශ්ච භරතර්ෂභ,

රම්‍යං, සිත්කලුවූ; බාරණසීංපුරීං, බරණැස් නුවරට; නිවේශයාමාස, ප්‍රවෙශවූවේය. අලර්කීඃය තු, අලර්ක්ගේවනාහි; දුයාදඃ, පුත්‍රතෙම; ක්ෂේමකොනාමපාර්ථිවඃ, ක්ෂේමකනම් රජවූයේය. සුනීථස්‍යතු, සුනීථගේවනාහි; දුයාදඃ, පුත්‍රතෙම; මහායශාඃ, මහත් කීර්තිඃඇත්තාවූ; ක්ෂේමඃනාම, ක්ෂේමඃනම්වූයේය. ක්ෂේමඃස්‍ය, ක්ෂේමඃගේ; පුත්‍රඃ, පුත්‍රතෙම; කෙතුමාන්, කෙතුමත්නම් වූයේය. තතඃ, ඔහු කෙරෙන්; විජිකෙතුඃ, විජිකෙතුතෙම; අභවත්, වූයේය. විජිකෙතෝඃතු, විජිකෙතුහුගේ; දුයාදඃ, පුත්‍රතෙම; ප්‍රජෙශ්වරඃ, ලොවට ශ්‍රෙෂ්ඨවූ; විභූඃනාම, විභූනම්වූයේය. විභෝඃ, විභූහුගේ; පුත්‍රඃ, පුත්‍රතෙම; අනනීාඃ, අනනීානම්වූයේය. තතඃ, ඔහුකෙරෙන්; සුකුමාරඃඅභවත්, සුකුමාරඃතෙම වූයේය. සුකුමාරඃය, සුකුමාරහුගේ; පුත්‍රඃතු, පුත්‍රතෙමවනාහි; මහාරථඃ, යුධයෙහි දක්ෂවූ; සත්‍යකෙතුඃ, සත්‍යකෙතුනම් වූයේය. මහාතෙජෝ, මහත් තෙජස්ඇත්තාවූ; පරමධාර්මිකඃ, අතිශයින් සුවරිතයෙහි පිහිටියාවූ; රාජා, රජතෙම; සුතඃඅභවත්, පුත්‍රවූයේය. චත්සඃය තු, චත්සඃගේ ඝානයවනාහි; චත්සඃභූමිඃ, චත්සඃභූමියවිය. භාගීවාන්තු, භාගීවකෙරෙන්වනාහි; භාගීවභූමිඃ, භාගීවභූමිය විය. භරතර්ෂභ, භරතොත්තමය, බ්‍රාහ්මණාඃ, බ්‍රාහ්මණවූද; ක්ෂත්‍රියාඃ, ක්ෂත්‍රියවූද; වෛශ්‍යාඃ, වෛශ්‍යවූද; ශූද්‍රාඃච, ශූද්‍රවූද; අඞ්ගිරසඃ, අඞ්ගිරස්හුගේ; පුත්‍රාඃ, පුත්‍රාවූ; ඒතෙතු, මොහුවනාහි; භාගීවෙවංශෙ, භාගීව වංශයෙහි; ජාතාඃ, උපන්නාහුවෙත්.

* හරිවංශයෙහි.

සුහොත්‍රස්‍ය වෘහත් පුත්‍රෝ වෘහතාඃසුතඃ ත්‍රයඃ;
අජමීඪඃ විමීඪඃච පුරුමීඪඃච වීර්‍යවාන්,
අජමීඪස්‍ය පත්නාඃතු නීලෝ වෛ යශසාන්විතාඃ,
නීලී ච කෙශිනීවෛව ධූමිනී ච වරාඞ්ගනා,
අජමීඪස්‍ය කෙශිනාඃ ජ්‍යෙ ජහ්නුඃ ප්‍රතාපවාන්;

Digitized by Google

අජමීඪපුරුමීඪාඝ්‍රයො ඔඝකිනඝතනයාඃ අජමීඪාත් කාණ්වඃ කණ්වානෙමඛානිවිඪීතාඃ කාණ්වායනා වීජාඃ අජමීඪඔඝනාඝඃ පුතොත්‍රා බෘහදිඡු බෘහදිඡොවිහද්වසු ඝතාශ්ව වෘහත්කර්‍මා තඝාජඪයදුථඝතොපි විශ්වජීත් තත්‍රඃ සෙනාජීත් රුචිරාශ්ව කාශ්‍යදෘඪධනුර්විඪඝ හස්‍තඝංඡූඃ සෙනාජීතඃ පුත්‍රාත්‍රාඃ රුචිරාශ්වතඃ පෘථුසෙනඝයඝාත් පාරඃ පාරනෙනීපඝතඥෙකශතං පුත්‍රාණාං තොඡාං ප්‍රධානඃ කාම්පිල්‍යඛිපතිඃ ඝමරඃ,

---

ජහ්නොඝ්‍රතු දයිතඃ පුතොත්‍රා අජකො නාම වියඊවාන්,
අජකඝ්‍ය තු දුයාදෙ, බලාකාශෙව්‍වා මහිපතීඃ;
වභූව මෘගයාශීලඃ කුශිකඝාඝ්‍ය චාත්මජඃ,
පහ්ලවෛඃ සහ සංවෘඪ්‍ඪො රාජ වනාචරෛඝාදෘ;
කුශිකාඝ්‍රතු තාපයෙනාපෙ පුත්‍රාත්‍රාම්ඳ්‍රඝමප්‍රභම්,
ලභෙයමිති තාං ශක්‍රාත්‍රාඝ්‍යාදහෙතඝ ජඥිවාන්;

සුභොත්‍රඝ්‍ය, සුභොත්‍රගේ; පුත්‍රඃ, පුත්‍රා තෙම; වඃහත්, වඃහත්නම් වූගේය. වඃහ තඃ, වඃහත්ත්‍රගේ; අජමීඪඃ, අජමීඪද; විමීඪඃ, විමීඪද; වියඊවාන්, ශක්තිමත්වූ; පුරුමීඪඃව, පුරුමීඪද යන; ත්‍රයඃතනයාඃ. පුත්‍රඃයෝ තුන්දෙනෙක්වූවෝය. අජමීඪ ඝ්‍ය, අජමීඪහට; යශඝාඃචිතාඃ, ඝමපත් ඇත්තාවූ; නිලිනීව, නිලිනීද; කෙශිනීව එව, කෙශිනීද; ධූම්නීවවිරාඪඛනා, උතුම් ස්ත්‍රියක්වූ ධූම්නියද යන; තිස්‍රඃපතඝ්‍යඃ, දෙවිඳුතුන්දෙනෙක්වූවෝය. අජමීඪඝ්‍ය, අජමීඪගේ පුත්‍රවූ; ප්‍රතාපවාන්, තෙජස් ඇත්තාවූ; ජහ්නුඃ, ජහ්නුතෙම; කෙශි නඝඃ, කෙශිනීනම් බිසවකෙරෙහි; ජ ඥෙ, උපන්නේය. ජහ්නොඃත්‍රු, ජහ්නුගේ වනාහි; දයිතඃපුත්‍රඃ, ප්‍රියපුත්‍රතෙම; වියඊ වාන්, වියඊඇත්තාවූ; අජකඃනාම, අජ කනම්වූයේය. අජකඝ්‍ය, අජකගේ; දුයා දඃතු, පුත්‍රඝාවනාහි; බලාකාඃඛඃමහිපතිඃ, බලාකාඝ්‍රව රජවූයේය. තඝ්‍යඃආත්මජඃ, ඔහුගේ පුත්‍රතෙව; කුශිකඃ, කුශිකනම් වූගේ; මෘගයාශීලඃ, ඔවිපාවුන් මැරීම ස්වභාවඃකොට ඇත්තේ; බහුව, වූයේය. වනචරෛඃ, වනයෙහි හැසිරෙන්නාවූ; ප හ්ලවෛඃසහ, පහලවදෙශවාසින්හා සම ඟ; සංවෘඪඃ, වෘද්ධනාවූ; කුශිකඃරාජ, කුශි කරජතෙම; ඉන්‍ද්‍රසමප්‍රභඃ, ශක්‍රයාහා සමා නවූ ශොභාඃඅැති; පුත්‍රඃ, පුත්‍රයකු; ලභෙ යංඉති, ලබන්නෙමියි; තදෘ, එකල්හි; තපසෙතාපෙ, තපස්කෙළේය. ශක්‍රඃ, ශක්‍ර තෙම; ත්‍රාඝාත්, යාගඔහුකොටගෙණ; තංඅභ්‍යඝ්‍යඃ, ඔහු ඉදිරියට පැමිණ; ජඥි වාන්, උපන්නේවේ.

Digitized by Google

වෘහත්ක්ෂත්‍රස්‍ය, වෘහත්ක්ෂත්‍ර රජතුගේ පුත්‍රතෙම; සුහොත්‍රා, සුහොත්‍රානම් වූයේය. සුහොත්‍රාත්, සුහොත්‍ර කෙරෙන්; 20 යෑ, යම් රජෙක්තෙම; ඉදම්හස්තීන සුවච, මේ හස්තිනාපුරනම් නුවර; අරොපයාමාස, නැගුවේද; හස්ති, ඒ හස්තින්නම් පුත්‍ර ගෙන් වූයේය. *

---

20. සුහොත්‍ර බ්‍රහ්මණයුගේ පුත්‍රයායයි මහාභාරතයෙහි කියනලදී, තවත් හැ සෙක්හි අජමීඪගේ පියායයි කියනලදී,

වෙනත් ස්ථානයෙක්හි හස්තින්ගේ පුත්‍ර යයි කියනලදී.

රම්‍යං නිවෙශයාමාස පුරීං වාරණසීං නාමඃ,
අලර්කස්‍ය තු දායාදඃ ක්ෂෙමකෝ නාම පාර්ථිවඃ;
සුනීථස්‍ය තු දායාදඃ ක්ෂේත්‍රමෝ නාම මහායශාඃ,
ක්ෂෙමාස්‍යස්‍ය කෙතුමාන් සුත්‍රෝ වර්‍ධකෙතුසුතෝ භවත්;
වර්‍ධකෙරාත්මජස්තු දායාදෙ විභූනාම ප්‍රජෙශ්වරඃ,
ආනර්තීයස්තු විභෝඃ පුත්‍රස්තූ සුකුමාරසුතෝ භවත්;
සුකුමාරස්‍ය පුත්‍රස්තු සත්‍යකෙතුර්මහාරථඃ,
සුතෝ භවන් මහාතෙජෝ රාජපරමධාර්මිකඃ;
චත්‍රසස්‍ය චත්‍රභූම්‍යස්තු භාගීභූම්‍යස්තු භාගීවාන්,
එතෙ වඞ්ගිරසඃ පුත්‍රා ජාතා වංශෙථ භාගීවෙ,
බ්‍රාහ්මණඃ ක්ෂත්‍රියා වෛශ්‍යාඃ ශූද්‍රාශ්ච භරතර්ෂභ,

රම්‍යං, සිත්කලුවූ; බාරණසීංපුරීං, බරණැස් නුවරට; නිවෙශයාමාස, ප්‍රවෙශවූයේය. අලර්කස්‍යතු, අලර්කගේවනාහි; දායාදඃ, පුත්‍රතෙම; ක්ෂෙමකානාමපාර්ථිවඃ, ක්ෂෙමකනම් රජවූයේය. සුනීථස්‍යතු, සුනීථගේවනාහි; දායාදඃ, පුත්‍රතෙම; මහායශාඃ, මහත් කීර්තිඇත්තාවූ; ක්ෂෙමඃනාම, ක්ෂෙමඃනම්වූයේය. ක්ෂෙමස්‍යස්‍ය, ක්ෂෙමඃගේ; පුත්‍රඃ, පුත්‍රතෙම; කෙතුමාන්, කෙතුමත්නම් වූයේය. තතඃ, ඔහු කෙරෙන්; වර්‍ධකෙතුඃ, වර්‍ධකෙතුතෙම; අභවත්, වූයේය. වර්‍ධකෙරෝඃතු, වර්‍ධකෙතුගේ; දායාදඃ, පුත්‍රතෙම; ප්‍රජෙශ්වරඃ, ලොවට ශ්‍රෙෂ්ඨවූ; විභූඃනාම, විභූනම්වූයේය. විභෝඃ, විභූහුගේ; පුත්‍රඃ, පුත්‍රතෙම, ආනර්තීයඃ, ආනර්තීයනම්වූයේය. තතඃ, ඔහුකෙරෙන්; සුකුමාරඃඅභවත්, සුකුමාරතෙම වූයේය. සුකුමාරස්‍ය, සුකුමාරහුගේ; පුත්‍රඃතු, පුත්‍රතෙමවනාහි; මහාරථඃ, යුධයෙහි දක්ෂවූ; සත්‍යකෙතුඃ, සත්‍යකෙතුනම් වූයේය. මහාතෙජෝ, මහත් තෙජස්ඇත්තාවූ; පරමධාර්මිකඃ, අතිශයින් සුවරිතයෙහි පිහිටියාවූ; රාජ, රජතෙම; සුතඃඅභවත්, පුත්‍රවූයේය. චත්‍රසස්‍යතු, චත්‍රසගේ ස්ථානයවනාහි; චත්‍රසභූම්‍යඃ, චත්‍රසභූමියවිය. භාගීවාන්තු, භාගීවකෙරෙන්වනාහි; භාගීවභූම්‍යඃ, භාගීවභූමිය විය. භරතර්ෂභ, භරතොත්තමය, බ්‍රාහ්මණඃ, බ්‍රාහ්මණවූද; ක්ෂත්‍රියාඃ, ක්ෂත්‍රියවූද; වෛශ්‍යාඃ, වෛශ්‍යවූද; ශූද්‍රාශ්ච, ශූද්‍රවූද; අඞ්ගිරසඃ, අඞ්ගිරස්හුගේ; පුත්‍රාඃ, පුත්‍රාවූ; ඒතෙතු, මොහුවනාහි; භාගීවෙවංශෙ, භාගීව වංශයෙහි; ජාතාඃ, උපන්නාහුවෙත්.

* හරිවංශයෙහි.

සුහොත්‍රස්‍ය වෘහත් පුත්‍රෝ වෘහත්ක්ෂත්‍රනාමයාඃසුත්‍රයාඃ;
අජමීඪෝ විමීඪශ්ච පුරුමීඪශ්ච වීර්‍යවාන්,
අජමීඪස්‍ය පත්නාඃතු නීලෝ වෛ යශසාන්විතාඃ,
නීලී ච කෙශිනීවෛව ධූමිනී ච වරාඞ්ගනා,
අජමීඪස්‍ය කෙශිනාඃ ජඥෙ ජහ්නුඃ ප්‍රතාපවාන්;

Digitized by Google

අජමීඪපුරුමීඪාඃත්‍රයො ඔඝතිනඝතනායාඃ අජමීඪාත් කණ්වඃ කණ්වානෙමඛානිජිහීතඃ කණ්වායනා ජිජ්‍ඃ අජමීඪඝතනාඃ පුතොත්‍රා බෘහදිශු බෘහදිශොවිහද්වසු සතාශ්ව වෘහත්කර්‍මා තඝාජ්‍යඤ්‍රථඝතොපි විශ්වජිත් තතඃ සෙනාජිත් රුචිරාශ්ව කාශ්‍යදෘඪධනුර්වීරඝ හස්තිසංඥඃ සෙනාජිතඃ පුත්‍රාත්‍රඃ රුචිරාශ්වතඃ පෘථුසෙනඝතඝමාත් පාරඃ පාරනෘපඝතඥෙයකශතං පුත්‍රාණාං තොෂාං ප්‍රධානඃ කාම්පිලඛ්‍යධිපතිඃ සමරඃ,

---

ජහ්නොඃත්‍රු දයිතඃ පුතොත්‍රා අජකො නාම වියශ්වීවාන්,
අජකඝ්‍ය තු දයාදෙ බලාකාශ්වො මඟිපතිඃ;
වභූව මෘගයාශීලඃ කුශිකඝාඝ්‍ය චාත්මජඃ,
පහ්ලවෛඃ සහ සංවෘඪො රජා වනචරෛඝතද;
කුශිකාඃත්‍රු තපයෙතපෙ පුත්‍රාත්‍රාම්ඳ්‍රසමප්‍රභම්,
ලහෙයමිති තං ශක්‍රත්‍රාඃත්‍රාදහෙතඃ ජඥිවාන්;

සුහොත්‍රඝ්‍ය, සුහොත්‍රගේ; පුත්‍රඃ, පුත්‍රඃ තෙම; වඃහත්, වඃහත්නම් වූයේඝ. වඃහතඃ, වඃහත්වගේ; අජමීඪඃ, අජමීඪද; විමීඪඃ, විමීඪද; වියශ්වීවාන්, ශක්තිමත්වූ; පුරුමීඪඃව, පුරුමීඪද යන; ත්‍රයඃතනඃයඃ. පුත්‍රඃයෝ තුන්දෙනෙක්වූවෝඝ. අජමීඪඝ්‍ය, අජමීඪගේ; ඝඝඃඃඥිතඃ, සමපත් ඇත්තාවූ; නිලිනීව, නිලිනීද; කෙඝිනීව එව, කෙඝිනීද; ධූම්නීවවිරාඪඛනා, උතුම් ස්ත්‍රියක්වූ ධූම්නියද යන; තිත්‍රඃපතඝ්‍යඃ, දෙවිවුතුන්දෙනෙක්වූවෝඝ. අජමීඪඝ්‍ය, අජමීඪගේ පුත්‍රවූ; ප්‍රතාපවාන්, තෙජස් ඇත්තාවූ; ජහ්නුඃ, ජහ්නුතෙම; කෙඝිනඝඃ, කෙඝිනිනම් බිසවකෙරෙහි; ජඥ, උපන්නේඝ. ජහ්නොඃත්‍රු, ජහ්නුගේ වනාහි; දයිතඃපුත්‍රඃ, ප්‍රියපුත්‍රතෙම; වියශ්වීවාන්, වියශ්වීඇත්තාවූ; අජකඃනාම, අජකනම්වූයේඝ. අජකඝ්‍ය, අජකගේ; දයාදඃතු, පුත්‍රයාවනාහි; බලාකාශ්වඃමඟිපතිඃ, බලාකාශ්වරජවූයේඝ. තඝඃඃත්මජඃ, ඔහුගේ පුත්‍රතෙව; කුශිකඃ, කුශිකනම් වූගේ; මෘගයාශීලඃ, සිවිපාවුන් මැරීම සවභාවඃකොට ඇත්තේ; බභූව, වූයේඝ. වනචරෛඃ, වනඝෙහි හැසිරෙන්නාවූ; පහ්ලවෛඃසහ, පහලවදෙශවාසින්හා සමඟ; සංවෘඪඃ, වෘඪුනාවූ; කුශිකඃරාජා, කුශිකරජතෙම; ඉන්ද්‍රසමප්‍රභඃ, ශක්‍රයාහා සමානවූ ශොභාඃඇති; පුත්‍රඃ, පුත්‍රයකු; ලහෙයඃඉති, ලබන්නෙමියි; තද, එකල්හි; තපඃතෙපෙ, තපස්කෙළේඃ. ශක්‍රඃ, ශක්‍රතෙම; ත්‍රාඃත්, යාගඃහෙතුකොටඃගෙඝ, තඃඅඝඃඝඃ, ඔහු ඉදිරියට පැමිණ; ජඥිවාන්, උපන්නේවේ.

Digitized by Google

හස්තිනඃ, හස්තිනාරපුරාධිපතුඃගේ; අජමීඪවිමීඪපුරුමීඪඃ, අජමීඪය 21-විමීඪය-පුරුමීඪය-යන; තුයඃතනයායඃ, පුත්‍රයෝ තුන්දෙනෙක් වූවෝය. අජමීඪාත්, අජමීඪකෙරෙන්; කණ්වඃ, කණ්වනම් පුත්‍රයෙක් වූයේය. කණ්වාත්, කණ්වකෙරෙන්; යතඃ, යමෙක් කෙරෙන්; කණ්වායනාඃජාඃ, කණ්වායන නම් බ්‍රාහ්මණයෝ වූවෝද; මෙඛාතිථිඃ, ඒ මෙඛාතිථිනම් කුමාරතෙමවූයේය. අජමීඪසඃ, අජමීඪහට; බෘහදිෂුඃ, බෘහදිෂුනම්; අනඃසුත්‍රඃ, අනික් පුත්‍රයෙක් වූයේය. බෘහදිෂොඃ, බෘහදිෂුහට; බෘහද්වසුඃ, බෘහද්වසුනම් පුත්‍රයෙක් වූයේය. 22 තතඃව, ඒ බෘහත්වසුකෙරෙන්ද; වඃහත්කර්මා, වඃහත්කර්මන්නම් පුත්‍රයෙක් වූයේය. 23

---

21. මේතෙම සුහොත්‍රගේ පුත්‍රයායයි මහාභාරතයෙහි එස්තැනෙක්හිද, එහිම වෙන ස්ථානයක්හි හස්තීන්ගේ පුත්‍රයායයිද කියනලදී.

22. මේ නාමය භාගවත්පුරාණයෙහි වෘහද්ධනුෂ් කියාද, හරිවංශයෙහි වෘහද්ධර්මන් කියාද දක්නාලැබේ.

23. මේ නාමය භාගවත්පුරාණයෙහි වෘහද්ධනුෂ් කියාද, හරිවංශයෙහි වෘහද්ධර්මන් කියාද දක්නාලැබේ.

සහාධිරහවද්‍රාජ මඝවාන් කෞශිකඃ සවයම්,
විශ්වාමිත්‍රායතු ගාධෙයෝ රාජ විශ්වරථසහාද;
විශ්වකෘදේවිශ්වජිවෛවව තථා සත්‍යවතීනාඋ,
සෘචිකාරජ්ජමදහනියතු සත්‍යවත්‍යඃමජායත;
විශ්වාමිත්‍රස්‍ය තු සුතා දෙවරාතාදයඃ සමෘතාඃ,
ප්‍රඛ්‍යතාඃත්‍රිෂු ලොකෙෂු තෙෂාං නාමානි මෙ ශෘණු;
දෙවශ්‍රවාඃ කතිශෛවව යඝාත් කාත්‍යායනාඃ සමෘතාඃ,
ශාලාවත්‍යඃ ක්‍රිරණ්‍යඃක්ෂෝ රෙණෞජි ඉඳ ථ රෙණුමාන්;

මඝවාන්, ශක්‍රතෙම; ඝඃයං, තෙමේ; කෞශිකඃ, කෞශිකවූගේ; සඃගාධිඃරාජ අහවත්, ඒ ගාධිරජවූයේය. තදඃ, එකල්හි; ගාධෙයඃරාජ, ගාධිගේ පුත්‍රවූ රජතෙම; විශ්වාමිත්‍රඃ, විශ්වාමිත්‍රවූ; විශ්වරථඃ, විශ්වරථ වූයේය. නඃප, මහරජ; විශ්වකෘත්විශ්වජිත්වඑව, විශ්වකෘත් විශ්වජිත් යන දෙදෙනද, තථා, එසේම; සත්‍යවතී, සත්‍යවතීද ගාධිහට වූයේය. සඃවිකාත්, සඃවිකකෙරෙන්; සත්‍යවත්‍යඃං, සත්‍යවතිය කෙරෙහි; ජමදග්නිඃ, ජමදග්නිතෙම; අජායත, උපන්නේය. ත්‍රිෂුලොකෙෂු, තුන්ලොකයන්හි; ප්‍රඛ්‍යතාඃ, ප්‍රසිද්ධවූ; දෙවරාතාදයඃ, දෙවරාතාදීහු; විශ්වාමිත්‍රස්‍ය, විශ්වාමිත්‍රගේ; සුතාඃසමෘතාඃ, පුත්‍රයෝ දන්නාලද්දහුයි. තෙෂාං, වචුන්ගේ; නාමානි, නාමයන්; මෙ, මාගේ කීමෙන්; ශ්‍රෘණු, අසව. කාත්‍යායනාඃ, කාත්‍යායනයෝ; යඃමාත්, යමෙක්කෙරෙන්; සමෘතාඃ, උපන්නාහුයයි දන්නාලද්දහුද; දෙවශ්‍රවාඃ, ඒ දෙවශ්‍රවස්ද; කතිශවඑව, කතිදවූයේය. ශාලාවත්‍යඃ, ශාලාවතිහට; ක්‍රිරණ්‍යඃක්ෂඃ, ක්‍රිරණ්‍යඃක්ෂද; අථ, නැවත; රෙණෞ, රෙණුහට; රෙණුමාන්, රෙණුමත්ද; ජඥෙ, උපන්නේය.

Digitized by Google

තස්මාත්, ඒ විෘහත්කර්මින් කෙරෙන්; ජයද්‍රථඃ, ජයත්‍රථනම් පුත්‍රයෙක්වූයේය. 24 තතඃඅපි, ඒ ජයත්‍රථ කෙරෙන්ද; විශ්වජීත්, විශ්වජීත්නම් කුමාරයා වූයේය. 25 තතඃ, ඒ විශ්වජීත් කෙරෙන්; සෙනාජිත්, සෙනාජිත්නම් පුත්‍රයෙක් වූයේය. සෙනාජිතඃ, සෙනාජිත්හුගේ; පුත්‍රාඃ, පුත්‍රයෝ; රුචිරාශ්වකාශ්‍යදෘඪධනුශ්චිත්සහනුසංඥාඃ, රුචිරාශ්වය 26-කාශ්‍යය 27-දෘඪධනුෂ්ය 28-චිත්සහනු 29-යන නම් ඇත්තාහු වෙත් රුචිරාශ්වතඃ, රුචිරාශ්වන් කෙරෙන්; පෘථුසෙනඃ, පෘථුසෙනනම් පුත්‍රයෙක් වූයේය. තස්මාත්, ඒ පෘථුසෙන කෙරෙන්; පාරඃ, පාරනම් පුත්‍රයෙක් වූයේය පාරත්, පාර කෙරෙන්; නීපඃ, නීපනම් පුත්‍රයෙක් වූයේය. තස්‍ය, ඒ නීපහට; පුත්‍රාණාම්, පුත්‍රයන්ගේ; එකශතම්, සියයෙක් වූයේය. තෙෂාම්, ඔවුන්ට; කාම්පිල්‍යාධිපතීඃ, කාම්පිල්‍ය රටට අධිපතිවූ; සමරඃ, සමරතෙම; ප්‍රධානඃ, ප්‍රධානවූයේය.

සමරස්‍යාපි පාරසම්පාරසදශ්වාඃත්‍රයඃ පුත්‍රාඃ පාරාත් පෘථුඃ පෘථෝඃ සුකෘතීඃ සුකෘතොවීක්‍ෂාජ්සතාශ්වාත්තුහෝ යඃ ශුකාදුහිතරං කෘත්විං නාමොපයෙමෙ,

---

24. මේ නාමය හරිවංශයෙහි-සත්‍යජිත්-යි වේ.

25. මේ නාමය මත්ස්‍යපුරාණයෙහි-අශ්වජිත්-කියාද, භාගවත්පුරාණයෙහි-විෂද-කියාද වේ.

26. මේ නාමය-රුචිරාශ්ව-කියා, භාගවත්පුරාණ මත්ස්‍යපුරාණ දෙක්හිද, හරිවංශයෙහි-රුචිර-කියාද වේ.

27. මේ නාමය හරිවංශයෙහි-ශ්වේත කෙතු-යයි කියනලදී.

28. මේ නාමය භාගවත්පුරාණයෙහි-දෘඪහනු-කියාද, මත්ස්‍යපුරාණයෙහි-දෘඪාශ්ව-කියාද, හරිවංශයෙහි-මහිමාර-කියාද දක්නාලැබේ.

29. මේ නාමය භාගවත්පුරාණයෙහි-චිත්ස-කියාද, මත්ස්‍යපුරාණ හරිවංශ දෙක්හි-චිත්සක-කියාද දක්නාලැබේ.

සාඞ්කෘත්‍යොඃ ගාලවෝ රාජන් මෞඝල්‍යශ්චෙති විශ්‍රුතාඃ;
තෙෂාං බන්ධූනි ගොත්‍රාණි කෞශිකානාං මහාත්මනාං,
පාණිනෝ වහ්‍රුවාශ්චෙව බන්ධනප්‍රභෘතයශ්චෙව ච,
පාඨීවා දෙවරාතාශ්ච ශාලඞ්කායනගෞශ්‍රුවාඃ;
ලෞගිත්‍යා යාමදූතාශ්ච තථා කාරීෂයඃ සම්මතාඃ,
විශ්‍රුතාඃ කෞශිකා රාජන් තථාන්‍යෙ ශෛතඛ්වායනාඃ;
සෘෂ්‍යනන්තරවිවාහ්‍යාශ්ච කෞශිකා බහවඃ සම්මතාඃ,
පෞරවස්‍ය මහාරාජ බ්‍රහ්මඛීඃ කෞශිකස්‍ය ච;
සම්බන්ධෝ හ්‍යස්‍ය වංශෙ සමින් බ්‍රහ්මක්ෂත්‍රස්‍ය විශ්‍රුතාඃ,
විශ්වාමිත්‍රාතමජානානතු ශුනඃශෙඵෝ ගෘජඃ සම්මතාඃ;

Digitized by Google

සමරණෙපි, සමරහවද; පාරසම්භාරසදඤ්ඤෝ, පාරය–සම්භාරය–සදඤ්ඤය–යන නම් ඇති; ක්‍රියාපුත්තෝ, පුත්තුගේ තුන්දෙනෙක් වූහේය. පාරත්, පාර කෙරෙන්; පෘදු, පෘථුනම් පුත්තුගෙක් වූහේය. පෘථොෂ්, පෘථුහව; සුකෘතිෂ්. සුකෘතිනම් පුත්තුගෙක් වූහේය. සුකෘතෙෂ්, සුකෘතිහව; විඝ්‍රාජ්, විඝ්‍රාජනම් පුත්තුගෙක් වූහේය. අතඃව්, ඒ විඝ්‍රාජ් කෙරෙන්ද; යෂ්, යමක්නෙම; කෘත්වීංනාම, කෘත්වී යන නම්ඇති, ශුක දුහිතරං, ශුකගේ දුව්කරු; උපයෙමෙ, එළැබිහේද; අනුහෂ්, ඒ අනුහනම් කුමාර නෙම වූහේය.

අනුහාද්ඛ්‍රහ්මදත්තාසතෝ විශ්වක්සේනාසත්‍යෙෂකා
සෙනොතතෝ හලාහලාසත්‍යාතමජෝ විම්බෝ විම්බි
සස්‍ය යවිනරසංඥසතස්‍යාපි ඛෘතිමාංසතතඃ සත්‍යඛෘති
සතතශ්ච දෘඪනෙමිසතඤ්චාවව සුපාශ්වීසතතඃ සුමතිසත
තශ්ච සනාතිමාන් සනාතිමතඃ කෘතෝ භූත් යං
ගිරණ්‍යනාගෝ යොගෞඛ්‍යාපයාමාස යශ්චතුර්විංශතිං
ප්‍රාච්‍යහාමගානාං චකාර සංහිතාං,

අනුහාත්, අනුහ කෙරෙන්; ඛ්‍රහ්මදත්තඃ, ඛ්‍රහ්මදත්ත වූහේය. තතඃ, ඒ ඛ්‍රහ්මදත්ත කෙරෙන්; විශ්වක්සේනඃ, විශ්වක්සේන වූහේය. තස්‍ය, ඒ විශ්වක්සේනගේ පුත්‍රතෙම; උදකසේනඃ, උදකසේන යන නම් ඇතිවූහේය. 30 තතඃ, ඔහුගෙකරෙන්; හලාහලඃ, හලාහලනම් පුත්‍රයෙක් වූහේය. 31 තස්‍යාතමජඃ, ඒ හලාහලගේ පුත්‍රතෙම; විම්බිඃ, විම්බිනම් වූහේය. විම්බිස්‍ය, විම්බිගේ පුත්‍රතෙම; යවිනරසංඥඃ, යවිනර යන නම් ඇත්තේය. තස්‍යාපි, ඔහුගේ පුත්‍රද; ඛෘතිමාන්, ඛෘතිමත්නම් වූහේය. 32

---

30. මේ නම හරිවංශයෙහි–දණ්ඩසෙන–යයි දක්නාලැබේ.

31. මේ නාමය වායුපුරාණයෙහි–හලාක– භාගවත්පුරාණයෙහි–හලද– කියාද දක්නාලැබේ.

32. මේ නාමය භාගවත්පුරාණයෙහි–ඍතිමත්–කියා වේ.

භාඡීවඃ කොශිකත්වං හි ප්‍රාපතඃ ස මුනිපුඞ්ගවඃ,
දෙවරාතාදයශ්චාන්‍යෙ විශ්වාමිත්‍රස්‍ය වෛ සුතාඃ;
දෘශද්වතීසුතශ්චාපි විශ්වාමිත්‍රාතතඃඨඤ්චකඃ,
අෂ්ටකස්‍ය සුතො ලොහිඃ ප්‍රොක්තතා ජහ්නුගණෙෂු මයා;

රාජන්, මහරජ; ඝාඩ්කායස්‍ය, ඝාඩ්කායද; ශාලවඃ, ශාලවද; මෞදගල්‍යශ්ච ඉති, මෞදගල්‍යද යන මොහු; විශ්‍රුතාඃ, ප්‍රසිඛවූවාහුය. මහාත්මනාං, පූජ්‍යවූ; තෙෂාංකොශිකානාම්, ඒ කොශිකයන්ගේ; භොත්‍රාණි, භොත්‍රයෝ; ඛ්‍යාතානි, ප්‍රසිඛවූවාහුයි; පාණිඃ, පාණින්හුද; විහ්‍රවාශ්චඑව, විහ්‍රවයෝද; තථාඑවව, එසේම; ඛ්‍යානජප්‍රභඃ, ඛ්‍යානජප්‍රභයෝද; පාර්ථිවඃ, පාර්ථිවයෝද; දෙවරාතඃව, දෙවරාතයෝද; ශාලඞ්කායනශෞශ්‍රවඃ, ශාලඞ්කායනශෞශ්‍රවයෝද;

Digitized by Google

තතෝ, ඒ ඛෘතීමත් කෙරෙන්; සත්‍යධෘතිං, සත්‍යධෘතිනම් කුමාරයෙක් වූයේය. තතෝච, ඒ සත්‍යධෘති කෙරෙන්ද; දෘඪනෙමිං, දෘඪනෙමිනම් පුත්‍රයෙක් වූයේය. තස්මාත්ච, ඒ දෘඪනෙමි කෙරෙන්ද; සුපාර්ශ්වං, සුපාර්ශ්වනම් කුමාරතෙමෙවූයේය. තතෝ, ඒ සුපාර්ශ්වනම් රජ්ජකෙරෙන්; සුමතිං, සුමතිනම් පුත්‍රයෙක් වූයේය. තතෝච, ඒ සුමති කෙරෙන්ද; සන්නතිමාන්, සන්නතිමත්නම් පුත්‍රයෙක් වූයේය. සන්නතිමතඃ, සන්නතිමත් කෙරෙන්; යං, යමකුව; කිරණ්‍යනාමඃ, කිරණ්‍යනාමතෙම; යොගං, ධ්‍යානය; අධ්‍යාපයාමාස, පුත්‍රත්වයෙළේද; යඃ, යමෙක්තෙම ප්‍රාච්‍යසාමගානාම්, සූචී දිග සාමවේදය පුත්‍රත්වයෙන්නවූන්ගේ; මහෂීංශතිංසංඛ්‍යාන්, සඛ්‍යාත සූවිස්සක්; වකාර, කෙළේද; නාමඃඅඳුත්, ඒ නාමතෙම වූයේය.

නාභාවෙවිවාග්‍රාග්‍යුධෝ යෙන ප්‍රාවුඩ්ඛිණ නිපඤ්ඡයඃ නාභාඃ, උග්‍රාග්‍යුධාත් ක්ෂෙමාඃසාභාත් සුවිරභාඃඃ නාභපර්‍යඃසත තො බහුරථ ඉත්‍යෙතො පෞරවාඃ, අජමීඪ්‍යඃනීලිනීනා මපත්නී තාඃඃං නීලසංඥඃ පුත්‍රෙත්‍රා භවත්, තාඃමාච්ඡා නාතිඃ ශානෙතාඃ සුශානාතිඃ සුශානෙතාඃ පුරුජාත්‍රසභතා ශවක්ෂුඃසභතෙතා හර්‍යශ්වඃසභතඃමානමූඅලඃඃජය වෘහදික්ෂුප්‍රවී රකාංපිල්‍යඃ පඛානාමෙතොඃාං විඥයාඃණං රඤ්ඤයාල මෙතො මත්‍රපුත්‍රා ඉති පිත්‍රාභිහිතා අතඃ පඛාලාඃ,

නාභාත්ච, නාභකෙරෙන්ද; යෙන, යමෙක්තුවිසින්; ප්‍රාවුඩ්ඛිණ, බොහොසෙයින්; නිපඤ්ඡයඃ, නිපයනනම්අඃති ක්ෂත්‍රියවංශයෙහි රජුන්ගේ විනාශය; නාභඃ, කරණලද ද; උග්‍රාග්‍යුධඃ, ඒ උග්‍රාග්‍යුධනම් කුමාරතෙම වූයේය. උග්‍රාග්‍යුධාත්, ඒ උග්‍රාග්‍යුධකෙරෙන්; ක්ෂෙමඃඃ, ක්ෂෙමඃඃනම් පුත්‍රයෙක් වූයේය. තස්මාත්, ඒ ක්ෂෙමඃඃ කෙරෙන්; සුවිරඃ, සුවිරනම් පුත්‍රයෙක් වූයේය. තස්ඃඃ, ඕහව; නාභපර්‍යඃ, නාභපර්‍යනම් පුත්‍රයෙක් වූයේය. තතෝ, ඒ නාභපර්‍යඃ කෙරෙන්; බහුරථඃ, බහුරථනම් පුත්‍රයෙක් වූයේය. එතෙපෞරවාඃ, මේ පූරුරජ්ජුගේ වංශයෙහිවූ ක්ෂත්‍රියයෝ; ඉති, මෙසේයි.

ලොහිතාඃ, ලොහිත්‍යඃයෝද; යාමදූතාඃව, යාමදූතඃයෝද; තථා, එසේම; කාරිඃඃයඃ, කාරිඃඃිහුද; සුභාඃ, දන්නාලද්දුහුයි. රාජන්, මහරජ; තථා, එසේම; සෛන්ධව්‍යායනාඃ, සෛන්ධව්‍යා ඃඃන නම්වූ; අන්‍යඃකොඃඃිකාඃ, සෙසු කොඃඃිකයෝද; විශ්වාඃ, ප්‍රසිද්ධවූ; ඃඃඃීඃඃනතරව්‍යවහාඃඃව, අන්‍යඃඃඃින්ඃඃගෙන් විවාහකළාවූ දුයි; බහවඃකොඃඃිකාඃ, බොහෝ කොඃඃිකයෝ; සුභාඃ, දන්නාලද්දුහුයි. මහාරාජ, මහරජ; පෞරවඃඃඛ්‍රඃඃිඃඃේඃ, පෞරවනම් ශ්‍රෙෂ්ඨ ඃඃඃිහුගේද; ඛ්‍රඃඃ ක්ෂත්‍රඃඃය, ශ්‍රෙෂ්ඨ ක්ෂත්‍රියවූ; අඃඃකොඃඃිකඃඃය, මේ කොඃඃිකයාගේද, අඃඃිංවංඃඃෙ, මේ ඔත්‍රයෙහි; සම්බන්ධඃඃි, සම්බන්ධඃඃ තෙම වනාහි; විශ්වාඃ, ප්‍රසිද්ධයි. විශ්වාමිත්‍රාත්මජනානාඃ, විශ්වාමිත්‍ර පුත්‍රයන්ගේ වනාහි; ශුනඃශෙඵඃ, ශුනඃශෙඵතෙම; අග්‍රජඃ, වැඩිමල් පුත්‍රයයි; සුභාඃ, දන්නාලදී. ඔනිඝුඛඃවඃ, උතුම් ඃඃිහුවූ; ඃඃභාඝීවඃඃි, ඒ භාඝීවවනාඃඃි; කොඃඃිකතිං, කොඃඃිකබවට; ප්‍රාපඃ, පැමිණියේය. අන්‍යඃදෙවරාතාදයඃ, ඉතිරි දෙවරාතාදිහුද, දෘශද්වතීසුතඃවඅපි, දෘශද්වතී පුත්‍රද; විශ්වාමිත්‍රස්ඃවෛ, විශ්වාමිත්‍රහුගේ; සුතාඃ, පුත්‍රයෝයි. තථා, එසේම; විශ්වාමිත්‍රාත්, විශ්වාමිත්‍ර කෙරෙන්; අඞ්ගකඃ, අඞ්ගකතෙම වූයේය. අඞ්ගකස්ඃ සුතඃ, අඞ්ගකගේ පුත්‍රතෙම; ලෞහිඃ, ලෞහි වූයේය. ජඞ්ඝාගණඃ, ජඞ්ඝාගේ පරම්පරාගත සවුහඃඃතෙම; මයා, මා විසින්; ප්‍රොක්තඃ, කියනලදී.

Digitized by Google

අජමීඪස්‍ය, අජමීඪහට; නීලිනීනාමඋපත්‍නී, නීලිනීනම් බිසවක්විය. තස්‍යාං, ඒ බිසව් කෙරෙහි; නීලසංඥඃපුත්‍රඃ, නීලයනනම්පුතු පුත්‍රයෙක්; අභවත්, වූයේය. තස්මාත්, ඒ නීලකෙරෙන්; ශාන්තිඃ, ශාන්තිනම් පුත්‍රයෙක් වූයේය. ශාන්තෙඃතු, ශාන්තිහට; සුශාන්තිඃ, සුශාන්තිනම් පුත්‍රයෙක් වූයේය. සුශාන්තෙඃතු, සුශාන්තිහට; පුරුජානුඃ, පුරුජානුනම් පුත්‍රයෙක් වූයේය. 33 තතඃ, ඒ පුරුජානු කෙරෙන්; වක්‍ෂුඃ, වක්‍ෂුනම් පුත්‍රයෙක් වූයේය. 34 තතඃ, ඒ වක්‍ෂුකෙරෙන්; හවීශ්වඃ, හවීශ්වනම් පුත්‍රයෙක් වූයේය. 35 තස්මාත්, ඒ හවීශ්වකෙරෙන්; බෘහදිශ්වය-ප්‍රවීරය 37-කාම්පිල්‍යය 38-යන මොහු වූවෝය. එතෙශාං පඤ්චානාංවිශයානාං, මේ දෙශ පස; රක්‍ෂණය, රක්‍ෂාකිරීම පිණිස; එතෙවන්තුත්‍රාඃ, මාගේ මේ පුත්‍රයෝ; අලම්ඉති, පොහොසත්භූයයි; පිතා, පියා විසින්; අභිහිතාඃ, කියනලද්දාහුය. අතඃ, ඒ කාරණයෙන්; පඤ්චාලාඃ, පඤ්චාලයනනම්ඇත්තාහු වූවෝය.*

---

33. මේනාමය වාශ්වපුරාණ, හරිවංශ දෙක්හි-පුරුජානි කියාද, භාගවත්පුරාණයෙහි-පුරුජ-කියාද දක්නාලැබේ. තවද-නීල- ශාන්ති-යන දෙදෙනාගේ නම් බ්‍රාහ්මපුරාණ හරිවංශ දෙක්හි නොපෙණේ.

34. මේ නම වාශ්වපුරාණයෙහි- සෘක්ෂ-කියාද, මත්ස්‍යපුරාණයෙහි-පෘථු- කියාද භාගවත්පුරාණයෙහි-අනි- කියාද වේ. තවද මේ නම හරිවංශ- බ්‍රාහ්මපුරාණ දෙක්හි දක්නා නොලැබේ.

35. මේ නාමය අග්නිපුරාණයෙහි- බාහ්‍යාශ්ව-කියාද, මත්ස්‍යපුරාණයෙහි- හර්‍ය්‍යශ්ව-කියාද, භාගවත්පුරාණයෙහි- හර්‍ය්‍යශ්ව-කියාද වේ.

36. මේ නම මත්ස්‍යපුරාණයෙහි-ජය-කියාද, භාගවත්පුරාණයෙහි-සජය- කියාද දක්නාලැබේ.

37. මේනම හරිවංශ-අග්නිපුරාණ-භාගවත්පුරාණ යන තුනෙහි-යවිනර-කියාද, මත්ස්‍යපුරාණයෙහි-ජ්විනර-කියාද වේ.

38. මේ නම මත්ස්‍යපුරාණයෙහි-කපිල-කියාද, බ්‍රාහ්මපුරාණයෙහි- කෘම්ලාශ්ව-කියාද වේ.

* හරිවංශයෙහි,

ආජමීඪෝ පඤ්ච වංශාඃ ශ්‍රූයන්තාං භරතර්ෂභ,
අජමීඪාත්තු නීලිනාඃං සුශාන්තිරුදපද්‍යත;
පුරුජානිඃ සුශාන්තෙඃතුශ්ව වාහ්‍යශ්වඃ පුරුජානිතඃ,
වාහ්‍යශ්වාත්තනයාඃ පඤ්ච බභූවුරමරෝපමාඃ;
මුද්ගලඃ සෘජයශ්ෛව රාජාවෘහදිශ්වසංඥිතඃ,
යවිනරශ්ව වික්‍රාන්තඃ කෘම්ලාශ්වශ්ව පඤ්චමඃ;
පඤ්චෛතෙ රක්‍ෂණයාලං දෙශානාමිති නඃ ශ්‍රුතම්,
පඤ්චානාං විඞ් පඤ්චාලාන් සර්‍ව්වෛතෛර්ජිනපදෛර්වීතාන්;
අලං සංරක්‍ෂණෛ තෙෂාං පඤ්චාලා ඉති විශ්‍රුතාඃ,

භරතර්ෂභ, භරත මහරජ; අජමීඪඃප රඃවංශඃ, අජමීඪගේ පරම්පරාවෙහිවූ අ න්‍යගොත්‍රයක්නොම; ශ්‍රූයතාං, අසනුලැ ඬේවා. අජමීඪාත්, අජමීඪකෙරෙන්; නී ලිනාඃං, නීලිනීනම් බිසවකෙරෙහි; සු ශාන්තිඃ, සුශාන්තිනම් පුත්‍රයෙක්; උදප දූත, උපන්නේය. සුශාන්තෙඃතුශ්ව, සුශා න්තිහවද; පුරුජානිඃ, පුරුජානිනම් පුත්‍ර තෙම වූයේය. පුරුජානිතඃ, පුරුජානිකෙ රෙන්; බාහ්‍යශ්වඃ, බාහ්‍යශ්වනම් පුත්‍ර යෙක් වූයේය. අමරෝපමාඃ, දෙවියන් හා සමානවූ; බාහ්‍යශ්වතනයාඃ, බාහ්‍ය ශ්වගේ පුත්‍රයෝ; පඤ්ච, පස්දෙනෙක්; බ භූවුඃ, වූවෝය.

මුද්ගලඃ, මුද්ගලද; සෘජයශ්ෛවව, සෘ ජයද; තථා, එසේම; රාජාවෘහදිශ්වඃ, වෘහ දිශ්වනම් රජද; වික්‍රාන්තඃ, ශූරවූ; යවින රඤ්ඤ, යවිනරද; කෘම්ලාශ්වඃපඤ්චමඃච, කෘම්ලාශ්ව පස්වෙනිකොට වූයේය. එ තෙපව, මොහු පස්දෙන; පඤ්චානාංදෙ ශානාං, දෙශපසක්; රක්‍ෂණය, රක්‍ෂාකි රීම පිණිස; අලංඉති, සුදුසුයයි; නඃශ්‍රු තම්, අප විසින් අසනලදී. සර්‍ව්වෛඃ, වැ ඩුණාවූ; ජනපදෛඃ, දෙශයන් විසින්; වෘතාන්, පිරිවරණලද්දාවූ; පඤ්චාලාන්, පඤ්චාලයන්; විඞ්, දනුව. තෙෂාම්, ඒ දෙ ශයන්ගේ, සංරක්‍ෂණෛ, රක්‍ෂාකිරීමෙහි; අලංඉති, සුදුසුයයි; පඤ්චාලාඃ, පඤ්චාලයෝ යත්‍රු; විශ්‍රුතාඃ, ප්‍රසිද්ධවූවාහුවෝත්.

Digitized by Google

මුඝලාවච මොඝලල්‍යෘ ක්‍ෂත්‍රොපෙතා විජාතයො බහු වූඃ, මුඝලාදඛ්වශෙවා වඛ්වශ්වාදදිවොදසො හලඤ්ච මිථුනමභූත් ශරද්වතොහලඤ්‍යාඃ ශතානනදූ භවත් ශතානන්දූත් සත්‍යධෘතිර්‍ව්‍යුවේදනතාපාරගො ප්‍රඥෙ, සත්‍යධෘතොඃසතු වරුප්‍යරඝමුවීඤ්ං දෘෂ්ටවා රෙතාඃ සතානං තත් ශරඝතාමෙබ පපාත,

මුඝලාත්ව, මුඝලකෙරෙන්ද; මොඝලල්‍යඃ, මොඝලල්‍ය යන නම්ඇති; ක්‍ෂත්‍රොපෙතාඃ, ක්‍ෂත්‍රියගොත්‍ර ඇත්තාවූ, විජාතයඃ, බ්‍රාහ්මණජාතිකයෝ; බහුවූඃ, වූවා හුයි. මූඝලාත්, මුඝලකෙරෙන්; බඛ්වශ්වඃ, බඛ්වශ්වනම් පුත්‍රයෙක් වූශේය. 39 බඛ්වශ්වාත්, බඛ්වශ්වකෙරෙන්; දිවොදසඃ, දිවොදසනම් පුත්‍රයෙක්ද; අහලඤ්ච, අහල්‍ය යන නම්ඇති දුවක්දයන; මිථුනංඅභූත්, මිථුනවූ දරුදෙදෙනෙක් වූශේය. ශරද්වතඃ, ශරද්වත්හට; අහල්‍යායාං, අහල්‍යානම් බිසව කෙරෙහි; ශතානන්දඃඅභවත්, ශතානන්දනම් පුත්‍රයෙක් වූශේය. ශතානන්දූත්, ශතානන්දකෙරෙන්, ධනුර්වේදනතාපාරගඃ, දුනු ශිල්පයෙහි හික්මුනාවූ; සත්‍යධෘතිඃ, සත්‍යධෘතිනම් පුත්‍රයෙක්; ප්‍රඥෙ, උපන්නේය. *

---

39. මේ නම වාඝ්‍රපුරාණයෙහි–බ්‍රහ්ම යාද, භාගවත්පුරාණයෙහි–භාම්‍ය–ඝ්‍යායාශ්‍ව–ඝ්‍යායාද, අග්නිපුරාණයෙහි–පවාශ්ව– ද දක්නාලැබේ.
ඝ්‍යායාද, මත්‍ස්‍යපුරාණයෙහි– බඤ්‍යාශ්ව–ඝ්‍යි

* හරිවංශයෙහි,

මුඝලස්‍ය තු දුයාදෙ මොඝල්‍යඃ සුමහායශාඃ,
එතො සඛේ මහාත්මානඃ ක්‍ෂත්‍රොපෙතා විජාතයඃ;
එතො හ්‍යඞ්ගිරසඃ පක්‍ෂං සංශ්‍රිතාඃ කාණ්වමුඝලාඃ,
මොඝල්‍යස්‍ය සුතො ජෙඤ්ඨො බ්‍රහ්මඡීඃ සුමහායශාඃ;
ඉන්‍ද්‍රසෙනා යතො ගඕං වධ්‍රශ්වං ප්‍රත්‍යුපද්‍යත,
වධ්‍රශ්වානමිථුනං ප්‍රඥෙ මෙනකායාමිනිශ්‍රුතිඃ;
දිවොදසඤ්ච රාජර්ීරහල්‍යා ච යශස්විනි,
ශරද්වතාශ්ච දුයාදමහල්‍යා සමසූයත;
ශතානන්දමෘෂිශ්‍රෙෂ්ඨං තාසාමපි සුමහායශාඃ,
පුත්‍රඃ සත්‍යධෘතිර්නාම ධනුර්වේදස්‍ය පාරගඃ;

මුඝලස්‍ය, මුඝලහුගේ; දුයාදඃ, පුත්‍රතෙම; සුමහායශාඃ, අතිශයින් මහත් කීර්තිඅත්තාවූ; මොඝල්‍යඃ, මොඝල්‍ය වූශේය. එතෙසවේ, මොහු ගියල්ලෝ; මහාත්මානඃ, සුප්‍රාවූ; ක්‍ෂත්‍රොපෙතාඃ, ක්‍ෂත්‍රිය ජාතියෙහිවූ; විජාතයඃ, බ්‍රාහ්මණයෝයි. එතෙහිකාණ්වමුඝලාඃ, කාණ්වමුඝල යන නොහුඅත්තාවූ මොහුවනාහි; අඞ්ගිරසඃපක්‍ෂං, අඞ්ගිරස්ගේ පක්‍ෂය; සංශ්‍රිතාඃ, අශ්‍රයකළාහුවෙත්. මොඝල්‍යස්‍ය, මොඝල්‍යයාගේ; ජෙඤ්ඨඃසුතඃ, ප්‍රධාන පුත්‍රතෙම; සුමහායශාඃ, මහත් කීර්තිඅත්තාවූ; බ්‍රහ්මඡීඃ, බ්‍රහ්ම ඍෂිවූශේය. ඉන්‍ද්‍රසෙනා, ඉන්‍ද්‍රසෙනාතොමෝ; යතඃ, යම්කුකෙරෙන්; වධ්‍රශ්වං, වධ්‍රශ්වයා; ගඕං, කුසව; ප්‍රත්‍යුපද්‍යත, ලැබිද; වධ්‍රශ්වාත්, වධ්‍රශ්ව කෙරෙන්; මෙනකායාං, මෙනකාව කෙරෙහි; මිථුනං, දරුයුගමයෙක්; ප්‍රඥෙති, උපන්නේයයි; ශ්‍රුතිඃ, ඇසීමක්වී. රාජර්ීඃ, රාජඍෂිවූ; දිවොදසඤ්ච, දිවොදසද; යශස්විනි, කීර්තිඅත්තාවූ; අහල්‍යාච, අහල්‍යාද යන දෙදෙන වෙත්. අහල්‍යා, අහල්‍යාතොමෝ; ශරද්වතඃ, ශරද්වත් කෙරෙන්; ඍෂිශ්‍රෙෂ්ඨං, ඍෂීන්ව ප්‍රධාන වූ; ශතානන්දං, ශතානන්දනම්වූ; දුයාදං, පුත්‍රයකු; සමසූයත, ඉපදවිය. තාසාමපි, ඒ ශතානන්දූහටද; ධනුර්වේදස්‍යපාරගඃ, ධනුශ්ශිල්පයාගේ කෙළවරට පැමිණියාවූ; සුමහායශාඃපුත්‍රඃ, මහත් කීර්තිඅති පුත්‍රතෙම; සත්‍යධෘතිර්නාම, සත්‍යධෘතිනම් වූශේය.

Digitized by Google

සත්‍යඛෘතෘතු, සත්‍යඛෘතිඝට වහාගි; වරාප්සරසං, දෙව්ලොවෙහි මනාවෙහි යක්ෂ්‍ය; උච්ඡිං, උච්ඡිය; දිස්වා, දැක; රෙතෘ, ශුක්‍රයතෙම; සඤ්ඤං, වැහැරුණේය. තත්, ඒ ශුක්‍රයෙ; ශරණාමෙඛ, බවපදුරෙක්හි; පපාත, හෙලුණේය.

තාවව විඛාගතාමපත්‍යවයං කුමාරෘ කන්‍යකාවාභවත්,
මෘගයාඃ්‍යුපගතාෘ ශාන්තානුර්දෘෂ්ටවා කෘපයා ජග්‍රාහ,

තත්ව, ඒ ශුක්‍රයතෙමේද; විඛාගතං, දෙකොටසක්වූයේ; අපත්‍යවයං, දරුදෙදෙනෙක්වූයේ; කුමාරෘ, කුමාරයෙක්ද; කන්‍යකාව, කන්‍යාවක්ද; අභවත්, වූයේය. මෘගයාඃ්, මුවන්ආදි සිව්පාවන් මැරීමට; උපගතාෘ, එලඹියාවූ; ශාන්තානුර්, ශාන්තානුරජතෙම; දෘෂ්ටවා, දැක; කෘපයා, කරුණුවෙන්; ජග්‍රාහ, ගත්තේය.

තාෘ ස කුමාරෘ කෘපෘ කන්‍යාචාශ්වත්ථාමෙනා ජනනී කෘපි ද්‍රෞණපත්‍නාභවත්, දිවොදාසස්‍ය මිත්‍රයුම්ත්‍රයොශ්‍වඃවනො නාම රාජා චාවනාත් සුදාසතාෘ ඉොදාසඃ සහදෙවක්ෂත්‍රාඃපි සොමකාෂ්තාතො ජනාත්‍රඃ ශතාපුත්‍රාප්‍රෙෂ්ඨා භවත්, එෂාං යවියාන් පෘෂතෘඃ පෘෂතාදුප දාසතාඃමාඛ්‍රෂ්ටඃමුනාෂ්තාඃමාඛ්‍රෂ්ටකෙතුඃ, අජමීඪස්‍ය අන්‍යාඃසෘක්ෂණාමා පුත්‍රොභූත්, සෘක්ෂාත් සංවරණඃ සංවරණාත් කුරුර්‍ෂ ඉදං ධර්ම්‍යක්ෂෙත්‍රං චකාර,

තතඃ, ඒකාරණයෙන්; සඃකුමාරඃ, ඒ කුමාරතෙම; කෘපඃ, කෘපනම්; අශ්වත්ථාමඃ ජනනී, අශ්වත්ථාමන් යන කුමාරයාගේ මව්වූ; ද්‍රෞණපත්නී, ද්‍රෞණ ඍෂිහුගේ බිසව වූ; කන්‍යාව, කන්‍යාවද; කෘපිඅභවත්, කෘපියන නම් ඇතිවිය. *

---

* හරිවංශයෙහි,

තස්‍ය සත්‍යඛෘතො රෙතො දෘෂ්ටවා පසරසමග්‍රතඃ,
අවඝ්‍යානනාං ශරණතාමෙඛ මිථුනං සමපද්‍යත;
කෘපයා තාවව ජග්‍රාහ ශාන්තානුර්මෘගයාං ගතඃ,
කෘපඃ සඃතාඃ ස වෛ තස්මාද් ගෞතම් ච කෘපි තථා;
එතෙ ශාරද්වතාඃ ප්‍රොක්තා එතෙ තෙ ගෞතමාඃ සඃතාඃ,
අත ඌර්ධ්වං ප්‍රවක්ෂ්‍යාම් දිවොදාසස්‍ය සනාතනිං;

තස්‍යසත්‍යඛෘතෙඃ, ඒ සත්‍යඛෘතිඝුගේ; අග්‍රතඃ, අභිමුඛයෙහි; අපසරසං, දෙව්ලොවෙහි වෙශ්‍යවූ උච්ඡිය; දිස්වා, දැක; ශරණාමෙඛ, බවපදුරෙක්හි; අවඝ්‍යානනං, වතුරුවනලද්දුවූ; රෙතඃ, ශුක්‍රයතෙම; මිථුනං, කුමාරකුමාරිකා දෙදෙනෙක් බවව; සම්පද්‍යත, පැමිණියේය. මෘගයාඃ, මුවන් ආදි සිව්පාවන් මැරීමට; ගතඃශාන්තානුර්, ගියාවූ ශාන්තානුරජතෙම; කෘපයා, කරුණුවෙන්; තත්ව, ඒ දරුදෙදෙනෙද; ජග්‍රාහ, ගත්තේය. තස්මාත්, ඒ කාරණයෙන්; සඃ, ඒ කුමාරතෙම; කෘපඃසඃතාඃවෙව, කෘපයයි දන්නාලදී. තථා, එසේම; ගෞතම්ව, ගෞතම් කුමාරිකාවද; කෘපි, කෘපිනම් විය. එතෙ, මොහු; ශාරද්වතාඃ, ශාරත්වත්හුයයි; ප්‍රොක්තාඃ, කියනලද්දුහුය. එතෙතෙ, ඒමොහු; ගෞතමාඃ, ගෞතමයෝයයි; සඃතාඃ, දන්නාලද්දුහුයි. අතඃඌර්ධ්වං, මෙයින් මත්තෙහි; දිවොදාසස්‍ය, දිවොදාස රජහුගේ; සනාතනිං, ඔහුය; ප්‍රවක්ෂ්‍යාම්, කියන්නෙම්.

Digitized by Google

දිවොදාසස්ස, දිවොදාසගේ පුත්‍රතෙම; මිත්‍රයූ, මිත්‍රයූනම් වූඒය. මිත්‍රයොස, මිත්‍රයූහුගේ පුත්‍රතෙම; වෘවනොනාමරාජ, වෘවනනම් රජවූඒය. වෘවනාත්, වෘවන රජු කෙරෙන්; සුදාස, සුදාසනම් වූඒය. තතස, ඔහු කෙරෙන්; සෞදාස, සෞදාස යන නම්ඇති; සහදෙවස, සහදෙව වූඒය. තස්සාපි, ඔහුගේ පුත්‍රද; සොමකස, සොමකනම් වූඒය. තතස, ඔහුකෙරෙන්; ශතපුත්‍රජෙෂ්ඨස, පුත්‍රයන් සියයකට ප්‍රධානවූ; ජනමූස, ජනමූනම් කුමාරයෙක්; අභවත්, වූඒය. පෘෂතස, පෘෂත තෙම; එෂාම්, මොවුන්ව; යවියාන්, සියල්ලට බාලවූඒය. පෘෂතාත්, පෘෂතකෙරෙන්; ද්‍රුපදස, ද්‍රුපදනම් පුත්‍රයෙක් වූඒය. තස්මාත්, ඔහුකෙරෙන්; ධෘෂ්ටද්‍යුම්නස, ධෘෂ්ටද්‍යුම්නනම් පුත්‍රයෙක් වූඒය. තස්මාත්, ඔහුකෙරෙන්; ධෘෂ්ටකෙතුස, ධෘෂ්ටකෙතුනම් පුත්‍රයෙක් වූඒය.*

---

* හරිවංශයෙහි,

දිවොදාසස්‍ය දායාදෙ බ්‍රහ්මර්ෂීන්ත්‍රයූංස්තථා,
මෛත්‍රායණාස තතාස සොමෝ මෛත්‍රායණාසතු තතාස සම්භූතාස;
එතෙ වෛ සංශ්‍රිතාස පක්ෂං ක්ෂත්‍රොපෙතාතතු භාගීවාස,
ආසීත් පඤ්චජනස පුනස්තු සෘඤ්ජයස්‍ය මහාත්මනාස;
සුතාස පඤ්චජනස්‍යාපි සොමදත්තෙතා මහීපතිස,
සොමදත්තස්‍ය දායාදාස සහදෙවෝ මහායශාස;
සහදෙවසුතාශ්චාපි සොමකෝ නාම පාර්ථිවස,
අජමීඪාත් පුනර්ජාතාස ක්ෂත්‍රෙ වංශෙ තු සොමකාස;
සොමකස්‍ය සුතෝ ජන්තුර්ජ්‍යෙෂ්ඨ පුත්‍රශතං බභෞ,
තෙෂාං යවියාන් පෘෂතෝ ද්‍රුපදස්‍ය පිතා ප්‍රභූස;
ධෘෂ්ටද්‍යුම්නාස සුතස්තස්‍ය ධෘෂ්ටකෙතුශ්ච තත්සුතස,
අජමීඪාස සම්භූතාස්තෙ මහාත්මානස්තු සොමකාස;

දිවොදාසස්ස, දිවොදාසරජ්ජුගේ; දායාද, පුත්‍රතෙම; බ්‍රහ්මර්ෂීන්, බ්‍රහ්මඍෂිවූ; මිත්‍රයූනීන්ප, මිත්‍රයූනම් රජෙක්වූඒය. තතස, ඔහු කෙරෙන්, මෛත්‍රායණස, මෛත්‍රායණස්ස, මෛත්‍රායණ නම්වූ; සොම්ස, සොමවූඒය. තතස, එයින්; මෛත්‍රෙයාස්තු, මෛත්‍රෙයායණ ම් ගොත්‍රයෙහි සම්භවයා; සම්භූතාස, දන්නාලද්දුහුයි. ක්ෂත්‍රොපෙතාස, ක්ෂත්‍රියජාති යෙන් යුක්තාවූ; භාගීවාස, පින්ඇත්තාවූ; එතෙතු, මොහුවනාඹි; පඤ්චං, සම්භවයා; සංශ්‍රිතාස, ආශ්‍රයකළාහුයි. මහාත්මානස, පූජ්‍යවූ; සෘඤ්ජයස්‍ය, සෘඤ්ජයරජහට; පඤ්චජනස්පුත්‍රස, පඤ්චජනනම් පුත්‍රයෙක්; ආසීත්, වූඒය. පඤ්චජනස්‍යාපි, පඤ්චජනයාගේද; සුතාස, පුත්‍රතෙම; සොමදත්තොමහීපතිස, සොමදත්තනම් රජවූඒය. සොමදත්තස්‍ය, සොමදත්තයාගේ; දායාදස, පුත්‍රතෙම; මහායශාස, මහත් කීර්තිඇත්තාවූ; සහදෙවස, සහදෙවනම්වූඒය. සහදෙවසුතස්චාපි, සහදෙවගේපුත්‍රද; සොමකාස්නාම, සොමකනම්; පාර්ථිවස, රජවූඒය. වංශක්ෂීණෙතු, වංශයදුර්වලවූ කල්හි; අජමීඪාත්, අජමීඪකෙරෙන්; පුනස, නැවතත්; සොමකාස්ජාතස, සොමකනම් පුත්‍රයෙක් වූඒය. සොමකස්‍යසුතස, සොමකගේ පුත්‍රවූ; යස්‍ය, යමක්හට; පුත්‍රශතං, පුතුන් සියයක්; බභෞ, වූඒද; ජනමූස, ඒ ජනමූතෙම වූඒය. ද්‍රුපදස්‍යපිතා, ද්‍රුපදගේ පියවූ; ප්‍රභූස, දක්ෂවූ; පෘෂතස, පෘෂතතෙම; තෙෂාං, ඔවුන්ව; යවියාන්, සියල්ලට බාලවූඒය. තස්ස, ඒ පෘෂතගේ; සුතස, පුත්‍රතෙම; ධෘෂ්ටද්‍යුම්නස, ධෘෂ්ටද්‍යුම්නනම් වූඒය. තත්සුතස, ඔහුගේ පුත්‍රතෙම; ධෘෂ්ටකෙතුස, ධෘෂ්ටකෙතුනම් මහාත්මානස, පූජ්‍යවූ; එතෙසොමකාස්තු, මේ සොම්කයො වනාහි; අජමීඪාස, අජමීඪයොයයි; සම්භූතාස, දන්නාලද්දුහුයි.

Digitized by Google

අජමීඪස්‍ය, අජමීඪගව; සෘක්ෂනාමා, සෘක්ෂ යන නම්ඇත්තාවූ; අන්‍යාපුත්‍රා, ගවත් පුත්‍රයෙක්; අතුත්, වූයේය. සෘක්ෂාත්, සෘක්ෂකගෙරෙන්; සංවරණ:, සංවරණනම් පුත්‍රයෙක් වූයේය. සංවරණත්, සංවරණ කෙරෙන්; යඃ, යමෙක්තෙම, ධර්මක්ෂෙත්‍රං, සුචරිතධර්මයන් පිරීමට ස්ථානවූ; ඉදංකුරුක්ෂෙත්‍රම්, මේ කුරුක්ෂෙත්‍රය; චකාර, කෙළේද; කුරු:, ඒ කුරුනම් රජතෙම වූයේය.*

---

* හරිවංශයෙහි,

පූතත්‍රාණාමජමීඪස්‍ය සොමකත්වං මහාත්මනඃ,
මහිෂිත්වජමීඪස්‍ය ධූම්නී පූතත්‍රගෘඪිනී;
සා තු පූතත්‍රාජීනී දෙවී ව්‍රතචයර්‍යා සමන්විතා,
තොපෙ වර්‍ෂායුතං තපත්වා තපඃ පරමදුශ්චරං;
ඝුත්වාගණිං විධිවත්ංසා තු පවිත්‍රමිතහොජනා,
අග්නිහොත්‍රකුශෙශ්වෙව සුශ්වාප ජනමෙජය;
ධූම්නාස්‍ය ස තයා දෙවස්‍ය ත්‍රජමීඪඃ සමිසිවාන්,
සෘක්ෂං සජනයාමාස ධූම්‍රවර්ණං සුදර්ශනං;
සෘක්ෂාත් සංවරණෝ ජඥෙ කුරුඃ සංවරණත් තථා,
යඃ ප්‍රයාගාදතික්‍රම්‍ය කුරුක්ෂෙත්‍රං චකාර හ;
පුණ්‍යඤ්ච රමණීයඤ්ච පුණ්‍යකෘදර්ශිජීෂෙවිතං,

මහාත්මනඃ, උතුම්වූ; අජමීඪස්‍ය, අජමීඪගේ; පූතත්‍රාණාම්, පූතත්‍රයන්ගේ; සොමකත්වං, සොමකබව වූයේය. අජමීඪස්‍ය, අජමීඪගේ; පූතත්‍රගෘඪිනී, පූතත්‍රයන් පතන්නාවූ; ධූම්නී, ධූම්නිතොමෝ; වර්‍ෂායුතං, අවුරුදු දශදහසක් මුලුල්ලෙහි නොහොත් බොහෝ අවුරුදුගණනක්; පරමදුශ්චරං, අතිශයින් දුකෂේපැවැත්විය යුතුවූ; තපඃතෙපෙ, තපස්කළාය. සාතු, ඕතොමෝ; පවිත්‍රමිතහොජනා, ප්‍රමාණදැනගන්නාලද පිරිසිදු ආහාරඇත්තී; විධිවත්, වෙදයෙහි විධාන නොවරදවා; අග්නිඃඝුත්වා, ගිනි පූදා; ජනමෙජය, ජනමෙජය මහරජ; අග්නිහොත්‍රකුශෙශ්වෙව, ගිනිපූදන කුශතණ මත්තෙහිම; සුශ්වාප, සයනයකළාය. සඃ අජමීඪඃ, ඒඅජමීඪතෙම, තයාධූම්නාස්‍යදෙවක්‍ය, ඒ ධූම්නිනම්බිසවහාසමඟ; සමිසිවාන්, එක්ව විසිඹටපැමිණියේ; සෘක්ෂංධූම්‍රවර්ණිංසුදර්ශනං, සෘක්ෂ ධූම්‍රවර්ණිං සුදර්ශනයන තුන්දෙන; සංජනයාමාස, ඉපදවූයේය. සෘක්ෂාත්, සෘක්ෂකෙරෙන්; සංවරණ:, සංවරණතෙම; ජඥෙ, උපන්නේය. තථා, එසේම; සංවරණත්, සංවරණ කෙරෙන්; යඃ, යමෙක්තෙම; ප්‍රයාගාත්අතික්‍රම්‍ය, ගංගායමුනානදී දෙක එක්වූ සථානයවූ ප්‍රයාගතීර්‍ථය කෙරෙන් ඉක්ම; පුණ්‍යඤ්ච, පුණ්‍යභූමියක්වූ; පුණ්‍යකෘද්භිඃ, සුචරිතයෙහි යෙදෙන්නවුන්විසින්; නිෂෙවිතං, ආශ්‍රයකරණලද්දවූ; රමණීයඤ්ච, සිත්කලුවූ; කුරුක්ෂෙත්‍රං, කුරුක්ෂෙත්‍රය; චකාර, කෙළේද; කුරු:, ඒ කුරුනම් කුමාරතෙම උපන්නේය.

Digitized by Google

සුධනුර්ජිත්නුපරිඤ්ඡිත්ප්‍රමුඛාඃ කුරෝඃ පුත්‍රාඃ බභූවුඃ, සුධනුෂඃ සුහොත්‍රසනාඤ්ඤාවිව්‍යවනාශව්‍යවනාත් කෘතානඤ්ඤා තාශෙඛාපරිවරෙ වඤ්චිඃහදුථප්‍රත්‍යග්‍රතුශාමබමාවෙල්ලම තඤ්‍යප්‍රමුඛාඃ වඤ්ඃ පුත්‍රාඃ සපඨාඤ්ඣයනාඨා,

කුරෝඃ, කුරුරජ්ඣුගේ; සුධනුඃජිත්නුපරිඤ්ඡිත්ප්‍රමුඛාඃ, සුධනුස්–ජිත්නුය–පරිඤ්ඡිත්ය–යන මොහු මුල්කොට ඇත්තාවූ;40 පුත්‍රාඃ, පුත්‍රයෝ; බභූවුඃ, වූවාහුයි. සුධනුෂඃ, සුධනුස්භව; සුහොත්‍රඃ, සුහොත්‍රනම් පුත්‍රයෙක් වූයේය. තඤ්ඤාත්, ඔහු කෙරෙන්; වඃවනඃ, වඃවනනම් පුත්‍රයෙක් වූයේය.*

---

40. හරිවංශයෙහි සතරදෙනෙකුගේ නම් දක්නාලැබෙත්. ඒ සතරදෙනා මෙසින් දෙදෙනෙකුගේ නම් සමඟ නවත් සුධනුත් අරිමෙජය යන දෙදෙනෙක් වෙත්. භාඟවත් පුරාණයෙහි පුත්‍රයෝ තුන්දෙනෙක්යයි කියම්න් විෂ්ණුපුරාණයෙහි කියනලද නම් දෙකක්හා සමඟ, තවත් ණිඹබාඟව යන නමක්ද කියනලදී.

* හරිවංශයෙහි,

තාඤ්ඤානඩවායඃ සුමහාන් යඤ්ඤ නාමනාඤ්ඤි කොරව්ඃ,
කුරොඤ්ඤතු පුත්‍රාඤ්ඤවඩ්ඩාරඃ සුධනුඃ සුධනුඤ්ඤතඨා;
පරිඤ්ඡිඩ්ඩව මහාබාඤ්ඣුඃ ප්‍රවරඤ්ඤාරිමෙජයඃ
සුධනුඩනඤ්ඤතු දෘයාදඃ සුහොත්‍රෝ මතිමාන් සමෘතඃ;
ච්‍යවනඤ්ඤතඤ්ඤ්‍ය පුත්‍රඤ්ඤතු රජන් ධර්‍මීඨකොවිදඃ,

කොරව්ඃ, කොරවයෝහෙවත් කරුව යන නම් ඇති ගෝත්‍රයෙහි මනුෂ්‍යයෝ; යඤ්ඤ, යම් රජකෙනෙකුගේ; නාමිතා, නාඩයෙන්; ඤ්, පැවැත්තාඤ්ඤද; තඤ්ඤ, ඒ කුරුරජ්ඣුගේ; සුමහාන්, පූජ්‍යවූ; අඩවායඃ, වංශයවේ. කුරෝඃතු, කුරුරජ්ඣුගේ; පුත්‍රාඃ, පුත්‍රයෝ; සුධනුඃ, සුධනුඩත්ද; සුධනුඃ, සුධනුස්ද; තථා එසේම; මහාබාඤ්ඣුඃ, මහත්වූ අතක් ඇති; පරිඤ්ඡිත්ව, පරිඤ්ඡිත්ද; ප්‍රවරඃ, උතුම්වූ; අරිමෙජයඃ ච, අරිමෙජයද යන; වඩ්ඩාරඃ, සතරදෙනෙක් වෙත්. සුධනුඩනඃතු, සුධනුඩත්ඣුගේ; දෘයාදඃ, පුත්‍රතෙම; මතිමාන්, ඤ්ඤවණෘත්තාවූ; සුහොත්‍රඃඤ්ඤමෘතඃ, සුහොත්‍රයයි දන්නාලදී. රජන්, මහරජ; තඤ්ඤපුත්‍රඃතු, ඔහුගේ පුත්‍රතෙම වනාහි; ධර්‍මීඨකොවිදඃ, ධර්‍මීඨයන් දැනීමෙහි දක්ෂවූ; වඃවනඃ, වඃවනනම් වූයේය.

Digitized by Google

ව්‍යවනාත්, ව්‍යවන කෙරෙන්; කෘතඥ, කෘතඥතනම් පුත්‍රයෙක් වූයේය. 41. තත ඤව, ඔහු කෙරෙන්ද; උපරිවරඃ, උපරිවරනම්වූ; වසුඃ, වසුනම් පුත්‍රයෙක් වූයේය. බෘහද්‍රථප්‍රත්‍යග්‍රකුශාංබ මාවෙල්ලවය්‍යප්‍රබූතාඃ, බෘහද්‍රථය–ප්‍රත්‍යග්‍රය–කුශාංබය–මා වෙල්ලය–මය්‍යය–යනමොහු මුල්කොට ඇති; වසොඃපුත්‍රාඃ, වසුහුගේ පුත්‍රයෝ; ස පත්‍නාජයනඃ, සත්දෙනෙක් ඇතිවූවෝය.*

---

41. මේ නාමය වායුපුරාණයෙහි–කෘත කීයාද, බ්‍රහ්මපුරාණයෙහි–කෘතයඥ–කී යාද, මත්ස්‍යපුරාණයෙහි, කෘම්–කියාද, භාගවන්පුරාණයෙහි–කෘති–කියාද, වේ.

* හරිවංශයෙහි,

ව්‍යවනාත් කෘතයඥඃතු ඉෂ්ටවා යඥෛඃ ස ධර්මවිත්;
විශ්‍රුතං ජනයාමාඝ පුත්‍රනාම්නඃ සමං නෘපඃ,
වෛද්‍යෂ්පරිවරං විරං වසුං නාමානතාරිඤ්ඣගං;
වෛද්‍යෂ්පරිවරඃජ්ඣෙ ගිරිකා සපතමානවාන්,
මහාරථෝ මගධරාව් විශ්‍රුතෝ යො වෘහද්‍රථඃ;
ප්‍රත්‍යග්‍රහඃ කුශඥෙවව යමාඝුඃමීණ්වාහනං,
මාරුණාශ්ව යදුඥෙවව මත්‍යය්‍යකාලී ච සපතාමඃ,
වෘහද්‍රථස්‍ය දුයාදඃ කුශාග්‍රෝ නාම විශ්‍රුතඃ,

ව්‍යවනාත්, ව්‍යවන කෙරෙන්; කෘතඥඃ, කෘතඥතනම් පුත්‍රයෙක්වූයේය. ධර්මවිත්, ධර්මය දන්නාවූ; නෘපඃ, ඒ රජතෙම; යඥෛඃ, යාගවලින්; ඉෂ්ටවා, ප්‍රීතිකොට; විශ්‍රුතම්, ප්‍රසිද්ධවූ; ඉන්‍ද්‍රසමං, ශක්‍රයාහා සමානවූ; අනතරිඤ්ඣගං, අහෙතුකි ශත්‍රුන්කරන්නාවූ; විරං, ශූරවූ; වසුංනාම, වසුනම්; වෛද්‍යෂ්පරිවරං, වෛද්‍යෂ්පරිවරනම්වූ; පුත්‍රං, පුත්‍රයකු; ජනයාමාඝ, ඉපදවූයේය. වෛද්‍යෂ්පරිවරඃත්, වෛද්‍යෂ්පරිවරකෙරෙන්; මගධරාව්, මගධදෙශයෙහි රජවූ; මහාරථඃ, මහාරථනම් පුත්‍රද; විශ්‍රුතඃ, ප්‍රසිද්ධවූ; යඃබෘහද්‍රථඃ, යම් බෘහත්රථනම් පුත්‍රයෙක්ඇද්ද ඔහුද; ප්‍රත්‍යග්‍රහඃ, ප්‍රත්‍යග්‍රහනම් කුමාරද; යං, යමක්හු; මණිවාහනංඅඝුඃ, මණිවාහනයයි කීහුද; කුඝශවඑව, ඒ කුශද; මාරුඃව, මාරුඃද; යදුඃවඑව, යදුද; සතතමඃ, අතිශයින් සත්පුරුෂවූ; මත්‍යකාලීව, මත්‍යකාලීද යන; සපතමානවාන්, මානවකයන් සත්දෙනෙකුන්; ගිරිකා, ගිරිකානම් ඕසවතොම්ම්, ජඥෙ, ඉපදවූයේය. බෘහද්‍රථස්‍ය, බෘහත්රථගේ; දුයාදඃ, පුත්‍රතෙම; විශ්‍රුතඃ, ප්‍රසිද්ධවූ; කුශාග්‍රඃනාම, කුශාග්‍රනම් වූයේය.

Digitized by Google

බෘහද්‌ථාත්, කුශාග්‍රසෘතසම්‌භවාත් උෂහසෘතාඃ පුෂ්‌පවිංසෘ
සම්‌භවාත් සත්‍යධෘතාසෘතසම්‌භවාත් සුධන්වා නාමෘය ච ජනාසුඃ,

බෘහද්‌ථාත්, බෘහද්‌ථකෙරෙන්; කුශාග්‍රඃ, කුශාග්‍රනම් පුත්‍රයෙක්වූයේය. තසම්‌භවාත්, ඔහු කෙරෙන්; උෂහඃ, උෂහනම් පුත්‍රයෙක් වූයේය. 42 තතඃ, ඔහු කෙරෙන්; පුෂ්‌පවාන්, පුෂ්‌පවත්නම් පුත්‍රයෙක් වූයේය. තසම්‌භවාත්, ඔහු කෙරෙන්; සත්‍යධෘතඃ, සත්‍යධෘතනම් පුත්‍රයෙක්වූයේය. 43 තසම්‌භවාත්, ඔහු කෙරෙන්; සුධන්වා, සුධන්වත් නම් පුත්‍රයෙක්වූයේය. තසෘය ව, ඔහුගේ පුත්‍රද; ජනාසුඃ, ජනාසුනම් වූයේය. *

බෘහද්‌ථාවවානාසෘඃ ශකලවය ජනාමා ජරයා සඤ්‌ජිතෝ
ජරාසඤ්‌ඣනාමා තසම්‌භාත් සහදෙවසෘතඃ සොමාපිසෘත
තඃ ශ්‍රුතශ්‍රවා ඉතෙසෘතෙ මාගධා භූභෘතඃ,

---

42. මේ නාමය මත්‍සෘපුරාණයෙහි-වෘඝඝ-කියා වේ.

43. මේ නාමය වායුපුරාණයෙහි-සත්‍ය ජිත-කියාද, භාගවත්පුරාණ හරිවංශ දෙක්හි-සත්‍යඤිත-කියාද, මත්‍සෘපුරාණයෙහි-සත්‍යධෘත-කියාද වේ.

* හරිවංශයෙහි,

කුශාග්‍රසෘතතමඡෝ විවාන් වෘඝඝහෝ නාම වියසීවාන්;
වෘඝඝසෘතාපි දෘයාදඃ පුෂ්‌පවානනාම ධාමීතඃ,
දෘයාදසෘතසෘය විඤ්‌ඣානෙතා රාජා සත්‍යගීතඃ සුෘතඃ;
තසෘය පුතාසුඃ ස ධර්‌මීතමා නාමනා උෂජීසතු ජඤ්‌ඣිවාන්,
උෂජීසෘය සම්‌භවඃ පුත්‍රෝ යසෘය ජඤ්‌ඣෙ ස වියසීවාන්;

කුශාග්‍රසෘය, කුශාග්‍රසුගේ; ආතමජඃ, පුත්‍ර තෙම; වියසීවාන්, වියසීඅත්තාවූ; විවාන්, පණ්‌ඩිතවූ; වෘඝඝඃනාම, වෘඝඝනම් වූයේය. වෘඝඝසෘඅපි, වෘඝඝසුගේද; දෘයාදඃ, පුත්‍රතෙම; ධාමීතඃ, ධාර්‌මිකවූ; පුෂ්‌පවානනාම, පුෂ්‌පවත්නම් වූයේය. තසෘය, ඔහුගේ; දෘයාදඃ, පුත්‍රතෙම; විඤ්‌ඣානෙතා, ශූරවූ; රාජසත්‍යගීතඃ, සත්‍යගීත රජයයි; සුෘතඃ, දන්නාලදී. තසෘය, ඔහුව; ජඤ්‌ඣිවාන්, උපන්නාවූ; ධර්‌මීතමා, සත්පුරුෂවූ; සසුපුත්‍රඃ, ඒ පුත්‍රතෙම; නාමිතඃ, නමින්; උෂජීඃ, උෂජීනම්වූයේය. යසෘය උෂජීසෘය, යම් උෂජීරජතුගේ; වියසීවාන්, ශක්තිඅත්තාවූ පුත්‍රයෙක්; ජඤ්‌ඣෙ, උපන්නේද; සසුපුත්‍රඃ, ඒ පුත්‍රතෙම; සම්භවඃ, සම්භවනම්වූයේය.

Digitized by Google

බෘහද්‌බ්‌ලාත්, බෘහත්‌රථකෙරෙන්; අනන්‍යශකලචයා, අනන්‍යවූ දරුකැබලි දෙකක්; ජනමා, උපන්නේය. ප්‍රරයා, ප්‍රර-යන නම්ඇති යක්‍ෂිණිය විසින්; සන්‍ධිතා, ගළපන ලද්දේ; ප්‍රරසන්‍ධනාමා, ප්‍රරසන්‍ධනම්වූයේය. 44 තෙමාත්, ඔහු කෙරෙන්; සහදෙවා, සහදෙවනම් පුත්‍රයෙක් වූයේය. තතා, ඔහු කෙරෙන්; සොමාපි, සොමාපිනම් පුත්‍රයෙක් වූයේය. තතා, ඔහු කෙරෙන්; ශ්‍රුතශ්‍රවා, ශ්‍රුතශ්‍රවස්ද යන; එතෙමාශ ඛාඃභූතාඃතා, මේ මගධ යන නම්ඇති රජ්‍ය; ඉති, මෙසේයි. *

---

44. මොහු බෘහත්‌රථගේ පුත්‍රයෙක් යයි, මහාභාරතයෙහිදැකියනලදී. මොහු සහදේවගේ පුත්‍රයායයි වායුපුරාණයෙහි කියනලදී. සහදේවගේ පුත්‍රයා-ඌජීය, ඔහුගේ පුත්‍රයා-සම්භවය-ඔහුගේ පුත්‍රයා ප්‍රරසන්‍ධ-යයි අග්නිපුරාණයෙහි කියනල දී. සහදේවගේ පුත්‍රයා-ධනුෂය-ඔහු ගේ පුත්‍රයා-ශාරීය-ඔහුගේ පුත්‍රයා-සමිභ වය-ඔහුගේ පුත්‍රයා-ප්‍රරසන්‍ධ-යයි මත් සෘපුරාණයෙහි කිය්නලදී. තවද, ගයාව පවන් උතුරට තිබෙණ කඳු පේළියෙහි හැතැප්ම 86ක් දුර ඖයහැන ප්‍රරසන්‍ධ රජ්ජුරුවන්ගේ සිංහාසනය තිබුනු ඉඛ මේ ගොඩනැගිම් ර්ශානදෙස තිබෙණ වා දකින්ට ලැබුනායැයි-කතින්හැම් උන් නැහේ කියා තිබෙණවාය.

* හරිවංශයෙහි,

ශතාලෙ වෙ ඝ ගෙව ජාතෝ ප්‍රරයා සන්‍ධිතාඃ ස තු,
ප්‍රරයා සන්‍ධිතෝ යස්‍මාජ්‌ප්‍රරඝසන්‍ධිඝතාතඃ සමෘතාඃ;
සච්‍ඡත්‍රස්‍ය ප්‍රෙතාඝෝ ප්‍රරඝසන්‍ධෝ මහාබලඃ,
ප්‍රරඝසන්‍ධස්‍ය පුත්‍රෝ වෙ සහදෙවඃ ප්‍රතාපවාන්;
සහදෙවාතමජඃ ශ්‍රිමානුදපුඃ ඝ මහායශාඃ,
උදපුජ්‍ජනයාමාඝ පුතත්‍රං පරමධාම්මිකම්;
ශ්‍රුතශ්‍රෙණීති නාමානං මගධාන් යො වඝත් ප්‍රභුඃ,

ජාඃතඃ, උපන්නාවූ හෙතෙම; ශත ලෙවෙ, දරුකැබලි දෙකක් වූවාහුය. ඃතු, ඉහතෙමවනාඛි; ප්‍රරයා, ප්‍රර යන නම් ඇති යක්‍ෂිණිය විසින්; සන්‍ධිතඃ, සන්‍ධි කරණලද්දේය. ප්‍රරයා, ප්‍රරනම් යක්‍ෂිණි ය විසින්; යස්‍මාත්සන්‍ධිතඃ, යම්හෙයකින් ගළපනලදද; තතඃ, ඒ කාරණයෙන්; ප්‍රරඝසන්‍ධඃඃඃතඃ, ප්‍රරඝසන්‍ධයයි දන්නාලදී. මහාබලඃ, මහත්වූ බලඇති; අඝෞප්‍රර ඝසන්‍ධඃ, මේ ප්‍රරඝසන්‍ධතෙම; සච්‍ඡත්‍රස්‍ය, සියදු ක්‍ෂත්‍රිය ඔහුය; ප්‍රෙතා, ප්‍රයඝත් ත්‍රේඃ. ප්‍රරඝසන්‍ධස්‍යදපුතෘඃ, ප්‍රරඝසන්‍ධගේ පු ත්‍රතෙම; වෛප්‍රතාපවාන්, තෙජස්ඇත් ඝාවූ; සහදෙවඃ, සහදෙවනම් වූයේය. ස හදෙවාතමජඃ, සහදෙවගේ පුත්‍රතෙම; මහායශාඃ, මහත්වූ, කීර්තිඇත්ඝාවූ; ශ්‍රී මාන්, ශොභාඇත්ඝාවූ; උදපුඃ, උදපු නම් වූයේය. ඃඋදපුඃ, ඒ උදපුතෙම; ප්‍රභුඃ, පොහොසත්වූ; යඃ, යමෙක්තෙම; මගධාන්, මගධරටෙහි; අවඝත්, විසූයේ ද; ශ්‍රුතශ්‍රෙණීති, ශ්‍රුතශ්‍රේණි යඃ; නාමා නං, නම්ඇති; පරමධාම්මිකම්, අතිශයින් ධාම්මිකවූ; පුත්‍රාම්, පුත්‍රයා; ජනයාමාඝ, ඉපදවූයේය.

Digitized by Google

පරික්ෂිතඃ ජනමේජයශ්‍රුතසේනොග්‍රසේනාභීමා
ශ්වත්වාරඃ පුත්‍රාඃ, ජඝ්නාඃසු ශූරථෝ නාමාත්මජෝ
බභූව,

පරික්ෂිතඃ, පරික්ෂිත්හට; ජනමේජයශ්‍රුතසේනොග්‍රසේනභීමසේනඃ, ජනමේජයද, ශ්‍රුතසේනද, උග්‍රසේනද, භීමසේනද යන; 1 මෙකාරඃසුත්‍රාඃ, සුත්‍රයෝ සතරදෙනෙක් වූවෝය. ජඝ්නොඃසු, ජඝ්නුහවවනාඃ; ශූරථඃනාම, ශූරථනම්; ආත්මජඃ, පුත්‍රයෙක්; බභූව, වූයේය.

තස්‍ය විදූරථෝ විදූරථස්‍ය සාර්වභෞමඃ සාර්වභෞමාජ්ජය
සේනඃසත්‍යසාදුරාර්ව් තත්සාශ්වායුත්‍යායුරායුත්‍යායොරක්‍රොධ
නසත්‍යසාදෙවාතිථිසත්‍යත ඍක්ෂොභාන්‍යඃ,*

---

1. ශ්‍රුතසේන- උග්‍රසේන- භීමසේන- යන මේතුන්දෙන ජනමේජයගේ පුත්‍රා

ශෝයයි හරිවංශයෙහි කියනලද්.

* හරිවංශයෙහි,

පරික්ෂීතාත්තු දයාදෙ ධාර්මිකෝ ජනමේජයඃ;
ජනමේජයස්‍ය දයාදාස්ත්‍රය එව මහාරථාඃ,
ශ්‍රුතසේනොග්‍රසේනෝ ච භීමසේනශ්ච නාමතඃ;
එතෙ සර්වේ මහාභාගා විද්වාංසෝ බලශාලිනඃ,
ජනමේජයස්‍ය පුත්‍රෝ තු ශූරථෝ මතිමාංසත්ථා;
ශූරථස්‍ය තු විද්වාංසෝ පුත්‍රෝ ජඥෙ විදූරථඃ,
විදූරථස්‍ය දයාදඃ ඍක්ෂ එව මහාරථඃ;
වීර්යඃ ස බහ්වෝ රාජා නාමනා තෙනෙව විශ්‍රුතඃ,
වාග්සේෂෝ තව වංශෙ සමීන් වාවෙව ච පරික්ෂීතෝ;
භීමසේනාස්ත්‍රයෝ රාජන් වෝ චාපි ජනමේජයෝ,

පරික්ෂිතඃ, පරික්ෂිත්හුගේ; දයාදඃ, පුත්‍රතෙම; ධාර්මිකඃ, ධර්මයෙහි පිහිටියාවූ; ජනමේජයඃ, ජනමේජයනම් වූයේය. ජනමේජයස්‍ය, ජනමේජයහට; මහාරථාඃ, සටන්කිරීමෙහි දක්ෂවූ; දයාදාඃ, පුත්‍රයෝ; ත්‍රයඃඑව්, තුන්දෙනෙක්ම වූවෝය. නාමතඃ, නාම්යෙන්; ශ්‍රුතසේනොග්‍රසේනෝව, ශ්‍රුතඃසේන උග්‍රසේන යන දෙදෙනද; භීමසේනඃව, භීමසේනද වූයේය. එතෙසර්වේ, මොහු සියල්ලෝ; මහාභාගාඃ, ඵතුම්වූවාහුය; විද්වාංසඃ, ශූරවූවාහුය; බලශාලිනඃ, ශක්තිඇත්තාහුවූවාහුය. ජනමේජයස්‍ය, ජනමේජයහුගේ; පුත්‍රෝතු, පුත්‍රයෝ දෙදෙනවනාඃ; ශූරථඃ, ශූරථද; තථා, එසේම; මතිමාන්, මතිමත්ද වේත්. ශූරථස්‍යතු, ශූරථඃගේ වනාඃ; විද්වාංසඃ, ශූරවූ; විදූරථඃ, විදූරථනම්වූ; පුත්‍රඃජඥෙ, පුත්‍රයෙක් උපන්නේය. විදූරථස්‍ය, විදූරථගේ; දයාදඃ, පුත්‍රතෙම; මහාරථඃ, යුඛයෙහි දක්ෂවූ; ඍක්ෂඃඑව, ඍක්ෂඃම වූයේය. විශ්‍රුතඃ, ප්‍රසිබවූ; වීරඃජා, ඒ රජතෙම; තෙනඑවනාමතඃ, ඒ ඍක්ෂනාමයෙන්ම; වීර්යඃ, දෙවෙනිව; බහ්වෝ, වූයේය. තව, තාගේ; අස්මින්වංශෙ, මේවංශයෙහි; ඍක්ෂොඃවෝ, ඍක්ෂනම්ඇති රජහු දෙදෙනෙක්වූවෝය. පරික්ෂිතඃ, පරික්ෂිත්යන නම් ඇත්තාහු; වෝඑවව, දෙදෙනෙක්ම වූවෝය. රාජන්, ජනමේජය මහරජ; භීමසේනඃත්‍රයඃ, භීමසේන නම් ඇත්තාවූ තුන්දෙනෙක්ද; ජනමේජයෝඅපිව, ජනමේජය යන නම් ඇත්තාහුද; වෝ, දෙදෙනෙක්වූවෝය.

Digitized by Google

සස්‍ය, ඒ සූරථහට; විදූරථ:, විදූරථනම් පුත්‍රයෙක් වූයේය. විදූරථස්‍ය, විදූරථහට; සාවිභෞම:, සාවිභෞමනම් පුත්‍රයෙක් වූයේය. සාවිභෞමාත්, සාවිභෞම කෙරෙන්; ජයසේන:, ජයසේනනම් පුත්‍රයෙක් වූයේය. තස්මාත්, ඔහු කෙරෙන්; ආරාවි, ආරාවින්නම් පුත්‍රයෙක් වූයේය. තත:ව, ඔහු කෙරෙන්ද; අයුතායුෂ්, අයුතායුෂ්නම් පුත්‍රයෙක් උපන්නේය. අයුතායෝ:, අයුතායුෂ්හට; අක්‍රෝධන:, අක්‍රෝධන නම් පුත්‍රයෙක් වූයේය. තස්මාත්, ඔහු කෙරෙන්; දේවාතිථි:, දේවාතිථිනම් පුත්‍රයෙක් වූයේය. තත:, ඔහු කෙරෙන්; අන්‍යෂෘක්ෂ:, අන්‍යවූ ඍක්ෂ යන නම්ඇති පුත්‍රයෙක්වූයේය.

ඍක්ෂාද්භීමසේනසතතාශ්ච දිලීප: දිලීපාත්ප්‍රතීපස්තතශ්ච
පිදේවාපිශාන්තනුබාහ්ලීකසංඥාස්ත්‍රය: පුත්‍රා බභූවු:,

ඍක්ෂාත්, ඍක්ෂකෙරෙන්; භීමසේන:, භීමසේන නම් පුත්‍රයෙක් වූයේය. තත:ව, ඔහු කෙරෙන්ද; දිලීප:, දිලීපනම් පුත්‍රයෙක් වූයේය. දිලීපාත්, දිලීපකෙරෙන්; ප්‍රතීප:, ප්‍රතීපනම් පුත්‍රයෙක් වූයේය. තස්‍යඅපි, ඕහවද; දෙවාපිශාන්තනුබාහ්ලීකසංඥ:, දෙවාපිය-ශාන්තනුය-බාහ්ලීකය-යන නම් ඇත්තාවූ; ත්‍රය:පුත්‍රා:, පුත්‍රයෝ තුන් දෙනෙක්; බභූවු:, වූවෝ. *

---

* හරිවංශයෙහි,

ඍක්ෂස්‍ය ච වීතියස්‍ය භීමසේනෝ භවත් සුත:,
ප්‍රතීපෝ භීමසේනාත්තු ප්‍රතීපස්‍ය තු ශාන්තනූ:;
දෙවාපිර්බාහ්ලීකශ්චේව ත්‍රය එව මහාරථා:,
ශාන්තනෝ: ප්‍රසවසේවිෂ යත්‍ර ජාතොසි පාර්ථිව;
බාහ්ලීකස්‍ය තු රාජ්‍යං වෛ සපතවාහ්‍යං නරෙශ්වර,

වීතියස්‍යඍක්ෂස්‍යව, දෙවෙනි ඍක්ෂහ වීද; භීමසේන:, භීමසේනතෙම; සුත:ඍ භවත්, පුත්‍රවූයේය. භීමසේනාත්තු, භීම සේනකෙරෙන් වනාහි; ප්‍රතීප:, ප්‍රතීප නම් පුත්‍රයෙක් වූයේය. ප්‍රතීපස්‍යතු, ප්‍රතී පහට වනාහි; ශාන්තනූ:, ශාන්තනුනම් පුත්‍රයෙක්ද; දෙවාපිර්බාහ්ලීකශ්චේව, දෙ වාපිද බාහ්ලීකද යන; මහාරථා:, ශ්‍රේ යෙහි දක්‍ෂවූ; ත්‍රය:එව, පුත්‍රයෝ තුන්දෙ නෙක්ම වූවාහුයි. පාර්ථිව, මහරජ; යත්‍ර, යම් හොත්‍රයෙක්හි; ජාතොසි, උපන්නෙ හිද; එෂ:තු, මේතෙම වනාහි; ශාන්ත නෝ:, ශාන්තනු රජහුගේ; ප්‍රසව:, පුත්‍ර වූයේය. නරෙශ්වර, මහරජ, බාහ්ලීක ස්‍යතු, බාහ්ලීකගේ වනාහි; රාජ්‍යංවෛ, දෙශය; සපතවාහ්‍යං, සපතවාහ්‍යනම් වූයේය.

Digitized by Google

දෙවාපිඞ්ඛ්‍යස්‍ය එවාරණ්‍යං විවෙශ, ශාන්තානුරවනීපති
රභවත්, අයම තස්‍ය ශ්ලෝකාඃ පෘථිව්‍යාං ගීයතෙ,

දෙවාපිඃ, දෙවාපිතෙම; බාල්‍යඃඑව, උදරඃවූයේම; අරණ්‍යංවිවෙශ, වනයට වන්
නේය. ශාන්තානුඃ, ශාන්තානුතෙම, අවනිපතිඃඉඥවත්, රජවූයේය. තස්‍යව, ඔහුවද;
අයංශ්ලෝකඃ, මේ ශ්ලෝකයඃතෙම; පෘථිව්‍යාං, පොළොතලයෙහි; ගීයතෙ, කියනු
ලැබේ.

යං යං කරාභ්‍යාං සෘෂතී ශීර්ණං යෞවනමෙති සඃ,
ශාන්තීං ප්‍රාපෙණාති යෙනාග්‍රාහං කර්‍මණා තෙන ශාන්තානුඃ;

ශීර්ණං, ජරාවට පැමිණියාවූ; යංයං, යමක්කුයමක්කු; කරාභ්‍යාං, අත්දෙකින්;
සෘෂතී, අල්වාද; සඃ, හෙතෙම; යෞවනංඑති, තරුණභාවයට පැමිණේ. යෙන,
යම් කාරණයෙකින්; අග්‍රාහං, උතුම්වූ; ශාන්තිං, සන්සිඳීමට; ප්‍රාපෙණාති, පැමිණේ
ද; තෙනකර්‍මණා, ඒ කාරණයෙන්; ශාන්තානුඃ, ශාන්තානුනම් වූයේය.

බාහ්ලිකස්‍ය සොමදත්තාඃ පුත්‍රොඅභූත්, සොමදත්තාඅපි
භූරිර්භූරිශ්‍රවාඃ ශලසංඥාස්‍රයඃ පුත්‍රාඃ,

බාහ්ලිකස්‍ය, බාහ්ලිකහට; සොමදත්තඃ, සොමදත්තතෙම; පුත්‍රඃඅභූත්, පුත්‍රවූයේ
ය. සොමදත්තස්‍යඅපි, සොමදත්තහටද; භූරිඃ, භූරිද; භූරිශ්‍රවාඃ, භූරිශ්‍රවස්ද; ශලසං
ඥඃ, ශලය යන නම්ඇති; ත්‍රයඃපුත්‍රාඃ, පුත්‍රයෝ තුන්දෙනෙක් වූවෝය. *

---

* හරිවංශයෙහි.

බාහ්ලිකස්‍ය සුතශ්ශෛව සොමදත්තොඅ මහායශාඃ,
ජඥිරෙ සොමදත්තාඃතු භූරිර්භූරිශ්‍රවාඃ ශලඃ;

බාහ්ලිකස්‍ය, බාහ්ලිකයේ; සුතඃවූඑව, පුත්‍රද; මහායශාඃ, මහත්කීර්තිඇත්තාවූ; සොමදත්තඃ, සොමදත්ත වූයේය. සොම | දත්තාඃතු, සොමදත්තයෙරෙත් විනාඉ; භූරිඃ, භූරිද; භූරිශ්‍රවාඃ, භූරිශ්‍රවස්ද; ශලඃ, ශලද යන මොහු; ජඥිරෙ, උපන්නාහුය.

Digitized by Google

ශානතානොරපාසමරනඤ්ඤං ගංගායාමුදුරකිත්තිරශෙඝ
ශාසත්‍රාථීවිත් සීඝඃ පුත්‍රොඛුත් සත්‍යවත්‍යඤ්ච චිත්‍රාංගද
විචිත්‍රවියෙතී පුත්‍රාවජනයච්ඡාංතස්‍රූ චිත්‍රාංගදඃතු බාල
එව චිත්‍රාංගදෙනා ගන්ධර්වේණහවේ විනිහතඃ විචිත්‍රවි
යෙතීපි කාශිරජතනයෙ අම්බිකාඤ්ච බාලිකෙ උපයෙමේ
තදුපභොගාතීබෙදුවව යඤ්ඤමනා ගෘහිතඃ පඤ්චමඝ
මත්,

ශානතනොඃඅපි, ශානතඤ්ඤහවද; අමරනඤ්ඤං, දෙවියන්ගේ නදියක්වූ, ගාංගා යාං, ගංගාවෙහි; උදුරකිත්තිඃ, මහත්කීර්තිඃඇති; අශෙඝශාඝ්‍රාථීවිත්, බොහෝ ශා ඝ්‍රාථියන් දන්නාවූ; සීඝඃ, සීඝතෙම: පුත්‍රඃඅභූත්, පුත්‍රවූයේය. 2 ශානතඤ්ඤඃ, ශා නතඤ්ඤතෙම; සත්‍යවත්‍යඤ්ච, සත්‍යවතීනම් බිසව කෙරෙහි; චිත්‍රාංගදවිචිත්‍රවියෙතී, චිත්‍රාංගදය විචිත්‍රවීර්‍යයන; පුත්‍රෞ, පුත්‍රයන් දෙදෙනෙක්; අජනයත්, ඉපදවූයේය. චිත්‍රාංගදඃතු, චිත්‍රාංගදතෙම වනාහි; බාලඃඑව, ලදරුවූයේම; චිත්‍රාංගදෙනගන්ධර්වේණ, චිත්‍රාංගදයන ගන්ධර්වයා විසින්; හතවේ, මරන්නුලැබුයේහි; විනිහතඃ, නසනලදී. විචිත්‍රවියතීඅපි, විචිත්‍රවීර්‍යතීද; කාශිරජතනයෙ, කාශිරජහුගේ දියණිවරු වූ; අම්බිකා, අම්බිකාද; අම්බාලිකෙ, අම්බාලිකාද යන දෙදෙන; උපයෙමේ, විවාහ කෙළේය. *

---

2. මොහුගේ පියා ශානතඤ්ඤ රජයයිද එව ගංගාවයයිද කියනලදී. එහෙත් මොහුගේ මව මනුෂ්‍ය ස්ත්‍රියක්ම වියයුතු.

* හරිවංශයෙහි,

උපාඛ්‍යායඤ්තු දෙවානාං දෙවාපිරභවන් මුනිඃ,
ච්‍යවනඤ්ච කෘතඃ පුත්‍ර ඉඤ්ඣශ්වාසීනමහාත්මනඃ;
ශානතඤ්ඤඤ්ඣභවද්‍රාජා කොරවාණං ධුරන්ධරඃ,
ශානතානොඃ සම්ප්‍රවක්ෂ්‍යාමී යත්‍ර ජාතොසි පාර්ථිව;
ගාංගං දෙවව්‍රතං නාම පුත්‍රං සොජනයත් ප්‍රභූඃ,
ස තු භීඝ්ම ඉති ඛ්‍යාතඃ කොරවාණං පිතාමහඃ,
කාලී විචිත්‍රවියතීනතු ජනයාමාස භාරත,
ශානතානොදීයිතං පුත්‍රං ධර්මාත්මානමකල්මෂම්;

දෙවාපිඃතු, දෙවාපිතෙම වනාහි; දෙවානාං, දෙවියන්ගේ; උපාඛ්‍යයඃ, ආචාර්‍යවූ; මුනිඃඅභවත්, ඍෂිවූයේය. මහාත්මනඃ, පූජ්‍යවූ; ච්‍යවනඤ්ච, ච්‍යවනගේ; පුත්‍රඃ, පුත්‍රතෙම; කෘතඃ, කෘතද; ඉඤ්ඣශ්වාසීනත්, ඉඤ්ඣදවූයේය. කොරවාණාම්, කොරවයන්ගේ හෙවත් කරුව යන ගොත්‍රයෙහි මනුෂ්‍යයන්ගේ; ධුරන්ධරඃ, ධුරය උසුලන්නාවූ හෙවත් බර උසුලන්නාවූ; ශානතඤ්ඤඃරාජාතු, ශානතඤ්ඤ රජවනාහි; අභවත්, වූයේය. පාර්ථිව, මහරජ; යත්‍රජාතඃඅසි, යම් ගොත්‍රයෙක්හි උපන්නෙහිද; ශානතානොඃ, ශානතඤ්ඤ රජහුගේ වංශය; සම්ප්‍රවක්ෂ්‍යාමී, කියන්නෙමි. සඃ ප්‍රභූඃ, ඒ මහරජතෙම; ගාංගං, ගංගා ගෙන් උපන්නාවූ; දෙවව්‍රතනාමපුත්‍රං, දෙවව්‍රතනම් පුත්‍රයකු; අජනයත්, ඉපදවූයේය. කොරවාණාංපිතාමහඃ, කරුව නම් ගොත්‍රයෙහි මිනිසුන්ගේ මුත්තනුවූ; සඃතු, හෙතෙම්වනාහි; භීඝ්මඉති, භීඝ්මයයි; ඛ්‍යාතඃ ප්‍රසිඛයි. භාරත, මහරජ; කාලී, සත්‍යවතීතොමෝ; විචිත්‍රවියතීං, විචිත්‍රවීර්‍යතීනම් කුමාරියාද; ධර්මාත්මානම්, පිරිසිදුවූ සිත්ඇති; අකල්මෂම්, පවිත්‍රසිත වූ; ශානතානොඃ, ශානතඤ්ඤ රජහුගේ; දයිතංපුත්‍රං, ප්‍රිය පුත්‍රයා; ජනයාමාස, ඉපදවිය.

Digitized by Google

තත්උපඝාතතෝත්, ඒ බිසවුන් හා විසයරස විඳිමෙන්; අතිබෙදත්ව, බලවත් පිඩා වට පැමිණීම හෙතුකොටගෙණ; යක්ඛමනාඝාතිතෝ, යක්ෂයෙක්ය විසින් වැලඳගත් නාලද්දේ; පඨමං, විනාශභාවයට; අගමත්, ගියේය.

සත්‍යවතීනියොගාත්ව මත්පුත්‍රඃ කෘෂ්ණද්වෛපායනෝ මාතුර්වචනමනතික්‍රමණීයමිති චිත්‍රවීර්‍යස්‍යක්ෂේත්‍රෙ ධෘතරාෂ්ට්‍රං පාණ්ඩුං තාත්ප්‍රතීතඃ ජුගුප්සායාව විදුරමුත්පාදයාමාස,

සත්‍යවතීනියොගාත්ව, සත්‍යවතියගේ නියොගය හෙතුකොටගෙණ; මත්පුත්‍රඃ, මාගේ පුත්‍රවූ; කෘෂ්ණද්වෛපායනඃ, වාසශසෘෂිතෙම; මාතුර්වචනං, මවගේ කීම; අනතික්‍රමණීයඉති, නොයික්මවිය යුතුයයි; චිත්‍රවීර්‍යස්‍යක්ෂේත්‍රෙ, චිත්‍රවීර්‍යයන්ගේ බිසවකෙරෙහි, ධෘතරාෂ්ට්‍රං, ධෘතරාෂ්ට්‍රනම් පුත්‍රයද; පාණ්ඩුං, පාණ්ඩුනම් කුමාරයද; තාත්ප්‍රතීතඃ, මව විසින් එවනලද; ජුගුප්සායාං, නිදහස්කරණලද්දෙහි දුසියකෙරෙහි; විදුරං, විදුරනම් පුත්‍රයාද; උත්පාදයාමාස, ඉපදවූයේය. *

ධෘතරාෂ්ට්‍රාපි දුර්‍යෝධනදුඃශාසනාදිප්‍රධානං පුත්‍රශතමුත්පාදයාමාස, පාණ්ඩුරප්‍යරණ්‍යෙ මෘගශාපොපහතප්‍රජනනසාමර්ථ්‍යඃ ධර්මවායුශක්‍රාශ්විභ්‍යඃ ක්‍රමෙණ යුධිෂ්ඨිරභීමසෙනාර්ජුනාඃ කුනත්නාඛං නකුලසහදෙවෞචාශ්වින්‍යඃ මාද්‍රඃ පඤ්ච පුත්‍රාඃ සම්භූතාදිතාසෙනාඃ ද්‍රෞපද්‍යඃ පඤ්ච පුත්‍රා බභූවුඃ,

---

* හරිවංශයෙහි,

කෘෂ්ණද්වෛපායනශෛවච ක්ෂෙත්‍රෙ වෛ චිත්‍රවීර්‍යස්‍යෙ,
ධෘතරාෂ්ට්‍රං ච පාණ්ඩුං ච විදුරඤ්චාප්‍යජීජනත්;
ධෘතරාෂ්ට්‍රාඝතු ගාන්ධාර්‍යාං පුත්‍රානජනයච්ඡතම්,
තෙෂාං දුර්‍යෝධනඃ ශ්‍රෙෂ්ඨඃ සවීර්‍යාමෙව ස ප්‍රභුඃ;

චිත්‍රවීර්‍යස්‍යෙ, චිත්‍රවීර්‍යයන් කුමාරයාව අයිතිවූ; ක්ෂෙත්‍රෙ, කාශිරජගේ දුව අම්බිකාදෙවිගේ බිසවකෙරෙහි; ධෘතරාෂ්ට්‍රව, ධෘතරාෂ්ට්‍රනම් කුමාරයාද; පාණ්ඩුව, අම්බාලිකාදෙවිගේ බිසවකෙරෙහි පාණ්ඩුනම් කුමාරයාද; විදුරවඅපි, නිදහස්කරණලද දුසිය කෙරෙහි විදුරනම් කුමාරයාද; කෘෂ්ණද්වෛපායනඃවඑව, වාසශසෘෂිතෙමේද: අජීජනත්, ඉපදවූයේය. ධෘතරාෂ්ට්‍රඃතු, ධෘතරාෂ්ට්‍රතෙම; ගාන්ධාර්‍යාං, ගන්ධාර දෙශයෙහි රජහුගේ දුව කෙරෙහි; පුත්‍රානජනයත්, පුතුන් ඉයයක්; අජනයත්, ඉපදවූයේය. තෙෂාංසවීර්‍යාම් එව, ඔහු සියල්ලවුන්වම; ප්‍රභුඃ, උතුම්වූ; සඃදුර්‍යෝධනඃ, ඒ දුර්‍යෝධනතෙම; ශ්‍රෙෂ්ඨඃ, ප්‍රධානයි.

Digitized by Google

ශා නතානොරප්‍යමරනඤ්ඤං ගංගායාම්බුදරකිඨිතිරශෙෂ
ශාසත්‍රාථීවිත් හිඤඃ පුත්‍රොභූත් සත්‍යවතාඤව විත්‍රාංගද
විචිත්‍රවියෙෂ්‍ඨා පුත්‍රාවජනයචඡාංතඤ්ඤං විත්‍රාංගදඤතු බාල
එව විත්‍රාංගදෙන ගඤ්ඣර්ෂණඤවෙ විනිහතඃ විචිත්‍රවි
යෙෂ්‍ඨාපි කාශිරජතනයෙ අම්බිකාඤබාලිඤෙ උපයෙඡේ
තදුපඡොහාතිබෙදුව්ව යඤ්ඣමනා ගෘඡිතඃ පඤ්චමඡ
මත්,

ශා නතානොඃඅපි, ශා නතනුඤඛවද; අමරනඤ්ඤං, දෙවියන්ගේ නදියක්වූ, ගාංගා යාං, ගංගාවෙහි; උදුරකිතීතිඃ, මහත්කීර්තිඃඇති; අශෙෂශාස්ත්‍රාථීවිත්, බොහෝ ශා ස්ත්‍රාර්ථයන් දන්නාවූ; හිඤඃ, හිඤතෙම; පුත්‍රොභූත්, පුත්‍රයාවූයේය. 2 ශා නතානුඃ, ශා නතනුතෙම; සත්‍යවතඤව, සත්‍යවතීනම් බිසව කෙරෙහි; විත්‍රාංගදවිචිත්‍රවියෙෂ්‍ඨා, විත්‍රාංගදය විචිත්‍රවීර්‍යයන; පුත්‍රෞ, පුත්‍රයන් දෙදෙනෙක්; අජනයත්, ඉපදවූයේය. විත්‍රාංගදඃතු, විත්‍රාංගදතෙම වනාහි; බාලඃඑව, ලදරුවූයේම; විත්‍රාංගදෙනඣඤවෙණ, විත්‍රාංගදයන ඣම්ඉඃති ගඤ්ඣර්යා විසින්; ආහවෙ, සටන්භූමියෙහි; විනිහතඃ, නසනලදී. විචිත්‍රවියෙෂ්‍ඨාඅපි, විචිත්‍රවියෙෂ්‍ඨද; කාශිරජතනයෙ, කාශිරජතුගේ දියනිවරුවූ; අම්බිකාඃ, අම්බිකාද; අම්බාලිඤක, අම්බාලිකාද යන දෙදෙන; උපයෙමෙ, විවාහ කෙළේය. *

---

2. මොහුගේ පියා ශානතනු රජයයිද මොහුගේ මව මනුෂ්‍ය ස්ත්‍රියක්ම වියයුතු. එවිට ගංගාවයයිද කියනලදී. එහෙත්

* හරිවංශයෙහි,

උපාඛ්‍යායඤතු දෙවානාං දෙවාපිරභවන් මුනිඃ,
ච්‍යවනඤ්ඤ කෘතඃ පුත්‍ර ඉඤ්ඣවඤාසිනම්මහාතමනඃ;
ශානතානුඤඛභවද්‍රාජා කොරවාණං ධුරන්ධරඃ,
ශානතානොඃ සම්ප්‍රවඤ්ඣාමි යත්‍ර ජාතොසි පාර්ථිව;
ගාංගං දෙවව්‍රතං නාම පුත්‍රං සොජනයත් ප්‍රභුඃ,
ස තු හිඤඃ ඉති ඛ්‍යාතඃ කොරවාණං පිතාමහඃ,
කාලී විචිත්‍රවියේ‍ඨනතු ජනයාමාඤ භාරත,
ශානතානොර්දියිතං පුත්‍රං ඛර්මිතමානමකල්මඤම්;

දෙවාපිඃතු, දෙවාපිතෙම වනාහි; දෙවානාං, දෙවියන්ගේ; උපාඛ්‍යායඃ, අචාර්‍යවූ; මුනිඃඅභවත්, ඍෂිවූයේය. මහාතමනඃ, පූජ්‍යවූ; ච්‍යවනඤ්ඤ, ච්‍යවනයාගේ; පුත්‍රඃ, පුත්‍රතෙම; කෘතඃ, කෘතද; ඉඤ්ඣවඤාසිත්, ඉඤ්ඣවඤවූයේය. කොරවාණඤ්, කොරවයන්ගේ හෙවත් කුරුව යන ගොත්‍රයෙහි මනුෂ්‍යයන්ගේ; ධුරන්ධරඃ, ධුරය උසුලන්නාවූ හෙවත් බර උසුලන්නාවූ; ශා නතානුඃශ්‍රේෂ්ඨතු, ශානතනු රජවනාහි; අඤවත්, වූයේය. පාර්ථිව, මහරජ; යත්‍රජාතඃඅසි, යම් ගොත්‍රයෙක්හි උපන්නෙහිද; ශානතනොඃ ඒ ශානතනු රජහුගේ වංශය; සම්ප්‍රවඤ්ඣාමි, කියන්නෙමි. සඃ ප්‍රභුඃ, ඒ මහරජතෙම; ගාංගං, ගංගාවෙන් උපන්නාවූ; දෙවව්‍රතඤාමපුත්‍රං, දෙවව්‍රතනම් පුත්‍රයකු; අජනයත්, ඉපදවූයේය. කොරවාණඤපිතාමහඃ, කුරුවනම් ගොත්‍රයෙහි මිනිසුන්ගේ මුත්තනුවූ; ඃතු, හෙතෙම්වනාහි; භීඤඃඉති, භීඤම යයි; ඛ්‍යාතඃ ප්‍රසිඛ්‍යයි. භාරත, මහරජ; කාලී, සත්‍යවතීදෙවිමෝ; විචිත්‍රවියේ‍ඨනතු, විචිත්‍රවීර්‍යනම් කුමාරයාද; ඛර්මිතමානඤ්, පිරිසිදුවූ සිත්ඇති; අකල්මඤම්, පවිත්‍රසිත වූ; ශානතනොඃ, ශානතනු රජහුගේ; දයිතඃපුත්‍රං, ප්‍රිය පුත්‍රයා; ජනයාමාඤ, ඉපදවීය.

Digitized by Google

තත්උපපත්තිහේතූනං, ඒ ඛිඝවුන් හා විෂයරස විඳීමෙන්; අනිධෙදත්ව, බලවත් පිඛාවට පැමිණීම හෙතුකොටගෙණ; යක්ඛමනාභාසිතං, ක්ෂයරෝගය විසින් වැලඳගත්නාලද්දේ; පමත්තං, විනාශභාවයට; අගමත්, ගියේය.

සත්‍යවතීනියොගාච්ච මත්සුත්‍රූං කෘෂ්ණද්වෛපායනෝ
මාතුර්වචනමනතික්‍රමණීයමිති විචිත්‍රවීර්‍යක්ෂෙත්‍රෙ ධෘ
තරාෂ්ට්‍රං පාණ්ඩුං තත්ප්‍රතිතාභූජිෂ්‍යයාච විදුරමුත්පාද
යාමාස,

සත්‍යවතීනියොගාත්ව, සත්‍යවතියගේ නියොගය හෙතුකොටගෙණද; මත්සුත්‍රූං, මාගේ පුත්‍රවූ; කෘෂ්ණද්වෛපායනං, වේදශාස්ත්‍රකර්තෘවූ; මාතුර්වචනං, මවගේ කිම්; අනතික්‍රමණීයංඉති, නොයික්මවිය යුතුයයි; විචිත්‍රවීර්‍යක්ෂෙත්‍රෙ, විචිත්‍රවීර්‍යගේ බිසවකෙරෙහි, ධෘතරාෂ්ට්‍රං, ධෘතරාෂ්ට්‍රනම් පුත්‍රයද; පාණ්ඩුං, පාණ්ඩුනම් කුමාරයද; තත්ප්‍රතිත, මව විසින් එවනලද; භූජිෂ්‍යයාං, නිදහස්කරණලද්දවූ දාසිගෙකෙරෙහි; විදුරව, විදුරනම් පුත්‍රයාද; උත්පාදයාමාස, ඉපදවූයේය. *

ධෘතරාෂ්ට්‍රාපි දුර්‍යොධනප්‍රභෘතීනාං පුත්‍රශතා
නුත්පාදයාමාස, පාණ්ඩුරප්‍යරණ්‍යෙ මෘගශාපොපහ
තප්‍රජනනසාමර්‍ථ්‍යස්‍ය ධර්මවායුශක්‍රෙභ්‍යශ්චිඤ්චිදරිෂ්ටමෙනා
ස්ත්‍රීනාං කුන්‍යාඤ්ච නාකුලඝහදෙවොචාශ්වින්‍යාං මාද්‍රයාං
පඤ්ච පුත්‍රාං සම්භව්‍යාදිනාසෙතෂාං ද්‍රෞපද්‍යාං පඤ්ච පුත්‍රා
බභූවුඃ,

---

* හරිවංශයෙහි,

කෘෂ්ණද්වෛපායනශෙඛව ක්ෂෙත්‍රෙ වෛ චිත්‍රවීර්‍යකෙ,
ධෘතරාෂ්ට්‍රං ච පාණ්ඩුං ච විදුරඤ්චාප්‍යජීජනත්;
ධෘතරාෂ්ට්‍රාඝතූ ගාන්ධාර්‍යාං පුත්‍රානජනයඣ්ඨතම්,
තෙෂාං දුර්‍යොධනඃ ශ්‍රෙෂ්ඨඃ සවෛෂාමෙව ස ප්‍රභූඃ;

වෛචිත්‍රවීර්‍යකෙ, විචිත්‍රවීර්‍ය කුමාරයා
ගෙ අයිතිවූ; ක්ෂෙත්‍රෙ, කාශිරජුගේ දුවු
අම්බිකාදෙවිගේ බිසවකෙරෙහි; ධෘතරාෂ්ට්‍රව,
ධෘතරාෂ්ට්‍රනම් කුමාරයාද; පාණ්ඩුව, අ
ම්බාලිකාදෙවිගේ බිසවකෙරෙහි පාණ්ඩුනම්
කුමාරයාද; විදුරවඅපි, නිදහස්කරණලද
දාසිය කෙරෙහි විදුරනම් කුමාරයාද;
කෘෂ්ණද්වෛපායනඃවඑව, වේදශාස්ත්‍රකර්තෘ
වේද: අජීජනත්, ඉපදවූයේය. ධෘතරා
ෂ්ට්‍රඃතු, ධෘතරාෂ්ට්‍ර මහරජතෙම; ගාන්ධා
ර්‍යාං, ගන්ධාර දෙශයෙහි රජහුගේ දුව
කෙරෙහි; පුත්‍රාන්ශතම්, පුතුන් සියයක්;
අජනයත්, ඉපදවූයේය. තෙෂාංසවෛෂාම්
එව, ඔහු සියල්ලවුන්ටම; ප්‍රභූඃ, උතුම්වූ;
සඃදුර්‍යොධනඃ, ඒ දුර්‍යොධනතෙම; ශ්‍රෙ
ෂ්ඨඃ, ප්‍රධානයි.

Digitized by Google

අජමීඪස්‍ය, අජමීඪගට; සෘක්ෂනාමා, සෘක්ෂ යන නම්ඇත්තාවූ; අන්‍යාපුත්‍රෑ, තවත් පුත්‍රයෙක්; අභූත්, වූයේය. සෘක්ෂාත්, සෘක්ෂකෙරෙන්; සංවරණඃ, සංවරණනම් පුත්‍රයෙක් වූයේය. සංවරණත්, සංවරණ කෙරෙන්; යඃ, යමෙක්තෙම, ධර්මක්ෂෙත්‍රං, සුවරිතධර්මයන් පිරීමට ස්ථානවූ; ඉදංකුරුක්ෂෙත්‍රම්, මේ කුරුක්ෂෙත්‍රය; චකාර, කෙළේද; කුරුඃ, ඒ කුරුනම් රජතෙම වූයේය.*

---

* හරිවංශයෙහි,

පූතත්‍රාණමජමීඪස්‍ය සොමකත්වං මහාත්මනඃ,
මගිසිත්වජමීඪස්‍ය ධූමිනී පූතත්‍රගාඛිනී;
සා තූ පූතත්‍රාර්ථිනී දෙවී ව්‍රතචයර්‍යා සමන්විතා,
තොපෙ වර්‍යාගතා තපසා තපඃ පරමදුශ්චරං;
හුත්වාග්නිං විධිවත්සා තූ පවිත්‍රමිතහොජනා,
අග්නිහොත්‍රතූශෙෂ්වෙව සුෂ්වාප ජනමෙජය;
ධූමිනාඃ ස තයා දෙව්‍යා තවජමීඪඃ සමිසිවාන්,
සෘක්ෂං සජනයාමාස ධූම්‍රවර්ණීං සුදර්ශිනං;
සෘක්ෂාත් සංවරණෝ ජඥෙ කුරුඃ සංවරණත් තථා,
යඃ ප්‍රයාගාදතික්‍රම්‍ය කුරුක්ෂෙත්‍රං චකාර හ;
පුණ්‍යඤ්ච රමණීයඤ්ච පුණ්‍යකාදභිජීශෙවිතං,

මහාත්මනඃ, උතුම්වූ; අජමීඪස්‍ය, අජමීඪගේ; පූත්‍රාණම්, පූත්‍රයන්ගේ; සොමකත්වං, සොමකබව වූයේය. අජමීඪස්‍ය, අජමීඪගේ; පූත්‍රගාඛිනී, පූත්‍රයන් පතන්නාවූ; ධූමිනී, ධූමිනිතොමෝ; වර්‍යාසි, බිහිසුවචිය. ව්‍රතචර්‍යාසමන්විතා, තපඃචර්‍යාවෙන් යුක්තාවූ; පූත්‍රාර්ථිනී, පූත්‍රයන් කැමැත්තාවූ; සාතූදෙවි, ඒ දෙවියවනාහි; තපසා, තැවෙන්නී; වර්‍යාගතං, අවිරාදු දශදහසක් මුලුල්ලෙහි නොහොත් බොහෝ අවිරාදුගණනක්; පරමදුශ්චරං, අතිශයින් දුකසේපැවැත්වියයුතුවූ; තපඃතෙපෙ, තපස්කළාය. සාතූ, ඕතොමෝ; පවිත්‍රමිතහොජනා, ප්‍රමාණදැනගන්නාලද පිරිසිදු ආහාරඇත්තී; විධිවත්, වෙදයෙහි විධාන නොවරදවා; අග්නිංහුත්වා, ගිනි පුදා; ජනමෙජය, ජනමෙජය මහරජ; අග්නිහොත්‍රතූශෙෂුඑව, ගිනිපුදන කුශතණමත්තෙහිම; සුෂ්වාප, සයනයකළාය. සඃ අජමීඪඃ, ඒඅජමීඪතෙම, තයාධූම්නාදෙවත්‍යා, ඒ ධූම්නිනම්බිසවහාසමඟ; සමිසිවාන්, එක්ව විසිමටපැමිණියේ; සෘක්ෂංධූම්‍රවර්ණිංසුදර්ශිනං, සෘක්ෂ ධූම්‍රවර්ණිං සුදර්ශිනා යන තුන්දෙන; සංජනයාමාස, ඉපදවූයේය. සෘක්ෂාත්, සෘක්ෂකෙරෙන්; සංවරණඃ, සංවරණතෙම; ජඥෙ, උපන්නේය. තථා, එසේම; සංවරණත්, සංවරණ කෙරෙන්; යඃ, යමෙක්තෙම; ප්‍රයාගාත්අතික්‍රම්‍ය, ගංගායමුනානදී දෙක එක්වූ ස්ථානයවූ ප්‍රයාගතීර්ථ කෙරෙන් ඉක්ම; පුණ්‍යඤ්ච, පුණ්‍යභූමියක්වූ; පුණ්‍යකාදභිඃ, සුවරිතයෙහි යෙදෙන්නවුන්විසින්; නිශෙවිතං, ආශ්‍රයකරණලද්දවූ; රමණීයඤ්ච, සිත්කලුවූ; කුරුක්ෂෙත්‍රං, කුරුක්ෂෙත්‍රය; චකාර, කෙළේද; කුරුඃ, ඒ කුරුනම් කුමාරතෙම උපන්නේය.

Digitized by Google

සුධනුර්ජන්තුපරික්ෂිත්ප්‍රමුඛාඃ කුරෝඃ පුත්‍රාඃ බභූවුඃ, සු
ධනුෂඃ සුහොත්‍රසහස්‍රාච්චාවනාශ්චාවනාත් නෘපාකසහ
ාශ්චාපරිචරෝ වසුර්‍ඃහදුථප්‍රත්‍යග්‍රතූශාම්බමාවෙල්ලම
ත්‍යප්‍රමුඛාඃ වශ්‍යාඃ පුත්‍රාඃ සපඨාජායනාත,

කුරෝඃ, කුරුරජහුගේ; සුධනුඃජන්තුපරික්ෂිත්ප්‍රමුඛාඃ, සුධනුෂ්-ය-ජන්තුය-පරි
ක්ෂිත්ය-යන මෙහු මුල්කොට ඇත්තාවූ;40 පුත්‍රාඃ, පුත්‍රයෝ; බභූවුඃ, වූවාහුයි.
සුධනුෂඃ, සුධනුෂ්හව; සුහොත්‍රඃ, සුහොත්‍රනම් පුත්‍රයෙක් වූයේය. තස්මාත්, ඔහු
කෙරෙන්; ච්‍යවනඃ, ච්‍යවනනම් පුත්‍රයෙක් වූයේය.*

---

40. හරිවංශයෙහි සහරදෙනෙකුගේ නම් දක්නාලැබෙන්. ඒ සහරදෙනා මෙ යින් දෙදෙනෙකුගේ නම් සමඟ නවත් සුධනුත් අරිමේජය යන දෙදෙනෙක් වෙත්. භාඟවත් පුරාණයෙහි පුත්‍රයෝ තු න්දෙනෙක්යයි කියමින් විෂ්ණුපුරාණයෙ හි කියනලද නම් දෙකක්හා සමඟ, ත වත් ණිෂධාඟව යන නමක්ද කියනලදී.

* හරිවංශයෙහි,

තාස්‍යාන්වවායඃ සුමහාන් යස්‍ය නාමනාසපි කෞරවාඃ,
කුරෝඃසතු පුත්‍රාශ්චත්වාරඃ සුධන්වා සුධනුසහථා;
පරික්ෂිච්ච මහාබාහුඃ ප්‍රවරශ්චාරිමේජයඃ
සුධන්වනඃසතු දයාදඃ සුහොත්‍රෝ මනිමාන් සමෘතඃ;
ච්‍යවනඃසතස්‍ය පුත්‍රඃසතු රජන් ධර්‍මාර්‍තකොවිදඃ,

කෞරවාඃ, කෞරවයෝහෙවත් කුරු ව යන නම් ඇති ගෝත්‍රයෙහි මනුෂ්‍ය යෝ; යස්‍ය, යම් රජකෙනෙකුගේ; නා මනා, නාමයෙන්; අපි, පැවැත්හාහුද; ත ස්‍ය, ඒ කුරුරජහුගේ; සුමහාන්, සූජ්‍ය වූ; අන්වවායඃ, වංශයවේ. කුරෝඃතු, කු රුරජහුගේ; පුත්‍රාඃ, පුත්‍රයෝ; සුධන්වා, සුධන්වත්ද; සුධනුඃ, සුධනුෂ්ද; තථා ඒ සේම; මහාබාහුඃ, මහත්වූ අතක් ඇති; පරික්ෂිත්ච, පරික්ෂිත්ද; ප්‍රවරඃ, උතුම්වූ; අරිමේජයඃ ච, අරිමේජයද යන; චත්වා රඃ, සහරදෙනෙක් වෙත්. සුධන්වනඃතු, සුධන්වත්හුගේ; දයාදඃ, පුත්‍රතෙම; මනි මාන්, නුවණැත්තාවූ; සුහොත්‍රඃඝෘතඃ, සුහොත්‍රයයි දන්නාලදී. රජන්, මහරජ; තස්‍යසුත්‍රඃතු, ඔහුගේ පුත්‍රතෙම වනාහි; ධර්‍මාර්‍තකොවිදඃ, ධර්‍මාර්‍තයන් දැනීමෙහි ද ක්ෂවූ; ච්‍යවනඃ, ච්‍යවනනම් වූයේය.

Digitized by Google

ව්‍යවනාත්, ව්‍යවන කෙරෙන්; කෘතයඃ, කෘතයඤනම් පුත්‍රයෙක් වූයේය.41. තත ශ්‍ව, ඔහු කෙරෙන්ද; උපරිචරඃ, උපරිචරනම්වූ; වසුඃ, වසුනම් පුත්‍රයෙක් වූයේය. බෘහද්‍රථප්‍රත්‍යග්‍රකුශාංබ මාවෙල්ලමත්ස්‍යප්‍රබ්‍රවීඃ, බෘහද්‍රථය-ප්‍රත්‍යග්‍රය-කුශාංබය-මා වෙල්ලය-මත්ස්‍යය-යනමොහු මුල්කොට ඇති; වසොඃපුත්‍රාඃ, වසුහුගේ පුත්‍රයෝ; සප්තාජයනඃ, සත්දෙනෙක් ඇතිවූවෝය.*

---

41. මේ නාමය විශ්වපුරාණයෙහි-කෘතකියාද, බ්‍රාහ්මපුරාණයෙහි-කෘතයඤ-කියාද, මත්ස්‍යපුරාණයෙහි,-කෘම්-කියාද, භාගවන්පුරාණයෙහි-කෘති-කියාද, වේ.

* හරිවංශයෙහි,

ච්‍යවනාත් කෘතායඤතු ඉත්‍යුක්ත්වා යත්තෙඃ ස ධර්මවිත්;
විශ්‍රුතාං ජනයාමාස පුත්‍රනුම්පූඤමං නෘපඃ,
වෛද්‍යෙපරිචරං වීරං වසුං නාමානතාරිඤගං;
වෛද්‍යෙපරිචරාජ්‍යත්තෙ ගිරිකා සපතාමානවාන්,
මහාරථෝ මගධරාව් විශ්‍රුතෝ යෝ බෘහද්‍රථඃ;
ප්‍රත්‍යග්‍රහඃ කුශත්තෙශ්චව යමාහුඃ ණීවාහනං,
මාරුතාශ්ව යදුත්තෙශ්චව මත්‍යාඃකාලී ච සපතාමඃ,
බෘහද්‍රථස්‍ය දුයාදඃ කුශාග්‍රෝ නාම විශ්‍රුතඃ,

ව්‍යවනාත්, ව්‍යවන කෙරෙන්; කෘතයඤඃ, කෘතයඤනම් පුත්‍රයෙක්වූයේය. ධර්මවිත්, ධර්මය දන්නාවූ; නෘපඃ, ඒ රජතෙම; යත්තෙඃ, යාගවලින්; ඉත්‍යුක්ත්වා, ප්‍රාර්ථනාකොට; විශ්‍රුතම්, ප්‍රසිද්ධවූ; ඉන්‍ද්‍රසමං, ශක්‍රයාහා සමානවූ; අනතාරිඤගං, අහෙඹි ගමන්කරන්නාවූ; වීරං, ශූරවූ; වසුංනාම, වසුනම්; වෛද්‍යෙපරිචරං, වෛද්‍යෙපරිචරනම්වූ; පුත්‍රං, පුත්‍රයකු; ජනයාමාස, ඉපදවූයේය. වෛද්‍යෙපරිචරාත්, වෛද්‍යෙපරිචරකෙරෙන්; මගධරාව්, මගධදෙශයෙහි රජවූ; මහාරථඃ, මහාරථනම් පුත්‍රද; විශ්‍රුතඃ, ප්‍රසිද්ධවූ; යඃබෘහද්‍රථඃ, යම් බෘහත්රථනම් පුත්‍රයෙක්ඇද්ද ඔහුද; ප්‍රත්‍යග්‍රහඃ, ප්‍රත්‍යග්‍රහඤනම් කුමාරද; යං, යම්කිසිවු; මණීවාහනංආහුඃ, මණීවාහනයයි කියනුද; කුශත්තෙශ්චව, ඒ කුශද; මාරුතඃ ව, මාරුතද; යදුඃවත්තෙව, යදුද; සපතාමඃ, අතිශයින් සත්පුරුෂවූ; මත්‍යඃකාලීව, මත්‍යඃකාලීද යන; සපතාමානවාන්, මානවකයන් සත්දෙනෙකුන්; ගිරිකා, ගිරිකානම් බිසවකොමේ, ජත්තෙ, ඉපදවූයේය. බෘහද්‍රථස්‍ය, බෘහත්රථයාගේ; දුයාදඃ, පුත්‍රතෙම; විශ්‍රුතඃ, ප්‍රසිද්ධවූ; කුශාග්‍රඃනාම, කුශාග්‍රනම් වූයේය.

Digitized by Google

බෘහද්‌ථාත්, කුශාග්‍රසෘතසම්‌භවාත් උෂහසෘතාඃ පුෂ්‌පවිංසෘ
සම්‌භවාත් සත්‍යධෘතසෘතසම්‌භවාත් සුධන්වා තස්‍ය ච ජනතූඃ,

බෘහද්‌ථාත්, බෘහද්‌ථකෙරෙන්; කුශාග්‍රඃ, කුශාග්‍රනම් පුත්‍රයෙක්වූයේය. තස්‍මාත්, ඔහු කෙරෙන්; උෂහඃ, උෂහනම් පුත්‍රයෙක් වූයේය. 42 තතඃ, ඔහු කෙරෙන්; පුෂ්‌පවාන්, පුෂ්‌පවත්නම් පුත්‍රයෙක් වූයේය. තස්‍මාත්, ඔහු කෙරෙන්; සත්‍යධෘතඃ, සත්‍යධෘතනම් පුත්‍රයෙක්වූයේය. 43 තස්‍මාත්, ඔහු කෙරෙන්; සුධන්වා, සුධන්වත් නම් පුත්‍රයෙක්වූයේය. තස්‍යච, ඔහුගේ පුත්‍රද; ජනතූඃ, ජනතූනම් වූයේය. *

බෘහද්‌ථාවචානස්‍යඃ ශකලවය ජනතා ප්‍රජයා සඤ්ජිතෝ
ප්‍රාසඤ්ඣනාමා තස්‍මාත් සහදෙවසෘතඃ සොමාපිසෘ
තඃ ශ්‍රුතශ්‍රවා ඉත්‍යෙතෙ මාගධා භූභෘතඃ,

---

42. මේ නාමය මත්‍ස්‍යපුරාණයෙහි-වෘෂභ-කියා වේ.

43. මේ නාමය වායුපුරාණයෙහි-සත්‍ය ජිත-කියාද, භාගවත්පුරාණ හරිවංශ දෙක්හි-සත්‍යහිත-කියාද, මත්ස්‍යපුරාණයෙහි-සත්‍යධෘත-කියාද වේ.

* හරිවංශයෙහි,

කුශාග්‍රසෘතතමජෝ විද්වාන් වෘෂභෝ නාම වියෂීවාන්;
වෘෂභසෘතාපි දුයාදඃ පුෂ්‌පවානනාම ධාමීකඃ,
දුයාදසෘතස්‍ය විද්‍වානෙතා රාජා සත්‍යහිතඃ සුතඃ;
තස්‍ය පුත්‍රඃ ස ධර්‍මාත්මා නාමනා ඌර්‍ජයන්තු ප්‍රඥිවාන්,
ඌර්‍ජීයස්‍ය සුමහවඃ පුත්‍රෝ යස්‍ය ප්‍රඥෙ ස වියෂීවාන්;

කුශාග්‍රස්‍ය, කුශාග්‍රයාගේ; ආත්මජඃ, පුත්‍රතෙම; වියෂීවාන්, වියෂීඅත්භාවූ; විද්වාන්, පණ්ඩිතවූ; වෘෂභඃනාම, වෘෂභනම් වූයේය. වෘෂභස්‍යඅපි, වෘෂභයාගේද; දුයාදඃ, පුත්‍රතෙම; ධාමීකඃ, ධාමීකවූ; පුෂ්‌පවානනාම, පුෂ්‌පවත්නම් වූයේය. තස්‍ය, ඔහුගේ; දුයාදඃ, පුත්‍රතෙම; විද්‍වානඃ, ශූරවූ; රාජසත්‍යහිතඃ, සත්‍යහිත රජයයි; සුතඃ, දන්නාලදී. තස්‍ය, ඔහුව; ප්‍රඥිවාන්, උපන්නාවූ; ධර්‍මාත්මා, සත්පුරුෂවූ; සඃපුත්‍රඃ, ඒ පුත්‍රතෙම; නාම්නා, නමින්; ඌර්‍ජඃ, ඌර්‍ජනම්වූයේය. යස්‍ය ඌර්‍ජීයස්‍ය, යම් ඌර්‍ජරජතුගේ; වියෂීවාන්, ශක්තිඅත්භාවූ පුත්‍රයෙක්; ප්‍රඥෙ, උපන්නේද; සඃපුත්‍රඃ, ඒ පුත්‍රතෙම; සුමහවඃ, සුමහවනම්වූයේය.

Digitized by Google

බෘහද්‌බලාත්, බෘහත්ක්‍ෂත්‍රකෙරෙන්; අනන්‍යෘෂකුලවයෘ, අනෘවූ දරුකැබලි දෙනක්; ජනමා, උපන්නේය. ජරයෘ, ජර-යන නම්ඇති යක්‍ෂිණිය විසින්; සන්‍ධිතෘ, ගළපන ලද්දේ; ජරාසන්‍ධනාමා, ජරාසන්‍ධනම්වූයේය. 44 තෙමාත්, ඔහු කෙරෙන්; සහදෙවෘ, සහදෙවනම් පුත්‍රයෙක් වූයේය. තතෘ, ඔහු කෙරෙන්; සොමාපිෘ, සොමාපිනම් පුත්‍රයෙක් වූයේය. තතෘ, ඔහු කෙරෙන්; ශ්‍රුතශ්‍රවෘ, ශ්‍රුතශ්‍රවස්ද යන; එතෙමාහ ඛෘහුෘතෘ, මේ මගධ යන නම්ඇති රජහු; ඉති, මෙසේයි. *

---

44. මොහු බෘහත්රථගේ පුත්‍රයෙක් යයි, මහාභාරතයෙහිද කියනලදී. මොහු සහදේවගේ පුත්‍රයායයි වායුපුරාණයෙහි කියනලදී. සහදේවගේ පුත්‍රයා-ඌජීය, ඔහුගේ පුත්‍රයා-සම්භවය-ඔහුගේ පුත්‍රයා ජරාසන්‍ධ-යයි අග්නිපුරාණයෙහි කියනලදී. සහදේවගේ පුත්‍රයා-ඛණ්ඩාසය-ඔහුගේ පුත්‍රයා-ශාවීය-ඔහුගේ පුත්‍රයා-සම්භවය-ඔහුගේ පුත්‍රයා-ජරාසන්‍ධ-යයි මත් ස්‍යපුරාණයෙහි කියනලදී. තවද, ගයාව පවන් උතුරට තිබෙණ කඳු පේළියෙහි හැතැප්ම 86ක් දුර ගියහැන ජරාසන්‍ධ රජ්ජුරුවන්ගේ සිංහාසනය තිබුනු ඉඩ මේ හොඬතැයිම් ර්ශානදෙස තිබෙණ වා දකින්ට ලැබුනායයි-කතින්හැම් උන් නැහේ කියා තිබෙණවාය.

* හරිවංශයෙහි,

ශතාලෙ වෙ ස හෙව ජාතෝ ජරයා සන්‍ධිතෘ ස තු,
ජරයා සන්‍ධිතෝ යස්මාජ්ජරාසන්‍ධසතෘතෘ සමෘතෘ;
සච්ඡත්‍රස්‍ය ජෙතාසෞ ජරාසන්‍ධෝ මහාබලෘ,
ජරාසන්‍ධස්‍ය පුත්‍රෝ වෙ සහදෙවෘ ප්‍රතාපවාන්;
සහදෙවාත්මජෘ ශ්‍රීමාන්‍ශුද්‍ධෘ ස මහායශාෘ,
උදෘග්‍රජිනයාමාස පුත්‍රාන්‍ර පරමධාර්ම්මිකාම්;
ශ්‍රුතශ්‍රෙණීති නාමානං මගධාන් යොවසත් ප්‍රභූ,

ජාතෘ, උපන්නාවූ හෙතෙම; ශත ලෙවෙ, දරුකැබලි දෙනක් වූවාහුය. ස, තු, ඉහතෙම්වනාහි; ජරයා, ජර යන නම් ඇති යක්‍ෂිණිය විසින්; සන්‍ධිතෘ, සන්‍ධි කරණලද්දේය. ජරයා, ජරානම් යක්‍ෂිණිය විසින්; යස්මාත්සන්‍ධිතෘ, යම්හෙයකින් ගළපනලදද; තතෘ, ඒ කාරණයෙන්; ජරාසන්‍ධෘ-ඝෘතෘ, ජරාසන්‍ධයයි දන්නාලදී. මහාබලෘ, මහත්වූ බලඇති; අසෞජරාසන්‍ධෘ, මේ ජරාසන්‍ධතෙම; සච්ඡත්‍රස්‍ය, සියදු ක්‍ෂත්‍රිය ඔතුය; ජෙතා, ජයගත්තේය. ජරාසන්‍ධස්‍යපුත්‍රෘ, ජරාසන්‍ධයාගේ පුත්‍රයා-ජරාසන්‍ධ-යයි මත් ස්‍යපුරාණයෙහි කියනලදී. තවද, ගයාව පවන් උතුරට තිබෙණ කඳු පේළියෙහි හැතැප්ම 86ක් දුර ගියහැන ජරාසන්‍ධ රජ්ජුරුවන්ගේ සිංහාසනය තිබුනු ඉඩ මේ හොඬතැයිම් ර්ශානදෙස තිබෙණවා දකින්ට ලැබුනායයි-කතින්හැම් උන් නැහේ කියා තිබෙණවාය.

ජාතෘ, උපන්නාවූ හෙතෙම; ශත ලෙවෙ, දරුකැබලි දෙනක් වූවාහුය. ස, තු, ඉහතෙම්වනාහි; ජරයා, ජර යන නම් ඇති යක්‍ෂිණිය විසින්; සන්‍ධිතෘ, සන්‍ධි කරණලද්දේය. ජරයා, ජරානම් යක්‍ෂිණිය විසින්; යස්මාත්සන්‍ධිතෘ, යම්හෙයකින් ගළපනලදද; තතෘ, ඒ කාරණයෙන්; ජරාසන්‍ධෘ-ඝෘතෘ, ජරාසන්‍ධයයි දන්නාලදී. මහාබලෘ, මහත්වූ බලඇති; අසෞජරාසන්‍ධෘ, මේ ජරාසන්‍ධතෙම; සච්ඡත්‍රස්‍ය, සියදු ක්‍ෂත්‍රිය ඔතුය; ජෙතා, ජයගත්තේය. ජරාසන්‍ධස්‍යපුත්‍රෘ, ජරාසන්‍ධයාගේ පුත්‍රයා; සහදෙවෘ, සහදෙවනම් වූයේය. ස සහදෙවාත්මජෘ, සහදෙවගේ පුත්‍රයාතෙම; මහායශාෘ, මහත්වූ, කීර්තිඇත්තාවූ; ශ්‍රීමාන්, ශොභාඇත්තාවූ; උදෘග්‍රෘ, උදුග්‍ර නම් වූයේය. සෘ උදුග්‍රෘ, ඒ උදුග්‍රයාතෙම; ප්‍රභූ, පොහොසත්වූ; යෘ, යමෙක්තෙම; මගධාන්, මගධරටෙහි; අවසත්, විසූයේද; ශ්‍රුතශ්‍රෙණීති, ශ්‍රුතශ්‍රේණි යන; නාමානං, නම්ඇති; පරමධාර්ම්මිකාම්, අතිශයින් ධාර්මිකවූ; පුත්‍රාන්, පුත්‍රයා; ජනයාමාස, ඉපදවූයේය.

Digitized by Google

පරික්ෂිතඃ ජනමේජයශ්‍රුතසේනොග්‍රසේනභීමසේනා ශ්චත්වාරඃ පුත්‍රාඃ, ජඥසාඃඝතු ෂුරථෝ නාමාත්මජෝ බභූව,

පරික්ෂිතඃ, පරික්ෂිත්ගව; ජනමේජයශ්‍රුතසේනොග්‍රසේනභීමසේනාඃ, ජනමේජයද, ශ්‍රුතසේනද, උග්‍රසේනද, භීමසේනද යන; 1 චත්වාරඃපුත්‍රාඃ, පුත්‍රෝ ඝතරදෙනෙක් වූවෝය. ජඥසාඃඝතු, ජඥසාඃඝතවනාඹි; ෂුරථඃනාම, ෂුරථනම්; ආත්මජඃ, පුත්‍ර යෙක්; බභූව, වූයේය.

තස්‍ය විදූරථෝ විදූරථස්‍ය සාර්ක්ෂභෞමඃ සාර්ක්ෂභෞමාජ්ජය සේනසුතසමාදූරව් තාතාශ්වායුතායුරයුක්ෂායොරුක්‍රොධ නඝනඝමාදෙවාතිථිසුතා ඍක්ෂෝනාඃ,*

---

1. ශ්‍රුතසේන- උග්‍රසේන- භීමසේන- යන මේතුන්දෙන ජනමේජයගේ පුත්‍රා යෝයයි හරිවංශයෙහි කියනලදී.

* හරිවංශයෙහි,

පරික්ෂීතාඝතු දයාදෙ ධාර්මිකෝ ජනමේජයඃ;
ජනමේජයස්‍ය දයාදාඝත්‍රය එව මහාරථාඃ,
ශ්‍රුතඉඝසේනොග්‍රසේනෝ ච භීමසේනශ්ච නාමතඃ;
එතෙ සවේ මහාභාගා විද්‍වාන්තා බලශාලිනඃ,
ජනමේජයස්‍ය පුත්‍රෝ තු ෂුරථෝ මතිමාංඝතථා;
ෂුරථස්‍ය තු විද්‍වාන්තඃ පුත්‍රෝ ජඥේ විදූරථඃ,
විදූරථස්‍ය දයාදඃ ඍක්ෂ එව මහාරථඃ;
විත්තියඃ ස බභෝ රාජා නාමනා නෛනෙව විශ්‍රුතඃ,
වාඃඉක්ෂ්‍වා තාව වංශෙ ඝමින් වාවෙව ච පරික්ෂිතෝඃ;
භීමසේනාඝත්‍රයෝ රාජන් වෝ චාපි ජනමේජයෝ,

පරික්ෂිතඃ, පරික්ෂිත්හුගේ; දයාදඃ, පුත්‍ර තෙම; ධාර්මිකඃ, ධර්මයෙහි පිහිටියාවූ; ජනමේජයඃ, ජනමේජයනම් වූයේය. ජනමේජයස්‍ය, ජනමේජයහට; මහාරථාඃ, සවන්කිරීමෙහි දක්ෂවූ; දයාදාඃ, පුත්‍රයෝ; ත්‍රයඃඑව, තුන්දෙනෙක්ම වූවෝය. නාමතඃ, නාමයෙන්; ශ්‍රුතසේනොග්‍රසේනෝ ච, ශ්‍රුතඃසේන උග්‍රසේන යන දෙදෙනද; භීමසේනඃව, භීමසේනද වූයේය. එතෙ සවේ, මොහු සියල්ලෝ; මහාභාගාඃ, උතුම්වූවාහුය; විද්‍වාන්තඃ, ශූරවූවාහුය; බලශාලිනඃ, ශක්තිඇත්තාහුවූවාහුය. ජනමේජයස්‍ය, ජනමේජයහුගේ; පුත්‍රෝ තු, පුත්‍රයෝ දෙදෙනවනාඹි; ෂුරථඃ, ෂුරථද; තථා, එසේම; මතිමාන්, මතිමත්ද වෙත්. ෂුරථස්‍යතු, ෂුරථඃගේ වනාඹි; විද්‍වාන්තඃ, ෂුරවූ; විදූරථඃ, විදූරථනම්වූ; පුත්‍රඃජඥේ, පුත්‍රයෙක් උපන්නේය. විදූරථස්‍ය, විදූරථගේ; දයාදඃ, පුත්‍රතෙම; මහාරථඃ, යුඛයෙහි දක්ෂවූ; ඍක්ෂඃඑව, ඍක්ෂඃව වූයේය. විශ්‍රුතඃ, ප්‍රසිබවූ; සඃරජා, ඒ රජතෙම; තෙනඑවනාමතඃ, ඒ ඍක්ෂ නාමයෙන්ම; විත්තියඃ, දෙවෙනිව; බභෝ, වූයේය. තව්, තාගේ; අස්මින්වංශෙ, මේ වංශයෙහි; ඍක්ෂ්වාඃවෝ, ඍක්ෂ නම්ඇති රජහු දෙදෙනෙක්වූවෝය. පරික්ෂිතෝ, පරික්ෂිත්යන නම් ඇත්තාහු; වෝඑවව, දෙදෙනෙක්ම වූවෝය. රාජන්, ජනඃමේජය මහරජ; භීමසේනඃත්‍රයඃ, භීමසේන නම් ඇත්තාවූ තුන්දෙනෙක්ද; ජනඃමේජයෝඅපිව, ජනමේජය යන නම් ඇත්තාහුද; වෝ, දෙදෙනෙක්වූවෝය.

Digitized by Google

තස්‍ය, ඒ සූරථහට; විදූරථඃ, විදූරථනම් පුත්‍රයෙක් වූයේය. විදූරථස්‍ය, විදූරථහට; සාර්වභෞමඃ, සාර්වභෞමනම් පුත්‍රයෙක් වූයේය. සාර්වභෞමාත්, සාර්වභෞම කෙරෙන්; ජයසේනඃ, ජයසේනනම් පුත්‍රයෙක් වූයේය. තස්මාත්, ඔහු කෙරෙන්; රාර්වි, රාර්වින්නම් පුත්‍රයෙක් වූයේය. තතඃව, ඔහු කෙරෙන්ද; අයුතායුඃ, අයුතායුස්නම් පුත්‍රයෙක් උපන්නේය. අයුතායෝඃ, අයුතායුස්හට; අක්‍රෝධනඃ, අක්‍රෝධන නම් පුත්‍රයෙක් වූයේය. තස්මාත්, ඔහු කෙරෙන්; දේවාතිථිඃ, දේවාතිථිනම් පුත්‍රයෙක් වූයේය. තතඃ, ඔහු කෙරෙන්; අනාවෘෂ්ටිඃ, අනාවෘෂ්ටියන නම්ඇති පුත්‍රයෙක්වූයේය.

ඍක්ෂාද්භීමසේනඤ්චතාශ්ව දිලීපඃ දිලීපාත්ප්‍රතීපඤ්ච
පිදේවාපිශාන්තනුබාහ්ලීකාඃසංඥාස්ත්‍රයඃ පුත්‍රා බභූවුඃ,

ඍක්ෂාත්, ඍක්ෂකෙරෙන්; භීමසේනඃ, භීමසේන නම් පුත්‍රයෙක් වූයේය. තතඃව, ඔහු කෙරෙන්ද; දිලීපඃ, දිලීපනම් පුත්‍රයෙක් වූයේය. දිලීපාත්, දිලීපකෙරෙන්; ප්‍රතීපඃ, ප්‍රතීපනම් පුත්‍රයෙක් වූයේය. තස්‍යඅපි, ඕහටද; දේවාපිශාන්තනුබාහ්ලීකාඃසංඥාඃ, දේවාපිය-ශාන්තනුය-බාහ්ලීකය-යන නම් ඇත්තාවූ; ත්‍රයඃපුත්‍රාඃ, පුත්‍රයෝ තුන් දෙනෙක්; බභූවුඃ, වූවෝ. *

---

* හරිවංශයෙහි,

ඍක්ෂස්‍යය ච වීතියස්‍ය භීමසේනෝ භවත් සුතඃ,
ප්‍රතීපෝ භීමසේනාත්තු ප්‍රතීපස්‍ය තු ශාන්තනුඃ;
දේවාපිර්‍ාහ්ලීකශ්චේව ත්‍රය එව මහාරථාඃ,
ශාන්තනෝඃ ප්‍රසවශ්චේෂ යත්‍ර ජාතෝසි පාර්‍ථිව;
බාහ්ලීකස්‍ය තු රාජ්‍යං වෛ සපත්‍නවාහ්‍යං නරේශ්වර,

වීතියස්‍යඍක්ෂස්‍යව, දෙවෙනි ඍක්ෂහ වීද; භීමසේනඃ, භීමසේනතෙම; සුතඃඅභවත්, පුත්‍රවූයේය. භීමසේනාත්තු, භීමසේනකෙරෙන් වනාහි; ප්‍රතීපඃ, ප්‍රතීපනම් පුත්‍රයෙක් වූයේය. ප්‍රතීපස්‍යතු, ප්‍රතීපහට වනාහි; ශාන්තනුඃ, ශාන්තනුනම් පුත්‍රයෙක්ද; දේවාපිඃවාහ්ලීකශ්චඑව, දේවාපිද වාහ්ලීකද යන; ඔහාරථාඃ, යුධයෙහි දක්‍ෂවූ; ත්‍රයඃඑව, පුත්‍රයෝ තුන්දෙනෙක්ම වූවාහුයි. පාර්‍ථිව, මහරජ; යත්‍ර, යම් හොත්‍රයෙක්හි; ජාතෝසි, උපන්නෙහිද; එෂඃතු, මේතෙම වනාහි; ශාන්තනෝඃ, ශාන්තනු රජහුගේ; ප්‍රසවඃ, පුත්‍ර වූයේය. නරේශ්වර, මහරජ, බාහ්ලීකස්‍යතු, බාහ්ලීකගේ වනාහි; රාජ්‍යංවෛ, දෙශය; සපත්‍නවාහ්‍යං, සපත්‍නවාහ්‍යනම් වූයේය.

Digitized by Google

දෙවාපිඞ්ගල්‍ය එවාරණ්‍යං විවෙශ, ශානානාක්‍ෂුරවනීපති
රභවත්, අයඞ තස්‍ය ශ්ලොකාඃ පෘථිව්‍යාං ගීයන්‍තෙ,

දෙවාපිඃ, දෙවාපිතෙම ; බාල්‍යඃඑව, ලදරුවියේම ; අරණ්‍යංවිවෙශ, වනයට වන් සේය. ශානානාක්‍ෂුඃ, ශානානාක්‍ෂුතෙම, අවනීපතිඃඅඥවත්, රජවූයේය. තස්‍යව, ඔහුවද; අයංශ්ලොකාඃ, මේ ශ්ලොකයඃතෙම; පෘථිව්‍යාං, පොළොතලයෙහි; ගීයන්‍තෙ, කියනු ලැබේ.

යං යං කරාභ්‍යාං සෘෂති ශීර්ණං යෞවනමෙති සඃ,
ශානාතීං ප්‍රාපෙනාති යෙනාග්‍රාභං කර්‍ෂණ තෙන ශානානාක්‍ෂුඃ;

ශීර්ණං, ජරාවට පැමිණියාවූ; යංයං, යමක්කුයමක්කු; කරාභ්‍යාං, අත්දෙකින්; සෘෂති, අල්වාද; සඃ, හෙතෙම; යෞවනංඑති, තරුණභාවයට පැමිණේ. යෙන, යම් කාරණයෙකින් ; අග්‍රාභං, උතුම්වූ; ශානාතීං, ඝන්ඨිඳිමව; ප්‍රාපෙනාති, පැමිණේ ද; තෙනකර්‍ෂණ, ඒ කාරණයෙන්; ශානාතාක්‍ෂුඃ, ශානාතාක්‍ෂුනම් වූයේය.

බාභ්‍රීකාභ්‍ය සොමදත්තාඃ පුත්‍රොඞභූත්, සොමදත්තාඛ්‍යඃපි
භූරිභූරිශ්‍රව්‍යාඃ ශලසංඥාස්‍ත්‍රයඃ පුත්‍රාඃ,

බාභ්‍රීකාභ්‍ය, බාභ්‍රීකභව ; සොමදත්තාඃ, සොමදත්තතෙම ; පුත්‍රඃඅභූත්, පුත්‍රවූයේය. සොමදත්තාභ්‍යඃඅපි, සොමදත්තභවද; භූරිඃ, භූරිද; භූරිශ්‍රව්‍යාඃ, භූරිශ්‍රවස්ද; ශලසංඥාඃ, ශලය යන නම්ඇති ; ත්‍රයඃපුත්‍රාඃ, පුත්‍රයෝ තුන්දෙනෙක් වූවෝය.*

---

* හරිවංශයෙහි.

බාභ්‍රීකාභ්‍ය සුතාශ්චෙව සොමදත්තා මහායශාඃ,
ජඥිරෙ සොමදත්තාභාත්තු භූරිභූරිශ්‍රව්‍යාඃ ශලාඃ;

බාභ්‍රීකාභ්‍ය, බාභ්‍රීකයේ; සුතාඃවඑව, පුත්‍රද; මහායශාඃ, මහත්කීර්තිඇත්තාවූ; සොමදත්තාඃ, සොමදත්ත වූයේය. සොම | දත්තාභාත්තු, සොමදත්තාකරෙන් වනාහි; භූරිඃ, භූරිද; භූරිශ්‍රව්‍යාඃ, භූරිශ්‍රවස්ද; ශලාඃ, ශලද යන මොහු; ජඥිරෙ, උපන්නාහුය.

Digitized by Google

ශානතානොරපුත්තමරනඤ්ඤං ගංගායාම්බුදරතීරසෙඨ
ශාසත්‍රාථීචිත් සීඝමඃ පුත්‍රොඛූත් සත්‍යවතාඤ්ඤම චිත්‍රාංගද
විචිත්‍රවියෙඃ්‍ර පුත්‍රාවජනයච්ඡාංතත්‍රඃ චිත්‍රාංගදඤතු බාල
එව චිත්‍රාංගදෙනා ගඤ්ඤවීණාහවෙ විනිහතඃ විචිත්‍රවී
යෙඃ්‍රපි කාශිරජතනයෙ අම්බිකාඤබාලිඤෙ උපයෙමේ
තදුපහොගාතිඛෙදුවව යඤ්ඤමනා ගෘහීතඃ පඤ්චමඟ
මත්,

ශානතානොඃඅපි, ශානතතුහවද; අමරනඤ්ඤං, දෙවියන්ගේ නදියක්වූ, ගාංගා
යාං, ගංගාවෙහි; උදරතීතීහිඃ, මහත්කීර්තීහිඅැති; අසෙඨශාස්ත්‍රාථීචිත්, බොහෝ ශා
ස්ත්‍රාර්ථයන් දන්නාවූ; සීඝමඃ, සීඝමනෙම: පුත්‍රඃඅහුත්, පුත්‍රවූයේය. 2 ශානතාඃ, ශා
නතතුතෙම; සත්‍යවතඤඤ, සත්‍යවතීනම් බිසව කෙරෙහි; චිත්‍රාංගදවිචිත්‍රවියෙඃ්‍ර,
චිත්‍රාංගදය විචිත්‍රවීර්‍යඃයන; පුත්‍රොඃ, පුත්‍රයන් දෙදෙනෙක්; ජනයත්, ඉපදවූයේය.
චිත්‍රාංගදඃතු, චිත්‍රාංගදතෙම වනාහි; බාලඃඑව, ලදරුවූයේම; චිත්‍රාංගදෙනඤඤ
වේණ, චිත්‍රාංගද යන ගම්අැති ගඤ්ඤර්‍යා විසින්; ඤඤවෙ, සටන්භූමියෙහි; විනිහතඃ,
නසනලදී. විචිත්‍රවීර්‍යඃඅපි, විචිත්‍රවීර්‍යඃද; කාශිරජතනයෙ, කාශිරජතුගේ දියනිවරු
වූ; අම්බිකාඃ, අම්බිකාද; අම්බාලිඤක, අම්බාලිකාද යන දෙදෙන; උපයෙමේ, විවාහ
කෙළේය. *

---

2. මොහුගේ පියා ශානතනු රජයයිද එව ගංගාවයයිද කියනලදී. එහෙත් මොහුගේ මව මනුෂ්‍ය ස්ත්‍රියක්ම වියයුතු.

* හරිවංශයෙහි,

උපාධ්‍යායඤතු දෙවානාං දෙවාපිරභවන් මුනිඃ,
ච්‍යවනඤ්‍ය කෘතඃ පුත්‍ර ඉඤවඤවාසිනමහාතමනඃ;
ශානතනුඤඤභවද්‍රාජා කොරවාණං ධුරන්ධරඃ,
ශානතාඤනොඃ සම්ප්‍රවඤ්‍යතම් යත්‍ර ජාතොසි පාර්‍ථිව;
ගාංගං දෙවව්‍රතං නාම පුත්‍රං සොජනයත් ප්‍රභූඃ,
ස තු සීඝම ඉති ඛ්‍යාතඃ කොරවාණං පිතාමහඃ,
කාලී විචිත්‍රවීර්‍යඃනතු ජනයාමාඤ භාරත,
ශානතානොදියිතං පුත්‍රං ධර්‍මාත්මානමකල්මඤම්;

දෙවාපිඃතු, දෙවාපිතෙම වනාහි; ඉදවානාං, දෙවියන්ගේ; උපාධ්‍යායඃ, අචාර්‍යයාවූ; මුනිඃඅභවත්, ඍෂිවූයේය. මහාතමනඃ, පූජ්‍යවූ; ව්‍යවඤඤ්‍ය, ව්‍යවනයන්ගේ; පුත්‍රඃ, පුත්‍රතෙම; කෘතඃ, කෘතද; ඉඤවඤවඤඤිත්, ඉඤවදවූයේය. කොරවාණඤ්, කොරවයන්ගේ හෙවත් කරුව යන ගොත්‍රයෙහි මනුෂ්‍යයන්ගේ; ධුරන්ධරඃ, ධුරය උසුලන්නාවූ හෙවත් බර උසුලන්නාවූ; ශානතානුඃරාජතු, ශානතනු රජවනාඤ; අභවත්, වූයේය. පාර්‍ථිව, මහරජ; යත්‍රජාතඃඅසි, යම් ගොත්‍රයෙක්හි උපන්නෙහිද; ශානතනොඃ ඒ ශානතනු රජහුගේ වංශය; සම්ප්‍රවඤ්‍යතම්, කියන්නෙම්. සඃ ප්‍රභූඃ, ඒ මහරජතෙම; ගාංගං, ගංගාවෙන් උපන්නාවූ; දෙවව්‍රතඤාමපුත්‍රං, දෙවව්‍රතනම් පුත්‍රයකු; අජනයත්, ඉපදවූයේය. කොරවාණංපිතාමහඃ, කරුව නම් ගොත්‍රයෙහි මිනිසුන්ගේ මුත්තනුවූ; සඃතු, හෙතෙම වනාහි; සීඝමඃඉති, සීඝම යයි; ඛ්‍යාතඃ ප්‍රසිඛයි. භාරත, මහරජ; කාලී, සත්‍යවතීතොමෝ; විචිත්‍රවීර්‍යඃං, විචිත්‍රවීර්‍යඃනම් කුමාරයාද; ධර්‍මාත්මානම්, පිරිසිදුවූ සිත්අැති; අකල්මඤම්, පවරහිතවූ; ශානතනොඃ, ශානතනු රජහුගේ; දයිතඃපුත්‍රං, ප්‍රිය පුත්‍රයා; ජනයාමාඤ, ඉපදවිය.

Digitized by Google

තත්උපභොගාත්, ඒ බිසවුන් හා විෂයරස විඳීමෙන්; අනිබෙදුන්ව, බලවත් පිඩාවට පැමිණීම හෙතුකොටගෙණ; යක්ෂ්මනාභෘතීනං, ක්ෂයරෝගය විසින් වැලඳගන්නාලද්දේ; පඤ්චං, විනාශභාවයට; අගමත්, ගියේය.

සත්‍යවතීනියොගාච්ච මත්පුත්‍රාඃ කෘෂ්ණද්වෛපායනො මාතුර්වචනමනතික්‍රමණීයමිති විචිත්‍රවීර්‍යක්ෂෙත්‍රෙ ඛෘතරාෂ්ට්‍රං පාණ්ඩුං තත්ප්‍රතිතාභූජිෂ්‍යායාඤ්ච විදුරමුත්පාදයාමාස,

සත්‍යවතීනියොගාත්ව, සත්‍යවතියගේ නියොගය හෙතුකොටගෙණද; මත්පුත්‍රාඃ, මාගේ පුත්‍රවූ; කෘෂ්ණද්වෛපායනඃ, වෘකශඃඍිතෙම; මාතුර්වචනං, මවගේ කිම්; අනතික්‍රමණීයංඉති, නොයික්මවිය යුතුයයි; විචිත්‍රවීර්‍යක්ෂෙත්‍රෙ, විචිත්‍රවීර්‍යගේ බිසවකෙරෙහි, ඛෘතරාෂ්ට්‍රං, ඛෘතරාෂ්ට්‍රනම් පුත්‍රද; පාණ්ඩුං, පාණ්ඩුනම් කුමාරද; තත්ප්‍රතිත, මව විසින් එවනලද; භූජිෂ්‍යායාං, නිදහස්කරණලද්දෙහි දාසියකෙරෙහි; විදුරඤ්ච, විදුරනම් පුත්‍රයාද; උත්පාදයාමාස, ඉපදවූයේය. *

ඛෘතරාෂ්ට්‍රොපි දුර්‍යොධනදුඃශාසනාදිප්‍රධානං පුත්‍රශතමුත්පාදයාමාස, පාණ්ඩාරප්‍යරණ්‍යෙ මෘගශාපොපහතප්‍රජනනසාමර්‍ථ්‍යස්‍ය ධර්‍මවායුශක්‍රොක්ෂිඥරක්ෂිමසෙනාස්ත්‍රීනාඃ කුන්‍තීඤ්චාඤ්ච නාකුලඝහදෙවොඅශ්විභ්‍යාං මාද්‍රඤ්ච පඤ්ච පුත්‍රාඃ සම්භවත්‍යාදිනාසෙනාඤ්ච ද්‍රෞපදීඤ්ච පඤ්ච පුත්‍රා බභූවුඃ,

---

* හරිවංශයෙහි,

කෘෂ්ණද්වෛපායනශ්චෙව ක්ෂෙත්‍රෙ වෛ චිත්‍රවීර්‍යකෙ,
ඛෘතරාෂ්ට්‍රං ච පාණ්ඩුං ච විදුරඤ්චාප්‍යජීජනත්;
ඛෘතරාෂ්ට්‍රාඤ්ච ගාන්ධාර්‍යාං පුත්‍රාණාජනයච්ඡතාම්,
තෙෂාං දුර්‍යොධනඃ ශ්‍රෙෂ්ඨඃ සර්‍වෙෂාමෙව ස ප්‍රභුඃ;

චිත්‍රවීර්‍යක්ෂෙත්‍රෙ, චිත්‍රවීර්‍යගේ කුමාරයකුට අයිතිවූ; ක්ෂෙත්‍රෙ, කාශිරජගේ දුවු අම්බිකානම් බිසවකෙරෙහි; ඛෘතරාෂ්ට්‍රව, ඛෘතරාෂ්ට්‍රනම් කුමාරයාද; පාණ්ඩුව, අම්බාලිකානම් බිසවකෙරෙහි පාණ්ඩුනම් කුමාරයාද; විදුරවඅපි, නිදහස්කරණලද දාසිය කෙරෙහි විදුරනම් කුමාරයාද; කෘෂ්ණද්වෛපායනඃවඑව, වෘකශඃඍිතෙම්ද: අජීජනත්, ඉපදවූයේය. ඛෘතරාෂ්ට්‍රඃතු, ඛෘතරාෂ්ට්‍රමහරජතෙම; ගාන්ධාර්‍යාං, ගන්ධාර දෙශයෙහි රජහුගේ දුව කෙරෙහි; පුත්‍රාන්ශතම්, පුතුන් සියයක්; අජනයත්, ඉපදවූයේය. තෙෂාංසර්‍වෙෂාම්, එව, ඔහු සියල්ලවුන්ටම; ප්‍රභුඃ, උතුම්වූ; සඃදුර්‍යොධනඃ, ඒ දුර්‍යොධනතෙම; ශ්‍රෙෂ්ඨඃ, ප්‍රධානයි.

Digitized by Google

ධෘතරාෂ්ට්‍රඃඇපි, ධෘතරාෂ්ට්‍රද; දුර්‍යෝධනඳුඃශාසනාදිප්‍රධානම්, දුර්‍යෝධන දුඃශාසන ආදී ඉඳු ප්‍රධානවූ; පුත්‍රශතම්, පුත්‍රයන් සියයක්; උත්සාදයාමාස, ඉපදවූයේය. අරණ්‍යෙ, වනයෙහි; මෘගශාප, මෘගයන්ගේ ශාපයකරණකොටගෙණ; උපහත, නසනලද්දවූ; ප්‍රජනනසාවර්ජ්‍ය, පුත්‍රයන් ලැබීමට පොහොසත් බව ඇත්තාවූ; පාණ්ඩඃඇපි, පාණ්ඩුකුමාරයාහටද; ධර්මවායුශක්‍රෙභ්‍යඃ, ධර්මදෙවතාය-වායුදෙවතාය-ශක්‍රය යන මොවුන් විසින්; කුන්‍යාඃඃ, කුන්තීනම් බිසවකෙරෙහි; 3 යුධිෂ්ඨිරාභිමසෙනාර්ජුනාඃ, යුධිෂ්ඨිරද-භීමසෙනද-අර්ජුනද; මාද්‍රාඃ, මාද්‍රිය කෙරෙහි; 4 අශ්විභ්‍යාඃ, අශ්විනී දෙවතාවන් දෙදෙනකු විසින්; නකුලසහදෙවෞ, නකුලද-සහදෙවද-යන දෙදෙනද යන මේ; පඤ්චපුත්‍රාඃ, පුත්‍රයෝ පස්දෙන; සඤ්ජාදිතාඃ, උපන්නාහුය. සෙහෝ, ඔවුන්ම; ද්‍රෞපදීඃ, පඤ්චාලදෙශාධිපතිවූ ද්‍රුපද රජුගේ දුවකෙරෙහි; පඤ්චපුත්‍රාඃ, පුත්‍රයෝ පස්දෙනෙක්; බභූවුඃ, වූවාහුයි.

යුධිෂ්ඨිරාත්ප්‍රතිවින්ධ්‍යෙ භීමසෙනාත් සුතසොමඃ ශ්‍රුත
කීර්තිරර්ජුනාත්, ශතානීකො නකුලාත් ශ්‍රුතකර්මා
සහදෙවාත් අන්‍යෙ ච පාණ්ඩවා නාම ආත්මජාඃසත්‍ය
ථා යොධෙභී යුධිෂ්ඨිරාත් දෙවකං පුත්‍රමවාප භීමබා
ඝවොත්කචං භීමසෙනාදෙව සච්ත්‍රඤං පුත්‍රමවාප සහ
දෙවාච්ච විජයා සුහොත්‍රං නාම පුත්‍රං ප්‍රාපතවති,

යුධිෂ්ඨිරාත්, යුධිෂ්ඨිරකෙරෙන්; ප්‍රතිවින්ධ්‍යඃ, ප්‍රතිවින්ධ්‍යනම් පුත්‍රයෙක් වූයේය. භීම සෙනාත්, භීමසෙන කෙරෙන්; සුතසොමඃ, සුතසොමනම් පුත්‍රයෙක් වූයේය. අර්ජුනාත්, අර්ජුන කෙරෙන්; ශ්‍රුතකීර්තිඃ, ශ්‍රුතකීර්තිනම් පුත්‍රයෙක් වූයේය. නකුලාත්, නකුල කෙරෙන්; ශතානීකඃ, ශතානීකනම් පුත්‍රයෙක් වූයේය. සහදෙවාත්, සහදෙවකෙරෙන්; ශ්‍රුතකර්මා, ශ්‍රුතකර්මන්නම් පුත්‍රයෙක්වූයේය. පාණ්ඩවානාම, පාණ්ඩව යන නම් ඇත්තාවූ; අන්‍යෙවආත්මජාඃ, තවත් පුත්‍රයෝ වූවෝය.

සත්‍යථා, ඒ මෙසේයි; යොධෙභී, යුධිෂ්ඨිර දෙව්‍යාමෝ; යුධිෂ්ඨිරාත්, යුධිෂ්ඨිර කෙරෙන්; දෙවකංපුත්‍රං, දෙවකනම් පුත්‍රයකු; අවාප, ඉපදවිය. භීම්බාඑව, භීම්බාහොමෝම; භීමසෙනාත්, භීමසෙන කෙරෙන්; ඝටොත්කචං, ඝටොත්කචනම් පුත්‍රද; සච්ත්‍රඤංපුත්‍රං, සච්ත්‍රඤනම් පුත්‍රද; අවාප, ඉපදවිය. විජයා, විජ්‍යාහොමෝ; සහදෙවාත්, සහදෙවකෙරෙන්; සුහොත්‍රංනාම, සුහොත්‍රනම්; පුත්‍රං, පුත්‍රයකු; ප්‍රාපතවති, ලැබිය.

---

3. මොහු කුන්දෙන ධර්ම වායු ශක්‍ර යන කුන්දෙනා විසින් කුන්තියට දෙන ලද්දෙය යනු අපි නොඅදහමු. පාණ්ඩු කුමාරයාගේ පුත්‍රයෝයයි කියන පවණක් ඇබැයි.

4. අශ්විනී දෙවතාවන් විසින් නකුල සහදෙව යන දෙදෙන උපදවනලද්දේය යනුද බවුන්ගේ බලය මහත්කොට දැක්වීම පිණිස තමන් කල්පනාවෙන් පි යසලදුයි ඇඟේ.

Digitized by Google

කරෙණුමතාඤ්ඤව නකුලොපි නිරමිත්‍රමජ්ජනත් අජ්ජී නසඤ්ඤපයුලූපඤං නාගකනඤ්ඤයාමිරවානනාමපුත්‍රොහූත්, මණිපුරපතිපුත්‍රඤ්ඤව පුත්‍රිකාධම්මේණ බභ්‍රුවාහනං නාම පුත්‍රමජ්ජනත්, සුභද්‍රයාඤ්ඤ කතෙපි යොඤාවතිබලපරාක්‍රමඤමඤ්ඤාරතිරථවිජේතා සොභිමන්‍යුරජායත, අභිමනෙඤරුතතරායාංපරිඤ්ඤීණෙඤු කුරුඤවඤත්‍රියාමප්‍රසුකතබ්‍රහ්මාසෙත්‍රාණ ගඤීඑව භඤමීකඤතො භගවතඃ සඤාලඤුරාඤුරවන්දිතචරණයුගලඤ්‍ය ඤතොමවජ්ජාකාරණමාඤුඤරූපධාරිණෙඤුභාවාත් පුනඤීවිතාමවාප්‍ය පරිඤීත් ජඤෙ, යොයං ඤාම්ප්‍රතාමෙතද්භූමණ්ඩලමබණ්ඩිතායති ධම්මේණ පාලයතීති,

නකුලඃඅපි, නකුල කුමාරයාද; කරෙණුවඤඤං, කරෙණුමතීය කෙරෙහි: නිරමිත්‍රව, නිරමිත්‍ර කුමාරයාද; අජ්ජනත්, ඉපදවූයේය. අජ්ජිනඤඤඅපි, අජ්ජින කුමාරයඤවද; උලූපඤං‌නාගකනඤඤයාං, උලූපිනම් නාගකනඤඤවකෙරෙහි; ඉරාවාතනාමපුත්‍රඃ, ඉරාවත්නම් පුත්‍රතෙම; අභූත්, වූයේය. මණිපුරපතිපුත්‍රඤඤඤ්ව, මණිපුරයට සැමියවූ ඔවි පඤඤයෙහි ඉන්නාවූ රජුගේ දුවකෙරෙහි; පුත්‍රිකාධම්මේණ, පාවාගන්නාලද දියනිභාවයෙන්; බභ්‍රුවාහනංනාම, බභ්‍රුවාහනනම්; පුත්‍රං, පුත්‍රයඤ්ඤ; අජ්ජනත්, ඉපදවූයේය. සුභද්‍රයාඤඤ්ව, සුභද්‍රනම් බිසවකෙරෙහි; යඃඅසෞ, යම් මේ කුමාරයෙක් තෙම; අඤඤතෙපි, තරුණභාවයෙහි සිටිකල්හිද; අතිබලපරාක්‍රම, අතිශයින් බල වික්‍රමඇතිවූ; සමඤඤාඅරතිරථවිජේතා, සියලු සතුරන්ගේ රථ ජයගන්නේද; සඃඅභිමනඤඃ, ඒ අභිමනඤ්‍ය කුමාරතෙම; අජායත, උපන්නේය; අභිමනෙඤඃ, අභිමනඤ්‍යඝව; උතතරායාං, උතතරානම් බිසවකෙරෙහි; පරිඤීණෙඤුකුරුඤු, කුරුකුමාරයන් කෙළවරවූකල්හි; අඤවත්‍රාමප්‍රසුකතා, අඤවත්‍රාවන් විසින්යොදනලද; බ්‍රාහ්මණෙඤුණ, බ්‍රාහ්මණරජ කරණකොටගෙණ; සඤමීකඤතඃ, සටුකරණලද්දාවූ; ගඤීඑව, ගඤීයම්; සකලඤුරාඤුර, සියලු දෙවඅසුරයන් විසින්; වන්දිතචරණයුගලඤ්‍ය, නමඤකාරකරණලද පාදවයක් ඇත්තාවූ; ඤතොමවජ්ජාකාරණ, තමාට කැමැති කවටඤත්තෙහි; මානුඤරූපධාරිණඃ, මනුඤඤ්‍ය ශරීරය දරන්නාවූ; භගවතඃ, විෂ්ණුහුගේ; අනුභාවාත්, අනුභවයෙහෙකොටගෙණ; පුනඃ, නැවත; ජීවිතඃඅවාප්‍ය, දිවිඇතිකොට; යඃඅයං, යම් මේ කුමාරයෙක්; එතත්භූමණ්ඩලං, මේ පොළොතලය; අඛණ්ඩිතායතිධම්මේණ, කඩනුවූ තේජස්හෝ ගොරවධර්මයෙන්; ඤාම්ප්‍රතඃ, දැන්; පාලයති, රකිද; පරිඤීත්, ඒ පරීක්ෂිත්තෙම; ජඤෙ, උපන්නේය.

තවද, විෂ්ණුපුරාණයෙන් උදුරාගෙණ මෙහිලිවිමසිණිය කල්පනාකරණලද පරාශර ඤෘෂිහුගේ කාලය කෙරෙහි සුවිවූද පරාශරඤෘෂිහුගේ කාලයෙහිවූද දඬුවම් රජ

Digitized by Google

පරම්පරාවට පිළිබඳවූ කථාව සන්නසන්නාවදක්වා මෙපමණෙකින් නිමිකෙළෙවූ. මෙපමණක්කොට පරාශර ඍෂිහුගේ කාලයකෙරෙන් අනාගතයෙහි ලොව පහළවන්නාවූ මේමේ නම්ඇති රජහුද මෙපමණ මෙපමණ කල් රජකරන්නාහුයයි ක්‍රමයෙන් පරම්පරාවෙකින් පරම්පරාවක් දක්වා අවිරුදු දෙදහසකටත් වැඩි කාලයක් ඉක්ම ගතතුරු දඹදිව නොයෙක්ජනපදයන්හි රජකරන්නාවූ රජහු දහඅටගණනක් විෂ්ණු පුරාණයෙහි දක්වනලද්දාහුය. එසේ දක්වනලද දඹදිව රජපරම්පරා පිළිබඳවූ කථාවෙන් මෙහි ලක්දිව කථාවට ප්‍රධානවශයෙන් කැවතිවියයුතුවූ විජයරජු සහිත ඒ හාසවග ලක්දිවට පැමිණියායයි පෙණෙන අමාත්‍යමණ්ඩලයාගේද මුල්හුම්යවූ වඩහරව රජපරම්පරාව අද්‍යතන සීමාසහිතව අඩුනැතිව මේපොත්හි ගෙණහැරදැක්වූ බැවින් විෂ්ණුපුරාණයෙහි පේණ යථොක්ත කථාවන් මෙහි නොලියන්නෙමි. තවද, මෙහි–යයාති රජහුගේ පුත්‍රයන් කෙරෙන් අනාගත කාලයෙහි රජපරම්පරාව විෂ්ණු පුරාණයෙහි අපරිද්දෙන්–පරීක්ෂිත් රජු දක්වා ලියූවෙමු. යයාති රජුකෙරෙන් පටන් ගෙහිවූ කථාපිළිවෙළද ඉහා දීඝීවශයෙන් විෂ්ණුපුරාණදියෙහි දක්වනලදී. ඒ විස්තාරයද අපි මෙහි නොලිව්වෙමු. විජයරජුගේ පරම්පරාවේ පුරාණ රජවරුන්ගේ වංශය මෙපමණෙකින් මේ භාගයෙන් දතහැකිවෙයි. ලක්දිව රජපරම්පරාව සහිතවූ සියලු කථාව විජයරජු පටන් පිළිවෙළින් මහවංශයෙහි පාළිභාෂාවෙන්ද වෙනත් සිංහල භාෂාවේ පොත්වලද නොයෙක් පරිද්දෙන් දක්වනලදී. පාළිභාෂාවෙන් පවත්නාවූ මහවංශයද වර්තමානකාලයෙහි ලක්දිව අන්ධුව වෙනුවෙන් සිංහලභාෂාවටනඟා පහළකරවීමට නියමව තිබෙන බැවින් ලක්දිව කථාවිස්තාරය දන්නා කැමැත්තවුන්ට එසින්ද සුවිසේ දතහැකිවේ. ලක්දිව පවත්නා එළු පාළි භාෂා දෙක්හි ප්‍රකරණවලින් දක්වාතිබෙණ කථාවට දඹදිව සංස්කෘතභාෂාවෙහි ප්‍රකරණවලින් අනුගතකළ ශුතුවූ විෂයත් කරුණු විෂ්තරම දැක්වීම සඳහා පවත්නාවූ ඉතිහාස නම් මේ රාජකීය කථාවේ පිළිබඳවූ අවසානභාගයද මෙසෙකින් සමාපනකරණලදී.

ගතෙ ශාසෙ ශෛලනාළු හිරිවසුපු ප්‍රලෙඛිතා,
කතෙථයම්හි හාසාඛ්‍ය සිංහලානාං ප්‍රියාවහා,

සමාපතාම්,

Digitized by Google

ශුද්ධිපත්‍රය.

පිටේ.	පෙළ.	අශුද්ධ.	ශුද්ධ.
i.	4.	පූරණවම්	පූරණවම
"	"	රමායනාඅපි	රමායණදපි
"	6.	මාවමන්‍යනාතු	මාවමාන්‍යනාතු
"	24.	භාශාව	භාෂාව
ii.	3.	නුසුදුවන	නුසුදුවිණ
"	9.	දූනුඛු	දූනුඛු
"	15.	නිමිති	නිමිති
"	30.	නිවුන්	නිවුන්
"	32.	සිවලියසි	සිවලියසි
"	35.	සියදූ	සියදූ
iii.	11.	මහත්ගෙහෝ	මහත්ගෙහෝ
iv.	15.	ඔවුන්ට	ඔවුන්ට
v.	1.	පශ්‍යනාභාෂාම	පශ්‍යනාභාෂාතම
"	11.	කල්හිද	කල්හිද
"	28.	සඩයමඛූත	සඩයමඛූත
"	29.	සෘෂි	සෘෂි
vi.	4.	වශිෂ්ඨ	වශිෂ්ඨ
"	5.	වාභශ	වාභශ
vii.	15.	පරිවෙජ්ද	පරිවේජ්ද
"	28.	පූරාණය	පූරාණය
"	31.	ඵූරාණය	පූරාණය
viii.	4.	එකඝිය	එකඝිය
"	21.	නුවූ	නුවූ
ix.	3.	ගුණිදි	ගුණදි
1.	1.	භාශාවෙඝි	භාෂාවේඝි
"	20.	කෝල්ඛ්‍රුක්	කෝල්බ්‍රුක්
2.	9.	මහාභාශ්‍ය	මහාභාෂ්‍ය
"	23.	හුවි	හුවි
"	31.	වූවායසි	වූයේයසි
"	38.	අවශාන	අවසාන
"	39.	විපයෙඝි	විපයෙඝි
3.	34.	බරණැසඩ	බරණැසඩ

මේ පිටේ ඉරෙන් පාත තිබෙණ දෙකේ ඉලක්කම සඝිතවූ වාසනම මේ ලඝ වූල පිටභා ඇළපියගුතු.

6.	19.	ඛිතාය	ඛිතාය
"	20.	පතු	අතු

Digitized by Google

පිටේ.	පෙළේ.	අශුද්ධ.	ශුද්ධ.
7.	7.	උලාරාණී	උලාරානී
"	14, 16, 19...	ශුවරජ	සෙනාපති
8.	6.	පවාරෙෂ	පවාරසි
"	16.	මවවිවාරය	මවනොවිවාරය
"	"	නාසෙතුං	භාසෙතුං
"	32.	නලල	නලළ
"	33.	භූම්යං	භූම්යං
"	38.	නිබ්බිජඤ්ඤ	නිබ්බිජඤ්ඤ
9.	26.	තඤ්ඤං	තඤ්ඤං
"	28.	තඤ්ඤංනගරෙ	තඤ්ඤංපුරෙ
10.	27.	ලාටාවායෙසීනො	ලාටාවායෙසීණෙ
11.	14.	සංඝකෘතඤ්ඤ	සංඝකෘතනම්
12.	17.	ඝඨායකට	ඝඨාවයකට
"	36.	ඝොසාඝොඝ	ඝොඝාඝොඝ
13.	4.	මඝවනතෘ-පිතරෘ	මඝවනතෘ-
"	9.	පිතරෝ-ගිරයො	ගිරයො
16.	12.	අභිඝෙක	අභිඝෙක
17.	16.	නැගුණෙය	නැගුනේඝ
19, 23.	6, 15.	යාඤ්ඤ	යාවිඤ්ඤ
21.	2.	ඍෂින්	ඍෂීන්
"	12.	ඍෂීගේ	ඍෂිගේ
22.	4.	භූඝති	භූඝති
"	14.	සුවිසි	පස්විසි
"	"	විෂ්ණුනාභි අබ්ජඃ, විෂ්ණුගේ නාභිනෑ මැතිපියුමෙහි උපන්නාවූ; බ්‍රහ්මා, ශ්‍රෙෂ්ඨවූ	බ්‍රහ්මා, බ්‍රහ්මනෙම්; විෂ්ණු නාභිඅබ්ජඃ, විෂ්ණුගේ නාභි නැමැති පියුමෙහි උපන්නේඝ
"	28.	ඝත්‍රඤ්ඤ	ඝත්‍රඤ්ඤ
23.	27.	විඝවාම්ත්‍ර	විඝවාම්ත්‍ර
24.	29.	ශ්‍රෂ්ඨ	ඝෘෂ්ඨ
"	30.	මිනිසුන්	ජනයා
"	31.	සෙනෙවිරත්	ශුවරජ
27.	18.	ප්‍රඝාධි	ප්‍රඝාධී
"	19.	චතුදීදඝ	චතුර්දීඝ
"	35.	ප්‍රඝාධි, සිදුවන්නිය;	ප්‍රඝාධි, අනුඝාඝනාකරන්නිඝිය.
28.	7.	බඳනාලද්දුවූ	බඳනාලද්දුවූ රජතෙම;
"	24.	ජඝා	ජනාඃ
"	34.	ඇඝේඝ	ඝිඝේඝ

Digitized by Google

පිටුව.	පෙළේ.	අශුද්ධ.	ශුද්ධ.
29.	.. " ..	විලපන්, විලාපකිය .. න්නාවූ; රුදන්, හඬ න්නාවූ; මාතා, මව් තොමෝද; මුහුණ, එ කෙනෙහි; ශොකං කෘත්වා, ශොකකොට;	මාතා, මව්තොමෝ; ශෝ කංකෘත්වා, ශොකකොට, විලපන්, හැඬිය. මුහුණ; එකෙනෙහි; රුදන්, හ ඬන්නේ;
28.	.. 35.	.. ශොකාර්තා ..	ශොකාර්තාං
31.	.. 10.	.. අයාධ්‍ය ..	අයොධ්‍ය
"	.. 10.	.. අමතිතෙමරාජ්‍යය ..	රාජ්‍යය
"	.. 13.	.. සුතීක්ෂණකන ..	සුතීක්ෂණකනම්]
32.	.. 17.	.. චතුර්දිශ ..	චතුර්දිශ
"	.. 21.	.. සෙනග ..	සෙනඟ
33.	.. 2.	.. රන්ජ්චියඅැති ..	රන්ඝිතුයම්අැති
"	.. 7.	.. මර්තව්‍යය ..	මර්තව්‍යං
"	.. 13.	.. මරණුලබන්නාවූ ..	මියන්නාවූ
"	.. 9.	.. රාවනඃ ..	රාවණඃ
34.	.. 25.	.. ඝිදුරුච්; ගතඃ, ගිශේය	ඝිදුරුකොට
"	.. 28.	.. කිෂ්කින්ධ්‍යං ..	කිෂ්කින්ධ්‍යාං
"	.. 30.	.. කිෂ්කිඤ්ඤිශඃ ..	කිෂ්කිඤ්ඤිශඃ
"	.. 39.	.. රාමොඤ්ඤං ..	රාමොඤ්ඤා
35.	.. 10.	.. රාමොඤ්ඤං ..	රාමොඤ්ඤඃ
"	.. "	.. ලද්දවූ ..	ලද්දේ
"	.. 25.	.. රාමාඛ්‍යැලී ..	රාමාඛ්‍යැලී
"	.. 29.	.. ප්‍රණන්ද්‍යාවඤ්ඤන ..	ප්‍රාණද්‍යාවඤ්ඤන
36.	.. 3.	.. ප්‍රණඤ්ඤත්‍යජත් ..	ප්‍රාණන්අත්‍යජත්
"	.. 28.	.. ආදිඤ්ඤ ..	ආදිවූ; තෙ, ඔහු;
"	.. 30.	.. ජීවනාර්‍යය ..	ජීවනාර්‍යය
37.	.. 14.	.. ඝිතා ..	ඝිතාං
38.	.. 11.	.. කුර ..	කුරු
39.	.. 24.	.. කැමනැමැති ..	කාමනැමැති
"	.. 26.	.. පූරීං ..	පූරීං
"	.. 27.	.. මාණීක්‍ය ..	මාණීක්‍ය
40.	.. 24.	.. ක්‍රතො ..	ක්‍රථතො
"	.. 37.	.. වානරදඃ; මෛමේඳ, මෛමේඳ	වානරද; මෛමේඳඃ, මෛමේඳ
41.	.. 28.	.. ප්‍රහතව, ප්‍රහතනම්..	ප්‍රහසතව, ප්‍රහසතනම්
"	.. 30.	.. තාක්‍ෂ ..	තාක්‍ෂ

Digitized by Google

පිටේ.	පෙළේ.	අශුද්ධ.	ශුද්ධ.
7.	7.	උළාරාණී	උළාරාණි
"	14, 16, 19...	ශුවරජ	සෙනාපති
8.	6.	පවාරෙෂි	පවාරයි
"	16.	මවවිවාරෙ	මවසොව්වාරෙ
"	"	නාසෙතුං	භාසෙතුං
"	32.	නලල	නලළ
"	33.	භූම්යං	භූම්යං
"	38.	නිබ්බිජඤ්ඤ	නිබ්බිජඤ්ඤ
9.	26.	තස්මිං	තස්මිං
"	28.	තස්මිංනගරෙ	තස්මිංපුරෙ
10.	27.	ලාටාවායෙවිසො	ලාටාවායෙවිණෙ
11.	14.	සංඝසාතණම්	සංඝසාතනම්
12.	17.	ඝභායකට	ඝභාවයකට
"	36.	ඝොසාඝොඝ	ඝොඝාඝොඝ
13.	4.	මඝවනතෘ-පිතරෘ	මඝවනතෘ-
"	9.	පිතරෝ-ගිරයො	ගිරයො
16.	12.	අභිඝෙක	අභිඝෙක
17.	16.	නැගුණෙය	නැගුනේඝ
19, 23.	6, 15.	යාඤ	යාවඤ
21.	2.	ඝෘඹින්	ඝෘහින්
"	12.	ඝෘඹීගේ	ඝෘහිගේ
22.	4.	තුකති	තුක්ති
"	14.	සුවිසි	පස්විහි
"	"	විෂ්ණු නාභි අඛ්ජඃ, විෂ්ණුහුගේ නාභිනඃ මෑතිපියුමෙහි උපන් නාවූ; බ්‍රහ්මා, ශ්‍රෙෂ්ඨවූ	බ්‍රහ්මා, බ්‍රහ්මතෙම; විෂ්ණු නාභිඅඛ්ජඃ, විෂ්ණුහු ගේ නාභි නැමැති පියු මෙහි උපන්නේඝ
"	28.	සත්‍රුඤ්ඤ	ඝත්‍රුඤ්ඤ
23.	27.	විඝවාමිත්‍ර	විඝ්වාමිත්‍ර
24.	29.	ශ්‍රෙෂ්ඨ	ඝෘෂ්ඨ
"	30.	ඹිනියුන්	ජනයා
"	31.	ඝෙනෙවිරත්	ශුවරජ
27.	18.	ප්‍රඤ්ඤ	ප්‍රඥ්ඤ
"	19.	චතුදීදඝ	චතුර්දීඝ
"	35.	ප්‍රඤ්ඤ, සිදුවන්නිය;	ප්‍රඥ්ඤ, අනුඝාඝනාකරන්නිඝිය.
28.	7.	බඳනාලද්දුවූ	බඳනාලද්දුවූ රජතෙම;
"	24.	ජනා	ජනාඃ
"	34.	ආඝේඝ	ඝිඝේඝ

Digitized by Google

දිවේ.	පෙළේ.	අශුද්ධ.	ශුද්ධ.
29.	.. " ..	විලපන්, විලාපකිය ..	මාතා, මව්තොමෝ; ශෝ
		න්නාවූ; රුදන්, හඬ	කංකෘතා, ශොකකොට,
		න්නාවූ; මාතා, මව්	විලපන්, හැඬිය. මුහුණ;
		තොමෝද; මුහුණ, ඒ	ඒකෙනෙකි; රුදන්, හ
		කෙනෙකි; ශොකං	ඬන්නේ;
		කෘතා, ශොකකොට;	
28.	.. 35.	.. ශොකාතීතා ..	ශොකාතීතං
31.	.. 10.	.. අයාධ්‍ය ..	අයොධ්‍ය
"	.. 10.	.. ඇමතිතෙමරජ්‍යය ..	රජ්‍යය
"	.. 13.	.. සුතීක්ෂණකන ..	සුතීක්ෂණකනම්
32.	.. 17.	.. චතුදීදශ ..	චතුර්දීශ
"	.. 21.	.. සෙනග ..	සෙනඟ
33.	.. 2.	.. රන්ජවියඇති ..	රන්ඔතුයම්ඇති
"	.. 7.	.. මර්‍ශිතව්‍යයං ..	මර්‍ශිතව්‍යං
"	.. 13.	.. වරණුලබන්නාවූ ..	ම්යන්නාවූ
"	.. 9.	.. රාවනඃ ..	රාවණඃ
34.	.. 25.	.. ඔදුරුවි; ගඃ, ගිශේය	ඔදුරුකොට
"	.. 28.	.. කිෂ්කින්ධ්‍යං ..	කිෂ්කිඛ්‍යං
"	.. 30.	.. කිෂ්කිෂෙඛිශඃ ..	කිෂ්කිනෙතිශඃ
"	.. 39.	.. රාමොකඃ ..	රාමොකොඃ
35.	.. 10.	.. රාමොකඃ ..	රාමොකඃ
"	.. "	.. ලද්දවූ ..	ලද්දේ
"	.. 25.	.. රාමඛඩූලී ..	රාමාඛුලී
"	.. 29.	.. ප්‍රණන්ද්‍රාවණෙන ..	ප්‍රාණද්‍රාවණෙන
36.	.. 3.	.. ප්‍රණඃහාර්‍යජත් ..	ප්‍රාණන්අහාර්‍යජත්
"	.. 28.	.. ආදිඛු ..	ආදීවූ; හෙ, ඔහු;
"	.. 30.	.. ජීවනාර්‍ථාය ..	ජීවනාර්‍ථාය
37.	.. 14.	.. ඝිතා ..	ඝීතාං
38.	.. 11.	.. කුර ..	කුරූ
39.	.. 24.	.. කැමනැමැති ..	කාමනැමැති
"	.. 26.	.. පූරීං ..	පූරීං
"	.. 27.	.. මාණීක්‍ය ..	මාණීක්‍ය
40.	.. 24.	.. කුතො ..	කුථනො
"	.. 37.	.. වානරදඃ; මෛඳ, මෛඳ	වානරද; මෛඳඃ, මෛඳ
41.	.. 28.	.. ප්‍රහතම, ප්‍රහතනම් ..	ප්‍රහසතම, ප්‍රහසතනම්
"	.. 30.	.. තාක්‍ෂ ..	තාක්‍ෂ්‍ය

Digitized by Google

පිටේ.	පෙළේ.	අශුද්ධ.	ශුද්ධ.
42.	.. 27. ..	"රාක්ෂසෘෂ්, රාක්ෂසද;" යන්න ලඟට මහොදරෘ, මහොදරනම් රාක්ෂසද; මහාපාශ්වෘ, මහාපාශ්වනම් රාක්ෂසද; මත්ත උණමත්ත රාක්ෂසෘ, මත්තරාක්ෂස හා උණමත්තරාක්ෂසද" යනු යොදනු.	
"	.. 30. ..	ත්‍රිශිරණම් ..	ත්‍රිශිරස්නම්
43.	.. 3. ..	ඔබඬ ..	සම්බඬ
"	.. 19. ..	යත්‍රසීතෘ ..	යත්‍රසංසීතෘ
44.	.. 8. ..	හෙළුණේශ .	හෙළනලද්දේශ
45.	.. 27. ..	දශාදීනෘ ..	දශානනෘ
46.	.. 7. ..	දුඛොනනිගතෘ ..	දුඛානනිගතෘ
"	.. 28. ..	පුතෝ ..	පුත්‍රෝ
47.	.. 29. ..	ඔහ්‍රණති ..	ඔහ්‍රෘණති
51.	.. 33. ..	පදිව්ව ..	පදිව්ව
52.	.. 9. ..	දනිමු ..	කියත්
" 53,	.. 38, 11. ..	ශබ්දසෙෂාම ..	ශබ්දසොෂාම
53.	.. 13. ..	අනාම් ..	අනත්ම
"	.. 39. .	ප්‍රත්‍යවේ ..	ප්‍රත්‍යයවේ
54.	.. 24. ..	ශම්දෙශෙයක්වේ ද ඒතෙම බුහමාව හීනයගිකිශතුලෘඬ්	ඒදෙශය බුහමාවතීයඬ් කියයි
55.	.. 27 ..	කුරෘ ..	කුරෘ
56.	.. 6 ..	කොරව්‍යාණාං ..	කොරව්‍යාණං
"	.. 10, 11. ..	අම්බා ..	අම්බිකා
"	.. 32. ..	දුහ්‍යං ..	දුහ්‍යුං
"	.. 36. ..	දුහ්‍යෘද ..	දුහ්‍යුද
57.	.. 33. ..	ශුධිරෂ්‍ණී ..	ශුධිෂ්ණිර
61.	.. 21. ..	අවශාන ..	අවඝාන
"	.. 26. ..	වඝෘෂ ..	වඝෘශ
"	.. 28. ..	ලැබේ ..	ලැබෙත්
63.	.. 14. ..	මත්‍සෘරාශ ..	මත්‍සෘපුරාශ
"	.. 30. ..	දඤ්ච ..	ශූරව
66.	.. 14. ..	දීක්‍ෂිතමෘෂ ..	දීක්‍ෂිතපෘෂ
"	.. 22. ..	දීක්‍ෂිතමෘෂ, දීක්‍ෂිතමෂ් ..	දීක්‍ෂිතපෘෂ, දීක්‍ෂිතපෂ්
"	.. 25. ..	පුත්‍රාෘෂ ..	තනයාෘෂ
"	.. 37. ..	බලිෂ ..	බලිරජ්
67.	.. 12. ..	ප්‍රජාස්ත්‍රවඛාෂෘෂ ..	ප්‍රජාස්ත්‍රවඛාෂෘෂ
"	.. 24. ..	ද්‍රාරෙෂ්‍ෂා ..	ද්‍රාපෙෂ්‍ෂා
68.	.. 92. ..	මහායශෘෂ ..	මහායශෘෂ
69.	.. 6. ..	හයශීඛෘෂ ..	හයශීඛෘෂ

Digitized by Google

පිටේ.	පෙළේ.	අශුද්ධ.	ශුද්ධ.
"	30.	ශ්‍රෙෂ්ඨවූ	ශ්‍රෙෂ්ඨවූ
70.	11.	කනාඅවසථං	කනාඅවසථා
71.	8.	ශ්‍රිවිෂණු	ශ්‍රිවිෂණු
72.	31.	මනසාසුනාසා	මනසාසුනාසා
73.	26.	රහංයාති	රහංයාතිං
75.	8.	තසාඉත්	තසාතාත්
76.	8.	දුෂනනසාවිවක්‍රවර්තිනී	දුෂ්‍යනනසාවිවක්‍රවර්තිනී
"	9.	භරතාවක්‍රවර්තිනිං	වක්‍රවර්තිභරතා
"	35.	ලෙහ.	ලෙහෙ
77.	26.	දුෂ්‍යනතා	දුෂ්මනතා
78, 79.	40, 17.	මාතාෘනාං	මාතෘණං
80.	10.	ශෙනාසා	ශෙනාසා
81.	17.	ධනවරෙසු	ධනවනාවරෙසු
82.	13.	වෙසාසා	වෙසා
"	20.	වසාසා, වසාසද	වසා, වසද
83.	10.	දක්නාලැබෙත්	දක්නාලැබේ
"	24.	මහාබාහුහෙතා	මහාබාහුජීවා
"		මේ පිටේ තුන්වෙනිපෙළේ "වූයේය" යන්න ලඟට 18, ද එම පිටේ හවෙනිපෙළේ "පැමිණියේය" යන්න ලඟට 19, ඇද යෙදියයුතු	
84.	23.	මහානෙජ	මහානෙජා
"	24.	සුනිථසා	සුනිථසා
"	32.	කෙතුහුගේ	කෙතුහුගේ
"	32.	ශුද්‍රෘව, ශුද්‍ර	ශුද්‍රෘව, ශුද්‍ර
"	39.	විමිඩ	විමිඩ
85.	2.	අජමිඩපුරුමිඩා	අජමිඩවිමිඩපුරුමිඩා
"	3.	කණ්වානෙමධා	කණ්වානෙමධා
", 86.	", 5.	විජාඃ	විජාඃ
"	4.	බෘහදිශොවිාහද්වසු.	බෘහදිශොවිාහද්වසු
"	23.	නිලිනිව, නිලිනිද.	නිලිව, නිලිද
86.	,,	වෘහඩත්‍රුෂ්කියාද, හරිවංශයෙහි වෘහඩමීමන් කියාද දක්නාලැබේ	වෘහත්කයකියාවේ
"	27.	ශ්‍රුණු	ශෘණු
87.	3.	විශවජිත්	විශවජිත්
"	4.	සෙනාජිත්	සෙනාජිත්
"	7.	රුචිරාශවත්	රුචිරාශව
"	9.	සුත්‍රාහාමී	සුත්‍රාණමී
"	29.	රාජන්තථා	රාජංසතථා

Digitized by Google

පිටුව.	පෙළේ.	අශුද්ධ.	ශුද්ධ.
87.	.. 32. ..	විශ්‍රුතාඃ ..	විශ්‍රුතඃ
"	.. 33. ..	ඝෝෂතාඃ ..	ඝෝෂතඃ
88.	.. 3. ..	වූඛේය ..	වූඛෝය
89	.. 26. ..	ලොකිකතඃ, ලොකිකය	ලෞකිකතඃ, ලෞකිකය
90	.. 25. ..	අජම්ඛො ..	අජම්ඛඃ
92.	.. 18. ..	ධම්මක්ෂෙත්‍රං ..	ධම්මක්ෂෙත්‍රංකුරුක්ෂෙත්‍රං
93.	.. 15. ..	ක්‍රතොපෙතාතතු .	ක්‍රතොපෙතාඝතු
"	.. 24. ..	අජම්ඛාඃ ..	ආජම්ඛාඃ
"	.. 33. ..	පින්අැත්තාවූ ..	දන්නාලද ඛත්තුඃ ශිල්පඅැති
"	.. 41. .	අජම්ඛාඃ, අජම්ඛ..	ආජම්ඛාඃ, ඇජම්ඛ
99	.. 2. ..	ඝිම්බෙනා .	ඝිම්බෙනා
"	.. 12. ..	ඝියනලදී ..	ඝියනලද්දුඛ
"	.. 21. ..	දුඛාදඃ ..	දුඛාද
100.	.. 13. ..	ඔඟව ..	ඔඟව
"	.. 28, 29. ..	වාඛ්ලීක ..	වාඛ්ලික
101.	.. 14, 16. ..	බාඛ්ලික ..	බාඛ්ලික
"	.. 21. ..	භූරිඟීරි ..	භූරිඟීරි
102.	.. 25. ..	ප්‍රවක්‍ෂාමි ..	ප්‍රවක්‍ෂාමි
"	.. 38. ..	බර ..	විය
103.	. 2. ..	උපභොගාත් ..	උපභොඝ
"	.. 24. ..	ඛෘතරාඤ්‍රාඝතු ..	ඛෘතරාඤ්‍රඝතු
103.	.. 25. ..	සප්‍රභුඃ .	සඃප්‍රභුඃ
104.	.. 2. ..	දුක්ඛාඝනා ..	දුඃඛාඝනා
"	.. 7. ..	ශුඛිඤ්ඊර .	ශුඛිඤ්ඊර
"	.. 10. ..	උපන්නාඛුය ..	උපදවනලද්දුඛ
"	.. 28. ..	විත්‍රයා ..	විජයා

Digitized by Google

Digitized by Google

Digitized by Google

Digitized by Google

Acme
Bookbinding Co., Inc.
300 [illegible] Street
Boston, [illegible]

Digitized by Google

3 2044 019 078 062

THE BORROWER WILL BE CHARGED AN OVERDUE FEE IF THIS BOOK IS NOT RETURNED TO THE LIBRARY ON OR BEFORE THE LAST DATE STAMPED BELOW. NON-RECEIPT OF OVERDUE NOTICES DOES NOT EXEMPT THE BORROWER FROM OVERDUE FEES.

Harvard College Widener Library
Cambridge, MA 02138 (617) 495-2413

WIDENER
JAN 0 8 1999
JAN 0 8 1999
BOOK DUE
CANCELLED

Digitized by Google

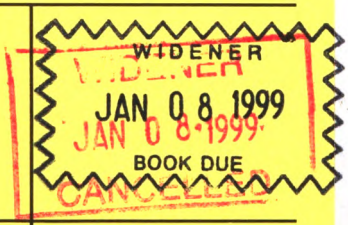
Acme
Bookbinding Co., Inc.
300 Summer Street
Boston, Mass. 02210

Digitized by Google

3 2044 019 078 062

THE BORROWER WILL BE CHARGED AN OVERDUE FEE IF THIS BOOK IS NOT RETURNED TO THE LIBRARY ON OR BEFORE THE LAST DATE STAMPED BELOW. NON-RECEIPT OF OVERDUE NOTICES DOES NOT EXEMPT THE BORROWER FROM OVERDUE FEES.

Harvard College Widener Library
Cambridge, MA 02138 (617) 495-2413

Digitized by Google

Acme
Bookbinding Co., Inc.
Boston, Mass. 02210

Digitized by Google

3 2044 019 078 062

THE BORROWER WILL BE CHARGED AN OVERDUE FEE IF THIS BOOK IS NOT RETURNED TO THE LIBRARY ON OR BEFORE THE LAST DATE STAMPED BELOW. NON-RECEIPT OF OVERDUE NOTICES DOES NOT EXEMPT THE BORROWER FROM OVERDUE FEES.

Harvard College Widener Library
Cambridge, MA 02138 (617) 495-2413

WIDENER
JAN 0 8 1999
JAN 0 8 1999
BOOK DUE
CANCELLED

Digitized by Google

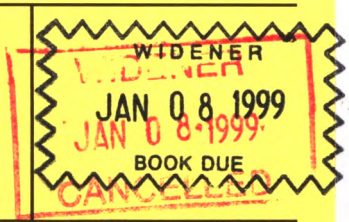
Acme
Bookbinding Co., Inc.
300 Summer Street
Boston, Mass. 02210

Digitized by Google

3 2044 019 078 062

THE BORROWER WILL BE CHARGED AN OVERDUE FEE IF THIS BOOK IS NOT RETURNED TO THE LIBRARY ON OR BEFORE THE LAST DATE STAMPED BELOW. NON-RECEIPT OF OVERDUE NOTICES DOES NOT EXEMPT THE BORROWER FROM OVERDUE FEES.

Harvard College Widener Library
Cambridge, MA 02138 (617) 495-2413

Digitized by Google